

BIBLIOTECA LITTERARIA SERIA III.

CONTELE

DE

MONTE-CRISTO.

de

ALESANDRU DUMAS.

TRADUCERE

de

G. A. Barenzi.

VOL. VIII.

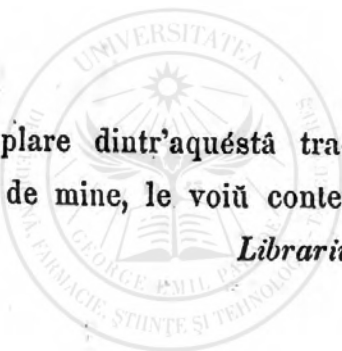
BUCURESCI.

Librariu-Editoru George Ioanidă.

1858.

Or quâte esemplare dintr'aquéstă traducere nu vorũ fi
subscrise de mine, le voiũ contesta dupê legi.

Librariu-Editoru.

CONTELE DE MONTE-CRISTO.

CAPITULU CVI. *ÎMPĂRȚEALA.*

Într'această kasă diñ strada Saint-Germain-des-Prés, ne kare o alesese nentru mămă-sa uii nentru dînsălsă Albertū de Morcerf, întiislă plană, komnăssă de zñș anartamentă mikă komnlektă, era inkiriată zñșī personagiă foarte misteriosă.

Acestă personagiă era zñș omă ne kare niči kiară portarălsă n'a nstăt vre o dată să ilă vază la față, saă celă nșgină să ilă si vāzslă intrîndă or esîndă; kăči eara uii askăndea bārbia intr'o kravată d'ale romie, kām aă kșcheri ne la kasele cele bșne kari asteantă ne domniī loră la emirea din teatr, uii vara uii stergea naslsă kș batista tok-mai in minștislă kîndă ar si nstăt si zărită trekîndă ne din aintea lojei.

Kată să sșnșnemă kș, kontrariă kș toate obișeiele nriimite, astă lokșitoră ală ospelălsă nș era snionată de mine, uii vorba țe merșea kș apestă omă askănsă era o

persoană foarte înaltă și cu *braylă lungă*, făcuse aparițiile sale misterioase să fie respektate.

Visitele sale era în ordinară¹ obicei, de și câte o dată le făcea mai krindă și alte ori mai țeziș; dar mai totă d'asna, eara saș vara, pe la patru ore se întorcea a kasă, și nu dormea nici o dată în apartamentlă seș.

La trei ore și jumătate, eara, foksă era anrinsă de femeia din kasă care era diskretă.

La trei ore și jumătate, vara, aceia-și femeie din kasă aducea înghietate.

La patru ore, cum amă spusă, personajlă misteriosă sosea.

Doz-zeyi de minste dăne dînsă, o țeziș se oinea dinaintea ospelăi.

O femeie îmbrăcată într-o rochie neagră saș albăstră inkisă, dar totă d'asna akonerită k'asă vîlă mare, se da jos dintr'acea țeziș, trecea ka o zmbre ne dinaintea lojei, se zrika pe skară, fîr ka s'asă cineva trosnindă o singură treantă sâb nișiorlă ei zșioră.

Nici o dată nu se întîmplase s'o întrebe cineva unde se dăcea.

Obrazlă ei, ka și ală nekunoskăslă, era dară ka totlă streină nentru cei doi gardiani ai norșii, asli portari modelii, singurii noate, în nemărginita konșruș a portariloră din kanitală, kari era kanabilă de o asemene diskregiune.

Se înțelege kă nu se zrika mai sâs de kîlă celă d'intiș.

Rikiia la zue într'asă felă partikulară.

Șuea se deskidea, pe zrmă se inkidea ermeticesc² și nu se mai aszea nimikă.

Kîndă era să pîrșeaskă ospelă, se făcea aceia-și manoperă ka și kîndă intra.

¹ Obicnăită. ² Bine inkisată.

Nekunoskăta eșea cea d'intîiș, totș akoneritș kș vș-
lăș eī, Ńi se Ńrka earg in trșșra sa, kare se flcea nevș-
zștș kșndș in kșpștșișlăș žneī strade, kșndș in alta, ne Ńr-
mș, đșne dozș-zecī de minște, nekunoskătlăș eșea Ńi eīș,
askșnsș in kravata sa saș in batista sa, Ńi se flcea nevșzșlăș.

A doză—zi đșne ce se đșsese Monte-Cristo sș fakș
visitș lăī Danglars, in zışa mormintșriī Valentineī, lokșito-
rșlăș misteriosș intrș ne la zecș ore de dimineargș, in lokș
d'a intra, đșn'obiceīș, ne la patrș ore đșn'ameazī.

Măī indatș, Ńi flr'a pșzi obicīnșitșlăș intervalș, o
trșșrgș pșblikș sosi, Ńi dama vșlșitș se Ńrkī rene de skargș.
Đșea se deskise Ńi se inkise eargș.

Dar, nīn'a nș se reinkide șșea, dama strigase:

— O Lucian! o amikșlăș meș!

Astș-felș inkșlăș portarșlăș, kare azzise flrgș sș vrea
astș strigare, așlăș atșnșī nentș intīia oargș kș lokatarșlăș lăī
se nșmea Lucian; dar, fiindș—kș era žnș portarș modelș, Ńi
promise a nș sșkșne aceasta niī kiarș neveteī sale.

— Eī bine! ce este, skșmpna mea amikș? Intrebș
acela ne alș kșrgīa nșme trșbrgarea saș prinirea dameī vș-
lșite ilș pronșngase; vorbesce, sșkșne.

— Amikșlăș meș, notș sș mș inkrezș in đșmneata?

— Flrgș indoialș, Ńi o sșīī foarte bine.

Dar ce este?

Biletșlăș đșmitale d'azī dimineargș m'a pșș inr'o in-
kșrkștșrgș sșșimintșloare.

Astș prinire, așlăș desordinș in skrișlăș đșmitale: sș
vedemș, reasigșrgș—mș saș sșșimintș—mș de totș.

— Lucian, o intīmlare esttraordinargș! zise dama a-
șintșndș ne Lucian k'o privire intrebșloare; D. Danglars a
nlekātș astș noante.

— A nlekatš! D. Danglars a nlekatš! Ši unde s'a dššš?

— Nš sčič.

— Če felš! nš sčič? A nlekatš darž ka sž nš se maī intoarkž?

— Fžžž indoialž!

La zeye ore seara, tržšera sa ilš a kondšš la bariera Carentei; akolo, s'a nšš intr'o berlinž de postž din prežnž kš fečioršlš seš, zikindš kšveršlš seš kž se dščea la Fontainebleau.

— Eī bine! če zičeaī darž?

— Asteantž, amikšlš meš. Mī a lžsatš o skrišoare.

— O skrišoare?

— Da; čitesče.

Ši baroana skoase din poženaršl o skrišoare deskisž pe kare o infčičiž lš Debray.

Debray, înainte d'a o čiti, se indoi žnš minšš, ka kšm ar fi vršlš sž kaste če konrindea, saš maī bine ka kšm ar fi fostš maī dinainte otžriš če sž fakt, or šiče ar fi konrinšš ačea skrišoare.

Džne kžte-va seksnde, ideile sale era fžžž indoialž otžrite, kžčī čiti.

Eatž če konrindea ačestš biletš, kare fžkšse atžta tžrbšrare in inima doamnei Danglars:

„Doamnž šiči prea kredinčioasž soažž.

Debray se onri fžžž sž vrea šič se žitž in okiī baroanei, kare roši.

— Čitesče! zise ea.

Debray žmž:

„Këndë veī priimi astë skrisoare, në veī maī avea bërbatë!

„Ox! në lëa alarma kë mëlë këldërgë; në veī maī avea bërbatë dëne këm në veī maī avea niçī sīnë, adikë voīë si në xhëllë din çele treī-zëçī saë natë-zëçī drëmërgī çë kon-dëkë afagë din Francia.

„Uī shtë datorë o esnlīkare, mī, sīndë-kë estī o femeitë kare o īnçelegī prea bine, uī o voīë da.

„Askëlë darë:

„O platz de çinçī milioane mi se çereā azī diminea-ur, am fëkël'o; īnkë xna de açeia-mī sëmë a xmat'o maī īndatz, o amënhë nentë mëine.

„Astë-zī, plekë ka së skanë de açeštë mëine, në kare mī ar si prea nenlëkëtë ka së ilë sferë.

„Īnçelegī açeasta, në è aša, doamnë mī mëlë pre-çioasë soaurë?

„Zikë:

„Īnçelegī, nentë kë sçīī mī dëmneata totë aša de bine këm sçīë mī eë interesele mele; ba īnkë le sçīī maī bine de këlë mine, sīndë-kë, dak'ar si vorba de zisë xnde a trekëtë o bënë jëmëstate din starea mea, kare è īnkë destëlë de frëmoeasë, n'ashī si īn stare s'o sncië, de oare-çe dëm-neata, din kontra, shtë foarte īnkredīngatë, aī nstëa së façi açeasta maī bine.

„Këçī femeilo aë īnstīnkte de o īnkredīngare negre-mitë, ele esnlīkë prīntr'o algebrë çë aë īnventat'o kiarë çeia çë è mirakëlôsë.*

„Eë, kare kënosçeam nsmāī çifrele mele, n'am maī sçīstë nimikë din zisa īn kare çifrele mele m'aë īnçelatë.

„Te aī miratë vre o datë de renezīmea këderīī me-le, doamnë?

* Mīnsnatë.

„Ai fostă simită pșuină de metalele mele kândă le ai vzzălă albite de fokslă ce le a tonită?

„Eă, o mърtсriseskă, n'am vzzălă fьrь nъmaі fokslă in ele; sь snergimă kь aі aflată pșuină aсră in ченшe.

„Kь astь snergimă konsolatoare* mь denьrteză, doamnь mi prea inđealeantь soaщь, fьrь ka sь mь mьstre kьge-tălă kьtă de pșuină kь te nьrьseskă.

„Ці remнălă amичі, ченшeа de kare è vorba, mi, din ferichire, libertatea, ne kare mь grьbeskă a щі o inanoia.

„Kь toate аcesthesia, doamnь, a sosită minьtălă ka sь pșii inтr'аcestă paragrafă o vorbь de esnlikare intimь.

„Pe kьtă timнă am snergită kь lьkraі nentь binele kaseі noastre, nentь soartea fиеі noastre, am inkisă okii ka zălă filosofă; dar, fiindă-kь aі prefьkălă kasa inтr'o rьinь in-tinsь, nь voiă sь zideskă nentь ferichirea altăia.

„Te am lьată inavșpită, dar pșuină onorată.

„Eartь-mь daka щі vorbeskă kь inima deskisă; dar, fiindă-kь vorbeskă nentь noі amindoі, nь vzză kьvintălă nentь kare sь mi snoeskă kьvintele.

„Am mьrită starea noastră, kare, in timнă de mai mьlă de чинчі-sнre-zeye anі, a kreskălă nintь in minьtălă kьndă nisчe katastrofe nekьnoskьte mi neinđelese inkь nentь mine aă venită s'o iea de nentь mi s'o restoarne, fьrь ka eă, notă s'o zikă prea bine, sь fi strikată kьtă de pșuină inтrь аcеasta.

„Dьmneata, doamnь, aі lьkrată nъmaі inтrь a mьri ne a dьmitale, lьkrь la kare aі rexmită, sьnt moralichesчe konvinsă.

„Te lasă darь kьm te am lьată, inavșpită, dar pșuină onorabilă.

„Adio.

* Mngitoare.

lă,* și sânt liberă pentru totă d'acuma, adăsse doamna Danglars kă ațeia-și espresiașne răgătoare.

Dar Debray, în lokă d'a respunde, o lăse într'această smăcinare a întrebării kărtăreși și kăgetării sale.

— Ce! zise ea în chele din șrmă, nă mī respunzi, domnule?

— Dar am să ți fakă o întrebare mai întiiș: ce ai a minte să faci?

— Și eă vream să te întrebă, respunse bargoana kă inima palnităndă.

— Ah! zise Debray, așă dară mī cheri o învățărgă?

— Da, ți cheră o învățărgă, zise bargoana kă apăsare de inimă.

— Atșnă, daka mī cheri o învățărgă, respunse kă gecheală jșnele, ți așă zice să kăltogeschī.

— Să kăltogeskă! mărgărgă doamna Danglars.

— Fărgă îndoială.

Dșne kăm a zisă D. Danglars, estī inavăgită și liberă de totă.

O depărtare dela Parisū va fi foarte de trebsingă, dșne kăm krează cheșă pășină, dșne strikarea nșntel damițelei Eugenia și plekarea domnășă Danglars.

De kăț ar fi bine nșmaī ka toată lămea să te sșiză părgșită și să te krează neavăță; kăci n'ar erta cineva nevestei bankrățăreșă s'o vază în avășită și într'o stare bșnă de kasă.

Pentru kasăș d'intiș, ă destăș să remăi nșmaī çinçī supre-zechē zile la Parisū, zikindă la toată lămea kă estī părgșită și sșșnindă la chele mai bșne amițe ale dșmitale, kări și ele voră sșșne în toată lămea, kăm s'a intimulată aceasta.

Pe șrmă, ți veī lăsa osnelăș, ți veī lăsa într'insăș

* Neștoară, nedeshșșioasă.

skalele, și vei părăsi nensigheana, mi-șir-kare va lăsa mi va kanta neinteresarea dămitale.

Atunci te vorș săi părăsiti, mi te vorș krede neavzti; kăci nămai eș singurș și kănoskș starea finanțiarș, mi sânt gata a și da sokoteala ka unș asociatș lealș.

Baroana, palidș, inkremenitș, askăltase ačeste vorbe kă atăta spaimș mi desperare kă kăti linisče mi nepșare vorbise Debray.

— Părăsiti! zise ea, oș! foarte părăsiti... Da, ai drentate, domnșle, mi nimine nș se va îndoi de părăsirea mea.

Ačeste fărș singurele vorbe ne kari astș femeirș, așa de mândrș mi așa de anrinsș în mințitș ačela, pțș sș respănzș lăi Debray.

— Dar înavășiti, foarte înavășiti kiarș, șrmș Debray skoufîndș din portfolișlș seș mi întinzîndș ne masș kăte-va bilete če se konrindea într'insșlș.

Doamna Danglars ilș lășș sș faktș čeia če voiea, fiîdș okșnatș a îneka bțțile sale mi a mi onri lakremele če lo simțea inkolșîndș la koadă nleonelorș eș.

Dar, în čeă dșne șrmș simțimentșlș demnitășii trișmfș în baroana; mi, daka n'ô skoase la kale ka sș mi astîmpere înima, dar prinveni çelș pșșinș întrș a nș vțrsa o lakremș.

— Doamnș, zise Debray, sântș wease lăni angoane de kăndș ne amș asociatș.

Ai datș unș kapitalș de o sãtș miș franș.

Asociarea noastră s'a fãkștș în lăna lăi anrile din anșlș ačesta.

În lăna lăi maiș, lăkrșrile noastre aș înçențș.

În lăna lăi maiș, amș kăstigatș în-preșnș patrș sște çinçi-zoçi miș franș.

În lăna lăi isniș, binefiçisłș s'a șkatș la noș sște miș.

În luna lui iulie, amă mai adărgită șeante-spre-zече sste miî frančí.

Asta  , prekm s ii, luna b n rilor Spaniei.

În luna lui august, perd r mă, la inchenst lă l nei, trei sste miî frančí; dar la 15 ale l nei ne amă imp ciogogală eară, mi, la finele l nei, ne amă întorsă bani ; k čí sokotelele noastre, l mr ite din z ca asocierii noastre p nă ieri unde ne amă onrită, ne daă ună aktivă de doză milioane patr  sste miî frančí, adikă de doză-spre-zече sste miî frančí nentră f -kare din noi.

Ak m,  rmă Debray streb indă portfoliolă seă k  metoda mi liniscea un  agentă de skimbă, afl mă ontă-zechi miî frančí nentră interesele komn se de aveastă s mă remasă între m zinele mele.

— Dar, întreg nse bargoana,  e insemnează aste interese, fiindă-kă ničí o dată n'ai trasă valoarea astoră bani ?

—  i  eră ertare, doamn , zise k  rechală Debray: aveam voia dela d mneata ka să tragă valoarea loră, mi am întreb ingată astă voia.

Asha dară partea d mitale de interese   s ma de patr -zechi miî frančí, ne l ngă o s tă miî frančí, kapitalolă  e ilă p sesemi la inchenstă, adikă trei-spre-zече sste patr -zechi miî frančí partea d mitale.

Prin  rmare, doamn , zise Debray, am j dekată  ea alt -ieri kă   bine a  i mobilisa bani ; n    m ltă d'at n i, prekm vez , mi ar fi zisă  ineva kă mi trecea prin minte kă voia fi k tă de k rindă k mată a  i da sokoteala.

Bani  d mitale s ntă kolo, j m tate în bilete de bankă, mi j m tate în b n ri k  n me deskisă.

Am zisă kolo, mi este adev rată, k čí, fiindă-kă n  mi j dekam kasa dest lă de sig ră, fiindă-kă notarii n  mi se părea foarte diskre i, mi pronrietarii vorbeskă mi mai

tare de krtš notarij; fiindă-kz, în cele din zrmz, n'ai drentšlš d'a kšmnzra ničī d'a avea nimikš afarz din čeia če este în komnitatea konjsgalz, am nžstratš toatš sšma asta, kare astz-zī ē singzra dšmitale avere, într'znš kšferš sigilatš în fšndšlš ačestī armariš, wi, nentz mai bšnz sigzrančz, m'am fžkštš eš singzrš zidarš.

Akšm, zrmč Debray deskizindš armarišlš mai în-tiīš wi ne zrmz kšferšlš, akšm, doamnz, eatz ontš sšte bilete de kzte o miīz frančī fž-kare, če seamznz, prekšm vezī, k'znš albšmš mare legatš kš ferš.

Mai adazgš wi eš znš biletš de rentz de dozž-zęčī wi činčī miī frančī.

Pe zrmz, snre komnlinirea sšmeī, kare fače čeva, krezš, ka la vr'o sštz zęče miī, frančī, eatz znš bšnz nentz bankerslš meš, wi, fiindă-kz bankerslš meš nž ē D. Danglars, bšnzlš va fi nžtitš, nočī fi linisčitš.

Doamna Danglars lš makinalš bšnzlš, biletšlš de rentz wi paketšlš de banknote.

Astz avzgiž mare pzrea znš lškrz prea pzginš în-tinsš kolo ne masz.

Doamna Danglars, kš okiī zskauī dar kš nentšlš în-flatš de nžnsete, o strinse wi inkise tokšlš de oęelš în sakšlš eī, nžse biletšlš de rentz wi bšnzlš în portfolišlš eī, wi astentš în ničioare, naliđz wi mštz, o vorbz dšlče kare s'o konsole nentz mšlta avzgiž če o avea.

Dar astentš în-dewertš.

Akšm, doamnz, zise Debray, ai o esistinčz minžnatz, znš venitš ka de vre o šeaī-zęčī miī livre, čeia če ē prea mšltš nentz'o femeiz kare nž va nžtea sž čiiž kasz de azi niņz într'znš anš čelš pzginš.

Asta ē znš priviļegiš nentz toate fantasiele če čii vorš treče prin minte.

Făr'a sokoli kŕ, de ȳi se va pŕea kŕ partea dŕmitale nŕ è destŕlŕ, în privinga trekŕŕlŕi ne kare ilŕ aĭ per-dŕŕ, noȳi a te împerŕŕŕi dintr'a mea, doamnŕ; ŕi sŕnt dis-pŕŕŕ a ȳi oferi; ox! ka împerŕŕŕe, se îngelege, totŕ ȳe am, adikŕ ŕnŕ milionŕ ŕeaĭ-zeyĭ miĭ franȳi.

— Mŕlȳmesk, domnŕle, respŕnse baroana, mŕlȳmeskŕ; îngelegĭ kŕ mi dai mai mŕlŕ de kŕŕŕ trebŕe ŕnei biete fe-meĭ kare nŕ krede, ȳelŕ nŕȳinŕ pentrŕ mŕlŕ timnŕ, sŕ se mai arate în lŕme.

Debray se mirŕ ŕnŕ minŕŕ, dar ŕi veni în simȳiri, ŕi fŕkŕ ŕnŕ gestŕ kare se nŕtea tradŕce prin ȳea mai graȳioasŕ formŕlŕ d'a esnrĭma aȳeastŕ ideŕ:

— Kŕm ȳi va nŕȳea!

Doamna Danglars poate kŕ mai sperase ȳeva nin' aȳi; dar, kŕndŕ vŕzŕ gestŕlŕ ȳelŕ nepŕŕŕtorŕ ne kare ilŕ fŕ-kŕse Debray, ŕi kŕŕŕŕra oblikŕ de kare era însouitŕ ges-tŕlŕ aȳesta, prekŕm ŕi reverinȳa profŕndŕ ŕi tŕȳerea sem-nifikativŕ ȳe ŕmŕ dŕne ele, ŕi redikŕ earŕ kanŕlŕ, deskise ŕŕea, ŕi, fŕŕŕ fŕriŕ, fŕŕŕ tŕŕŕŕare, dar ŕi fŕŕŕ vr'o în-doiŕalŕ, se dete iste ne skarŕ, neinjosindŕ-se kiarŕ d'a a-dresa o ŕlŕimŕ salŕtare aȳelsia ȳe o lŕsa sŕ pleȳe astŕ-felŕ.

— Azĭ akolo! zise Debray dŕne ȳe o vŕzŕ plekatŕ; frŕ-moase proiekte, zeŕ awal va remŕnea în ospelŕ ei, va ȳiti romane ŕi va jŕska lanskenetŕ, nenŕtindŕ sŕ mai joȳe la Bursă.

ŕi lŕŕ earŕ portfolislŕ, stergindŕ kŕ ȳea mai mare îngrijire sŕmele ȳe le nŕtise.

— Mi remŕne ŕnŕ milionŕ ŕeaĭ-zeyĭ miĭ franȳi, zi-se elŕ. ȳe neferĭcĭre k'a mŕritŕ damȳela Villefort! astŕ fe-meĭŕ mi konvena sŕb toate privingele, ŕi aŕi fi lŕat'o.

ŕi, kŕ obiȳinŕita sa ŕlegmŕ, astentŕ sŕ pleȳe doamna Danglars de doŕŕ-zeyĭ de minŕte ka sŕ se otŕraskŕ ŕi elŕ sŕ pleȳe.

Într'aceste două-zeci de minute, Debray făcuse cifre, cu orologiile peșă lingă dinșă.

Astăzi personagiș diabolikș, ne kare or ce imagineare aventuroasș ilș ar fi kreatș kș mai multș saș mai puținș ferivire daka Lesage n'ar fi kșntatș întietatea, Asmodeu, kare lșa koaja kaselorș ka sș vazș în întrăilș lorș, s'ar fi bkșratș de o vedere singlarș daka, în minștăilș kșndș Debray făcea cifrele sale, ar fi lșatș koaja mikșlăi ospelș din strada Saint-Germain-des-Prés.

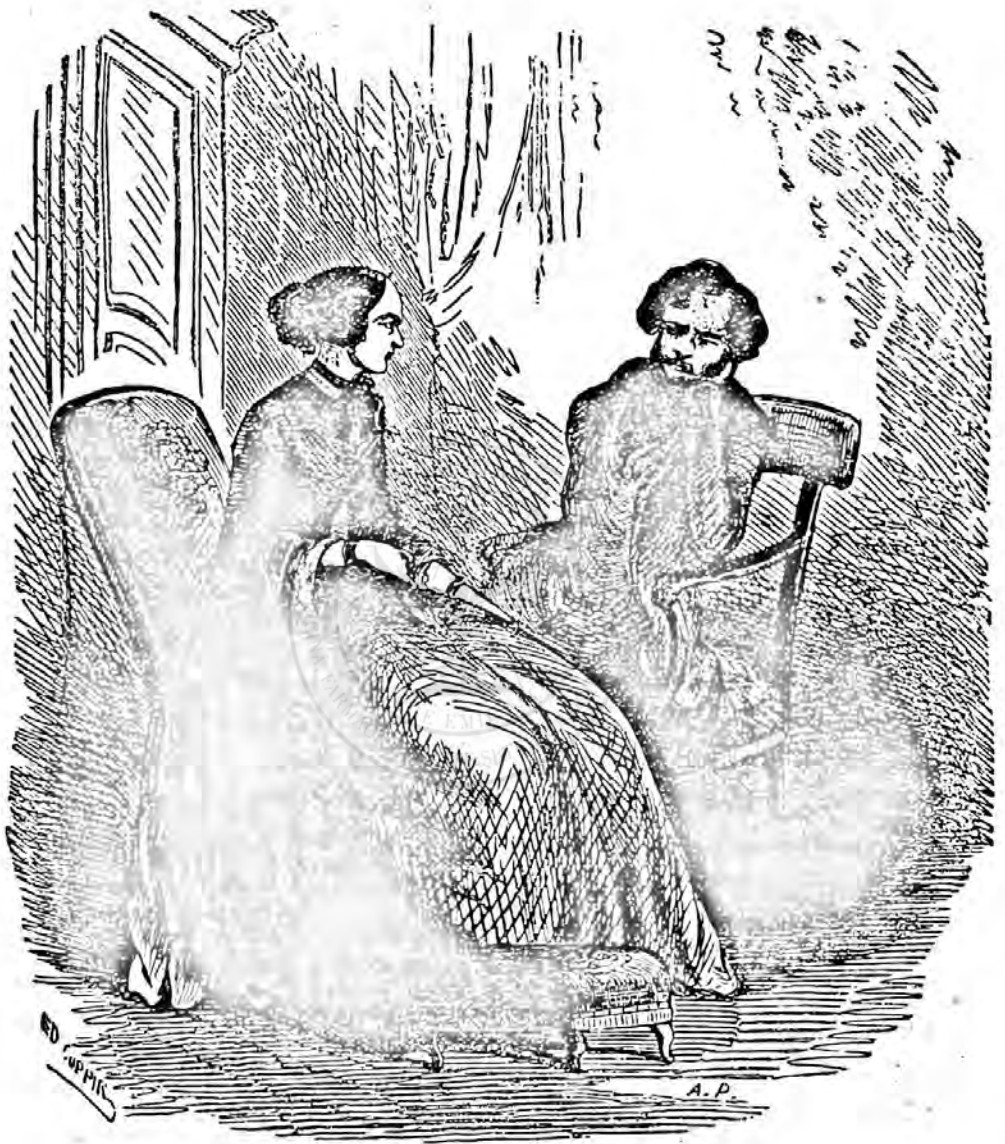
Pe d'asupra astei kamere în kare Debray împărgise kș doamna Danglars două milioane și jumătate, mai era o altă kameră pșntatș asemene de lokșitori de kșnosșingă noastră, kari aș jșkatș unș rolș destăilș de însemnatș în evenimentele de kari vorbirșmș, și akșm katș sș fi întilnimș earș kș oare-kare interesș.

Într'astă kameră era Mercédès și Albertu.

Mercédès era foarte skimbataș de vr'o kște-va zile, nș nentș-kș, kiarș în timșlș soartei sale celei mai frșmoasșe, va fi făkștș vr'o datș sș batș la oki avșșia cea mai mșndrș kare se distinge învederatș între toate kondișionile, și ne face sș nș mai rekșnoasșemș o femeirș îndatș ce ni se aratș într'unș portș simșlș; niș nentș-kș a kșzștș într'aceastș stare de înjosire în kare è konstrinsș çineva a se îmbrșka kș kostșmșlș miseriei, nș: Mercédès era skimbataș, nentș-kș okișlș ei nș mai streișvea, nentș-kș gșra ei nș mai sșrșdea, nentș-kș k'unș kșvintș o smșçinare neînçetatș onrea ne bșzele ei vorba cea repede ne kare o avșrșlea o dinioarș unș sniritș totș d'asna pnegțitș.

Spiritșlș Mercedeș nș era vestezitș de sșrșçirș, și astă sșrșçirș nș i o făcea neșșferitș linsă ei de kșragiș.

Mercédès, kșzștș din mizlokșlș în kare trșia, perdștș în sfera cea noșș ne kare și o alesese, ka așele per-

Într'astă cameră era Mercédès și Albertu!

soane ce esă dintr'znă salonă lăminosă ka să treakă de o dată în întănerikă, Mercédès semăna ka o regină kăzătă din nalatsi într'znă bordeiă, mi kare, redăsz la chele mai de neapărată trebăinčioase, nă se rekănoasche niči dăne vasele de pămîntă ce è nevoită a mi le adăche singără ne masă, niči dăne mindirălă ei ce a lăată lokălă salteletoră.

Într'adevără, frămoasa Catalană saă nobila kontesă nă mai aveă niči kăzătăgrăi cheă mândră, niči sgrăsiă chelă plăkătă, pentră-kă ongrîndă-mi okii asănra tătăloră lăkrăriloră ce o înkonjăra nă vedea fără nămai obiekte întristătoare.

Asă kameră era linită k'o xrtită chenășită în chenășită, ne kare pronrietariă ekonomă o alegeă ka zna ce dăcheă la tăvleală.

Ferestrele era fără taniderită.

Mobilă din kasă kăzăna lăgareă a minte mi nevoia vederea a se onri asănra sgrăvătăi znăi lășă falsă, mi toate chele alte lăkrări, k'znă kăvîntă strika, prin tonsă loră chelă xrită, armonia kare è atătă de trebăinčioasă okiloră obiăinșită a vedea eleganță în toate.

Doamna de Morcerf trăia akolo de kăndă mi părsise ospelălă.

Kanăi era amegită înainteă astei tăcheri nefăcetate, dăne kăm s'amegesche kanălă znăi kăltoră ajănsă la marginea znăi abisă.

Vlăzîndă kă în totă minătălă Albertă o priveă ne fărîșită ka să jădăche desnre starea inimei sale, se astrînsese la o sgrădere monotonă a băzeloră kari, în lînsă achelăi fokă dălăche ală sgrășităi okiloră, face efektălă znăi simple resfăngeră de lămină, adikă ală znăi lămine fără kăldără.

Din parteă, Albertă era preokăpnătă; znă restă de lășă îlă săpăra mi îlă împedika de a fi din kondiționeă sa aktălă.

Voiea sꝛ easꝛ fꝛgꝛ mꝛnꝛꝛꝛꝛ, ꝛi i se pꝛea kꝛ mꝛi-
neleĩ era prea albe.

Kꝛ toate aꝛeste, aste doꝛꝛ fiinꝛe ama de nobile ꝛi
ama de inteliginte, ꝛnite prin nedespꝛꝛꝛꝛita legꝛlꝛgꝛ a amo-
rꝛlꝛi mꝛmeskꝛ ꝛi filialꝛ, rezꝛisereꝛ intrꝛ a se inꝛelege fꝛgꝛ'a
vorbi de nimikꝛ ꝛi a ekonomisa toate pꝛegꝛlirile ꝛe ami-
ꝛii ꝛi sꝛntꝛ datori ꝛnꝛlꝛ altsia ka sꝛ stabileaskꝛ astꝛ ade-
vꝛꝛꝛ materialꝛ dela kare deninde viaꝛa.

Albertũ, in ꝛea dꝛne ꝛꝛmꝛ, pꝛtꝛse sꝛ zikꝛ mꝛmei
sale fꝛgꝛ'a o faꝛe sꝛ inꝛlbeneaskꝛ:

— Mamꝛ, nꝛ maĩ avemꝛ bani.

Niꝛi o datꝛ Mercédès nꝛ kꝛnoskꝛse adevꝛrata miserĩ.

In jꝛneꝛea ei, vorbise adese de sꝛꝛꝛꝛꝛ; dar nꝛ e
totꝛ aꝛela-ꝛi lꝛkꝛꝛ: /trebꝛinꝛa ꝛi necesitatea sꝛntꝛ doꝛꝛ si-
nonime intre kari e o lꝛme de intervale.

La Catalanĩ, Mercédès avea trebꝛinꝛ de o miĩ de
lꝛkꝛꝛĩ, dar niꝛi o datꝛ nꝛ i linsea altele.

Pe kꝛlꝛ timꝛlꝛ plasa ei era bꝛnꝛ, prindea nesꝛe.

Pe kꝛlꝛ timꝛlꝛ vindea nesꝛele, avea sfoarꝛ snre a
ꝛi intregine plasa.

ꝛi ne ꝛꝛmꝛ, fꝛgꝛ niꝛi o amiꝛiꝛ, avĩndꝛ nꝛmaĩ ꝛnꝛ
amorꝛ kare nꝛ era nimikꝛ in amꝛnꝛntele materiale ale sꝛ-
rii in kare se afla, siꝛ-kare vedea de sine, ꝛi nꝛmaĩ de sine.

Mercédès, din pꝛꝛinꝛ ꝛe avea, ꝛi fꝛꝛca partea kꝛ
toatꝛ generositatea ꝛe i era kꝛ pꝛinꝛ.

Astꝛ-zĩ avea doꝛꝛ pꝛꝛꝛi de fꝛkꝛlꝛ, ꝛi asta kꝛ nimikꝛ.
Iarna s'anꝛonia.

Mercédès, intr'astꝛ kamerꝛ goalꝛ ꝛi reꝛe, n'avea
fokꝛ, ea a kꝛria kasꝛ, dela antikamere niĩ la bꝛdoriĩ, se
inꝛkꝛlzea de ꝛnꝛ kaloriferꝛ kꝛ o miĩ de ꝛeve.

N'avea niꝛi o florĩkĩ, ea alꝛ kꝛria apartamentĩ era
o florĩriꝛ ponꝛlatꝛ kꝛ pꝛeꝛ de aꝛꝛ!

— Kă doxă sste frančí! ai kúgetatǎ, Albertú? zise Mercédès.

— Ox! kúťă nentră asta, am lăatǎ sčingǎ dela diliginje Ńi dela bastelele kă vapoare, Ńi mǐ am făkǎť soko-telele. Ūi Ńi lokǎrile nentră Chálons, in trăsǎrǎ: vezǐ, mamă, kă te traktezǎ ka p'o reginǎ, trei-zeci Ńi činči frančí. Albertú lǎ o panǎ Ńi skrise:

	Trăsǎra, trei-zeci Ńi činči frančí, adikǎ . . .	35 fr.
	Dela Chálons nǐnǎ la Lyon, te dǎvi kă vanorǎlǎ,	
șease	frančí, adikǎ	6
	Dela Lyon nǐnǎ l'Avignon șeaǐ-sure-zecē frančí,	
adikǎ	. . . . .	16
	Del'Avignon nǐnǎ la Marsilia, șeante frančí	
adikǎ	. . . . .	7
	Keltsiala drǎmǎlǎi, činči-zeci frančí, adikǎ . . .	50
	Totalǎ	114 fr.

Să pǎnemǎ o sǎť doxă-zeci, adaxse Albertú șarizǐndǎ vezǐ kă șnt generoșǎ, nǎ ă așă, mamă?

— Dar tǎ, konilǎlǎ meș?

— Eș? N'ai vǐzǎť kă am lǎsatǎ la o parte ontǎ-zeci frančí? Șnǎ jǎne, mamă, n'are trebșingǎ de toate komoditǎșile; ne șrǎmǎ, sčiș țe va sǎ zikǎ kǎľtoria.

— Kă kǎrșǎ ta de noșť Ńi kă fečiorǎlǎ teș.

— Or țe felǎ, mamă.

— Ei bine! Ńi, zise Mercédès, dar aste doxă sste frančí?

— Aste doxă sste frančí, eatǎ-le, Ńi ne șrǎmǎ inǎ doxă sste.

Mǐ am vǐndǎť orlogișǎ inťr'o sǎť frančí, Ńi bre-lokǎrile in trei sste.

Ūe lǎkrǎ fericitǎ!

Nisचे बरेलोकरीं कारी फूचेा दे त्रेई ओरीं माईं मळीं दे कळीं ओरलोगीं.

Totă d'azna astă faimoasă istorie a prisoselii!

Еатъ-не дагъ инавъциї, сииндѣ-кѣ, ин локѣ де о сѣтъ патрѣ-спре-зече франчі че цї тरेбѣа нентрѣ дрѣмѣлѣ дѣмита-ле, аї дохъ сѣте чинчі-зечї.

— Dar sântemă ceva datorii la ospelă?

— Trei-zeci francii, dar îi plătesc din o sate chinchi-zeci ai mei.

S'a nășă la kale; шї, сииндѣ-кѣ нѣ мї тरेбѣскѣ маї мळітѣ де кळі оптѣ-зечї франчі нентрѣ кѣлѣторіа меа, vezї кѣ инотѣ ин лсѣ.

Dar nă ă nămaı alăș:

Че зичї деспре аста мамъ?

Шї Albertū skoase dıntr'ănă mikă portfoliă kă inkvietoarea de ară, remasă ală fantasieloră sale de o dın-oară saă poate kiară o dăche savenire dela vr'ăna dıntr'ăcele femeı misterioase шї vălăsite kari bătea la portici; Albertū skoase dıntr'ănă mikă portfoliă nă bileț de o miı francii.

— Че este asta? întrebă Mercédès.

— O miı francii, mamă.

— Dar de unde cї vină?

— Askăltă, mamă, шї нѣ те тѣрѣга преа мळітѣ.

Шї Albertū, skălăndă-se, se dăse a imbrăcișa ne nămă-sa ne amăndoı obrazii, ne șrmă se onri k'a s'o priveaskă.

— N'ăı ideă, mamă, kăț de frămoasă mї parı! zise jșuele k'ănă simțimentă profăndă de amoră filială; estı, intr'ădevără, чеа маї frămoasă, nrekăm estı чеа маї nobilă dın femeile че am kănoskăț.

— Skămunăș meă kônılă! zise Mercédès черkăndă-se in-demertă să onreaskă o lakremă kare i inkolgea la koadă okălăș.

— Într'adevăr, nu mi linsea altă chea de kziș s'z fi nefeřiçit'z ka s'z mi skimb'z amorsl'z în adogare.

— Nu s'nt nefeřiçit'z ne kziș am ne fiș-meș, zise Mercédès; nu voiș fi nefeřiçit'z ne kziș timn'z il'z voiș avea.

— Ah! tokmaï, zise Albert'z; dar eatz unde încene çerkarea, mam'z! s'çi çe s'a n'șș la kale?

— Am'z n'șș dar'z çeva la kale? întreb'z Mercédès.

— Da, am'z n'șș la kale ka d'zmeata s'z lokses'çi la Marsilia, mi eș s'z plek'z în Africa, unde, în loksl'z n'z-mel'z ne kare il'z am l'zsat'z, s'z mi fak'z n'zmele çe il'z am l'zsat'z.

Mercédès skoase un'z s'zșnin'z.

— Ei bine! mam'z, de ieri m'am skris'z la snaxiï, adasse j'nele l'zșnd'z-șî okiï în jos k'z oare-kare r'zșine, k'zçi nu s'çia niçi kziș de s'zblim'z era înjosirea l'zș, saș maï bine am krezt'z k'z kornsl'z meș era al'z meș mi k'z n'zteam s'z il'z vînz'z: de ieri miș loksl'z alt'zia.

M'am vînd'z, k'zș se zice, mi, adasse el'z çerk'znd'z-se s'z s'zri'z, maï sk'zmn'z de kziș kredeam k'z fak'z, adik'z doz'z miï françi.

— Ama dar'z aste doz'z miï françi?... zise Mercédès tres'zrînd'z.

— E j'zșzateata s'zmeï, mam'z; çea alt'z va veni ne-ste un'z an'z.

Mercédès redik'z okiï la çer'z k'o esnresiane de ne-deskris'z, mi amîndoz'z lakremele onrite la koadă oki'zsl'z, re-v'zșnd'z-se din miskarea interioar'z, k'zșșer'z ne t'zkte d'a l'zngsl'z obrazilor'z eï.

— Preçl'z s'zngel'z seș! m'zșșr'z ea.

— Da, çe voiș fi omorit'z, zise rîzînd'z Morcerf.

Dar te înkredînz'z, b'zș mam'z, k'z am a minte din kontra, a mi ap'zga pelea foarte k'zșd'z; niçi o datz n'am simçit'z maï mare doring'z de a tr'zî ka ak'zș.

— Dămnezeală meș! Dămnezeală meș! zise Mercédès.

— Pe șrmă, pentru ce krezi, mamă, că voiș fi omorită?
Nu kăm-va Lamoricière, chestă altă Ney ală Mezei-
zile, a fostă omorită?

Nu kăm-va Changarnier a fostă omorită?

Nu kăm-va Bedeau a fostă omorită?

Nu kăm-va Morrel, pe kare ilă kșnoaschemă, a fostă
omorită?

Kșgetz darz la bkșria dșmitale, mamă, kșndă mă
vei vedea întorkindș-mă kș șniforma mea brodată!

Și deklară că am a minte șă fiș minsnață despre a-
ceasta, și că am alesă astă regimentă nșmaī de koketșriș.

Mercédès șșșpină și totă de o dată se ھرkă șă șșriș.

Astă mșmă șșntă inșelegea că nu i se kșdea șă
lase pe fiș-seș șă noarte toată grețtatea sakrifizișli.

— Ei bine, dară! adășse Albertū, inșelegi, mamă,
că și ai asigșrată neste nată miī franși; kș așeste nată
miī franși vei trăi doi ani bșni.

— Krezi? zise Mercédès.

Aște vorbe șkșnaseră din șșra kontesei, și k'o dș-
rere așa de adevșrată, in kștă adevșratăș loră inșelesă fș
pștrșnsă de Albertū.

Șimși inima sa apșsată, și, lăndă mșna mșmei sa-
le, o strinse kș tinereșe inț'ale sale, zikindăi:

— Da, vei trăi, mamă.

— Voiș trăi, strigă Mercédès, dar țș nu vei pleka,
nu ă așa, fișlă meș?

— Mamă, voiș pleka, zise, Albertū k'șnă glasă li-
nisșită și otșrită; mă lăbesși pșea mșltă inkștă nu vei pși-
mi șă mă și inșgă dșmneata lenesh și nefolositoră; pe
șrmă, am șemnată.

— Veî face dşne kşm şii è voia, şiişlş meş, şii eş voiş face dşne voia lşi Dşmnezeş.

— Nş dşne voia mea, mamş, dar dşne drentşlş kvintş, dşne nevoiř. Şntemş dořş şiişje desperate, nş è aša? Çe è viaşa pentř dşmneata astş-zî? nimikş. Çe è viaşa pentř mine? ox! prea nşşinş lşkrş fşřş dşmneata, mamş, krede-mş; kvşi, fşřş dşmneata. astş viaşş, şii o jşřş, ar fi inşetatş in zisa in kare m'am indoitş de tatş-meş şii m'am lenşdatş de nşmele seş! In şine, trşeskş; daka mî promişii sş mai şperş, daka mî lasi grijea fericiřii dşmitale fiitoare, mî indoesşii nşterea. Atşnşi mş dşkş sş inşilneskş ne gşvernatorişlş Algeriei, elş are o inimş lealş şii mai vřtosş este soldatş in inşelesşlş esenşialş alş vorbei; i şniş trista mea istoriř; ilş rogş sş şii inşoarkş okii kvndş şii kvndş in partea in kare voiş fi, şii, daka şii va şine kvvintşlş, daka mş va nřivi la veia çe fakş, inşainte de mease lşni voiş fi ofişerş saş mortş. Daka mş voiş face ofişerş, soartea dşmitale va fi asiguratş, mamş, kvşii voiş avea banş şii pentř dşmneata şii pentř mine, şii, mai mşltş inkş, şniş nşme noş de kare vomş fi mşndri amindoii, şindş-kş va fi adevrşlş dşmitale nşme. Daka voiş fi omoritş... Eş bine! daka voiş fi omoritş, atşnşi, skşmpş mamş, veî mşri, daka şii va plşcea, şii atşnşi nefericiřile noastre se vorş termina kiarş in eşesşlş lorş.

— Bine, resşnse Mercédès kv kvştvşraş nobilş şii elokşintş; ai drentate, şiişlş meş: sş probşmş şnorş oameni kari ne nřiveskş şii kari asteantş fantele noastre şure a ne jşdeka, sş le probşmş kv şntemş çelş nşşinş demni de a fi plşsi.

— Dar sş lşşmş ideile triste, skşmpş mamş! şrişgş jşnele; şii jşřş kv şntemş saş çelş nşşinş kv şntemş prea fericişii. Esti totş de o datş o femeiş plinş de şni-

rită și resignare;* eă am ajunsă să fiă simnă desne găs-
tări și fără patime, așa kreză. Îndată ce voiă intra în
serviciă, voiă fi înavăuită; îndată ce te vei vedea în kasa
domnăsi Dantès, vei fi linisuită. Să ȳerkămă! te rogă,
mamă, să ȳerkămă!

— Da, să ȳerkămă, fiică meă, kăci trebăe să tră-
esăi, kăci trebăe să fiă fericită, respănse Mercédès.

Astă-felă, mamă, eată kă ne amă făkătă împărualea,
adașe jănele urefăkindă-se kă i venea prea bine la soko-
teală astă-felă. Pătemă pleka kiară astă-ză. Aideză, ȳi o-
preskă loksiă, kăm s'a nășla kale.

— Dar ală teă, fiică meă?

— Eă, kată să măi remăiă kăte-va zile înkă, ma-
mă; ă nă inĉenătă de desăruire, și avemă trebăină a ne
deprinde kă ea. Am trebăină de kăte-va rekomandări, de
kăte-va însemămintă desne Africa; te voiă întilni la Marsilia.

— Ei bine! fiă, să plekămă! zise Mercédès înfășă-
răndă-se în singurălă mală ce ilă lăase kă dănsa și kare
se întimnăse să fiă de kășemiră negră de năă preă mare;
să plekămă!

Albertă și strinse ȳărăiele în-prină, plăti trei-zăci
franĉi ce era datoră ospătarăsi, și, dăndă-și brăăă
mămei sale, se dete jos ne skară.

Oare-ĉine desăindea înaintea loră; astă oare-ĉine,
ăzindă fiăăirea năei rokă de mătase, și întoarse kăăă.

— Debray! mărmări. Albertă.

— Dămneata, Morceră! respănse sekretarăă minis-
trăsi onrindă-se ne treantă năde se afla.

Kăriositatea învinse doringă ce ő avea Debray de a
remănea rekănoskătă; ne ărmă era și kănoskătă de între-
vorăitoriă sei.

* Sănșere în voia soartei.

sonoratz, se dăcea s'grakz kx çinçî-sngre-zeye s'zte françî s'zb îndoits'ra manteleî sale, mi din kari cea altz, kx nedrentz lovitz, dar s'blimz îñ neferiçirea sa, se afla înavâzditz kx k'zîi-va dinari.

Astz paralelz îlz f'kx s'z mi skimbe kombin'zile de politege, filosofia esempls'li îlz sf'z'z'mz; îng'znz k'zte-va vorbe de çivilitate generalz mi se d'zse renece.

Îñ zisa a'ceia komisiî minister'zli, s'zbordinaçii seî, av'zgz m'ltz de s'zferitz kx toanele xrite îñ kari se afla elz.

Dar îñtr'avea seargz k'zmp'z'z o kasz foarte fr'zmoasz din bx'levardz'z Madelenei, mi kare da z'nz venitz de çinçî-zeci miî livre.

A doza-zi, îñ ora k'zndz Debray semua aktz'z, a-dikz pe la çinçî ore seara, doamna de Morcerf, d'zne ce a îmb'z'z'z'z'z kx tinerege pe fiiz'z ei, mi d'zne ce a fostz îmb'z'z'z'z'z kx tinerege de d'nsz'z, se z'rkz îñ diliginçz, kare se înkise d'zne d'nsa.

Z'nz omz era ask'znsz îñ k'zrtea mesagerielorz Laffitte, d'zn'o fereastrz arkatz dela îñt'zsolz; a'cestz omz v'z'z pe Mercédès z'rk'zndz-se îñ t'z'sz'z'z; v'z'z diliginça plekatz; v'z'z pe Albertu dep'zriatz.

At'znci mi p'zse m'z'na pe fr'zntea sa kare era înk'z'z'z'z'z de îndoialz zik'zndz:

— Vai! prin ce mizlokz s'z înapoiez'z astorz doi î-p'z'z'z'z fericirea ce le am îza'vo?

D'z'mnezez'z m'z v'ajsta!

CAPITULU CVII.

GRÓPA-LEILOR.

Ūnsl̄ din kartierele For̄tei, avela kare konrinde ne arestajīi çei mai kompromisī mi çei mai perikulosī, se n̄-mesce k̄rtea Saint-Bernard.

Arestajīi, in limba lor̄ energik̄, il̄ ā s̄npran̄-mit̄ Grópa-Leilor, nean̄rat̄ pentr̄-k̄ kantivīi ā din̄ī k̄ kari m̄sk̄ zne-or̄ zebrelele mi alte or̄ ne gardianī.

E o inkisoare in inkisoare.

Zid̄rile ā o grosime indoit̄ de k̄t̄ chele alte.

Pe f̄-kare zī z̄n̄ grosar̄ sondeaz̄ k̄ ingrijire grillele masive, mi se rek̄noasce d̄ne stat̄ra erk̄lean̄, d̄ne k̄z̄t̄z̄rele chele reči mi sf̄wīetoare ale avestor̄ gardianī, k̄ ā fost̄ ales̄i ka s̄ dom̄neask̄ as̄nra ponor̄sl̄i lor̄ prin teroarea mi aktivitatea inteligin̄eī.

K̄rtea avest̄i kartier̄ è inkadrat̄ in nische zid̄r̄i foarte marī as̄nra k̄rora soarele al̄nek̄ oblik̄ k̄nd̄ se otr̄asce a resbi intr'aveast̄ f̄nd̄z̄r̄ de z̄īzīn̄ morale mi fisice.

De k̄nd̄ resare soarele, intr'ast̄ lok̄, se prēimbl̄ ret̄zīi, ingrijajī, snerios̄, nalizī ka nische z̄mbre, oamen̄ī ne kari drentatea f̄ī gine k̄rbovīi s̄b k̄yit̄sl̄ che il̄ ask̄te.

f̄ī vede cineva linind̄-se, inghiessind̄-se d'a l̄ngsl̄ z̄d̄sl̄i kare absoarbe mi gine mai m̄lt̄ k̄ld̄r̄.

Stā akolo, vorbind̄ k̄te doī doī, mai adese izolajī, k̄ okīsl̄ nein̄chetat̄ atras̄ k̄tre z̄mea kare se deskide ka s̄ k̄l̄me vre z̄n̄sl̄ din lok̄sitor̄ī ast̄i lok̄ l̄ḡz̄br̄, sā ka

să verse în aceea prăpastie o noapă sgară arăncată din tonitoarea societății.

Kărtea Saint-Bernard mi are vorbitorislă partikulară.

Astă vorbitorilă ă snă natrată lăngă, imnărgită în doază părgă prin doază grile plătate paralelă la o depărtare de trei picioare sna de alta, astă-felă în kătlă visitorăslă să nă poată stringe mănă prisionierăslă săă să i dea ceva.

Astă vorbitorilă ă intănekosă, șmedă, mi despre toate pănktele snăimintătoră, mai virtosă kăndă kăgetă čineva la înfiortăoarele mărțrisiri kari ăă alănekată ne ačeste grile mi ăă răginită ferăslă ačestoră zebrele.

Kă toate ačeste, or kătlă de snăimintătoră să fiă astă lokă, elă ă paradislă în kare vină să se komăniče ačestă oamenă ale kăroa zile săntă nămerate.

E foarte rară să easă čineva din Grópa-Leilor ka să se dăktă altă șnde-va iar nă la bariera Saint-Jacques, la galere săă la bordeislă čelălară!

Intr'astă kărte ne kare amă deskris'ó, mi kare asăda de snă frigă șmedă, se preimbla, kă mănenele în posnăre, snă șne nrivită kă măltă kăriositate de lokăitorilă Grópeilă.

Ar fi trekătă de snă omă elegantă, dăne țietăra xaineloră sale, dak'ačeste xaine n'ar fi fostă strenăsite; kă toate ačeste nă fșeseră invokite: postavăslă, săbăire mi mătăsosă ne la lokările neatănse, kăpăta eargă lăstră săb mănenele mănăitoare ale arestatăslă, kare se čerka să fakă xaina sa noapă.

Totă ačeia-mă grije avea de a inkăia o kămăne de batistă kare mi skămbase de totă făga dela intrărea lăi în inkăsoare, mi botinele lăi de lakă le stergea kă kolăslă șneilă batiste kare era kășătlă kă iničiale năse săb o koroană eraldikă.

Kăpă-va pensionărilă din Grópa-Leilor privea k'snă interesă vădită ingrijita găteală a arestatăslă.

— Eatz prinçiple kəm se face frumosș, zise znelș din fșrî.

— E prea frumosș firesce, zise altș, Ńi, dak'ar a-vea nșmaî znelș pentene Ńi pomadș, ar- Ńntșneka ne tođi domnii kș mșnșmî albe.

— Xaina sa katș sș fi fostș prea noșș Ńi botinele sale lșveskș prea frumosș. E ceva lingșșitorș pentrș noi sș vedemș nisce konfrađi kəm se kade, Ńi asti tilxari de gindarmi sșntș prea pșkștosî. Invidiosii! sș sfșșmie o astș felș de gștealș!

— Se vede kș è znelș faimosș, zise altș, a fșkștș totș... Ńi în felșlș celș mare... Vine ama de jșne aci! ox! è de minșne!

Ńi obiektslș astei admirșri zricioase pșrea kș gșsta lașdele saș fșmslș lașdelorș, kșđi n'azzea vorbele.

Dșne ce Ńi terminș gșteala, s'anroniș de zșea kau-tineî znde sta znelș gardianș.

— Askșltș-mș, domnșle, i zise elș, imprșmșltș-mș kș dozș-zeci de franđi, đi Ńi voiș inapoia Ńdatș; kș mine, n'ai sș perzi nimikș. Kșgetș kș am pșringđi kari aș mai mșlte milioane de kștș dinariî tel... Sș vedemș, dozș-zeci de franđi, te rogș, ka sș Ńi kșmpșrș o xainș de kasș. Sșferș de n'am kəm sș đi sșziș kșndș mș vșzș totș d'azna imbrșkatș Ńi kș botinele în niçioare. Ce xainș! domnșle, nentr'znelș prinçine Cavalcanti?

Gardianslș i intoarse spatele Ńi dete din șmeri.

Niçi kș rișe de aste vorbe kari ar fi deskregiț toate frșșșile; kșđi omșlș ačesta mai azzise Ńi altele, saș, ka sș zikș mai bine, azzise totș d'azna ačela-Ńi lșkrș.

— Dș-te Ńnkolo, zise Andrea, estî znelș omș fșrș i-nimș, Ńi te voiș face sș đi perzi lokșlș.

Astz vorbъ fьkъ ne gardianxlъ sъ se intoarkъ, mi sъ rîzъ astz datъ kъ xoxole.

Atsnу arestajii s'anroniarъ mi fьkьrъ черкъ.

— Ці zikъ, згмъ Andrea, kъ kъ astz sьmъ tikъloa-sъ voiъ nъtea sъ ieaъ o xainъ mi o kamerъ, ka sъ prii-meskъ dъne kъviingъ strelъvita visitъ ne kare o astentъ din zi în zi.

— Are drentate! are drentate! ziserъ arestajii... Aszi akolo! se vede prea bine kъ è знъ omъ kъm se kade.

— Eî bine! imnъmstajii-lъ kъ dozъ-zeyî de franу, zise gardianxlъ rezimъndъ-se ne челъ altъ змеръ kolosalъ; nъ sъnteyî datorî atъta lъkrъ знъî kamaradъ alъ vostrъ?

— Nъ sъnt kamaradxlъ avestorъ oameni, zise kъ mъndrîzъ jъnele; nъ mъ insълta; n'ai avestъ drentъ.

Fъrii se zitare зnslъ l'altxlъ kъ nische mъrmъre sъrde, mi o vijeliъ auуatъ de provokarea gardianxlî, maî mълtъ de kълъ de vorbele lъî Andrea. înченъ a tъna d'asъura are-statxlî aristokratъ.

Gardianxlъ, sigъrъ kъ nъtea face ne *quos ego* kъndъ ar fi valъrile sgomotoase, îi lъsa sъ se зrче nъуinъ kъte nъуinъ ka sъ joache o festъ solivitatorxlî sъpъrъlorъ, mi sъ mi dea o netrehere în timnълъ îndelъngatei garde a zilei sale.

Fъrii se mi anroniarъ de Andrea: зnii mi zichea:

— Панъkълъ! panskълъ!

Asta è o lъkrare foarte kъrdъ kare konsistъ întrъ a da o ploaizъ de lovitsre nъ kъ panskълъ, чî k'знъ nantofъ fe-rekatъ, знъî konfrate kълzstъ în disgrajia avestorъ domni.

Alуi mî pronъnea o altъ-felъ de netrehere kare konsistъ întrъ a imnlea kъ nisinъ, kъ netriчele, kъ gologani mari, kъndъ îi aъ, o batistъ resъvîtъ, kъ kare loveskъ ne patientsxlъ ne sninare saъ în kanъ.

Îndată batiștele cădura.

— Să bîtemă ne domnii căle frumosă, ziseră unii, ne domnii căle onestă!

Dar Andrea, întorîndu-se către dinmîi, klini din okiș, mi înflă obrazii că limba, mi fîcă să s'arză ună sânetă din baze care însemnează o miș semne de înțelegere între bandii, înkîtă ei țîcîră îndat.

Asta era ună semnă masonică ne care ilă învîgase dela Caderousse.

Bandiții reknoșcîră ne ună dînr'ai lor.

Batistele țîcîră îndat.

Pantofliă ferekată întră eară în pîciorii pîncipali-lă kîlă.

S'aziră kîte-va vorbe proklamîndă că domnii aveă drentate, că domnii nstea fi onestă în felii seă, mi că areștii voiea să dea esemplii libertății de konșîing.

Resklarea s'alîn.

Gardianii fî astă-felă de inkremenită, inkîtă lă îndat ne Andrea de mîini mi începă să ilă skotocheaskă, a-tribîndă la o manifestare mai semnifikativă de kîtă o ferme-kare astă skimbare neastentată a lokșitorilor dîn Grôpa-Leilor.

Andrea ilă lîsă să fakă ce voiea, nă fîr'a protesta.

De o dată ună glasă rezonă la șue.

— Benedetto! striga ună inspektor.

Gardianii mi lîsă prada.

— Mă kiamă! zise Andrea.

— La vorbitori! zise glassii.

— Vezî, priimeskă o visită. Ax! skîmpii meș domnă, veî vedea daka ună Cavalcanti noate fi traktată ka ună omă ordinară!

Și Andrea, strekîndu-se în kîrte ka o umbră neagră, se repezi ne șueă întredeskîș, lîșîndă în mirare ne konfrății lă mi ne însă-mi gardianii.

Într'adevăr, era kizmată la vorbitori, și nă s'ar kaveni să se mire nimine prekm niči kiară Andrea însă-și; kivi vikleanălă jne, dela intrarea sa în Grópa-Leilor, în lokă d'a întrebșința, ka oamenii de rindă, binefuiălă de a skrie ka să se fakă reklamată, stătse în cea mai stoikă țchere.

— Sânt, ziche elă, învederală protektată de čineva kare é în pătere; toate mī o probează; astă soarte bănă neastentată, astă înlesnire kă kare am netezită toate pedi-čele, o familiă improvisată, și năme streșvită kare a devenită proprietatea mea, arălă kare ploxa în kasa mea, alianțele čele mai mțrege promise ambiguisnei mele. O nefericită șitare a bănei mele soarte, o linsire a protektorălăi meă, m'a nerdtă, da, însă nă de totă, nă nentă totă d'ana! Măna s'a retrasă nent'și minșă, ca kată să se întinză kătre mine și să mă anče din noă în minșălă în kare mă voiă krede gata a kădea în abisă.

Pentă če să riskă și pasă neingelentă? Mī așī perde poate protektorălă! Sântă doă mizloače nentă dănsălă ka să mă skane: șgirea misterioasă, kmpărată kă preșă de ară, și măna fordată a jdekătoriloră șure a kmpăta o ertare.

S'astentăntă nentă ka să vorbimă și să lăkrămă, să mī fiă mai înliă probată kă sânt kă totălă pțșită, și atșnči...

Andrea făkăse și plană ne kare ilă poate krede čineva îndemnatikă.

Tikălossă era fără temere l'atakă și asnră l'apțgare.

Miseria inkisoarei komșne, linșele de totă felălă, toate le șșferise.

Kă toate ačestea natșralălă, saă mai bine običșința trışmfasc pșină kăte pșină.

Andrea șșferea nentă kă era desnoiălă, nekșrată, Ńmăndă; timșălă i dăra.

În minţală acesta de şrită îlă kizmi glasă insnektorălxî la vorbitoriă.

Andrea simţi inima sa şăltândă de băkăriă.

Era prea de dimineauă ka şă kreaşă visita jădek-torălxî de instrăkăiune şî prea tărziă ka şă fi o kizmare a direktorălxî inkisoareş saă a doktorălxî; era dară visita astentată.

Dăne grila vorbitoriălxî în kare fă introdăşă Andrea, vără, kă okiî lăi lăpăi de o kăriositate nesăpioaşă, figăra cea întănekoaşă şî îngelegătoare a domnălxî Bertuccio, kare se şita şî elă, kă o mirare dăgeroaşă, la grile, la şuile verigate, şî la şmbra ce se miska în dosălxă zebreleloră inkăşăișeate.

— Ax! zise Andrea atinsă la inimă.

— Băpă zisă, Benedetto, zise Bertuccio kă glasă şăpătoră.

— Dămneata! dămneata! zise jănele şitândă-se kă şăpăimă în-prejări.

— Nă mă rekănosăi, zise Bertuccio, neferişite konile!

— Tăcere! dar tăcere o dată! zise Andrea, kare kănosăea fineăea așălxî așeloră zidări; Dămnezălxă meă! Dămnezălxă meă! nă vorbi așă tare!

— Ai vrea şă vorbesăi şingăriă kă mine, nă è așă? zise Bertuccio.

— Ox! da! zise Andrea.

— Vine.

Şî Bertuccio, kăşătândă-se în poșănară, făkă şemăă şălxî gardiană kare şta dăne ferestrăia şăşă.

— Ūitesăe! zise elă.

— Ce este așă! zise Andrea.

— Ordinsă d'a te kondăce într'o kameră, d'a te a-meza akolo şî de a mă lăsa şă komănikă kă tine.

— Ox! zise Andrea sgrindă de bășugiu.

Și îndată, întorcându-se la sine, mi zise:

— Earg protectorulă nekunoscută! Nu mă șit! Kă-
tă sekretulă, fiindă-kă vrea să vorbească într'o kameră i-
solată. Îi am la mână... Bertuccio a fostă trimisă de pro-
tektorulă meș.

Gardianulă vorbi ună mință k'ună superioră, ne șrmă
deskise amîndușă șuile grilate mi kondăse într'o kameră din
intîiulă plană, kare avea vederea în kărte, ne Andrea, kare
nă mai simșea niči o bășugiu.

Kamera era spoită kă vară, kăm se obișnușese în
inkisori. Avea o infuzișare voioasă kare se pără radioa-
șă arestatulă: o sobă, ună pată, ună skășă, era toată mo-
bilarea sa.

Bertuccio meșă ne skășă, Andrea se trinti ne pată.

Gardianulă se retrase.

— Să vedemă, zise intendintele, ce ai să mi șni?

— Și dămneata? zise Andrea.

— Dar vorbesce tă mai intîiș...

— Ba nă; dămneata ai să mi șni măște, fiindă-kă
ai venită să mă intîlnesči.

— Eî bine! șit. Ți ai șmată kărsulă blestemășie-
loră tale: ai șrată, ai omorită.

— Bine! daka m'ai făkută să trekă într'o kameră nar-
tikulară nămai kă să mi șni astă-felă de lăkrări, mai bine
ar fi fostă să nă Ți dai astă șpărgare. Șciș toate lăkrările a-
șteea. Din kontra, șntă altele ne kari nă le șciș. Să
vorbimă de așlea, te rog. Ține te a trimisă?

— Ox! ox! prea te șrinesči, domșle Benedetto.

— Nă è așă? la Țintă. Mai virtosă să lășămă vor-
bele nefolositoare. Ține te trimite?

— Nimine,

— De unde s-a uitat că m'aflix în înkisoare?

— E de murlă de kândă te am rekunoskă în persoana avelsă sfrântată domnimeoră de modă, care muna că atăta grație kalăș se în Cămpiele-Elisee.

— În Cămpiele-Elisee!... Ah! ah! vreți dară să vorbimă pșuină de tată-meș?

— Ce sânt dară eș?

— Dămneata, bravăș meș, estă tată-meș adontivă... Dar nă mī inkipkeskă că estă dămneata care ai disnăș în favoarea mea vre o sstă de mii franči ne kari îi am mrukată în patre ținți lăni de zile; nă estă dămneata care mī ai fșrită șnă tată italiană mi gintilomă; nă estă dămneata care m'ai fșkăș să intră în lăme mi m'ai invitată la oarecare prinză ne care mi se pare că ilă măninkă inkă, la Auteuil, că cea mai bșnă kompaniă din totă Parisul, că oarecare prokșoră ală regelă, a kșrsia kșnosvinuș am fșkăș foarte reș de n'am kăltivat'o, kșci mī ar fi prea folositoare în minștăș ačesta; nă estă dămneata, în-fine, care mă kășșionai nentr'șnă milionă săș doză kândă mi s'a intimnată fatala deskoperire a glăstreī kă rose... Aidi, vorbesče, stimabile Corsicane, vorbesče...

— Ce vreți să ții șnăș?

— Te voiș ajta.

Vorbeai de Cămpiele-Elisee adineaoră, demnăș meș tată nștritoră.

— Ei bine?

— Ei bine! la Cămpiele-Elisee meade șnă domnă foarte inavșșită, foarte inavșșită.

— În kasa kșrsia ai fșrată mi ai fșkăș șnă omoră, nă è așă?

— Așă mi se pare.

— Domnăș konte de Monte-Cristo?

— Dămneata ilă ai nămită, kăm ziče D. Racine... Eî bine! trebăe să m'arănkă în brațele lăi, să ilă săgrămă ne inima mea strigândă: „Părintete meă! părintele meă!“ kăm ziče D. Pixerecourt?

— Să nă glăsimă, resnăse kă gravitate Bertuccio, mi ăniă asemene năme să nă fîz pronășuălă ači kăm kătezi să ilă pronășuăi.

— Eak'asha! zise Andrea kam amegită de solemnităea părtării lăi Bertuccio, nentă ce nă?

— Pentă-kă țelă ce noartă ațesă năme ă prea favorisată de țeră inkătă nă poate fi părintele ăniă tikă-losă ka tine.

— Ox! vorbe mară...

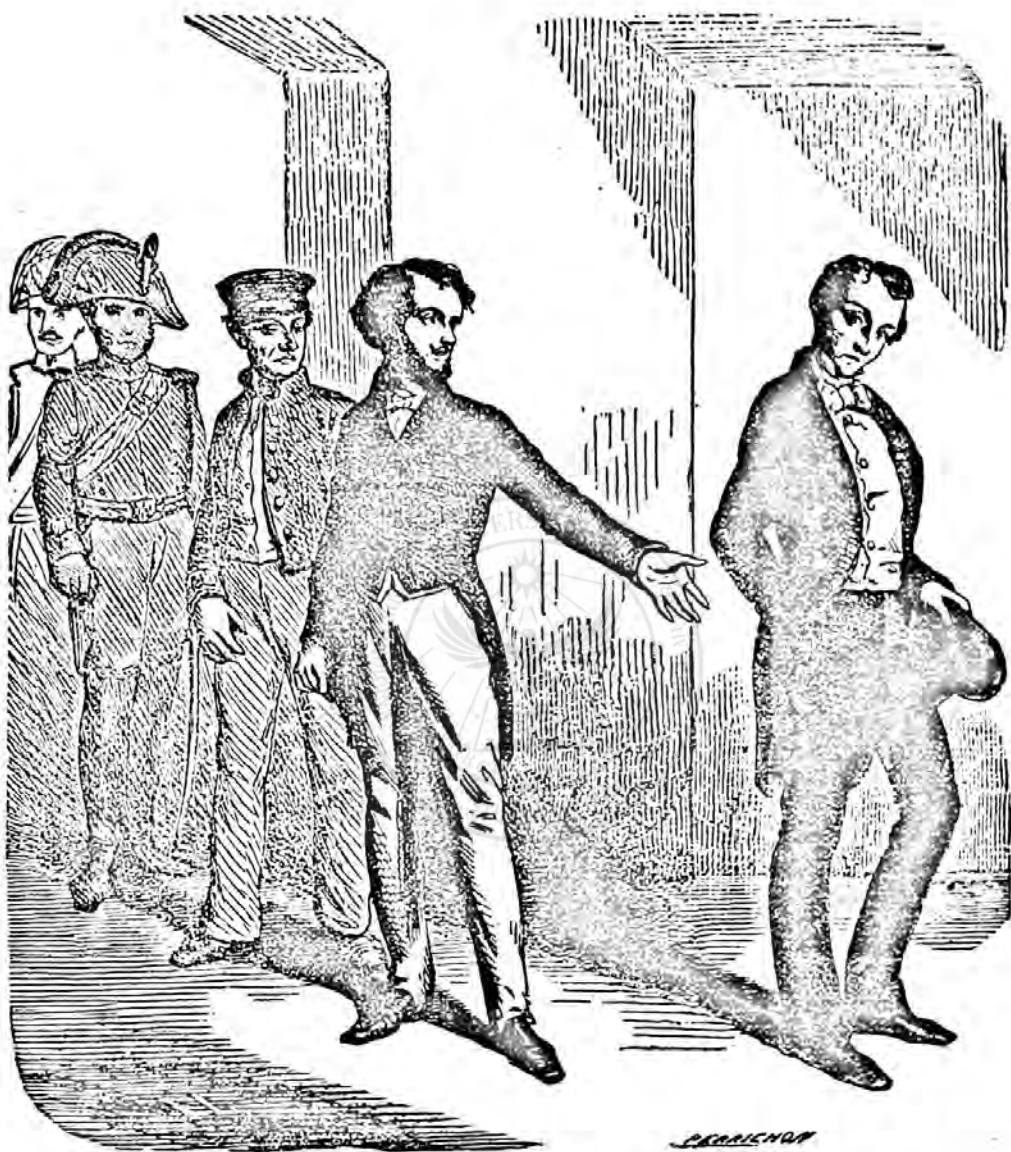
— Și efekte mară daka nă ăi deskizi oki!

— Amenințări! nă nă țemă de ele... voiă ziče...

— Krezi kă ăi a țate kă nisče nițiqi de felăă teă? zise Bertuccio k'ăniă tonă așă de linisčită mi k'o năvire așă de asigrată, inkătă Andrea fă miskată năntă la fikăi; krezi kă ăi a țate kă blestemăiă tei dela galere, săă kă păktosii tei de ințelăi din lăme? Benedetto, estă intr'o mănă snăimintătoare; astă mănă binevoiesče a se deskide nentă tine: folosesče-te de ea. Nă te jăka kă trăsnetăă ne kare ilă lasă la o parte nent'ăniă minăă, dar ne kare ilă va nătea relă daka te vei țerka a o săntăra în libera sa miskare.

— Tată-meă... nă notă să săiă kare ă tată-meă!... zise Andrea; voiă neri daka trebăe, dar ilă voiă așă. Țe mi năș mie de skandală? Binele... nămele țelă băniă... nisče *reklame*... kăm ziče Beauchamp ziaristăă. Dar voi, oamenii din lămea țea mare, aveți totă d'ășna țeva de nerdătă kă skandalăă, kă toate milioanele voastre mi kă toate armăriele voastre... Așă, ține ă tată-meă?

— Am venită să ăi o snăiă.

Andrea i întinse mâna, Bertuccio, ținu pe a sa.

— Ah! strigă Benedetto kă okii skinteitorî de bskeriă. În minștă ačesta șmea se deskise, și grosariș s'a dresă kătre Bertuccio zikîndși:

— Mă eartă, domnșle, jșdekțoriș de instrăkuișne asteantă pe arestatiș.

— E înkeerea întrebțorișăi meș, zise Andrea.... Să ilș iea drakș de șpărțtorș!

— Voiș reveni măine, zise Bertuccio.

— Bine! zise Andrea. Domnilorș gindarmî, șnt alș dămpneavoastră... Ah! skămnăș meș domnș, lasă vr'o ze-če skăde la greț kă să mi se dea țeia țe mi trebșe.

— Se va face, respănșe Bertuccio.

Andrea i întinșe măna, Bertuccio ținș pe a sa în posșnarș, și făks nșmaș să șșne kăte-va monede de argintș.

— Țeia țe vream să zikș, zise Andrea k'o strămbțrș de șrîșș, dar kă totăș șbjșgatș de strania linisče a lă Bertuccio. — M'am închelăș oare? mi zise elș șrkîndș-se în trșșera țeă lșngșiașț și zebrelitș kare se nșmesče *nănersă kș salată*. Vomș vedea! Așma darș pe măine! a-dășse elș întorkîndș-se kătre Bertuccio.

— Pe măine! respănșe ačesta.

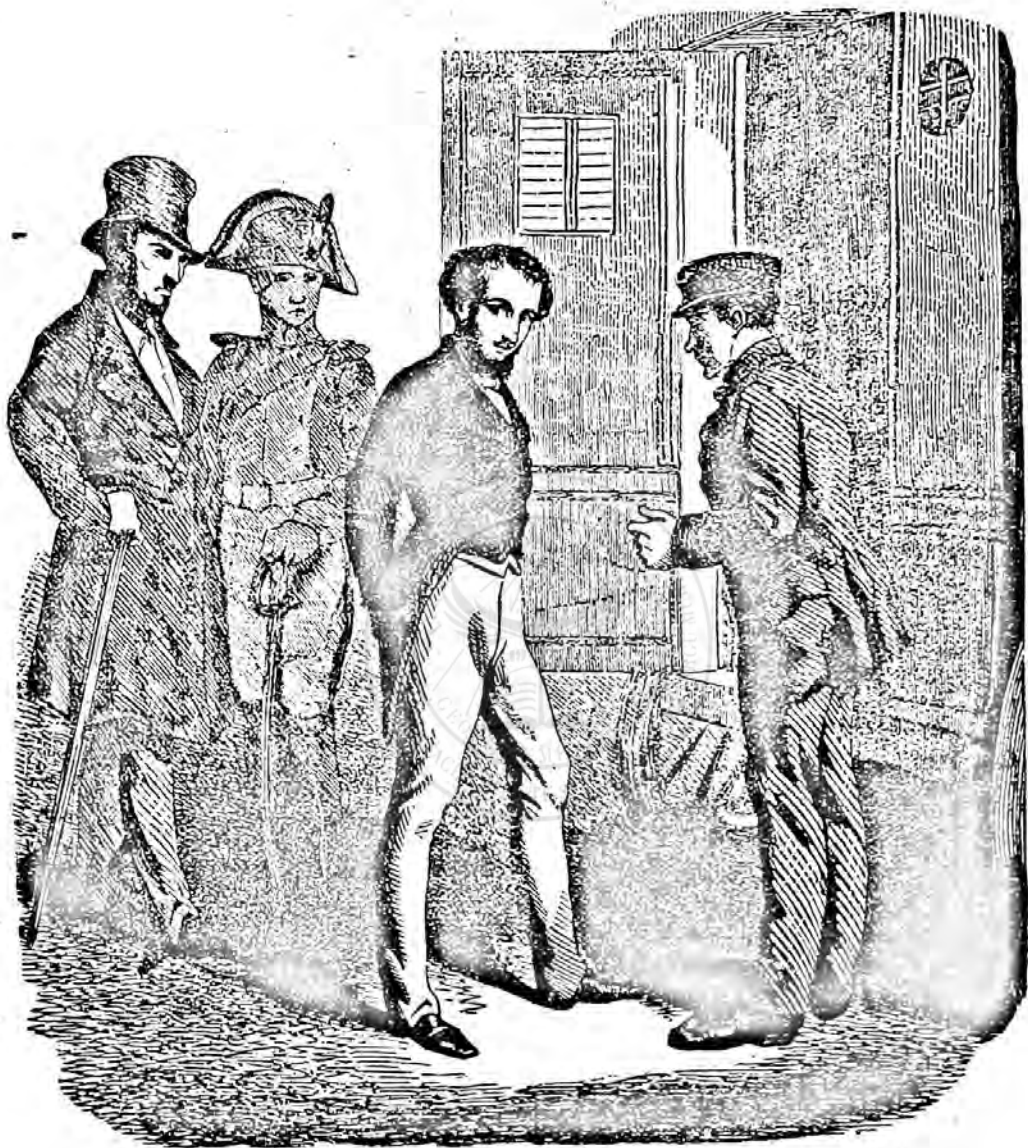

CAPITULŪ CVIII.

J U D E L E.

Și adșce țineva a minte kă abatele Busoni remș-sese singșrș kă Noirtier în kamera mortșarș, și kă bțrș-

— M'a încelatū ore? dișe Andrea urcându-se în trăsura que se nșmesce panerul cu salată.

nelă din-precum că preotul se făcuseră gardianii kornelii junei konile.

Poate că îndemnele krestine ale abatelii, poate că dădea sa karitate, poate că vorba sa încredințoare, înkragiaseră ne bătănelă: kuchi, din mințelă kundă năse se se înțeleagă că preotul, în lokelă desnerții ce îl konrinese mai înii, se vedea o mare resignare în Noirtier, o linishe foarte de mirată nentă togii cei ce mi adăcea a minte de izbirea ce o simțea nentă Valentina.

D. de Villefort nă mai vătăse ne bătănelă din dimineaga azelei morgii.

Toată kasa făseșe nrenoită.

Șnă altă fecioră făseșe lăată nentă dănsul, șnă altă servitoră nentă Noirtier.

Doxă femeii intraseră în serviciulă doamnei de Villefort.

Togii, nintă la nortară mi la kăcheră, înfășimea alte personage kari intraseră într'acea kasă blestemată, mi interentaseră relaționile ce înčenșeră a se rechi destelă între domniii azelei kase.

Pe șrmb, sesiznea kărgii kriminale se deskidea dăne doxă trei zile, mi Villefort, inkisă în kabinetul, șrma că o kăldăroasă aktivitate prochedăra inkontra omoritorulă lăi Caderousse.

Această afăcere, ka mi toate cele alte în kari era amestekată kontele de Monte-Cristo, făkăse mare șgomotă în lămea parisiană.

Probele nă era konvingătoare, fiindă-kă era întemeiate ne nishe vorbe skrise de șnă galeriană în mințelă morgii sale, șnă vekisă însogitoră ală avelsia ne kare ilă akăsa, mi kare nătea s'akăse ne însogitorulă seă de șrmb saă de resbănare.

Nămai șingăra konsușingă a magistratului se formase.

Prokxorălă regelă se konvinsese nînz în cele din urmă că Benedetto era kălnabilă, astă viktoră era să băkre amorălă seă pronriă, ka zna ce singură mai era în stare a destenta păgină fibrele inimei sale înghiegate.

Procesălă se lămina dăgă, dăne neînchetata lăkrare a lăi Villefort, kare voiea să fakă kă dînsălă debătălă fiitoareă sesisnă a kărgiă kriminală; făsese prin ōrmare nevoită a se înkide mai mălă de kălă or kăndă ka să se fereaskă de a respănde la nenămrata mălgime de cheră ce era să i se fakă pentră kăpătarea bileteloră de așdiingă.

Și ne ōrmă, așă de păgină timnă trekăse de kăndă biata Valentina făsese denășă în mormintă, așă de viă era înkă dăgerea kasei întregi, înkălă nimine nă se mira văzîndă ne tatălă așă de așnră absorbită în ōnika netrehere ce nătea așă în kabinetălă seă.

O singură dată, așă era a doăă zi dăne ce Benedetto priimise a doăă visită a lăi Bertuccio, în kare așăta kătase să i nămeaskă ne tată-seă, a doăă zi dăp'ăceastă visită, kare era dăminekă, ziserămă, Villefort văzăse ne tată-seă; într'ănlă minălă kăndă magistratălă, sdrobotă de oste-neală, desăinsese în grădina ospelălă seă, și, kă frăntea întănekată, kărbovită săb o kăgetăre neimnăkată, asemene lăi Tarquin kare doăărea kă năiaoa sa kănetele măviloră celoră înalte, D. de Villefort doăărea kă bastonălă seă tălinele cele lăngă și mărinde ale năbeloră kari se înăgă în lăngălă aleieloră ka fantasmele așătoră floră așă de strelăătoare în timnălă ce se skărgă.

De mai mălă ori elă se dăsece nînz în făndălă grădinei, adikă nînz la faimoasa grălă kare da în ograda părsită, întorkîndă-se totă d'ășna prin așăia-și aleiă, reînăenîndă-și preimblărea kă așăla-și gestă, kăndă oki seă kăzără makinală ne kasa, în kare așăea ne fiă-săă jăkăp-

de-se kə sgomotš, întorsš fiindš dela pensionatsiŝ seš ka sʔ petreakʔ dšmineka ŝi lənea lıngʔ məmʔ-sa.

În miskarea ačeastă, vʔzʔ la ŝna din ferestrele de-skise pe D. Noirtier, karə zisese sʔ ilš rostogoleaskʔ pe fotolisiŝ seš nıne l'acheastʔ fereastrʔ ka sʔ se bʔkʔre de chele din ŝrmʔ raze ale soareli če era kaldš inkʔ ŝi venea sʔ salste florile chele mʔrinde ŝi frənzele roșite ale vielorš ver-gșre če akoperea balkonšlš ka ŝnš tanetš.

Okisiŝ bʔtrənšli era așintatš pe ŝnš nənktš pe karə abia ilš zʔrea Villefort.

Astʔ kʔtʔtʔrʔ a ləi Noirtier era ama de plıne de ŝtʔ, ama de selbatikʔ, ama de arzʔtoare în nepačea sa, în kʔtš prokʔroršlš regelš, karə era îndemʔnatikš ka sʔ nʔ-trənʔzʔ toate întınʔririile astš obrazš če ilš kʔnosčea ama de bine, se depʔrtʔ din linia če o strebʔtea ka sʔ vazʔ asș-pna kʔrii persoaie kʔdea astʔ kʔtʔtʔrʔ grea.

Atșnčı vʔzʔ, sșb tšfișișlš ŝnorš tei kʔ kʔtʔčile măi desnoiăte, pe doamna de Villefort, karə ședea kʔ o karte în mʔnʔ, ŝi întregșnea din kʔndš în kʔndš čitireă sa ka sʔ sʔriʔzʔ fișli ei saș ka sʔ i înapoieze minčea elastikʔ, pe karə o asvırlea kʔ stʔrșinʔzʔ din salonš în grădinʔ.

Villefort îngʔlbeni, kʔčı încelegea če voiea sʔ zikʔ bʔtrənšlš.

Noirtier se zita mereš l'achea-șı obiekłš; dar de o datʔ kʔtʔtʔrʔ sa se întoarse dela femeiz la bʔrbatš, ŝi atșnčı Villefort sșferi atakšlš ačestorš oki fšlgerʔtorı, kari, skimbəndș-șı obiekłšlš, skimbaserʔ ŝi limbagișlš lorš, fʔrʔ ka sʔ nearzʔ însʔ nimikš din espresiașnea lorš ameninđʔtoare.

Doamna de Villefort, streinʔ de toate natimele ačestea, ale kʔroga fokșı se inkʔtʔșnea trekındš pe d'asșpna kapșli ei, đinea în minștšlš ačesta minčea fișli ei, fʔkındš semnš sʔ viiʔ s'o ieă din pʔrșnʔ k'o sʔrștare; dar E-

Atunci vâdă, sub un tufişu de tei, pe dâma de Villefort care surîdea fiului ei.

rea aktsizî seş de akksare, znelş din chele mai energice mi mai îndemnatice akte din kzte fzkse nin'atznçi.

A doxa zi, lxnî, era sş se fakş intia sedinş a kş-
çii kriminale.

Zixa aचेia, Villefort o vşzş rezşindş albicioaşş mi sinistrş, mi lşmina eî albştrşizş veni sş fakş a lşci d'aşşura xşrtieî liniile trase kş roşş.

Magistratzlş adormise zşş minşlş pe kşndş lamna sa da chele din şrmş sşşşine: se destentş in minştlş vşşşetş-
relorş eî kş degitele şmede mi roşite nar'kş le ar fi mşiatş in sşşge.

Deskise fereastra.

O bandş mare portokaliz traversa in depşrtare ce-
rşlş mi tşia in doşş nlonii çei sşşçiri kari mi desemna pro-
filşlş çelş negrş pe orizontş.

In kşmnşlş de vizdei, din kolo de grila kastanilorş, o çioakirlş se şrka la çerş fşkindş sş s'aşşş kşntikşlş eî kşratş mi matinalş.

Aerşlş çelş şmedş alş aşşoreî inşndş kapşlş lşi Vil-
lefort mi i rekori memoria.

— Astş-zî, zise elş kş silinş, omşlş kare va çine
sabia drentşçii katş sş loveaşşş nretşindene or şnde sşntş
kşlnabiliî.

Okii lşi kşştarş atşnçi fşşş voia lşi fereastra lşi
Noirtier kare inainta pe partea çea alş, fereastra in kare
vşzşse pe bştrşnşlş in aşşş.

Kortina era trasş.

Şi kş toate aşştea imaginea tatşlş seş i era aşş-
felş de inşşçimatş, inkşlş s'adresş l'aşeastş fereastrş inkisz ka
kşm ar fi fostş deskisz, mi i se pşşş kş vedea inkş pe bş-
trşnşlş ameninşştorş.

— Da, mşrmşş elş, da, fiî linisçitş!

Kanslă seș i kŕzŕ ne pentă, mi, kŕ kanslă inklinată astă-felă, se învîrti de kŕte-va ori în kabinetăi; ne șrmă, se trînti ama îmbrăkată ne o kanapea, nŕ alăta snre a dormi kŕtă snre a mi drege oasele sdrobite de osteneală mi de reveala lăkrărti de kare era pŕtrânse.

Păgină kŕte păgină toată lămea se destentă.

Villefort aszi din kabinetăi toate șgomotele kari konstitueskă ka sŕ zikă ama viața kasei, șuile nŕse în miskare, șșnetălă klonogelălă doamnei de Villefort kare kizma ne femeia șa din kasă, întiiele strigăte ale konilălăi kare se destenta voiosă kŕm se desteană șineva obișnăită în anii lăi.

Villefort trase mi elă klonogelălă.

Noală seș feșioră întră la dînsălă mi i adăse ziarele.

Din pŕeșnă kŕ ziarele, i adăse mi o tasă de șiokolată.

— Șe mi adășă akolo? întrebă Villefort.

— O tasă de șiokolată.

— N'am șerșă. Șine are astă grije de mine?

— Doamna: mi a zisă kŕ domnălă are fŕră indoială sŕ vorbeaskă măltă astă-zi în privința avelăi omoră mi kŕ avea trebșinș sŕ iea șeva pŕtere.

Și feșiorălă denșse ne masa de lîngă kanapea, kare era inkŕkată de șŕrtie ka șele alte mese, tasa de șiokolată.

Feșiorălă emi.

Villefort se șită șnă minșă l'avea tasă k'șnă aeră întănekosă; ne șrmă, de o dată, o lăf k'o miskare nervoasă, mi înghigă ne neresșfate toată beșșra șe se konrindea în ea.

Ar fi zisă șineva kŕ kredea kŕ astă beșșră ar fi mortală mi kŕ kizma moartea ka sŕ ilă skane de o datoră kare i komanda șnă lăkră măltă mai greș de kŕtă a mări; ne șrmă se șkălă mi se pŕeșmbă în kabinetăi k'șnă felă de șŕrășă kare ar fi fostă șnșimintătoră la vedere daka ilă ar fi vŕzătă șineva.

Chiokolata era nesăpărtoare, mi D. de Villefort nu cerea nimic.

Când veni ora deșănsei, D. de Villefort nu se vărsa la masă.

Feciorul se reîntră în kabinet.

— Doamna însușește pe domnul, zise el, că suntă șase-sapte-zece ore mi asdiingă va fi l'ameazi.

— Ei bine! zise Villefort, pe șrmă?

— Doamna s'a grătit, mi întrebă daka va însogi pe domnul?

— Șnde?

— La Palat.

— Pentru ce?

— Doamna zice că doresce nea mătă s'asiste l'această sedință.

— Ah! zise Villefort k'șnă tonă mai șnimintelor, are astă doring!

Feciorul se trase înderul k'șnă pasă, mi zise:

— Daka domnul doresce să eastă singur, mă dskă să șnăi doamnei.

Villefort remase șnă mină țkătă: mi șna că șnghiele sale obrazul cel șnalidă ne kare i se vedea barba neagră ka ebenul.*

— Zi doamnei, respunse el în cea dăne șrmă, că doreskă să i vorbeskă, mi că o rogă să m'astente în kamera sa.

— Da, domnle.

— Pe șrmă vino să mă rază mi să mă îmbraci.

— Îndat.

Feciorul cmi intr'adevără ka să se reîntoarkă, rase pe Villefort mi ilă îmbrăkă în gală.

Pe șrmă, dăne ce termină:

* Abanosă.

— Doamna a zisă kă va astenta ne domnălă îndată ce se va găti, zise elă.

— Mă dăkă.

Și Villefort, kă dosariete la săbujoră, kă pătăria în mătă, se îndrentă kătre apartamentălă femeii sale.

Se onri pășină în șme, și sterse kă batista sădoarea ce i kărga pe fruntea sa vîntă.

Pe șrmă împinse șmea.

Doamna de Villefort medea n' o otomană, resfoindă kă nepache nisce ziare și broșure pe kari jșnele Eduardă se desfăta a le sfășia înainte kiară de a avea mămă-sa timpă de a termina citirea loră.

Ea era îmbrăkată să easă: pătăria sa o astenta păș pe șnă fotoliă; mătășmile și le trăsese.

— Ah! eată-te, domnăle, zise ea kă glasălă ei lînisăită și natărală; Dămănezălă meă! ce palidă estă, domnăle! Aă măi lăkrată toată noantea? Dar pentă ce n' aă venită să dejăni kă noi? Ei bine! mă dăci, săă să mă dăkă mămă kă Eduardă?

Prekăm se vede, doamna îmășăise întrebările ka să kaute șnă resănsă; dar, la toate întrebările aștea, D. de Villefort remăsese reče și măă ka o stată.

— Eduardă, zise Villefort șăintăndă kopilălă kă o kăștășășă împărioasă, dă-te să te joci în salonă, amikălă meă, ai să vorbesă kă mămă-ta.

Doamna de Villefort, vătăndă astă konșinere reče, astă tonă otărită, astă pregătiri ștranie, tresări.

Eduardă și redikase kășălă, se șitase la mămă-sa, pe șrmă, vătăndă kă nă konșirma ordinălă domnălă de Villefort, se păse eară să taie kășălă soldășiloră sei de plămbă.

— Eduardă! ștrigă D. de Villefort așă de asășă înkătă kopilălă șări ne tanetă, m' aă așăită? dă-te!

Konilslă, kare nă era învâlmălă să fî traktată astăfelă, se skălă în ničioare mi înglbeni.

Ar fi fostă anevoiă să zikă cineva daka o fîcea de mîniă saă de frikă.

Tată-seă se dăse la dînsălă, ilă lă de brauă, mi ilă sîrălă pe frunte.

— Dă-te, zise elă, konilslă meă, dă-te!

Eduardă emi.

D. de Villefort se dăse la șme mi o înkăiă trăgîndăi veriga.

— O Dămnezeală meă! zise jăna femeieă sîtîndă-se la bîrbată-seă nînz în fîndălă săfletălă seă, mi skișîndă șnă sîrisă ne kare ilă înghieș nentășarea lăi Villefort, ăe este?

— Doamnă, șnde ăii veninălă ne kare ilă întrebășeză obișînită? artikălă kărată mi fîră vr'o prekăvîntare magistrătălă kare se afla nășă între femeia sa mi șme.

Doamna de Villefort ăerkă ăeia ăe trebăe să ăerăe ăiokîrlia kăndă vede ne eretele restrîngîndă ne d'ășnăra kănlăi eă ăerășrileă șăigătoare.

Șnă șănetă regășită, sfîrămată, kare nă era niăi strigătă niăi șășnină, emi din nentălă doamnei de Villefort, kare înglbeni de se fîkă vînză.

— Domnăle, zise ea, nă... nă te priăenă.

Și, fiîndă-kă se skălăse dintr'șnă narosismă de snaimă, într'șnă ală doilea narosismă măi tare fîră îndoială de kăttă ăelă d'întiăș, kăză eară ne perinele sofalei.

— Te întrebam, șrmă Villefort k'șnă glasă foarte linisăită, în ăe lokă askăndeaă veninălă kă ajătorălă kășăia aă omorită ne sokră-meă D. de San-Méran, ne soakră-meă, ne Barrois mi ne fiă-meă Valentina.

— Ax! domnăle, strigă doamna de Villefort împreșîndă-șă măinele, ăe zică?

— Dămnă, unde îți veninul pe quare îl întrebuițezi obiceiuită?

— Ns se kade sꝛ mꝛ întrebî dămneata, ȳi sꝛ mî resnənzi.

— Soușlăi saș jsdelsi? îngꝛnî doamna de Villefort.

— Jsdelsi, doamnꝛ! jsdelsi!

Era unș sꝛektakls sꝛimintꝛtorș paloarea doamnei de Villefort, smꝛȳinarea kꝛstȳreî sale, tremșrarea a totș kor-
nslăi ei.

— Ax! domnșle! mꝛmꝛșȳ ca, ax! domnșle!..

Și nș mai zise nimikș.

— Nș resnənzi, doamnꝛ, strigȳ sꝛimintꝛtorșlș în-
trebștorș.

Pe șꝛmꝛ adaxse k'șnș șȳrșș ūi mai înșiorștorș în-
kꝛ de kꝛș minia sa:

— Este adevꝛatș kꝛ nș askənzi nimikș!

Și fȳks o mîskare.

— Și n'aî nștea sꝛ mî askənzi nimikș, adaxse Vil-
lefort întinzîndș mꝛna kꝛtre dînsa par'kꝛ ar fi vrșș s'o a-
nșȳe în nșmele drentȳii; ai înmlinitș aȳeste diferite kꝛime
k'o îndemȳnare nersminatș, dar kare kș toate aȳeste nștea
înȳela nșmai ne oamenîl dîșnșî prin afekȳianca lorș a se
orbi în nꝛivîngȳa dșmitale. Kiarș dela moartea doamnei de
San-Méran, am șuîșș kꝛ se afla unș invenîntorș în kasa
mea. D. d'Avrigny mꝛ însȳingȳase dșnre aȳesta; dșne
moartea lș Barrois, Dșmneȳeș sꝛ mꝛ erte! nꝛensșrile me-
le aș kꝛșlșș ne oare-ȳine, ne unș angelș! nꝛensșrile mele,
kari, kiarș ūi șnde nș se aflș vre o kꝛimȳ, veghiazȳ ne-
înȳetatș anrinșe în fșndșlșș înimeî mele; dar, dșne moartea
Valentinei, n'a mai fostș îndoialȳ nentꝛș minē, doamnꝛ, ūi,
nș nșmai nentꝛș mine, dar înkȳ ūi nentꝛș alȳi; așlș-felș
kꝛima dșmitale, kșnoskȳtȳ de doșȳ nersoane akșm, nꝛensșȳ
de mai mșlȳe, are s'așngȳ nșblikȳ; ūi, nꝛekșm ūi zȳȳeam
adineaorș, doamnꝛ, nș ūi vorbesȳe akșm soușlșș ȳi jșdele!

Jșna femeîȳ ūi askənșe faȳa în amîndoșȳ mȳinele sale.

— O domnule! îngeri, ea, te rogă, nu crede anarhicele!

— Ai fi oare lași? strigă Villefort k'nuș glasă desmreșitoră. Într'adevăr, am însemnată totă d'asna kă invenitorii sântă lași. Ai fi oare lași? dămneata kare ai avăță suprimintatoră kragiș de a vedea doi hătrăni mi o koniș jănu, asinauă de mărna dămitale, kăm mi da sșlețlă înainte-ți!

— Domnule! domnule!

— Ai fi oare lași, șrnă Villefort k'o anrindere mai mare, dămneata kare ai nșmerată șnșlă kăte șnșlă minștele agoniei a natră persoane? Dămneata kare ți ai kombinată planșrile infernale mi ți ai amestekată bestărele infame k'o îndemțnare mi o skəmptate de minșne? Dămneata kare ai kombinată ama bine totșlă, șital'ai dară a kalkșla șnș singră lșkră, adikă șnde te nșlea dșce deskonerirea krimeloră dămitale? Oș! asta ă kă nenștină, mi ai nștrată vre șnș veniș mai dșce, mai șbșire mi mai omoritoră de kăță chele alte ka șă te skane de nedeansa ăe ți se kăvinea... Ai fșkăță așeasta, ăelă nșșină ama kreșă.

Doamna de Villefort mi frănșe mărnele mi kăzș în genșki.

— Șuiș bine... șuiș bine, zise elă; mărțarisășă; dar mărțarisărea fșkăte jădekștoriloră, mărțarisărea fșkăte în ăelă din șrnă minșlă, mărțarisărea fșkăte kăndă nu mai poate ăineva șă mi askənță krima, așă mărțarisăre nu mikșorează întră nimikă nedeansa ăe se kăvine kălnabilșăi.

— Nedeansa! strigă doamna de Villefort, nedeansa! domnule? eală kă ai zisă de doșă ori așă vorbă!

— Fără indoială. Nu kăm-va vei fi kreșăță kă vei skăna nentă-kă ai fostă de natră ori kălnabilă? Nu kăm-va ai kreșăță kă te vei strekșra de așă nedeansă, nentă-kă estă femeia așelșia ăe o dă? Nu, doamnă, nu! Or kare ar fi invenitștoarea, nalkșlă o așeantă, daka mai virtosă, kăm

suneam adineaură, inveninătoarea nă s'a îngrijită de a se căpăta de căte-va picături din celă mai sigură venină pentru dinsa.

Doamna de Villefort scoase ună strigătă selbatică, și spaima cea uricioasă și neîndăplecată konpinse trăsrele sale deskomnase.

— Ox! nă te teme de palkă, doamnă, zise magistratălă, nă voiescă a te desonora, căci m'ami desonora și eă însă-mi; nă, din kontra, daka m'ai îngelesă bine, kată să priveni că nă poă mări ne palkă.

— Nă, n'am îngelesă; ce vrei să zici? îngăni nefericita femeie că totălă inkremenită.

— Voiă să zikă că femeia celă d'intiă magistratălă ală kapitalei nă va încărka că infamia sa ună năme kare a remasă nențătă, și va desonora că așeia-și lovitură nebrbatsălă și ne konilălă ei.

— Nă! ox! nă!

— Ei bine! doamnă, asta va fi o fantă bână din partea dămitale, și ăi mășmescă pentru astă fantă bână.

— Mi mășmesci, și pentru ce?

— Pentru ceia ce ai zisă.

— Ce am zisă? Mi am perdată minăile; nă mai îngelegă nimikă, Dămnezeălă meă! Dămnezeălă meă!

— Și se skălă că părălă vilvoiă, că bazele sună megănde.

— Ai respunsă, doamnă, l'această întrebare ce ăi făcăi întrăndă aci: — Unde ă veninălă ne kare ilă între- bângezi obiănită, doamnă?

Doamna de Villefort redikă brațele la ceră și strinse că konvulsivne măinele sale șna lîngă alta.

— Nă! nă! strigă ea; nă! nă voiesci aceasta.

— Ceia ce nă voiescă, doamnă, este ka să nerî ne
șnă nalkă, mă înțelegi? resnăse Villefort.

— Ox! domnăle, graiă!

— Ceia ce voiescă, este să se fakă drentatea. Sănt
ne nămintă ka să nedensescă, doamnă, adăse elă k'o kăz-
tărgă fălgerătoare; or kării alte femeii, sîz kiară șnei re-
gine, i amăi trimate kalăslă; dar nentă dămneata voiă si în-
dărtoră. Dămitale mî zikă: — Nă è așă, doamnă, kă ai
năstrată kăte-va nikătre de veninăslă celă mai dăle, celă
mai ageră mî celă mai sigăă?

— Ox! eartă-mă, domnăle: lasă-mă să trăeskă!

— Era lașă! zise Villefort.

— Kăgetă kă sănt femeia dămitale!

— Esti o înveninătoare!

— În nămele țerăslă!..

— Nă!

— În nămele amorăslăi țe ilă ai avăă nentă mine!..

— Nă! nă!

În nămele konilăslăi noștră! Ax! nentă konilăslă no-
ștră, lasă-mă să trăeskă!

— Nă! nă! nă! mî zikă; într'o zi, daka te amăi lă-
sa să trăesăi, ilă vei omorî uoale ka ne ței alăi.

— Eă! să omoră ne konilăslă meă! strigă astă nămă
selbatikă renezindă-se kătre Villefort; eă să omoră ne E-
duardă ală meă!.. ax! ax!

Și șnă risă șnămintătoră, șnă risă de demonă, șnă
risă de nebăntă, termină frasa mî se nerăă într'șnă gemăă
șngerosă.

Doamna de Villefort kăzăse la nițioarele bărbăslăi ei.
Villefort s'ăpronă de ea.

— Kăgetă, doamnă, zise elă, daka la întoățerea mea

— Mă înțelegi! daqua te voi rălla cu viață, te vei culea astă sêra la Conciergeriă.

nu se va face drentatea, te denșnyș kș gșra mea ūi te a-
restezș kș mșinele mele.

Ea askșlta sdrobotș, deskșragiatș, sfșrșmatș; nșmai
okisłș ei trșia intr'insa ūi klocea șnș fokș sșrimintștorș.

— Mș ingelegi! zise Villefort; mș dșkș sș ęerș pe-
deansa kș moarte inkontra șnși asasinș... Daka te voiș rea-
fla kș viaęș, te vei kșlka astș scarș la Conciergeriã.

Doamna de Villefort skoase șnș șșșpinș, nervele ei
se destinserș, ūi kșzș sfșrșmatș ne tanelș.

Prokșrorșlș regelș se nșrș kș ęerki oare-kare șim-
timentș de indșrare, se șitș mai nșșinș asșrș la ea, ūi, in-
klinșndș-se șșiorș asșra ei, i zise inęelș:

— Adio, doamnș, adio.

Astș adio kșzș ka șnș kșșitș omoritorș ne doamna
de Villefort.

Ea lewinș.

Prokșrorșlș regelș emi, ūi, emindș, inkise șșea in-
torkindș keia de dozș ori.

CAPITULU CIX.

Curtea Criminalã.

Jșdekata lși Benedetto, saș mai bine afãcereã Bene-
detto, kșm se zicea n'atșnyi la Palatș ūi nrin lșme, prodș-
sese o intșuzrire foarte mare.

Falsșlș Cavalcanti, nelinsitșlș Cafenelei Parisului, alș
bșlevardșlș Gand ūi alș nșdșrei Buloniei, ne kșlș timpș sș-

țase la Parisū, mi în cele două trei lăni kătă ȝinșe strelecirea sa, fătăse o măȝime de kănosvințe.

Ziarele vorbiseră despre diferitele staȝioni ale akșatsăli în viața sa elegantă mi în viața sa galeriană; dintr'acasta ne pătăea țea mai viț kăriositate mai virtosă în ței țe kănoskăseră în persoană ne prinținele Andrea Cavalcanti.

Prin șrmare mai virtosă ațestia era otăriȝi a face or țe ka sț se dăkă sț vază ne banka akșasăiloră ne D. Benedetto, omoritorăli insoritorăli seș de kătășe.

Pentă măȝi oamenī, Benedetto era, daka nă o viktimă, țelă năȝină o rețăire a drentăȝii.

Văzșseră ne D. Cavalcanti tatăli la Parisū, mi s'astenta sț ilă vază din noș, venindă ka sț reklame ne strelecitorăli seș fiă.

Șnă mare nămeră de persoane, kari n'ășziseră nițī o dată vorbindă despre faimoasa poloneșă kă kare desbarkase la kontele de Monte-Cristo, se simȝiseră konrinse de mirare văzindă aerăli țelă demnă, ĝintilețea mi sȝiingă despre ale lămei țe le arețase vekăliă patrițiană, kare, kătă s'o sșănemă, semăna șnă domnă perfekă de kăte orī nă vorbea mi nă fătăea aritmetikă.

Kătă pentă akșsată, măȝi oamenī mi adățea a minte kă ilă văzșseră aua de amabilă, aua de frămosă, aua de galantomă, inkătă le pătăea mai bine sț krează kă era vr'o intrigă din partea vr'ăni incăikă kă se află măȝi în lămea asta, în kare fortănele țele marī redikă mizloățele de a face reșă mi binele la înțăȝimea mirăkălosăli mi nățterea la înțăȝimea neășzătăli.

Fiț-kare alergă dară la sedinȝa kăȝii kriminale, șniī ka sț ĝște șnektăkăliă, alȝii șnre a ilă komenta.

Dela meante ore de dimineăță, o măȝime sta lingă

grilă, mi, o oră înainte de deschiderea sedinței, sala era plină de privilegiați.

Înainte de intrarea în sală, mi adesea chiar dăruieam să intrare, o sală de audiență, în zilele de provocare mare, seamănă foarte multă cu salonul în care mulți oameni se reînnoșeau, s'armonizau și de altă parte erau destul de aproape între ei ca să nu mi parăzau locurile, mi făcând semne că erau destul de departe de mare număr de oameni, de avocați mi de gindarmi.

Era una dintr'acele frumoase zile de toamnă cari ne desprăvesc și ne-oră de o vară și mi se știe.

Norii ne cari D. de Villefort îi văzuse de dimineață brăzdată soarele resplindind, se resplindescă ca prin fermecă și lăsa să se vădă în toate părțile sa una din cele din urmă, una din cele mai frumoase zile ale lui septembrie.

Beauchamp, unul din regii noștri, mi prin zămare avândă-mi trăsese năstădă, privea în dreapta mi în stânga.

Zări ne Château-Renaud mi ne Debray, cari căstăgaseră bănele grații ale unui sergent de oră, mi cari îl făcuseră a se pune la spatele lor în loc de a îl mări, cum era dăruie să.

Unul agentă mirosise ne sekretarului ministrului mi ne milionarului.

S'arete plină de privilegie pentru nobilității se vecini mi le eră chiar a se dăruie să dea o vizită lui Beauchamp, dăruie-le căvintă că le va mări locurile.

— Ei bine! zise Beauchamp, venimă dar să vedem ne amikului nostru?

— Ei! Dăruie să meă da! resplindescă Debray, ne avelă demă prinține. Să ica drăcu ne prințini italiană, la să-î încolo!

„Și omș kare avea ne Dante de genealogistș, mi kare mī avea originea din *Divina Comedia*!

— Noblețe de streangș, zise k'șnș tonș flegmatikș Château-Renaud.

— Va fi kondemnatș, nș è așa? întrebș Debray ne Beauchamp.

— Ei! skșmnșlș meș! resnșuse ziaristșlș, mi se pare kș ne dșmneata s'ar kșveni sș te întrebe çineva: kș-nosçī măș bine de kșlș noi aerșlș kançelariei; ai vșzșlș ne nresedintele în çea din șrmș seratș a ministrșlși dșmitale?

— Da.

— Çe çī a sșșș?

— Șnș lșkrș kare te va nșne în mirare.

— Ax! vorbesçe darș măș kșrindș, skșmnșlș meș amikș, è așa de mșltș timnș de kșndș nimine nș mī măș sșșne astș-felș de lșkrșrī.

— Ei bine! mī a sșșș kș Benedetto, ne kare ilș nrivesçe çineva ka șnș feniçe de sșbtilitate, ka șnș șriamș de vikleniș, è șnș nșngamș, foarte de rindș, foarte prostș, mi kș totșlș nedemnș de esneriingele çe se vorș face, dș-ne moartea sa, așșra organelorș sale frenologice.

— Așzī akolo! zise Beauchamp; kș toate aștea jșka ne nrinçinele nrea de mizlokș.

— Pentrs dșmneata, Beauchamp, kare îi șresçī, ne astī neferiçiçī nrinçinī, mi kare estī inkșntatș kșndș nouī sș deskoperī într'inuīi maniere șrite; dar nentrs mine, kare mirosș din instinkș ne giutilomșlș, mi kare kșnoskș o familiș aristokratikș, or kare ar fi, ka șnș adevșratș ogarș alș blasonșlși.

— Așa darș n'ai krezștș niçī o datș nrinçinatșlș seș?

— Prinçinatșlș seș, da... nrinçinia sa, nș.

— Nș è reș, zise Debray; te inkredingeșș kș toa-

te avestea kȳ, afarȳ de dȳmneata, nȳtea trece pentru or ka-re altȳ... Îȳ am vȳzȳtȳ la ministri.

— Ax! da, zise Chȳteau-Renaud, ministrii dȳmnea-voasȳrȳ kȳnoskȳ la prinȳinȳ!

— Ai oare-kare kȳvȳntȳ in ȳeia ȳe ai zisȳ, Chȳ-teau-Renaud, respȳnse Beauchamp leuȳnȳndȳ de risȳ; frasa ȳe skȳrtȳ, dar plȳkȳtȳ. Uȳi ȳerȳ voia s'ȳ intrebȳsinȳgezȳ in ra-portȳlȳ meȳ.

— Iea-o, skȳmnȳlȳ meȳ Beauchamp, zise Chȳteau-Renaud, iea-o; uȳi daȳ frasa mea drentȳ ȳeia ȳe pȳreȳsȳȳe.

— Dar, zise Debray lȳi Beauchamp, dak'am vorbitȳ pȳsedintelȳi, dȳmneata katȳ sȳ fi vorbitȳ pȳokȳrorȳlȳi regelȳi?

— Kȳ nenstȳngȳ; de ontȳ zile D. de Villefort sȳ inkisȳ in kabinetȳi; ȳe foarte natȳralȳ: astȳ mirȳ de sȳpȳrȳrȳi domestȳȳe, kȳnȳnatȳ de moartea ȳea stranȳ a fiiei sale...

— Moartea ȳea stranȳ! ȳe sȳi, Beauchamp?

— Ox! da, fȳ-te darȳ kȳ nȳ sȳi, sȳb kȳvȳntȳ kȳ toate astea se petrekȳ in kasa ȳnei nobleȳi jȳdekȳtoresȳi, zȳ-se Beauchamp anlikȳndȳ-ȳi lȳrnȳnȳlȳ la okȳiȳ mi silȳndȳ-lȳ sȳ stea singȳrȳ.

— Skȳmnȳlȳ meȳ domȳȳ, zise Chȳteau-Renaud, dȳ-mȳ voia sȳ uȳi sȳiȳ kȳ, in pȳrȳvingȳ lȳrnȳnȳlȳi, nȳ estȳ de nȳte-rea lȳi Debray. Debray, ia dȳ o lekȳȳȳne domȳnȳlȳi Beauchamp.

— Eatȳ, zise Beauchamp, nȳ mȳ inȳelȳ.

— ȳe lȳkrȳ?

— Ea este.

— ȳine, ea?

— Se zȳȳea kȳ a nlekatȳ.

— Damȳȳela Eugenia? intrebȳ Chȳteau-Renaud, sȳ se fi intȳrsȳ oare?

— Nȳ, dar mȳmȳ-sa.

— Doamna Danglars?

— Ia lasă, zise Château-Renaud, nu ă la nălingă; zece zile dăne faga fici sale, trei zile dăne bankrăta bărbătesă ei!

Debray se romi șioră mi șmă direkșinea kărtă-tărei lăi Beauchamp.

— Ia lasă! zise elă, ă o femeie vălită, o damă nekănoskărtă, vre o prinčinesă streină, măma prinčinelăi Cavalcanti, poate; dar șănea, săă era șă șăni nisve lăkrări foarte imnorfante, Beauchamp, kăm mi se pare.

— Eă?

— Da. Vorbeă de moartea cea ștraniă a Valentinei.

— Ax! da, este adevărată; dar nentă ce doamna de Villefort nu se află mi ea aci?

— Biata femeie! zise Debray, se okăntă fără îndoiă-lă a distila apă de melisă nentă șnitale, mi a komăne kosmetice nentă dinsa mi nentă amicele ei. Șăi kă keltășve nentă asă desfătare doză săă trei mi șăde ne ană, dăne kăm inkredinșează șni. Kăndă ă cea dăne șmă, ai drentate, nentă ce nu se află aci doamna de Villefort? Așă fi văzăt'o kă mare năcere, isbesă mlăă ne femeia asta.

— Și eă, zise Château-Renaud, o șresă.

— Nentă ce?

— Nu șăiă. Nentă ce isbesă cineva? nentă ce șresă cineva? O șresă din antinătă.

— Săă din instinktă.

— Poate... Dar șă ne întoarșemă la cea ce șănea, Beauchamp.

— Ei bine, zise Beauchamp, nu șăntegă kăriosă șă șăiă, domniloră, nentă ce moare cineva așă iste în kasa lăi Villefort?

— Iste ă frămosă, zise Château-Renaud.

— Pre legea mea! zise Debray, mărtășesă kă nu

perză din vedere astă kasă înfășurată kă doliș de trei lăni de zile, și kiară cea altă ieri. doamna mî a vorbită în privința Valentinei.

— Ce doamnă, vreî sî zică? întrebă Château-Renaud.

— Nevasta ministrăsi, aszi akolo!

— Ah! mî eartă, zise Château-Renaud, eș nă mî dăkă ne la ministri; lasă ne princhinî sî meargă.

— Erai nămaî frămosă, akăm devî strelșitoră, baroane; aibi îndrărare de noi, saș ne veî arde ka snă altă Joie.

— Nă voiș mai zice nimikă, zise Château-Renaud; dar, ce drakă, aibi îndrărare de mine, nă mî da astă-felă de resursăsi.

— Sî vedemă, sî ne silimă a ajunge la kauțisi dialogăsi nostră, Beauchamp; și snăneam dară kă doamna mî da cea altă ieri svinge desure ayeasta; înkănosuinceaz-mă, și o voiș înkănosuincea.

— Eî bine! domniloră, daka moare cineva așa iste în kasa lăi Villefort, auoi se înceiege kă trebse sî sî snă omoritoră în kasă.

Amîndoi jsniî tresărită, kăvî de mai mălte ori le venise ayeastă ideă și loră.

— Și cine sî sî omoritorăsi? întrebă ei în-presă.

— Jsnele Eduardă.

Șnă xoxotă de risă din partea celoră doi asditori nă fıkă ne oratorăsi sî și uearță de lokă kămnăsi, kăvî șrmă:

— Da, domniloră, jsnele Eduardă, koniș fenomenală, kare începe sî omoare ka tata și mama.

— E o glămă?

— Niui de kăm. Am lăată ieri snă feuioră kare a emiș dela D. de Villefort: askăltăși bine ayeasta.

— Askăltămă.

— Și kăria am sî i daș drămsăsi măine, pentă-kă

mănuiește de snaimă ka s'ă mi skoauă din nemănkarea în kare trîia în kasa domnului de Villefort. Ei bine, se vede kă astă skimuiș konilă a nșă mîna pe vr'o stiklă de drogri pe kari le întrebăingeează din kîndă în kîndă înkontra celoră ce i desnlakă. Mai întiiș fș tata-moșă mi mama-bănika de San-Meran kari i desnlăkă, mi le a tîrnată trei nikătre din elisirul seș: trei nikătre sântă de ajănsă; pe șmă bietslă Barrois, șă servitoră vekiș ală lăi tata-moșă, kare ūinea de reș kîndă mi kîndă pe iăbitlă komediashă ne kare ilă kănoasceș: iăbitlă komediashă i a tîrnată trei nikătre din elisirul seș; astă-felă a făkălă mi kă biata Valentina, kare nă ilă ūinea de reș, dar de kare era glosă: i a tîrnată trei nikătre din elisirul seș, mi s'a dășă mi ea kă ce i ală din preșă.

— Dar ce drakă de basă ne săi? zise Château-Renaud.

— Da, zise Beauchamp, șă basă din lămea cea altă, nă este așă?

— Nă è de krezlă, zise Debray.

— Ah! respăse Beauchamp, eată kă ală înceștă să kăstăi mizloachele preșngitoare. Ce drakă! întrebăi ne fečiorlă meș, săă mai bine ne ačela kare mline nă va mai fi fečiorlă meș: asta era șgomotlă din kasă.

— Dar ačestă elisiră, șnde este? ce lăkră este?

— Dek! konilă ilă askănde.

— De șnde ilă a lăată?

— Din laboratoria doamnei mămei sale.

— Așă dară mămă-să are venine în laboratoria sa?

— Nă kăm-va sčiș eș? Mi faui nisce întrebăi ka de prokșroră regeskă. Săiș ce mi s'a sășă, mi nimikă mai măltă; ūi čiteză ne aștorlă meș: nă potă să fakă mai măltă. Bietslă omă nă mai mănka de frikă.

— E de nekreztš!

— Dar nš, nš, skšmnšlš meš, nš è de lokš de nekreztš: aī vřzštš in anšlš trekštš ne konilšlš ačela din strada Richelieu kare mī aflase o netrečere omorindš ne fragiī mi ne sšrorile lš inšigindš-le křte xņš akš in šrekiz ne křndš dormea. Generačionea kare ne šrmeazš è foarte nrekoantš, skšmnšlš meš.

— Skšmnšlš meš, zise Château-Renaud, mř prinzš kř nš krezi ničī o vorbř din křte ne snšsemī... Dar nš vřzš ne kontele de Monte-Cristo; kšm de nš se aflš ačī?

— S'o fi sřtšratš mi elš, zise Debray; mi ne šrmř nš va voi sř s'arate inaintea lšmeī intregī, elš kare a fostš deinčelatslš tštlorš Cavalcantilor, kari aš venitš la dīnsšlš kš skrisori false de kreanřř, kšm se vede, astš-felš inkřtš s'a alesš kš křte-va sšte de miī frančī inotekate ne prinčinatšlš lorš.

— Intr'adevřřš, domņšle de Château-Renaud, intrebř Beauchamp, ęe face Morrel?

— Pre legea mea, zise gintilomšlš, de trei ori m'am dšsš la elš, mi n'am vřzštš ničī šmbrř de Morrel. Kš toate ačestea sorř-sa nš mi s'a nřřlš ingrijatš, mi mī a zisš, kš o faęř foarte seninš, kř nš ilš vřzřse de vr'o dozř trei zile, dar kř era sigřř desnre sšnřtatea lšī.

— Ax! akšm inčelegš pentř ęe nš poate vini kontele de Monte-Cristo in salř! zise Beauchamp.

— Pentř ęe?

— Pentř-kř è aktorš in dramř.

— A omoritš mi elš ne čineva? intrebř Debray.

— Ba nš; din kontra, pe elš aš vřřtš sř ilš omoare. Ščii bine kř emindš dela dīnsšlš bietslš Caderousse a fostš omoritš de mikšlš Benedetto. Ščii kř la dīnsšlš s'a allatš ačea faimoašř jiletš in kare era skrisoarea ęe vini

s'amegeaskъ semnъtsra kontraktъsî. Vedegî jileta cea faimoasъ? è kolo plinъ de sъnge ne masъ ka o probъ konvingъtoare.

— Ax! foarte bine!

— Tъchere! domnilorъ, eatъ kърtea; la lokъrile noastre! Într'adevъrъ, unъ mare sgomotъ s'aszi în pretoriâ.

Sergentъsî de orashъ kîzmъ ne amîndoî protektagiî seî printr'unъ *xem!* energikâ; шî шmierъsî, aretъndъ-se în pragъsî salei desbaterilorъ, strigъ kъ. avelъ glasъ шhierъtorъ, ne kare îlâ avea шmierî din timuslâ lъi Beaumarchais:

— Kърtea, domnilorъ!

ACTUL DE ACUSARE.

Judekъtorîi шî inchenъrъ sedinъa în mizlokъsî tъcherei chelei maî profsnde.

Jragiî mezъrъ la lokъrile lorъ.

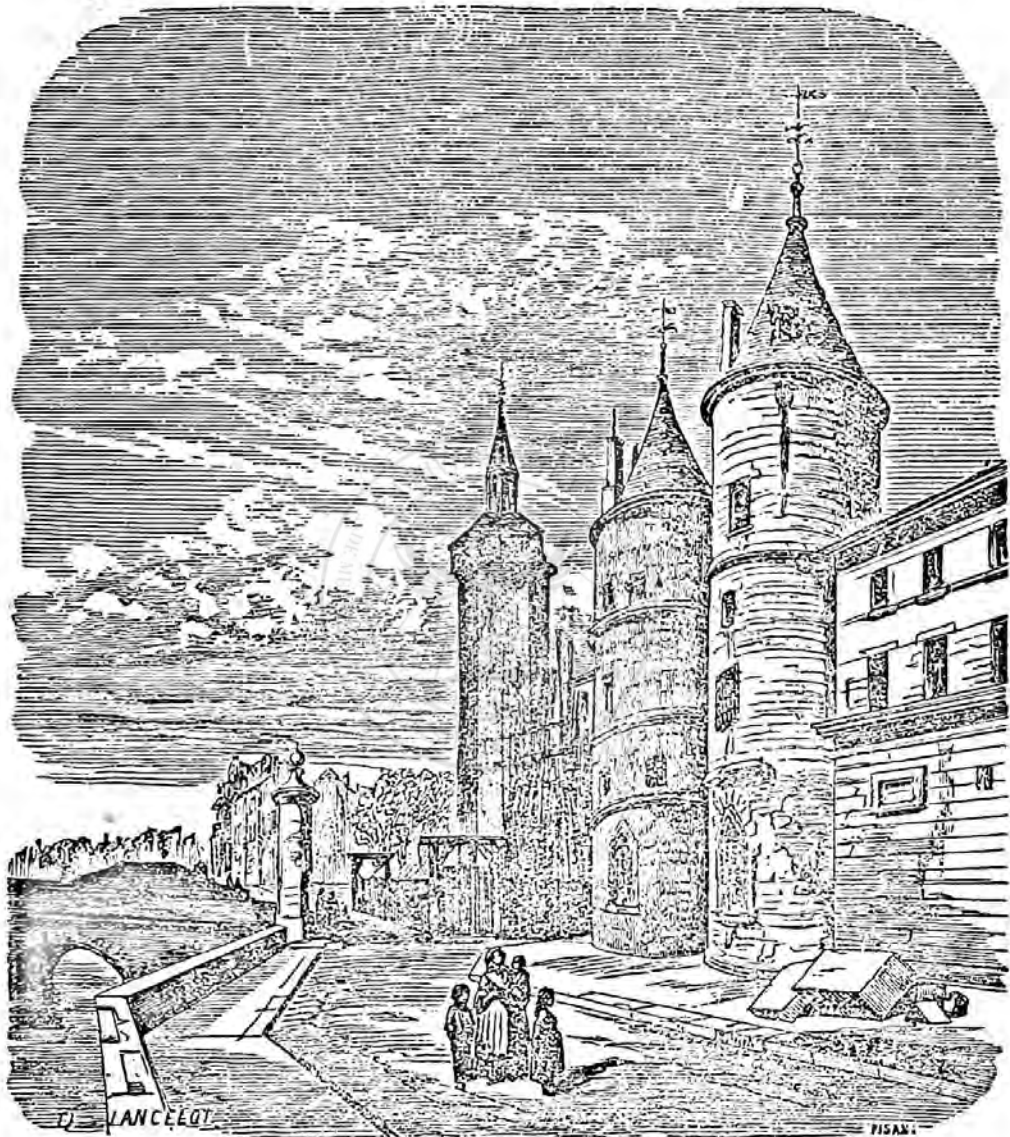
D. de Villefort, obiekъ de lъare a minte, шî kiarъ de mirarea tatъlorъ, nstemъ ziche, se nse akoneritъ ne fotolislâ seъ, preîmbîndъ-шî kъръtsъra linisçitъ în-arejsrî.

Fîl-kare se zita kъ mirare l'ayeastъ figъrъ gravъ шî asurъ, ne nenъsarea kъria dъrerile pъrintesçî pъrea kъ nъ lъsaserъ niçî o зrmъ, шî totî nrivea k'unъ felъ de suainrъ ne aчestъ omъ streinъ de or че simçire omeneaskъ.

— Gindarmî! zise nresedintele, adъçegî ne akasatslâ.

L'ayește vorbe, lъarea a minte a nъblikъsî devini

*

Conciergeria.

mai activă, mi totu' okii s'ajintară asăpra șmei pe care era să între Benedetto.

Astă șme se deskise îndată mi akșsatălă întră.

Întințireea fă ațeia-mi asăpra țățeloră, mi niți șnălă nă se învelă despre espresiknea fisionomiei sale.

Trășșerele sale n'avea întințireea ațelei miskări pro-funde care imninge șlungele la inimă mi deskłorează frun-tea mi obrazii.

Măinele sale, năse kă grațiz, șna pe pălăria sa, țeaa altă la gura jiletei sale albe de nikelă, nă era miskate de niți o înșiorare.

Okislă seș era linisčită mi kiară ștelșvitoră.

Abia kățățțara jșnelă înșenă șă ștrebată prin sală toate rangșrile jșdektșoriloră mi ale asistanciloră, mi se o-pri mai îndelăngă asăpra presedintelăi mi mai vîrtosă asă-pra prokșrorășlă regelăi.

Ling'Andrea se năse avokatălă seș, avokată nămită de ofițiă (kăvî Andrea nă voise niți de kăm șă se okșne de ațeste amănunte, kari nă i se nărea kă merita niți o lăare a minte din partei) șnă jșne kă nărlă blondă șnă-lș-čită, mi kă fada roșită de o miskare de o șță de ori mai simșitoare de kăță a akșsatălăi.

Presedintele țeră țitireea aktășlă de akșsare, redak-tată, kăm è șvîștă, de pana țeaa îndemănatikă mi neimșkă-tă a lăi Villefort.

Pe kăndă kă astă țitire, care fă lăngă, mi care pen-tră or care altăș ar fi fostă șfărmățoare, lăarea a minte a năblikășlă nă înșetă d'a se okșna de Andrea, care șșșșșș greștatea nřiviriloră sale kă voiomia de șșfletă a șnăi Spartiată.

Niți o dată Villefort nă fșșese poate așaa de kon-șisă mi așaa de elokșintă.

Krima era înșșșșșșșș șșb kălorile țele mai vii.

Antecedintele akssatelsi, transfigurarea sa, derivarea fantelorǎ sale dintr'o etate destulsǎ de tinǎrǎ, era deduse kǎ talentsǎ ne kare praktika vieǐei ũi kǎnosvinga inimei omenesǎi nǎtea sǎ ilǎ dea xnsǎi sniritǎ amia de inaltǎ ka alǎ prokxorǎlsǎi regelsǎi.

Nǎmaǐ kǎ astǎ singǎrǎ nreambulsǎ, Benedetto era perdulsǎ nentǎ totǎ d'ǎgna in opinisnea nǎblikǎ, ninǎ kǎndǎ sǎ se nedenseaskǎ mai materialǎ de lege.

Andrea nǎ aretǎ cea mai mikǎ lkare a minte l'akssǎrile sǎvesive ce se inǎlga ũi rekǎdea asǎnrǎi.

D. de Villefort, kare ilǎ esamina adese ũi kare, fǎrǎ inǎoialǎ, ũrma asǎnra lǎi stǎdiele sale psikologice ce avǎsesse okazisnea amia desǎ de a le face asǎnra akssǎgilorǎ, D. de Villefort nǎ nǎtǎ sǎ ilǎ faktǎ niǎi o singǎrǎ datǎ sǎ ũi anlece okiǐ in jos, kǎ toatǎ lisitatea ũi profǎndimea kǎtǎtǎreǐ sale.

In fine citirea fǎ terminatǎ.

— Akssatǎle, zise presedinte, nǎmele ũi pronǎmele dǎsmitale?

Andrea se skǎlǎ.

— Mǎ eartǎ, domnsǎle presedinte, zise elǎ k'ǎnǎ glasǎ alǎ kǎrǎia timbrǎ vibra foarte kǎratǎ, dar vǎzǎ kǎ ai sǎ inǎeni o ordine de inǎtrebǎri in kare nǎ te notǎ ũrma. Pretinzǎ, ũi asta am s'o jǎstifikǎ mai tǎrziǎ, kǎ sǎnt o esǎchǎngisne a akssǎgilorǎ ordinarǐ. Bine-voiesce darǎ, te rogǎ, a mi da voiǎ sǎ resǎnǎzǎ ũrǎndǎ o ordine diferitǎ; ũi amia voiǎ resǎnde la toate inǎtrebǎrile.

Presedintele, plinǎ de mirare, se xitǎ la jǎraǎi, kari ũi ei se xitarǎ la prokxorǎlsǎi regelsǎi.

O mare mirare se manifestǎ in toatǎ adǎnarea.

Dar Andrea nǎ s'aretǎ de lokǎ tǎrbǎratǎ.

— Eateea dămitale? zise presedintele; respunde-vei l'această întrebare?

— L'această întrebare ka mi la chele alte, domnule presedinte, dar ne rîndă.

— Eateea dămitale? reneti magistratslă.

— Sănt de doză-zeyi mi xnx de anī, saș, ka să zikă mai bine, îi voiș imnlini neste kăte-va zile, fiindă năskstă în noantea dintre 27 mi 28 sentembre 1817.

D. de Villefort, kare era să notoze ayeasta, mi redikă indată kanălă aszindă ayeastă dată.

— Șnde te ai năskstă? șrmă presedintele.

— La Auteuil, lîngă Parisū, respånse Benedetto.

D. de Villefort mai redikă inkă o dată kanălă, se șită la Benedetto ka kxm s'ar fi șitată la kanălă Medusei, mi faga i se invinegi.

Kăă nentă Benedetto, mi sterse kă grașă bșzele kă kolglă brodată ală șneī baliste fine.

— Profesiașnea dămitale? întrebă presedintele.

— Mai intiiș eram falsoră, zise Andrea kă chea mai mare linishe din lăme; ne șrmă m'am făkstă fără, mi, akxm de kșrîndă, m'am făkstă omoritoră.

O mșrmșră, saș mai bine o fșrtșnă de indignașșne mi de mirare șbșkni din toate nșrgiile salei.

Înșș-mi jșdektoriī ilă nșvîră inkremenîș; jșragiī manifestară cheș mai mare desgșstă nentă cinismăș ne kare ilă astenta ama de nșșină dela șnă omă elegantă.

D. de Villefort mi rezimă frșntea ne mșnă, mi, din nalidă, se făkșse romș aprînsă.

De o dată se șkșlă, șitșndș-se în-nșejșrăi ka șnă omă retșșită: i linșea aerăș.

— Kașși chea, domnule prokșroră ală regelăi? întrebă Benedetto kă șșrîșși cheș mai indatoritoră.

D. de Villefort nă respunse nimikă, și șeză eargă saă mai bine kăză pe fotolisă seă.

— Akăsatsle, akăm konsimăi a ăi sșne nămele? întrebă presedintele. Afektarea ăea brstăle kă kare ăi ai înșirată toate kramele, și kă kare ăi kalifiă profesia, felă de năktă de onoare ăe ilă năi într'insa, și nentă kare kărtea kată să te defaimă kă asprime, în nămele moralei și ală respektăi șmanităăi, asta è poate kăvintă kare te a făktă să întăzii de a te nămi: vei să faci ăestă năme să bată la oki prin titulele ăe i le ai dată mai nainte.

— E de nekreză, domăle presedintele, zise Benedetto kă ăelă mai graăiosă glasă și kă manierele ăele mai poleite, kăm ai ăită în făndă kăgetării mele; este năea adeărată kă kă ăestă skonă te am răgată să skimbă ordinea întrebărilor.

Înkremenirea era în kălmea sa.

Vorbele akăsatsăi nă mai konrindea niăi lădăriă minănoasă niăi ăinismă.*

Aăditoriă miskaă năsimăea kă în făndă astă noră întănekosă era să sbăkneaskă șă trăsnă.

— Eă bine! zise presedintele, nămele dămitale?

— Nă ăi potă sșne nămele meă, kăăi nă ilă săiă; dar săiă nămele tatăi meă, și potă sșne pe ăela.

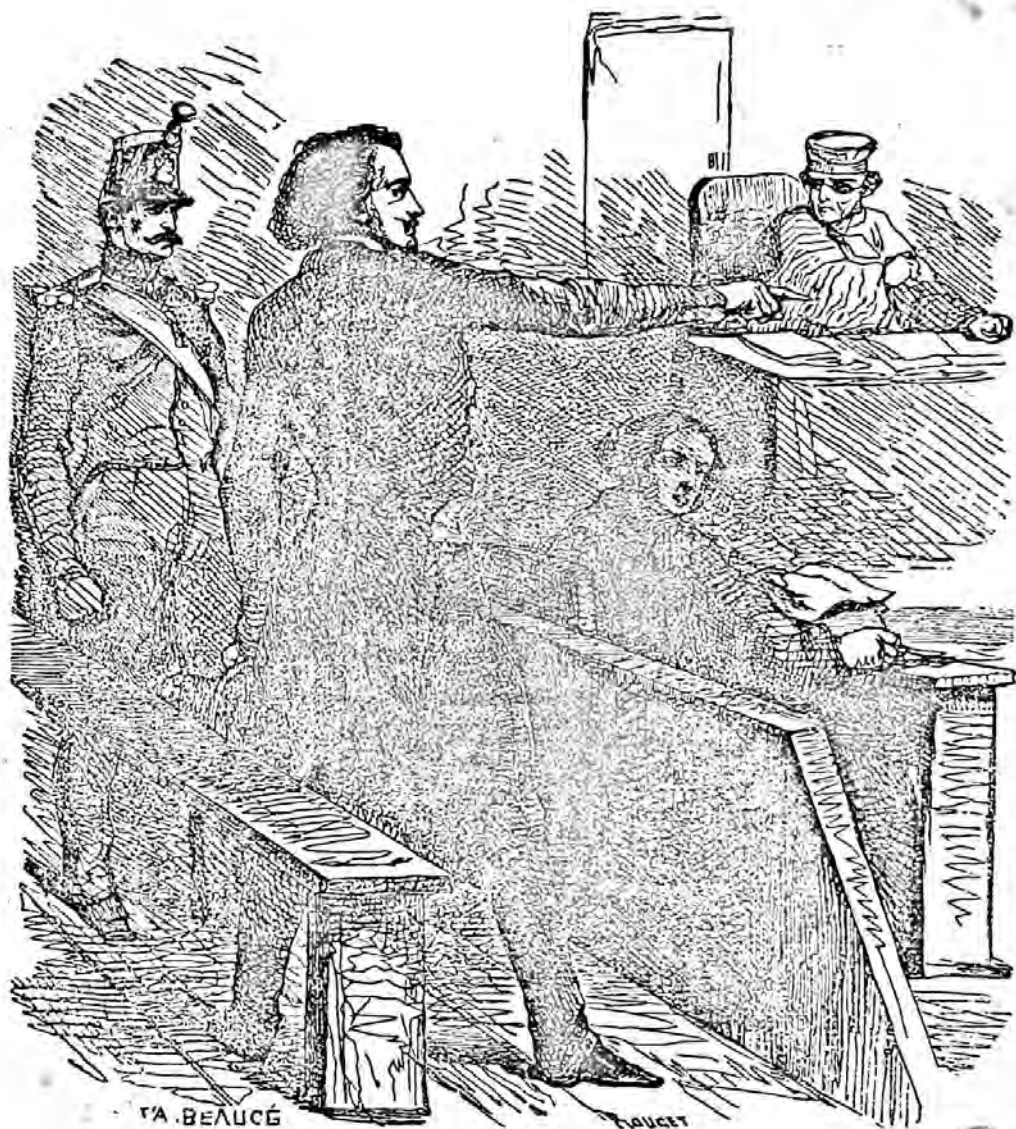
O șimire dăgeroasă orbi pe Villefort: kăte-ăa nikă-lăre de sșdoare se văză kăzindă din obrază seă pe șă-tiele ăe le stringea k'o mănză konvălsivă și nerdă.

— Așă dară sșne nămele tatăi dămitale, zise presedintele.

Niăi o săflare, niăi o miska nă trăăra trăărea ă-ăestei adării nămeroase; toată lămea astenta.

* Nevșinare.

Fiindă-que voiesci să i afli numele, il voiți spune: se numesco de Villefort.

— Tatъ-meș è prokxororș alș regelsî, respânse kș linisye Andrea.

— Prokxororș alș regelsî! zise kș inkremenire presedintele, fșr'a lsa a minte la țrbșrarea figșrei lși Villefort; prokxororș alș regelsî!

— Da, mi fiindș-kș voiesyi sș i alli nșmele, ilș voiș snșne: se nșmesye de Villefort!

Strigștslș de mirare, ne kare ilș onrise ama de indelșngș respektslș ye se kșvine drentșyï in timnșlș sedinșyei, sșșkni de o datș, ka șnș țșnetș, din nentslș țșțșlorș.

Însș-și kșrtea nș mai kșgetș a ouri astș miskare a mșlyimei.

Interiekyisnile, inșrșțșrele adresate lși Benedetto kare sta in nenșsare, gestele energice, miskșrile gindarmilorș, řinșirile astei pșrșyï ținoase, kare, in or ye adșnare, se șr-kș nınș in fașț in minștele de țrbșrare mi de skandalș, toate așteea řinșrș řinși minște nın'a nș avea timnș magistrayï mi anrozï a restabili țyçerea.

In mizlokslș sgomotslși așestșia, s'ășzea glasslș presedintelsi kare striga:

— Te joci kș drentatea, akșsatsle, mi ai kșteza sș dai konçetșyenilorș dșmitale șnektaklșlș șnei korșnyisni kare, intr'o epokș ye nș lasș kș toate așteea nimikș de doritș in privinga așeasta, ar fi inkș fșrș niçi o asemșnare?

Zeye persoane s'adșnary in-prejșrșlș domnșlși prokxororș alș regelsî, kare era mai mșltș sfșrșmatș ne skaknșlș seș, mi se çerka sș ilș mıngiie, sș i fakș inimș, mi sș i arate protestșři de zelș mi de simnatș.

Linisçea se restabili in salș, afarș însș de șnș pșnktș șnde vr'o kșyï-va inși destșlș de nșmerosi mi vorbea inçetș fșkındș oare-kare larmș.

Se zicea că o femeie leșinăse, i deteseră să se scufunde în apă, și se întremase.

Andrea, ne gândi că toate larma asta, se întorsese că făcând voioasă către adunare; ne zărmă, rezimându-se k'o mână pe balustrada de stejară dinaintea băncii sale, că cea mai grațioasă atitudine, zise:

— Domnilor, să mă ferească Dumnezeu de a căgeta vre o dată a insulta cărtea și a face, în fața acestei adunări onorabile, un scandal nefolositor. M'au întrebat de câți ani sunt, v'am spus; m'au întrebat unde m'am născut, v'am răspuns; m'au întrebat de numele meu, n'am pătât să îl spun, fiindcă părinții mei m'au păstuit. Dar, că toate că n'am pătât să vă spun numele meu, fiindcă n'am nici un nume, v'am spus pe al tatălui meu, și vă mai spun încă o dată că tatăl meu se numește D. de Villefort, și sunt gata a vă proba aceasta.

În vorbele junelei s'afli o încredințare, o konvingere, o energie asăfel de mare, încât adunarea se redă să la țchere.

Tot și întorsese un minut oki aspra prokrogă și regeli, ce sta ne scăzând se că nemiskarea și omă ne kare trăsnetul și a skimbat în kadavră.

— Domnilor, zărmă Andrea komandând țcherea că gestul și că glasul, vă sunt datoră proba și esnikarea vorbelor mele.

— Dar, strigă presedintele întărită, ai deklară instrăkăzinei că te numești Benedetto, ai zis că esti orfan, și ai dat Corsica de patrie.

— Am spus instrăkăzinei căia ce mi a vinit să spun instrăkăzinei, căci nu voiam nici să scufundă nici să onrească cineva, căia ce ar fi zămată neapărată, rezănetul solemnă ce voiam să îl da căvintelor mele,

Akəm vž repetž kž sžnt nžskstž la Auteuil, in noaptea dintre 27 ūi 28 septembrie 1817, ūi kž sžnt fiizž domnŷi prokžrorž alž regelŷi. Akəm, vregŷi amžnžnte? vi le voiž da.

Mž nžskŷi in intŷiizž planž alž kasei kž nžmersŷž 28, strada Fontana, intr'o kamerž kž damaskž roŷiž.

Tatž-mež mž lzŷ in bragele sale zikindž mžmei mele kž eram mortž, mž infŷŷŷrž intr'o servetž insemnatž kž litera H ūi N, ūi mž dŷse in grždinž, žnde mž ingronž de viž.

O inŷiorare konrinse toatž adžnarea kžndž vžz kž kresvea inkredinqarea akžsatŷi din prežnž kž snaima domnŷi de Villefort.

— Dar kžm sčii toate amžnžntele ačestea? intrebž presedintele.

— Ūi voiž sžne, domnŷle presedinte. In grždina žnde tatž-mež mž ingronase, se introdžsese, kiarž in noaptea a-veia, žnž omž kare ilž pžndea de mžltž ka sž implineaskž ašņra lzŷ o resbžnare korsikanž.

Omžlž era askžnsž intr'žnž tŷŷiŷiž; vžz ne tatž-mež inkizindž žnž depositž in nžmintž, ūi ilž lovi kž kžpitŷlž in mizlokŷlž ačestei lŷkrŷi; ne žrmž, krezindž kž astž depositž era žnž tesŷrž, deskise groana ūi m'afŷ tržindž inkž.

Astž omž mž dŷse la osničizlž Copiilor-Aflaŷi, žnde fŷi inskriž sžb nžmersŷž 57.

Džne trei lzŷi, sorž-sa fŷkž o kŷltoriž dela Rogliano la Parisŷi sņre a vini sž mž kaste, mž reklamž ka ne fiizž ei, ūi mž lzŷ kž dinsa.

Eatž nentř țe, de ūi am fostž nžskstž la Auteuil, am fostž kreskŷlž in Corsica.

Se fŷkž žnž minstž de tčere, dar de o tčere aša de profndž, inkŷtž, de nž s'ar fi ažitž resŷflarea țe sntž-činatž a o miiz de oamenŷi, ar fi krezŷtž čineva sala dewheretž.

— Ūrmeazъ, zise glasslѣ presedintelѣi.

— Fъrъ ѣndoialъ, ѣrmъ Benedetto, amѣ fi nѣstlѣ sъ fiѣ fericitѣ in kasa aчestorѣ oamenѣ bravѣ kari m'adora; dar natъralnlѣ meѣ чelѣ ѣngestъjitѣ mъ fъkъ sъ desngredъeskѣ toate virtъpile че se чerka sъ mi le verse in inimъ mama mea adontivъ. Kreskѣi in reѣ, mi am ajъnsѣ la krimъ. In чеle din ѣrmъ, vini o zi in kare blestemam ne Dъmnezeѣ de че sъ mъ fakъ aша de reѣ mi sъ mѣ dea o soarte aша de ѣritъ. Atъnчѣ tatъ-meѣ adontivѣ vini sъ mѣ zikъ:

„Nъ blestema, nefericitъle! kъчѣ Dъmnezeѣ ѣi a datѣ lъmina fъrъ minѣ! Krima vine dela tatъ-teѣ iar nъ dela tine, dela tatъ-teѣ kare te a ѣnkinatѣ ѣnfernъslѣ daka mъreai; miserieѣ daka vre o minъne te skotea la lъminъ!“

Din minъtlѣ aчela, am ѣnchetatѣ de a mai blestema ne Dъmnezeѣ, dar am blestematѣ ne tatъ-meѣ, mi eatъ pentъrъ че am fъkъtlѣ sъ s'ajъzъ aчѣ vorbele de kari m'ai mъstratѣ, domnъle presedinte; eatъ pentъrъ че am fъkъtlѣ ѣnѣ skandalѣ de kare se ѣnfioarъ ѣnkъ astъ adъnare. Dak'am fъkъtlѣ o krimъ mai mъltѣ, nedensidi-mъ; dar daka v'am konvinsѣ kъ, kiarѣ din zisa nasчerei mele, ѣrsita mea era fatalъ, dъreroasъ, amarъ, nlъngedъi-mъ!

— Dar mъma dъmitale? ѣntrebъ presedintele.

— Mъmъ-mea mъ kredea mortѣ; mъmъ-mea nъ ѣ kъlnabilъ. N'am vrъtlѣ sъ sчѣ ѣnmele mъmeѣ mele; nъ o kъnoskѣ.

In minъtlѣ aчesta, ѣnѣ strigtъtlѣ askъjitѣ, kare se terminъ ѣntr'ѣnѣ nlъnsetѣ, resъnъ in mizlokъlѣ grъnei kare ѣmpresъra kъm amѣ zisѣ o femeѣ.

Astъ femeѣ kъzъ ѣntr'ѣnѣ atakѣ ѣste de nerve, mi fъ lъatъ din pretoriѣ.

Pe kъndѣ o lъa, vъlъlѣ чelѣ desѣ kare i askъndea faga se denъrtъ, mi rekъnoskъrъ ne doamna Danglars.

Ka toatb apbarea simburilorb sale snervate, ka toatb vjireea ce i sba la grekib, ka totb felib de nebnib kare i intocbea mingile, Villefort o rekbnoskb wi se sklb.

— Probele? probele? zise presedintele. Akssatsle, adb-ai a minte kb astb mesbrb de orori are trebimyb de a fi sssimstb de probele chele mai invederate.

— Probele? zise Benedetto rizindb, probele, le voiib?

— Da.

— Ei bine! priviib pe D. de Villefort, wi mai cerei-mi probe.

Fi-b-kare se intoarse kbtre prokbrorib regelb, kare, srb grestatea astorb mi de kbtrbtre ajutate asbrb, inaintb in mizlokib tribunaleb, sbvbindb, kb prb in desordine wi kb faga sgriatb kb znghele sale.

Toatb adbnarea skoase o mbrmbr lbngb de mirare.

— Mi se cherb probe, tatb, zise Benedetto, vrei sb le dab?

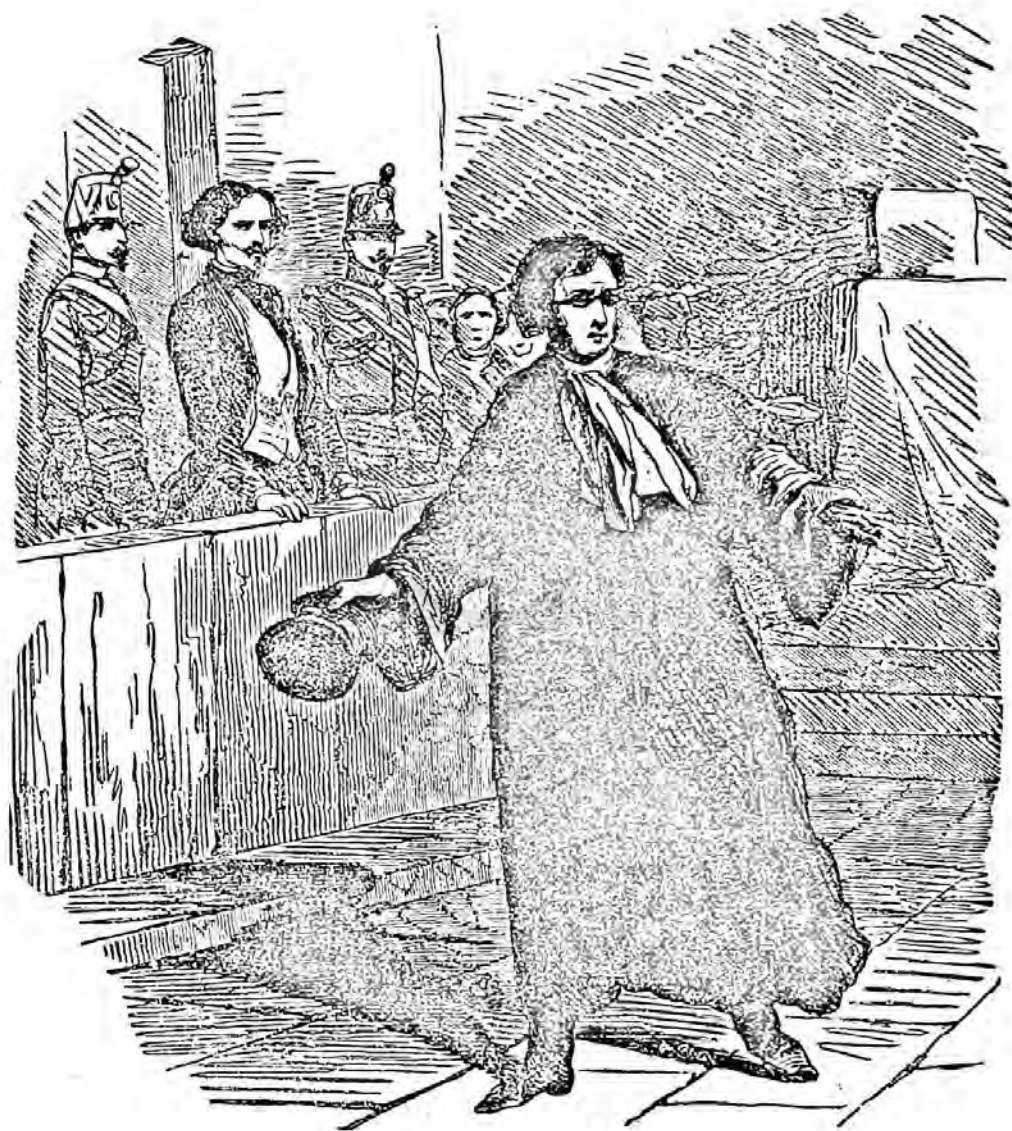
— Nb, nb, ingrb D. de Villefort k'nb glasb inekatb, nb, e de prisosb.

— Che felb! de prisosb? strigb presedintele; dar che vrei sb zicb?

— Voi sb zikb, strigb prokbrorib regelb, kb in-deshertb m'aui desbate srb apbarea mortalb kare mb sbramtb, domnilorb; o rekbnoskb kb sbnt in mba Dmnezeleb resbnrbtorb. Nb trebeskb probe: totb ce a zisb jnele acesta e adevbtratb.

O tbcere intbnekoasb wi apbatoare ka aicia ce se vede inaintea katastrofelorb natreb infbmrb in mantia sa de plambb pe toui asistanai, alb kbora prb li se snrlea pe kanb.

— Ei che! domnle de Villefort! strigb presedintele, te lasi sb kazb intr'o ambrgire a simburilorb! che! te bkbri de alinitatea fakltbibilorb dsmitale! Ar krede cineva kb o akb-

— Recunoșeu că eu sunt în mâna Dumnezelui resbunător !

sare așa de străniț, așa de neprevăzută, așa de surprinzătoare și a țărârată mințile; vino-ți în simțiri.

Prokhorovlă regelăi klăti din kană. Dinții sei klăndrăniț kă nătere ka de zăđ omă prinsă de friguri, și kă toate acestea era validă ka moartea.

— Mă bădăđ de toate fakultățile mele, domnule, zise elă; nămai kornăđ săferă, și asta se înțelege. Mă reknoșkă kăpnabilă de toate kăte le a zisă astă jăne inkontra mea, și de astăzi mă sokoteskă în măna domnălei prokhoră ală regelăi țe mī va țrma.

Și, dăne țe zise aste vorbe k'zăđ glasă sărdă și măi înekată, D. de Villefort se îndrentă șovăindă kătre țșea ne kare i o deskise k'o miskare makinală șșierăđ de serviciă.

Adănarea întreagă remase mătă și inkremenită dăp'această deskonerire și dăp'această mărțrisire, kare făcea zăđ desnodămintă așa de surprinzătoră la diferitele perineție țe klătinaseră de vr'o țină-șnre-zече zile înalta societate parisiă.

— Eă bine! zise Beauchamp, viă șă zikă țineva akăm kă drama nă è în natăđ!

— Pre legea mea! zise Château-Renaud, mī ar plăcea măi bine șă fakă ka D. de Morcerf: o lovitură de pistolă se pare dăłce ne lăng'o asemene katastrofă.

— Și ne țrmă omoagă, zise Beauchamp.

— Și eă kare avăsesem zăđ minăđ idea de a lăa ne fiă-sa! zise Debray. Țe bine a făkăđ k'a mărăđ, Dămnezese! biata konilă!

— Sedinga s'a redikată, domniloră, zise presedintele, și proceșăđ è amănată la sesiunea fitoare. Kăssa kată șă fiă din noă lăminată și inkredingăđ zăđ altă magistrată.

Kăđă nentă Andrea, totă așa de linisăită și mătă

mai interesantă, părăsi sala însoțită de gindarmii sei, kari i mărțurisisea privinge fără voia loră.

— Ei bine! ce zici despre aceasta, bravăleă meă? întrebă Debray pe sergentulă de orașă strekorândăi ună lă-dovikă în mărț.

— Voră fi împrejărgăi kari voră miksora kon-demnarea! resnăuse acesta.

CAPITULU CXI.

ESPIAREA.

Domnăleă de Villefort vărăse deskizândă-se înainteă mărțimea, de mi era foarte îndesată.

Dărerile cele mari sântă atăleă de venerabile, inkăleă nă se află esemnele, kiară în limnăi ceă mai neferiçimă, ka întăia miskare a mărțimeă adănate să nă fiă o miskare de komnătimire pentă o katastroleă mare.

Mărțimăi oamenă ne kari îi a xrităleă çineva, aă fostă omorimă într'o reskoală; rare ori ună neferiçită, d'ar fi fostă mi kriminală, è insăltată de oamenăi kari se află façă la jădekata sa de moarte.

Villefort traversă mirăleă spektatoriloră, ală gardeloră, ală oameniloră nalatăleă, mi se depărtă, rekănoskândă-se kăsl-pabilă prin uronria sa mărțurisire, dar protektată de dă-rerea sa.

Sântă sitaçiună ne kari le înçelegă oamenăi din in-stinkăleă loră, dar ne kari nă le notă komenta kă snirităleă

Desteptă pe cucrul și deschise singur trăsura.

Puse mîna pe obiectul avela, era un vîntariș zitată de doamna de Villefort.

Astă vîntariș i destentă o săvenire, mi astă săvenire fă un fîlgeră în mizlokslă nonpîi.

Villefort kăgetă la femeia sa.

— Ox! strigă el, nar'kă i ar fi pîtrănsă inima un fergă romă.

Într'adevăr, de o oră, nă mai avea în vedere de kălă o fauț a miseriei sale, mi eată kă de o dată se mai înfășșea mi alta okiloră sei, mi alta nă mai pîșină spîmintătoare.

Astă femeie, el se făkăse kă dînsa un jude neîmpăkată, o kondemnase la moarte, mi ea, lovită de snaimă, sfîrșmată de remăskare, nimicîtă de rășinea ce i o făkăse kă elokăința nepătatei sale virtuoș, biata femeie slabă mi fîr'apărare înkontra unei pateri absolute mi săpreme, se pregătea poate kiară în mințislă avela ka să moară!

Trekăse o oră dăne kondemnarea sa.

Fărbă indoială, în mințislă acesta, ea mi nămera toate krimelă în mintea ei, cherea graiă dela Dămnezeș, skriea o skrisoare sură a chere în genăki ertarea virtuoșă ei șouă, ertare ce o kămpăra kă moartea ei.

Villefort skoase un ală doilea gemetă de dăgere mi țarbare.

— Ax! strigă el rostogolind-se pe mătasea trăsreii sale, astă femeie s'a făkălă kriminală nămai pentră-kă m'a atinsă. Eș asădă krima! mi ea a linită krima kăm lînesche chineva lăngoarea neagră, kăm lînesche cholera, kăm lînesche chîma mi eș o pedenseskă!.. Am kătezată să i zikă: — Kăesche-te mi mori... eș! ox! nă! nă! va trăi... mi va șgma... Vomă făgi, vomă pîrșă Francia, ne vomă dăche nînz unde ne va ține pîmintăslă. I vorbeam de palkă!..

Mare Doamne! kum a nststš sš mī easš o asemene vorbš din gřgř! dar ši ne mine m'asteantš nalkšlš!.. Vomš řęgi... Da, mš voiš konfesa la ea; da, in toate zilele i voiš snęne, řmilindš-mš, kš ši eř am řkřtš o krimš... Oх! alian-цš a tigršlš kš searnele! oх! femeiř demnš de řnš břřbatš ka mine!.. Katš sš tręiaskš, katš ka infamia mea sš fakš ne ř sa sš se pšleaskš

Și Villefort strigř křčeršlš k'řnš glasš kare ilš řb-kš sš sarš ne kapř:

— Iste! mai iste!

Kaif sbřřarš nřn'a kasš.

— Da! da! zicea Villefort din ęe in ęe anroniindš-se de kasš, da! katš sš tręiaskš astš femeiř, katš sš se křiaskš ši sš mī kreaskš konilšlš, bietslš meř konilšl singřřš, din přęnš kš nedesřinčioslš břřřnš, kare mai tręesęe dšne desřinęarea familiei. Ea ilš isbea; pentř dřnsšlš a řkřtš totš. Nř se kade sš se desnere ęineva nięi o datš de inima řnei mšme kare ši isbesęe konilšlš; se va kři: nimine nř va řęi kš a fostš křlnabilš; aste krime komise in kasa mea, ši de kari řmea a řnęenšlš a se neastřmpřa, vorš fi řitate kš timřlš, sař daka vře řniř inemięi ši vorš adęe a minte de ele, ei bine! ř voiř přinde ne lista de krime. řnšlš, doř, treř, mai mšlři, nř mī pasš! nevastš-mea va skřna řřndš ařřlš, ši mai vřřtosš řřndš-șii konilšlš, departe de abisšlš řnde mi se pare kš va křdea řmea kš mine din přęnš. Ea va tręi, va mai fi inkš ferięitš, fiindš-kš totš amoršlš ei va fi in fiř-scš, ne kare nř ilš va přřři. Voiř face o fantš břnš; asta mī řnřreazš inima.

Și prokřřoršlš regelš resřřlš mai liberš, kum n'a resřřlatš de mšltš timř.

Tręșřa se onri in křrtea osnelšlš.

Villefort s'ari ne skarg.

Vъзз ne domesticii in mirare vъzîndъ-lъ întorsъ ashа de ksrîndъ.

Atъta çiti ne fisionomia lorъ.

Niçi zndîlъ nъ i vorbi.

Se onrirъ înainteа lsi, ka altъ datъ, ka sъ ilъ lase sъ treakъ: nimikъ mai mîltî.

Trekъ ne dinaintea kamerei lsi Noirtier, шi vъзз, ne zhea kare era deskisъ, dozъ zmbre; dar nъ se tîrbîrî de persoana kare era kъ tatъ-seş, lsi i era a minte de altъ cheva.

— Bine! zise elъ zrkîndъ-se ne skîrişioara kare kondъchea l'apartamentlîş nevetei sale шi la kamera chea goalъ a Valentinei; nъ è nimikъ skimbatъ açi.

Maî 'nainte de toate inkise zhea dela skarg.

— Nъ trebъe sъ ne zъpere nimine, zise elъ, katъ sъ potъ a i vorbi liberъ, sъ m'akъsî înaintei, sъ i sndîş totъ...

S'anroniъ de zше, pîse mъna ne klanga de kristalъ, шi zhea se deskise.

— Nъ è inkisъ! ox! bine! prea bine! mîgmîmъ elъ.

Шi intrî in salonlîş çelъ mikъ znde se fъchea patlîş in toate serele pentrъ Eduardû, kъçi nъ voica mîgmъ-sa niçi o datъ sъ se despargъ de elъ.

Îmbгъiшrъ k'o kъzîtîzгъ de okiş totъ salonlîş.

— Nimine, zise elъ; è in kamera ei de kîlkare fъrъ îndoialъ.

Se genezi la zше.

Zhea era verigatъ.

Se onri înfioratъ.

— Heloisa! strigъ elъ.

I se pîrъ kъ azzi o mobilъ miskîndъ-se.

— Helosia! strigъ pentrъ a doza oargъ.

I se puză kă ačestŭ glasŭ era mai slabŭ de kŭtŭ altŭ datŭ.

— Deskide, deskide! strigŭ Villefort, eŝ sŕnt!

Dar, kă totŭ ordinsŭ ačesta, kă totŭ tonŭ de smuzinare kă kare fŕsese datŭ, ŭșea nŕ se deskise.

Villefort sparse ŭșea k'o loviturŭ de ničiorŭ.

La intrarea kamerei kare da în bŕdoiŭș, doamna de Villefort era în ničioare, palidŭ, kă trŕsŕele kontraktate, ŭi privindŭ-lŭ kă niče oki a kŕora ncklindre era de șneriatŭ.

— Heioisa! Heioisa! zise elŭ; țe ai?... vorbesče!

Jŕna femeirŭ întinse kŕtre dŭnsŭlŭ mŕna ei îndene-nitŭ ŭi vŭnŕtŭ.

— S'a fŭkŕtŭ, domnșle, zise ea k'ŕnŭ glasŭ de moarte kare pŕea kă i sfŭșia nentŭlŭ; țe mai vrei akŕm?

Și kŕz grŭmadŭ pe tanetŭ.

Villefort alergŭ la ea, ŭi o anŭkŭ de mŕnŭ.

Astŭ mŕnŭ strŭngea kă konvulsione o stiklŭz de kristalŭ kă donŭlŭ de așrŭ.

Doamna de Villefort era moartŭ.

Villefort, beatŭ de oroare, se trase înanoi nŭnŭ în pragŭlŭ kamerei ŭi se xitŭ la kadavrŭ.

— Fiisŭ meŝ! strigŭ elŭ de o datŭ; ŭnde ȅ fiisŭ meŝ? Eduardŭ! Eduardŭ!

Și se renezi afarŭ strigŭndŭ:

— Eduardŭ! Eduardŭ!

Astŭ nșme era pronșnatŭ kă atŭta dșrere, înkŕtŭ toŭi domesticiirŭ alergarŭ.

— Fiisŭ meŝ! ŭnde ȅ fiisŭ meŝ? întrebŭ Villefort. Lșagi-lŭ d'a kasŭ, sŭ nŕ vazŭ...

— D. Eduardŭ nŕ ȅ jos, domnșle, resușnșe fečiorŭlŭ.

— Poate kă se joakŭ în grŭdinŭ; vedeŭi! vedeŭi!

— Nŕ, domnșle. Doamna ilŭ a kiŭmatŭ, ȅ aproape

— S'a făcută, domnule, țise ca c'ună glasă de mórte quare părea quă i sfășia peptul.

o jumătă de oră; D. Eduardü a intratü la doamna și nă s'a mai datü jos de atunçi.

O sãdoare inghieatü jãndü fruntea lãi Villefort, pi-
cioarele i șovzãrũ, minũile încenũrũ sã i s'amegeaskũ în
kanș ka roatele nereglate ale unũi orlogiũ kare se strikũ.

— La doamna! mãmãmãrũ elũ, la doamna!

Și se întoarse încetũ inderețũ, stergãndũ-șũ fruntea
kũ o mãnũ, și ținãndũ-se kũ cea altũ de peneũ.

Ka sã reintre în kamerũ, trebũia sã revazũ kornũlũ
nefericitei femeĩ.

Ka sã kãmpe pe Eduardũ; trebũia sã destente ekozũlũ
achelũ apartamentũ skimbatũ în kosũisgũ: de ar vorbi, ar
viola tũcereã mormãntũlũ.

Villefort și simũi limba paralisatũ în gitũ.

— Eduardũ! Eduardũ! mai îngũnũ o datũ.

Konũlũ nã respũnse.

Dar unde ẽ konũlũ kare, dũne sũsa domesticilorũ,
intrase la mãmãmã-sã și nã mai emise d'akolo?

Villefort fũkũ unũ nasũ înainte.

Kadavrũlũ doamnei de Villefort era kãlkatũ da kãr-
mezișũlũ șmei dela bũdoriũ unde era sã se alle neanũratũ
Eduardũ.

Acestũ kadavrũ alũ doamnei de Villefort nũrea kũ
veghia d'assũra nrãgũlũ kũ okiũ aũntãũi și deskisi, k'o i-
roniũ șnũimãntũtoare și misterioasũ pe bũze.

La spatele kadavrũlũ, kortina kare era redikatũ lã-
sã sã se vazũ o parte a bũdoriũlũ, unũ niano drentũ și
marginea unũ divanũ de mũtase albastrũ.

Villefort fũkũ trei nasũ saũ natũ nasũ înainte, și vũ-
zũ pe konũlũ seũ kãlkatũ pe kananea.

Konũlũ dormea fũrũ indoialũ.

Și lipi buzele nesățioase pe obrazii lui; obrazii lui era vineți și înghețați.

Villefort nu nstea crede ceia ce vedea.

Villefort nu nstea crede in judecata sa.

Se tiri nintz la kornisli lsi Eduardu, ne kare ilz mai cheretli inkz o datz kz acea lsare a minte de znz minstli kz kare privesce leoaika nsiqli ei mortli.

Nici znz strigatli sfwshietorli nu emi din nentzli sez.

— Dmnezezle! mermertli elz, totz d'azna Dmnezezle!

Aste dozli viktive ilz sniminta, simdea kz se srka nintz la dinszli selbtzia astei singrutzliu ponxlate de dozli kadavre.

Adineaortz era srsimintli de txbare, astz faksitate nemrginitz a oamenilorli tari; de desnerare, astz virtste smpremz a agoniei, kare impingea ne Titanli a se srka in cherli, mi ne Aiace* a mi areta nsumzli zailorli.

Villefort mi anektli kanzli srb grexlatea dsererilorli.

Se skzli ne genzli, mi skzertli nrlzli celz smedz de sdoaro mi snrlitli de snaimz; mi avela kare n'a avatli nici o datz indzrare de nimine se dzse sz intilneaskz ne btrznzli sez tazli, ka s'albz in slzbiviznea sa ne chinea ktrzia sz i snzli neferiqirea sa, ne chinea lingz kare sz plngz.

Se dete jos ne skara ce o knoaschemz mi intrli la Noirtier.

Kzndz intrli Villefort, Noirtier s'areta kz lsare a minte ka s'askzlte, kz atzta afekvizne ktrz i erta nemiskarea sa, ne abatele Busoni, kare era totz ama de linisuitli mi reche ka dzn'obicheiz.

* Aiace. Fiisli lsi Telamon, rege alz Salaminei, snzli din prinpinii grezi ce se insemnarz in resbelzli Troiei. Dzne moartea lsi Achille, Aiace mi Ulysee se disnatarz nentz armele avestai eroz. Grezii se pronznarz in favoarea celzi de alz doilea, mi Aiace se infzrti mi in delirzli sez jznghit o tzmz de oi, mi se omori mi elz kz sabia ce i o detese in darz Hector. Din szngele lsi, zikz poezii, se nzskz o floare a nme *hyacintha*, zambiliz. — Fiisli lsi Oileu mi rege alz Locrilor, renzmitli nentz fwr-de-lega sa. Se dzse la inkonjzrarea Troiei, mi, dzne jafzli oranzzli, flkz violingz Cassandrei in temzli Minervei. Peri intr'o fertenz ce o frkzse avestz zez.

— Dumneata aci, domnule! dar nu te veji nici o dată fără numai cându ă vorba
să insoțesci mcartea!

Villefort, vîzîndu-se pe abatele, puse mîna pe frunte.

Trekîndu-se i vini earu în minte ca unu valdî dintr'acelea pe kari minia le face sî se sîrmege mai multu de kîtu chele alte valdî.

Îi aduse a minte de visita che i fîkuse abatele a doua zi dîne çina dela Auteuil mi de visita che i fîkuse abatele în zisa morçii Valentinei.

— Dîmneata açi, domnule! i zise elu; dar nu te vezî niçi o datu fîru nîma kîndu è vorba sî însuçesçi moartea?

Busoni se skîlî drentu în sîs.

Vîzîndu-se skimbarea feçeî magistratîsî, strelçuirea chea selbatikî a okiloru sei, încelese saç krezu ku a încelesu ku çena kîrçii kriminale se împlinise.

Nu sua restîlî.

— Am vînitî sî fakî rîgîçisî ne kornîlî fîieî dîmitale, resuñse Busoni.

— Îi astî-zî, che ai vînitî sî façi?

— Viî sî nu sîrîlî ku mi ai plîtitî destîlî datorîa dîmitale, mi ku din minîstîlî açesta am sî rogî ne Dîmnezeî sî se mîlçimesekî kîm nu mîlçimesekî eî.

— Dîmnezeîlî meî! zise Villefort trîgîndu-se înapoi, ku sîaima pe frunte, astî glasî nu è alî abatelî Busonî!

— Nu!

Abatele mi smîlse pîrîlî çelî falsî, klîti din kanî; mi pîrîlî çelî îngî mi negru, încetîndu de a fi strînsî, kîzî ne smerîlî lî mi înkadrî figîra sa bîrbîteaskî.

— E figîra domnîsî de Monte-Cristo! strîgî Villefort ku okî sîeriosî.

— Nu è niçi asta, domnule prokîrorî alî regelsî, kîzî mai bine mi mai denarte.

— Astî glasî! astî glasî! unde îlî am azîtî eî nentî întîia oarî?

— Îlș ai aszitș pentrș intșia oargș la Marsilia, sșntș doșș-zecș mi trei de anș akșm, în zışa însșrștoareș dșmitale kș damivela de San-Mėran. Kastș în dosariele dșmitale.

— Nș estș Busoni! nș estș Monte-Cristo? Dșmnezesh meș, estș inemikșlș velș askșnsș, velș neimșșkatș, velș de moarte! Am fșkștș ceva înkontra dșmitale la Marsilia, ox! vaș mie!

— Da, aș drentate, așa ę, zise kontele înkrșșșșndș-mș bragele ne largșlș seș nentș; kastș! kastș!

— Dar ęe șș am fșkștș? strigș Villefort, alș kșrșia spirițș flșșra ne otarșlș șnde s'amestekș rașșnea mi smintșrea într'achea ęeapș kare nș mai ę visș mi kare nș ę înkș destentare; ęe șș am fșkștș? sșșne! vorbesęe!

— M'ai kondemnatș la o moarte lentș mi șrșșoasș, aș omoritș ne latș-meș; mi aș rșșitș amorșlș din preșșș kș libertatea, mi soartea ęea bșșș din preșșș kș amorșlș.

— Ține estș? ęine estș darș?... Dșmnezesh meș!

— Sșnt șantasma șșș neferięitș ne kare îlș ai imșșșntatș în înkisorile kastelșlș d'If. Așei șantasma kare a eșșitș din mormintșș. Dșmnezesh i a nșșș maska kontelșș de Monte-Cristo, mi a akoneriț'o kș diamante mi kș așșș ka șș n'o rekșnosęi nșșș așș-zș.

— Ax! te rekșnoskș, te rekșnoskș! zise prokșșșrșlș regelșș; estș...

— Sșnt Edmondș Dantșș!

— Estș Edmondș Dantșș! strigș prokșșșrșlș regelșș așșkșndș ne kontele de nșșșș; atșșșș vino!

Și îlș țirș ne șkarș, ne kare îlș șrșș Monte-Cristo plinș de mirare, nesęșndș însș-șș șnde îlș kondșęea prokșșșrșlș regelșș, mi presimșndș o noșș katastrofș.

— Eatș! Edmondș Dantșș, zise elș arețșndș konte-

lăi kadavrălă femeii sale și kornălă fiială seș; eată! pri-vesce, estă destălă de resbănată?..

Monte-Cristo îngălbeni l'acheastă vedere sūzimintătoare.

Îngelese kă trekăse neste drentările resbănrăii.

Îngelese kă nă măi pătca zăce:

— Dămnezeș ă pentră mine și kă mine.

S'arănkă k'ănă simtimentă de simăcinare nesășă a-săpna kornălă konilălă, i deskise okiū, i pînăi nălălă și se renezi kă dînsălă în kamera Valentinei, ne kare o înkăiș în-torkindă keia de doză oră.

— Konilălă meș! strigă Villefort; mă iea kadavrălă konilălă meș! Oă! blestemă! neferiăire! moarte asăpna ta!

Și vră să se renează dăne Monte-Cristo; dar mă simăi niăioarele prinse kă într'ănă visă, okiū i se lăăiră de părea kă era să mă rănă orăbitele, degitele lăi întoarse sūre karnea pentălă seș se înfuseră într'insa gradată pînă kăndă ŋghielei se romiră de sūnge, vinele dela tîmple se inflară de spirite ferbănde kari se dăseră să redăce bolta ăea foarte strîmtă a kranălă seș și i înekară kreerăi într'ănă de-lăviș de fokă.

Astă înkremenire ăină măi mălte minăte pînă kăndă sūzimintătoarea restărnare a minăiloră fă împliniră.

Atăncă skoase ănă strigălă mare ŋrmată de ănă lăngă xoxotă de răsă, și se renezi ne skară..

Dăn'ănă natrară de oră, kamera Valentinei se deskise, și kontele de Monte-Cristo se vără eară.

Palidă, kă okiălă înkrăntată, kă pentălă apăsată, kă trăsărele obrazălă seș, kari măi totă d'ășna era linisăite și nobile, akăm deskomăse și trăbrărate de dărere.

Ăinea în brăce konilălă ne kare niăi ănă ajătoră nă pătăse a ilă întoăre la viaă.

Păse ănă genăkiă la pămîntă și ilă denăse k'ănă sim-

timentă religioasă lângă mămă-sa, ca kancelă amezată pe petală ei.

Pe șrme se sculă, emi, mi întilnindă ună domestikă pe skară, ilă întrebă :

— Unde   D. de Villefort?

Domestikă, f r'a i respunde, întinse m na sura gr din .

Monte-Cristo se dete jos,  naint  k tre lok lă aretată, mi vz , în mizlok lă servitorilor  sei kari ilă impressra, pe Villefort, k'o san  în m n , mi s p nd  p m nt lă k'un  fel  de tsrbare.

— Ni i a i n   , zise el , ni i a i n   !

 i săpa mai departe.

Monte-Cristo s'auoni  de el , mi i zise  ncet  k'un  ton  kam smilit :

— Domn le, a i perdst  un  fii ; dar...

Villefort ilă  ntre nse.

El  ni i k  ask ltase la  eia  e i se zicea.

— Ox! ilă voi  realla, zise el , în-dewert  zicea  k  n   , ilă voi  realla, d'au  sui k  am să ilă kast  p n  în zisa j dek gi  din șrme.

Monte-Cristo se trase k  spaim .

— Ox! zise el ,   nebun !

 i, ka k m s'ar fi temt  s  n  kaz  pe dins lă zid rile kasei blestamate, se renezi în strad ,  ndoind -se pentr   ntia oar  dak'ar fi av t  drent lă s  fak   eia  e a făkstă.

— Ox! dest lă, dest lă; zise el , s  sk p m  pe  el  din șrme.

 ntork nd -se a kas , Monte-Cristo  ntilni pe Morrel, kare se ret cea în osnel lă din Cămpiele-Elisee, t kst  ka o smbr  kare asteant  min t lă ot rilă de D mneze  ka s  reintre în mormint i.

— Nici aci nu é, díse elú, nici aci nu é. Și săpa mai departe.

— Gătesc-te, Masimilian, i zise elă k'ănă s'ărisă, măi-ne vomă p'ărsi Parisul.

— Nă mai ai nimikă de făktă avi? întrebă Morrel.

— Nă, resp'ănsse Monte-Cristo, mi dea Dămnezeă ka să nă fi făktă nrea mălă.

CAPITULŪ CXII.

PLECAREA.

Evenimentele ce se întimplaseră neokăna totă Parisul.

Emanuel mi femeia sa mi le s'ănea kă o mirare foarte nat'rală in mikălă loră salonă din strada Meslay.

Anronia aste trei katastrofe ama de neastentate a lăi Morcerf, a lăi Danglars mi a lăi Villefort.

Masimilian, kare vinise să le dea o vizită, îi askalta saă mai bine asista la konvorbirea loră, skăfăndată in obiă-nșitai nesimțire.

— Într'adevără, zicea Iulia, n'ar zice čineva, Emanuel, kă togă ačestă oameni, ama de inavșigă, ama de feričigă ieră, zitaseră, in kalkălă ne kare stabiliseră forțana loră, feričirea mi konsiderarea loră, partea genisăi čelăi reă, mi kă ačesta, ka zinele čele rele din basnele lăi Peraul, ne kari a neingrijită čineva d'a le kăma la vr'o năntă saă la vr'ănă boteză, a apărătă indată ka să mi resbăne de astă zitare fatală?

— Kăte neferičiri! zicea Emanuel, kăgetăndă la Danglars mi la Morcerf.

— Kăte s'ăfiringe! zicea Iulia adskăndă-mi a minte de Valentina, ne kare, din instinktă de femeiz nă voiea s'o nămeaskă inaintea fratelăi ei.

— Dacă Dumnezeu îi a bătăit, zicea Emanuel, atunçi se îngeege kă Dumnezeu, kare   b n tatea s nrem , n'a aflat , in trekst l  astoră oamen , nimik  kare s  merite o  sarare de pedeans ,  i k  oamen i avestia era blestema i.

— N  est  nrea kstez tor  in j dekata ta, Emanuel? zise Iulia. K nd  tat -me , k  nistol l  in m n , era gata să  i resineask  kreer , dak'ar fi zis  cineva k m zic  t  in minst l  avesta: Avest  om   i a meritat  pedeansa, ast  cineva n  s'ar fi inchelat ?

† Da; ins  Dumnezeu n'a vr t  s  kaz  p rintele d mitale, k m n'a vr t  s  sakrifice Abraham ne fi -se ; at l  patriarx l  k t   i noz , ne a trimisă  n  angel  kare a tziat  arinele mor i in kalea  j m tate.

Abia s sse aste vorbe, k nd  se azzi s nets l  klopotsl .

Asta era semnals  dată de k tre portar  pentr  visita  e sosea.

M i intr'acela- i minst   mea salonsl  se deskise,  i kuntele de Monte-Cristo se vz  ne pragl   mei.

Venirea sa f k  să s'az  o indoit  strigare de b kri  din partea j nilor  am doi.

— Masimilian, zise kuntele f r'a se areta k  vede diferitele impresi ni  e prod cea inf i marea sa as nra oasnilor  sei, vi  să te kast .

— S  mă kaz i? zise Morrel ka destentat  dintr' n  vis .

— Da, zise Monte-Cristo, n'am  vorbit  s  nlek m ,  i n  te am ins iunat  ieri să fi gata?

— Eat -m , zise Masimilian, vinisem s  mă ie  zisa b n  dela d n i.

—  i  nde te d ci, domnle konte?  ntreb  Julia.

— La Marsilia m i  nti , doamn .

— La Marsilia! renetir  in-preg  am doi j ni.

— Da, mi iewă pe fratele dămnaveastră.

— Vai! domnule konte, zise Julia, inapoi ază-ni-lă vindekată.

Morrel se intoarse ka s'askanză o roșeață viz.

— Ați inđelesă dară kă sferă? zise kontele.

— Da, respunse jăna femeie, mi mi ă teamă să nă i se xrasă ači kă noi.

— Îlă voiă desfăta, zise kontele.

— Sănt gata, domnule, zise Masimilian. Adio, bă-nii mei amici; adio, Emanuel! adio, Julio!

— Țe felă! adio? strigă Julia; pleci așa indată, fără pregătire, fără pasportă?

— Înțzierile inđoeskă intristarea despărțirilor, zise Monte-Cristo; mi Masimilian, sănt sigără, kată să se fi ferită de ačestea toate: i o rekomandasem.

— Mi am pasportă, mi mi am fărăkată toate pregătirile, zise Morrel kă linisčea sa monotonă.

— Foarte bine, zise Monte-Cristo sșrizindă, dă'n-ačeastă se kănoasčea esaktitatea xni bână soldată.

— Mi ne părăsesci așă-felă, zise Julia, într'o klipă? nă măi stai kă noi o zi, o oră?

— Trăsăra mea ă la poartă, doamnă; kată să m'afă la Roma neste činči zile.

— Dar Masimilian nă se dăce la Roma! zise Emanuel.

— Mă dăkă or xnde va plăceă kontelăi să mă dăkă, zise Morrel k'ăni sșrisă tristă; m'are ină pentr'o lăni.

— Oxi Dămnaveală meă! kăm zice ačeastă, domnule konte!

— Masimilian mă insogesčea, zise kontele kă afabilitatea sa inăredințătoare, linisčiți-vă dară asăna fratelăi dămnaveastră.

— Adio, sșrioară! zise Morrel; adio, Emanuel!

— Mî s'fârîz inima kã rечеala sa, zise Julia. O Masimilian, Masimilian, ne askenzi чева.

— Azî akolol zise Monte-Cristo, îlî vegî vedea întorsă voiosă mi s'rizutoră.

Masimilian arunkă asagra lăi Monte-Cristo o kãzãtãrã kam despreguitoare, kam întãritãtã.

— Sã plekãmă! zise kontele.

— Pîn'a nã pleka, domnșle konte, zisa Julia, mî daî voiz sã pî s'pîiș totă чеia че dexnã-zî...

— Doamnã, respånse kontele lãndăi amîndoxã mînele, totă че mî veî s'pne nã va pегuđi niči o datã kãtã чеia че a kãgetată inima dãmitalã, чеia че a resimpită a mea. S'ar fi kãzãtă sã plekă ka binefãkãtorii din romane, fãr'a vã vedea; dar astã virtãte era maî press de nãterile mele, pentrã-kã sãnt zñ omă slabă mi vanitosă, pentrã-kã privireã чеa zmedã, voiasã mi lînrã a semeniloră meî mî face bine. Akãm plekă, mi împingă egoismălă pînã întrã a vã zice. Nã mã zitađi, amičii meî, kãчи-è de krezãtă kã nã mã vegî maî vedea niči o datã.

— Sã nã te maî vedemă! strigă Emanuel, ne kãndă doxã lakreme groase kãrgea din okii Juliei; sã nã te maî vedemă! Dar nã este zñ omă челă че ne pãrșesче, è zñ Dãmnezeă, mi aчestă Dãmnezeă are sã se zгче eară în черă dãpe че a apãrãtă ne pãmîntă sãre a face binele!

— Nã vorbiđi ama, zise kã vioicișne Monte-Cristo, nã vorbiđi niči o datã ama, amičii meî: dãmnezei nã fakă niči o datã rexlă, dãmnezei se onreskă znde voră a se onri, întîmlarea nã è maî tare de kãtă ei, чи din kontra, ei gãvernã întîmlarea. Nã, eă sãnt zñ omă, Emanuel, mi mirarea voastrã è totă ama de nedreantã ne kãtă sãntă vorbele voastre de sakrilege.

Julia s'aruncă în brațele sale, și elă ținse mâna lui Emanuel.

Și stringîndă ne bazele sale mîna Juliei care s'a-rînkî în brațele sale, întinse cea altă mînă lui Emanuel.

Pe zîmă, emîndă dintr'aceia kasă, kribă dăche ală kă-rzia oaspe era feriquirea, atrase dăpe dînsă, k'zîă semnă, ne Masimilian, pasivă, nesimțitoră și skăfăndată în întristare kăm era dela moartea Valentinei.

— Redă băkăria fratelui meă? zise Julia la zekia lui Monte-Cristo.

Monte-Cristo i strînse mîna kăm i o strînsese k'zîă spre-zече anî înainte ne skara че kondăchea la kabinetă, lui Morrel.

— Te mai inkrezi în Simbad Marinărlă? o întrebă elă sșrizîndă.

— Da! da!

— Eî bine, dară! dormi în nache și în inkrederea Domnărlă.

Kăm amă sșsă, kăzăca postei astenta, patră kai ȓe-peni sta kă koama sșrlită și bătea navimentărlă kă nepache.

În josărlă skării, Ali astenta, kă făca lăchioasă de sș-doare; par'kă sosea dela o kărsă lăngă.

— Eî bine, ilă întrebă kontele în limba arabă, ai fostă la bărlărlă?

Ali făkă semnă kă da.

— Și i ai desfășărată skrisoarea sșb oki, kăm ȓi ordonasem?

— Da, respnse eară kă respektă sklavărlă.

— Și че a zisă, saă mai bine че a făkărlă?

Ali se năse sșb lămină, astă-felă inkărlă sș ilă poată vedea domnărlă seă; și, imitîndă kă inteligină sa cea de-votată fisionomia bărlărlă, inkise oki kăm făchea Noirtier kăndă voiea sș zikă: da.

— Bine, priimesche, zise Monte-Cristo; sș plekămlă!

Abia zisese astă vorbă, și trăsura începă să meargă, și kaii skotea din pavimentă o pâlberă de skinteî.

Masimilian s'amezî într'ună koluș făr'a zică nici o vorbă.

O jsmătă de oră trecă.

Kaleaska se ongi de o dată.

Kontele trăsese sfoara de mătase kare korespundeă kă degitălă lăi Ali.

Nubianul deschină și deskise șșuoara.

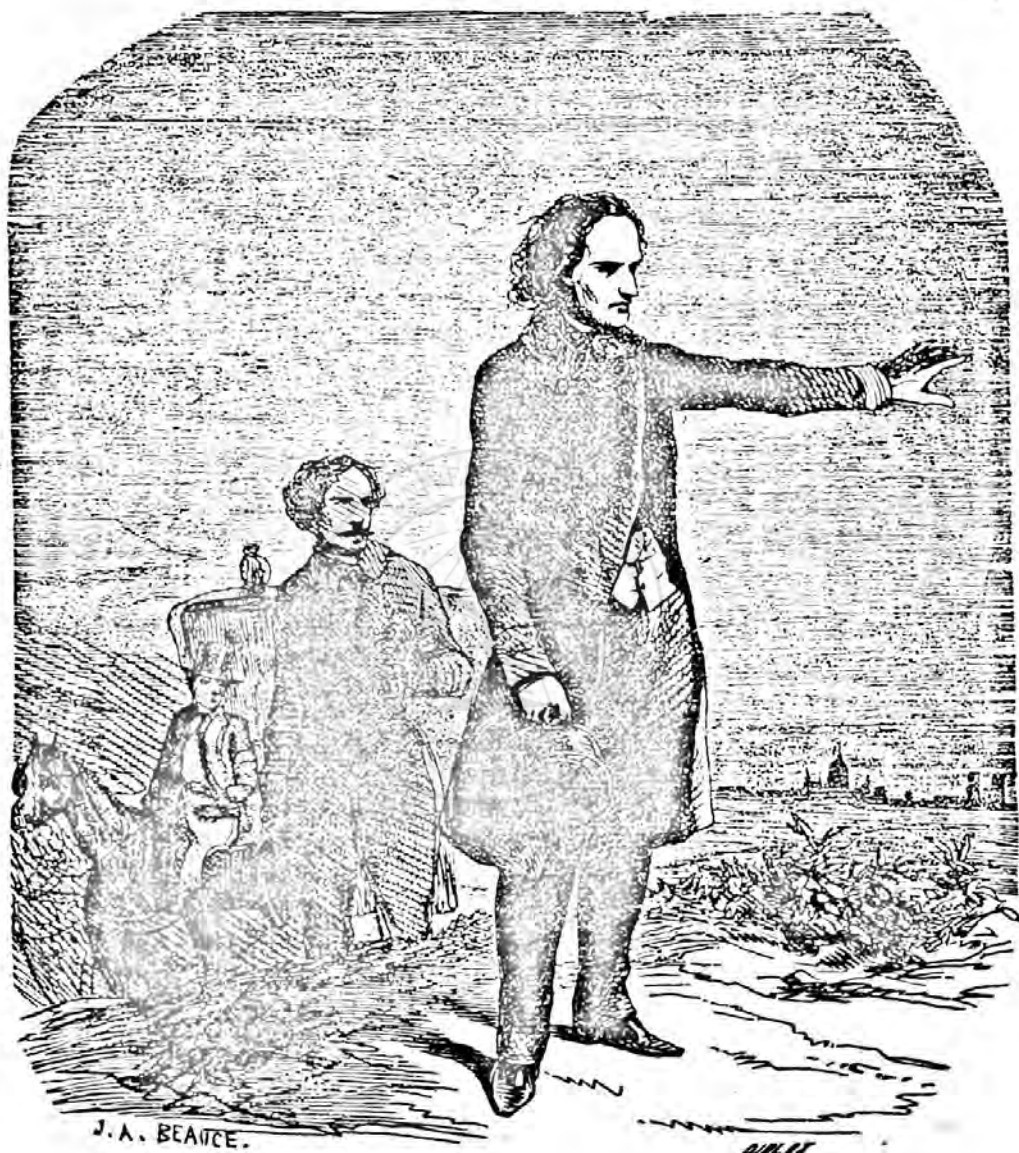
Noantea skinteia de stele.

Trăsura se afla în dealălă dela Villejuif, d'asupra poenei de unde Parisul klătesce, kă o mare întănekoasă, milioanele sale de lămine ce seamănă a nisce valări fosforătoare; valări într'adevără, valări măi șgomotoase, măi pasionate, măi mobile, măi fărioase, măi nesăcioase de kătă ale Oceanului întăritălă; valări kari nă kănoskă linisce kă ale mării întinse; valări kari se loveskă totă d'asna, șșmegă totă d'asna, înghită totă d'asna!

Kontele remase șșăgă, și, dăp'ună semnă ce îlă fără kă mănă, trăsura înaintă kăpă-va pasă.

Atăncă privi îndelăngă, kă brădele înkrășate, avelă kăntoră unde vină să se toneaskă, să se toarkă și să se modeleze toate ideile ce esă dintr'avelă abisă kolkăitoră sure a se dăce să reskoleaskă lămea; ne șșmă, dăne ce și a ongită kăștășura cea pătinte d'asup'ăcestei Babylone kare face să viseze poegii religiosi kă și satirici materialisi:

— Mare orăș! mășșă elă anlekăndă-și kășlă și împășșăndă-și mănăle par'kă ar fi fără o rășș: șșntă măi pășșină de șșeasă lăni de kăndă am trekălă ne porșșile tale. Mi se nare kă Spiritul lăi Dășșnezeș mă kondșșese achi, și akșm mă întăarce trășșmătoră; sekretălă infășșierii mele în zidășșile tale, îlă am înkredingătă astăi Dășșnezeș kare șșăgă a pășșășă țiti în inima mea; șșăgă kănoasce

Acum, adio! Parisule, adio!

kъ mъ retragă fъrъ згъ ши fъrъ тгъfиъ, dar нъ fъrъ пъgere de реѣ; singурă sчie къ n'am întrebîngată niчи nentръ mine, niчи nentръ kasse vane, пстerea че мi o inkredingase. O mare orашă! în sînslă teș palnitъtoră am аflată чеia че къ-там; minoră гъbdъtoră, пi am skormonită пъntecile ka съ fakă съ easъ реslă dintr'însele; акъm fanta мi è implinită, misîunea mea è terminată; акъm нъ маi поцi a мi infъцiша niчи dъgeri niчи vr'o bъkъrî. Adio! Parisule! adio!

Къзтъгга са се преiмblă inkъ ne къmnia чеа întin-съ ka a знăi geniș de noapte; ne згmъ, пхnîndъ-ши мъна ne frъnte, се зркă earъ în тгъсгъ, kare се inkise dъne dînslă ши kare despъrъ îndatъ de чеа altъ parte a dealslă in-тр'знă virtеjă de пълbere ши de sgomolă.

Гъкъrъ дозъ leghe fъr'a vorbi niчи o vorbъ.

Morrel visa, Monte-Cristo ilă privea kъm visa.

— Morrel, i zise kontele, te късчи poate къ m'ai згmată?

— Nъ, domnule konte; dar съ пъrъseskă Parisul...

— Dak'ашî fi krezstă къ fericirea te asteantъ la Parisū, Morrel, te ashî fi lъsată akolo.

— La Parisū repаssъ Valentina, ши, пъrъsindă Parisul, o перзă nentръ a doxa оаръ.

— Masimilian, zise kontelă, amicii ne kari îi амă nerдslă нъ repаssъ în пъmîntă, ei съntă ingronагi în inima noastrъ; ши Dъmnezeđ a vrătă astă-felă, nentръ ka съ fimă totă d'аsna însouгiđ de dinшii. Eă, am doi amici kari мъ însougeskă totă d'аsna astă-felă: знălă è ачела kare мi a dată viaгa, чelă altă è ачела kare мi a dată intelingа. Sniritălă loră амîndггга тгъсче în mine. Îi konsăltă în îndoia-лă, ши къndă fakă vre знă bine, ilă съnt datoră invъдъtгггелорă loră. Întreabъ glasslă inimei dъmitale, Morrel, ши пi va спъne daka се къvine съ згmezî a sta miniosă къ mine.

— Amiksl̄ meš, zise Masimilian, glasl̄ inimeī mele è foarte trist̄ ši n̄ mī promite alt̄ ceva f̄rḡ n̄maī nefericiri.

— N̄maī spiritele sl̄bite v̄d̄ toate l̄kr̄rile ka n̄intr'o sit̄; s̄s̄let̄sl̄ ši f̄che sinḡr̄ orizontele; s̄s̄let̄sl̄ d̄s̄mitale è int̄s̄nekos̄, el̄ ši f̄che z̄n̄ș̄ çer̄ș̄ f̄rt̄nos̄ș̄.

— Asta poate s̄z̄ fī adev̄rat̄, zise Masimilian.

Și k̄z̄ș̄ ear̄ș̄ în visarea sa.

K̄l̄toria se f̄kk̄ k̄ș̄ ațea renezime min̄znat̄ kare era z̄na din p̄terile kontelsi.

Orasele trecea ka nis̄che ș̄mbre în kalea lor̄ș̄.

Arb̄rii, sk̄t̄ș̄raç̄i de întiiele v̄nt̄ș̄ri de toamn̄ș̄, p̄ș̄rea k̄ș̄ vinea înaintea lor̄ș̄ ka nis̄che gigant̄i f̄rḡș̄ p̄rḡș̄, ši f̄ș̄gea reneș̄de îndat̄ d̄ș̄ne çe îi întilnea.

A doz̄a-zi, dimineaç̄ș̄, aj̄ș̄nș̄er̄ș̄ la Ch̄alon, z̄nde îi astenta vapor̄ș̄l̄ kontelsi.

F̄rḡ'a perde niç̄i z̄n̄ș̄ min̄ș̄t̄ș̄, tr̄ș̄ș̄ș̄ra f̄ș̄ transportat̄ la marginea m̄rii; am̄ndoi k̄l̄torii se ši imbarcar̄ș̄.

Bastel̄sl̄ era t̄iat̄ș̄ p̄ntr̄ș̄ k̄ș̄rș̄ș̄, șem̄ș̄na ka o piroḡș̄* indian̄ș̄; am̄ndoz̄ș̄ roatele sale șem̄ș̄na ka doz̄ș̄ arine k̄ș̄ kari r̄ș̄dea ana ka o pasere k̄l̄țoare.

Înș̄-ș̄i Morrel șimș̄ea beç̄ia ațelei izç̄ele, ši z̄neori v̄nt̄ș̄l̄ kare i f̄ș̄cea p̄rḡș̄l̄ a f̄ș̄țș̄ra șem̄ș̄na gata s̄z̄ i dep̄rteze, p̄ntr'z̄n̄ș̄ min̄ș̄t̄ș̄, norī de ne fr̄nte.

K̄l̄ț p̄ntr̄ș̄ konte, k̄ș̄ k̄l̄ț se dep̄rta de Paris̄u, o șenin̄țate eștraordinar̄ș̄ p̄ș̄rea k̄ș̄ il̄ș̄ înf̄ș̄ș̄ș̄ra ka într'o aș̄reol̄ș̄.

Ar fi zis̄ș̄ çineva k̄ș̄ era z̄n̄ș̄ eșilat̄ kare se întoar̄ș̄ çe în patria sa.

Îndat̄ Marsilia, alb̄ș̄, k̄l̄dicioaș̄ș̄, viș̄; Marsilia, șo-ș̄ra maī miș̄k̄ a Tyroluī ši a Carthagenei, ši kare le a moștenit̄ș̄ im̄neris̄l̄ Mediterranei; Marsilia, kare din çe în çe

* Piroḡș̄. O korabiș̄ foarte șm̄ioar̄ș̄ la Indiani, pe kare o întrebș̄ș̄ș̄ș̄ș̄ șelb̄ateș̄iș̄, ši kare è f̄k̄tat̄ș̄ k̄nd̄ș̄ dintr'z̄n̄ș̄ sinḡr̄ș̄ tr̄ș̄kiș̄ de nomș̄, k̄nd̄ș̄ din kojile nomș̄l̄i k̄ș̄ș̄te, ši k̄nt̄ș̄mite z̄ne-ori k̄ș̄ o peș̄e de animal̄ș̄.

îmbătrânesce se face totă d'asna mai jâp, se înfrumuseț-o kiloră loră.

Pentru amîndoi, era o vedere plină de sveniri, a-velă țarnă rotundă, a-vea țigă San-Nicolau, a-vea Casă a Orasului a lui Puget,* a-velă portă kă keri de kărmidă unde amîndoi se jăkasergă în kopilăria loră.

Astă-felă, se onrigă amîndoi într'o zăire pe Cannebiera. O korabiă pleka la Algeria.

Koletele, trekțorii grămădiți pe pante, măștimea konsengeniloră, amicii kari și zăea adio, kari striga și plîngea, snektaklă totă d'asna miskțoră, kiară și pentru cei ce asista în toate zilele l'ăgestă snektaklă, astă miskare nă pătă skoate pe Masimilian dintr'o ideă ce îlă kopinsese, din mințălă în kare și năsece nițioarele pe lespezile cele late ale kăslă.

— Eată, zise elă, lăndă pe Monte-Cristo de bravă, vezi loklă unde se onri tată-meă kăndă întră *Pharaonul* în portă; aci bravălă omă pe kare îlă skăpăi de moarte și de desonoare s'arănkă în brațele mele; simă înkă impresiunea lakremeloră sale pe obrazălă meă, și nă plîngea singură. măști oamenii mai plîngea vărindă-ne.

Monte-Cristo sârise.

— Eram akolo, zise elă aretăndă lui Morrel zăghislă znei strade.

Pe kăndă zăea a-veste vorbe, și în direkținea pe kare o areta kontelă, s'arzi ză gemetă dăgerosă și se vără o femeie kare făea semă ză kățtoră ală korabiă ce pleka.

Astă femeie era vără.

Monte-Cristo o zămă kă okii skimbăndă și faga astă-felă înkălă îlă ar fi nripenălă Morrel foarte lesne, daka, din

* Puget. Statsară renșmită, năskătă la 1523, la Marsilia, mortă la 1694 în orășălă seă natală. Fă sșuransmită *Michel Angelul* Franciei. Grănele sale minșate ale lui Milon de Crotono și Andromedei se află la Versalio.

kontra kă kontele, nă mî ar fi avuță okiî așintajî pe bas-timentă.

— Oх! Dămnezeală meș! strigă Morrel, nă mă în-
chelă oare! astă jăne kare salăz kă pălzăria sa, astă jăne în
xniformă, ă Albertă de Morcerf!

— Da, zise Monte-Cristo, ilă rekănoskăsem.

— Kăm așa? te zitaî în partea așeia?

Kontele sărișe, kăm fășea kăndă nă voiea să respănză.

Și okiî lăi se întoarșe eargă kătre femeia șea vă-
lăită kare despăză în kolăzălă stradei.

Atăncă se întărnă.

— Skămpălă meș amikă, zise elă lăi Masimilian, n'ăi
șeva de făkășă în șara asta?

— Am să păngăș pe mormăntălă tatălăi meș, respăn-
șe k'ănă glasă sărdă Morrel.

— Prea bine, dă-te mî asteantă-mă akolo; te voiă întălni.

— Mă păzășeșă?

— Da... mî eă am o viziă pioasă de făkășă.

Morrel mî lășă măna să i kază în măna șe i o în-
tindea kontele; pe șmă, dăp'ă kăltire din kapă a kăria me-
lankolă ar fi kă nepătinăz s'ă esprime șineva, lășă pe kon-
tele mî se îndrentă kătre estălă orășălăi.

Monte-Cristo lășă pe Masimilian să se depăzăteze,
șemănăndă într'ășela-șă lokă nănză kăndă se făkă nevăzătă;
pe șmă se dășe kătre Aleieșe Meilhanulăi, ka să reafă
kășșioara pe kare înșenășășășăle așeștei istorie kată s'ă fi
kășășă familiară șititoriloră noștri.

Așă kază se înășă inkă la șmbra aleei șelei mară
de tei kare ă lokășă de păeșmblare a Marsiliesiloră trăntori,
akoperită kă întinșe kortine de viăză kari înkrășășeșea pe ne-
tra înășbenită de soarele arăștoră ală Mezei-șile brașele
loră negrite mî șiokărtite de bătrăneșe.

Doz̄ trente de neatr̄, invokite de frekarea ničia-relor̄, kondȳcea la poarta de intrare, poart̄ f̄kx̄t̄ de trei skind̄re kari, niȳi o dat̄, k̄ toate desnr̄ḡirile lor̄ ansale, n̄ k̄nosk̄ser̄ mastik̄l̄ Ńi nikt̄ra, astent̄nd̄ k̄ r̄bdarea zmezeala ka s̄ le reanronie.

Ast̄ kas̄, foarte pl̄k̄t̄ k̄ toat̄ vekimea ei, foarte voioas̄ k̄ toat̄ miseria ei de faȳ, era aȳeia-Ńi in kare lok̄ia o dinioar̄ tata Dant̄s.

De k̄t̄ b̄tr̄n̄sl̄ lok̄ia in mansard̄, Ńi kontele detese toat̄ kasa Mercedesi.

Aȳi intr̄ aȳea femeiz̄ k̄ v̄xl̄l̄ ȳel̄ l̄nḡ ne kare o v̄z̄se Monte-Cristo dep̄rt̄nd̄-se de korabia ȳe pleka; in min̄sl̄ k̄nd̄ el̄ ap̄rea in z̄nghil̄l̄ z̄nei strade, ea inkidea poarta, ast̄-fel̄ ink̄t̄l̄ o v̄z̄z̄ nerind̄ m̄i indat̄ ȳe o z̄ri.

Pent̄ d̄ns̄l̄, trentele invokite era nisȳe k̄nosȳinde antiȳe.

Sȳia m̄i bine de k̄t̄ or kare s̄ deskiz̄ aȳea poart̄ vekiz̄, a k̄ria ink̄sietoare se redika printr̄z̄n̄ k̄iŃ k̄ k̄nsl̄ lat̄.

Ast̄-fel̄, intr̄, f̄r̄ s̄ bat̄, f̄r̄'a da de sȳire nim̄l̄i, ka z̄n̄ amik̄, ka z̄n̄ oasne.

La k̄nsl̄ z̄nei aleie kare era astern̄t̄ k̄ k̄r̄miz̄i, se deskidea o gr̄diniȳ, plin̄ de soare, de k̄ld̄r̄ Ńi de l̄min̄, aȳeia-Ńi z̄nde Merc̄d̄s aflase, in lok̄l̄ aretat̄, s̄ma al̄ k̄ria deposit̄ il̄ n̄strase delikateȳea kontel̄i doz̄-z̄ȳi Ńi nat̄ de an̄i.

Din praḡl̄ norȳi dela strad̄ se vedea int̄ii arb̄ri ai aȳestei gr̄dine.

K̄nd̄ aj̄nse akolo, Monte-Cristo az̄i z̄n̄ s̄s̄nin̄ kare sem̄na a pl̄nset̄; ast̄ s̄s̄nin̄ i k̄l̄z̄si k̄z̄t̄z̄ra, Ńi s̄b z̄n̄ leaḡn̄ de iasomie de Virginia, k̄ fr̄nzele dese

mi kə florī ləngī de pərpərg, vɛzɔ pə Mercédès mezinďə, kə frəntea anlekətz mi plənginďə.

Și redikase vɛlɔlɔ, mi, singur in fața cerului, kə fața askens in amindox mɛinele ei, lɛsa sɛsninele mi plɛnsetele ei onrite indeləng de infɛușareea fișlɛi ei in toatɔ voia avintslɛi lorș.

Monte-Cristo fɛkɔ kɛu-va nasī inainte; nisinelɔ sɛnɛ sɛb nișioareleī.

Mercédès și redikə kanɔlɔ mi skoase unș strigɛlɔ de spaimɔ vɛzinďə unș omș inainte ea.

— Doamnɛ, zise kontele, nɔ maī stɛ in mɛna mea sɛ uī adəkș fericireea, dar uī infɛușmezș konsolarea: veī prii-mi-o oare ka dela unș amikș?

— Sɛnt intr'adevurș, prea nefericitɔ, respɔnse Mercédès, singur pə lɛme... Aveam nɛmaī pə fiș-meș, mi elș m'a pɛrșitș.

— A fɛkɛlɔ bine, doamnɛ, respɔnse kontele, mi are o inimɔ nobilɔ. A injelesș kɔ totș omɔlɔ ɛ datorș unș tributș patriei; unș, talentele lorș; algiī, indɛstria lorș; aces-tia, veghierile lorș; așeia, sɛngele lorș. Remɛnindș kə dɛm-neata, mi ar fi trɛitș traislɔ lینگ dɛmneata, unș traisș nefo-lositorș, mi n'ar fi nɛslɔ sɛ se denrinz kə dɛrerile dɛmita-le. Ar fi așnsș plinș de sɛ prin nenșingɛ: va așnge tare mi mare lɛntzndɔ-se inkontra adversitɛuī sale pə kare o va skimba in fortɛnɛ. Lasɔ-lș sɛ rekonstitsiaskɔ viito-rɔlɔ dɛmitale, doamnɛ; kɛtezș a uī promite kɔ așș viitorș se aș in mɛinī sigɛre.

— Oxi zise biata femeiz klɛtindș din kanș kə in-tristare, așș fortɛnɛ de kare vorbesuī, mi pə kare rogș pə Dɛmnezeș din fɛndslɔ inimei mele sɛ i o dea, eș nɔ mɛ voiș bɛkɛra de ea. Atɛtea lɛkrɛrī s'aș sfɛrmatș in mine mi in-prejɛrlɔ meș, inkɛtș mɛ simuș angoane de mormintș.

Monte-Cristo i luă mână și i o sărută cu respectū.

amikslă meș, nu m'atinge. M'ai krmăț, mi kă toate aचे-
stea, din toți aveia ne kari îi ai lovită, eram cea mai kă-
nabilă. Toți cei alți aș șmată prin șră, prin kăniditate,
prin egoismă; eș am șmată prin lașitate. Eî dorea; eș
m'am temăș.

Nă, nu mi stringe mna, Edmondă, meditezî vre o
vorbă afektuoasă, o simță, nu o șrăne, pștrează-o pentru
alta. Eș n'o merită.

Vezi... (mi deskoneri de totă fața), vezi, neferici-
rea mi a krmătată pșră; okii mei aș vșrată atșea la-
kreme, inkăș șrăntă impresșrăți de șră chearkăș vîpăș;
frăntea mi se inkreșesce.

Dămneata, din kontra, Edmondă, estî totă jșne, totă
frămosă, totă mndră. Pentru-kă dămneata ai avștă kredin-
ța; pentru-kă dămneata ai avștă pșterea; pentru-kă te ai
renășată în Dămnezeș, mi Dămnezeș te a șșșinătă. Eș,
am fostă lașă; eș, am renegătă ne Dămnezeș, Dămnezeș
m'a pșrășită, mi eată-mă.

Mercédès fă inekătă de lakreme.

Inima femeii se sfărma lovind-se de șșvenirile sale.

Monte-Cristo i lăș mna mi o șrăță kă respektă;
dar ea simți kă aș șrătare era făr șokă, ka aveia ne
kare ar fi denș'o kontele ne mna de marmăș a statșei vre
șnei șrăte.

— Șrăntă șnele fiinșe, șrăș ea, pșrășite, a kșgora
greșeală d'intiș sfărămă totă viitorăș loră.

Te kredeam morăș, ș'ar fi kăvinită șă moră mi eș;
kăci ce m'ar fi folosită șă mi portă dolășă pentru totă d'ăș-
na în inima mea? de kăș ka șă fakă dintr'o femeie de
trei-zeci mi noș de anî o femeie de çinçi-zeci, nimikă
mai măș.

Ce m'a folosită daka nămaî eș singur între toți ră-
kănoskîndă-te, am skăpată nămaî pe fiș-meș?

. Nă se kăvinea să skapă asemene mi pe omșlă pe
kare îlă urimsem de souș, or kătlă de kălnabilă să fi fostă?
Kă toate ačestea îlă am lăsată să moară; ce zikă, Dămne-
zeșlă meș! am kontribită la moartea sa prin nesimțirea
mea čea tikăloasă, urin desnrețlă meș; ne adăkîndă-mi a
minte kă pentră mine se făkăse șnerjărlă mi trădătoră!

Ce mi folosesče în čea dăne șrmă kă am înșogită
nîn'ači pe fiș-meș, fiindă-kă ači îlă părgăseskă, fiindă-kă îlă
lasă să pleče singură, fiindă-kă îlă pcedă ačelălă nămintă
mistăitoră ală Africei!

Ox! am fostă o tikăloasă, și zikă; mi am renegată
amorslă, mi, întokmaî ka renegații, sânt o pează rea la totă
če mă înkonjoară!

— Nă, Mercédès, zise Monte-Cristo, nă; fă-și măi
bșnă oninăne de dămneata.

Nă, estă o femcei nobilă mi sântă, mi m'ai desar-
mată prin dărerea dămitate; dar, înderătlă meș, se afla
Dămnezeș, nevăzătă, nekănoskătă, întăritătă, șnă Dămnezeș
ală kărgia eram mandatară mi kare n'a vătă să și fălge-
rălă pe kare îlă arănkasem. Ox! adjară pe ačestă Dămne-
zeș, la ničioarele kărgia kăză de zece ană în toate zilele,
ieaș pe ačestă Dămnezeș de martoră kă și am făkătă sa-
krifitătălă viețelă mele, mi, kă viața mea din părgă, mi sa-
krifitătălă proiecteloră če era legate de dănsa. Dar, și o
zikă kă mândriț, Mercédès, Dămnezeș avea trebăinț de
mine, mi am trătă.

Čerčetează trekătălă, čerčetează pșentătălă, mi čear-
kă-te a ghiči viitorătă, mi vezi daka nă sânt instrămentătălă
lă Dămnezeș; čele măi șăzimitătătoare neferitătă, čele măi
kărdă șăferințe, părgășirea tătloră ačelora kari mă isbea,

persekutarea tatilor și a celorlalte cari nu mă cunoștea, ea în-
tina parte a vieții mele; pe urmă, de o dată, dăne capti-
vitate, dăne singurătate, dăne miserie, nenorocire, libertatea, o
avere așă de stăruitoare, așă de minunată, așă de nem-
surată, înțeleși numai orb și sfid, n'au fi căștată cu mi o
trimită Dumnezeu și vre un sfid mare.

De atunci, astăzi avere mi s'a pierdut și este un sa-
cherdociș; de atunci, nici o căștare nu mai avuși pentru astăzi
viață a kria dăruire, biată femeie, totuși ai gătat-o kște
o dată; nici un sfid minunat de linisce, nici un sfid; mă simțeam
înuișă ca noroc de foch care trece pe cer și se dă-
că s'arză orășele blestemate.

Ka acei kapitanii aventurosii cari se îmbracă pentru o
kăștorie periculoasă, cari au în minte o espediție pericu-
loasă, mi pregătesc merindele, mi înkăkam armele, ad-
nam mizloacele de atacă mi de apărare, învâșndă-mi kor-
pă și de nănderile cele mai isuși, sfletă și kă vîoknirile ce-
le mai aspre, denrîzîndă-mi brașă și a șide, okii a vedea
mi a șferi, gura a șride la vederile cele mai șliminț-
toare; din băș, din inkreșto și, din vîștor și eram, m'am
făkă și resbăștor și, prefăkă și, reș, saș mai bine nenșător și
ka fatalitatea șrdă mi oarbă.

Atunci m'am renezit în kalia ce mi era deskă și,
am trekă și șpașă și, am ajășă la pîntă: vai de așia pe
kari îi am înșnit în kalia mea!

— Destă și! zise Mercédès, destă și, Edmond! kre-
de că așia kare a nășă și șă și te rekășă și, numai
ea și și a nășă și te înșă și. Ama dară, Edmond,
așia kare a șă și te rekășă și, așia kare a nășă și
te înșă și, așia, kiar și de ai fi înșnit-o în kalia dămi-
tăle, kiar și de ai fi sfășă și ka n'o stikă și, așia a tre-
bă și te admire, Edmond! Prekă și este un abis între mi-

ne mi trektă, asemenea è ună abisă între dămnenta mi cei alți oameni; mi sferința mea cea mai dărgoasă, mi o sună, é de a kompara; kăci nă è nimic în lume kare să prăgiaskă kăță prăgiasci, nimic kare să mi semene. Akam, zi-mi adio, Edmondū, mi să ne despărțim.

— Pin'a nă te părăsi, sunne-mi ce doresci, Mercédès? întrebă Monte-Cristo.

— Doreskă nămai ună lăkră, Edmondū, să văză ne fiș-meș fericită.

— Roagă ne Dămnezeș, kare singură mine esistința oamenilor în măinele sale, a demăta moartea dela dănsă, mi eș mă însărcineșă kă cele alte.

— Mășmeskă, Edmondū?

— Dar dămneata, Mercédès?

— Eș n'am trebșinț de nimic, trăeskă între doză morminte; ună é ală lă Edmondū Dantès, kare é mortă de multă, mi ne kare ilă izbeam! Astă vorbă nă mai șeade bine ne bza mea vesteziț, dar inina mea mi adăcea a minte înkă, mi pentră toată lămea n'ami vrea să nerză astă memorie a inimei. Celă altă é ală ună omă ne kare Edmondū Dantès ilă a omorită; anrobeșă omorășă, dar kăț să mă rogă pentră mortă.

— Fișă dămitale va fi fericită, doamnă, reneti kotele.

— Atănci voiș fi mi eș fericită ne kăț se poate ka să fiș.

— Dar... în-fine... ce vei face?

Mercédès sârșe kă întristare.

— Daka mi ami sunne kă voiș trăi într'astă țară ka Mercédès de altă dată, adikă lăkrăndă, n'o ai krede; nă mai sâșă altă ceva fără nămai să mă rogă, dar n'am trebșinț să lăkreșă, mikășă tesăgă ingronată de dămneata

s'a reafiată în lokslă ce îlă ai aretată; voră kăta čine sânt, voră întreba čeia ce fakă, nă voră sči kəm trăeskă, ce mī nasă? asta va fi snă lăkră între Dămnezeă, dămneata mi mine.

— Mercédès, zise kontele, nă ăi fakă vre o măs-trare, dar ai esagerată sakrifităslă părsindă loată avereă strinsă de D. de Morcerf, jsmătatea kăria se kăvineă kă drentă ekonomiei mi ingrijirei dămitale.

— Văză ce vreī să mī pronăi; dar nă potă priimi, Edmondă, fiislă meă m'ar onăi.

— Și eă mă voiă feri de a face nentă dămneata vre snă lăkră făr'angobarea domnăslă Albertă de Morcerf. Voiă afla kăgetăslă seă mi mă voiă sșone. Dar, daka va priimi čeia ce voiă să fakă, ilă veī imita fără nemălysmire?

— Sčii, Edmondă, kă nă mai sșnt o fiină kăge-tătoare; n'am ničī o otărire, de kătă ačeia d'a nă mă otări ničī o dată. Dămnezeă m'a sgădită așă de mătă în vije-liele sale, inkătă mī am nerdată voingă. Sșnt între măinele sale ka o nascăre între ghiarele vltărsăslă. Nă vrea să moră, fiindă-kă trăeskă. Daka mī va trimite ajstoare, è semnă kă așă voiesče elă, mi le voiă priimi.

— Deskide-ăi oki, doamnă, zise Monte-Cristo, nă adoară čineva astă-felă ne Dămnezeă! Dămnezeă voiesče să ilă înăeleagă čineva mi să diskăte năsterea: nentă ačeia ne a dată voingă liberă.

— Neferităslă! strigi Mercédès, nă mī vorbi astă-felă; dak'așă krede kă Dămnezeă mī ar fi dată voingă liberă, ce mī ar fi remasă dară ka să mă skană de desperare!

Monte-Cristo îngăbeni șuioră mi mi lășă kanăslă în jos, sfărgmată de isăeala astei dăveri.

— Nă vreī să mī ziči la revedere? zise elă întin-zindă măna.

— Din kontra, ăi zikă la revedere, respnse Mer-

cédès aretîndîi cherîlî kx solemnitare; asta cîi probeazx kx sperî inkx.

„Mî, dîne ce atinse mîna kontelîi kx mîna sa infioratx, Mercédès se renezi ne skargx mî se fîkx nevîzîtz din okîi kontelîi.

Monte-Cristo emî atîncîi încetî dîn kasx mî lîx kallea portîlîi.

Dar Mercédès nî îlî vîzî kîndî se depîrtî, de mî era la fereastrâ kîmîrgîceî a bîrgînlîi Dantès.

Okîi eî kîta îî depîrtare bastîmentîlî kare dîcea ne fîîlî eî spre marea cea întînsî.

Este adevîratî kx glasîlî eî mîrgîmîra încetî, ka fîrgî voîî:

— Edmondû! Edmondû! Edmondû!

CAPITULU CXIII.

TRECUTUL.

Kontele cui kx îîma sfîmîatx dînr'astx kasx xnde lîsa ne Mercédès ka sî n'o mîi vazx nîcî o datx, dîne toatx probabilitatea.

Dela moartea mîkîlîi Eduardû, o mare skîmbare se fîkîse îî Monte-Cristo.

Ajîngîndî îî kîlînea resbînrîîi sale ne klîna cea lentx mî întortokîatx ce o xgmase, vîzîse ne partea cea altx a mîntelîi abîsîlî îîdoeleî.

Afarx de ayeasta, konvorbîrea ce o avîsese kx Mer-

cédès destentase atâtea saveniri în inima sa, în kîț kiară aceste saveniri avea nevoiș de a fi kombîtate.

Șnș omș de felșlș kontelsi nș patea flștra indelngș într'astș melankoliș kare poate face șz vieșkaskș spiritele vșlgare dînda-le o originalitate de fașz, dar kare omoarș șșfetele șșperioare.

Kontele și zise kș neanșratș katș șz șe fi strekșratș o reșșire de kalkșlș, ka s'ajșngș a se defșima singșrș.

— Priveskș reș trekștșlș, zise elș, și nș se poate șz mș fi închelăș astș-felș.

Șe! șrmș elș, șinta șe mî pronșsesem șz fiș o șin-șz smintitș! șe! șz mî fi greșitș șare kalea de zeye anî! șe! o orș șz fiș de ajșnșș ka șz probeze arkitekșlși kș lșkrarea tștșlorș șneranșelorș sale era o lșkrare, daka nș kș nenșșngș, șelș nșșinș nelegiștș!

Nș voiș șz mș învșșș kș astș ideș, kșși m'ar nebșni.

Șeia șe linsesșe rașionamentelorș mele de astș-zî, è anșșșșirea èsaktș a trekștșlși, nentș-kș revșzș acestș trekștș de partea șea altș a orizontșlși.

Întș'adevșrș, kș kșțș înainteaș șineva, trekștșlș, a-semene kșșuiciș prin kare imblș șnș omș, șe sterge kș kșțș șe denșrșteaș.

Mi se întimnșș șeia șe se întimnșș șamenilorș kari s'aș rșnitș în vișș, se șitș la rana lorș și o simțș, dar nș și adșkș a minte kș aș priimit'o.

Aidî darș, omșle regeneratș; aidî, avșșle estșava-gantș; aidî, dormitorșle destentș; aidî, visionarșle a-totș-nștinte; aidî, milionarșle neinșinsș, reiea nentș'șnș minștș așea șșnestș perspektivș a vieșși miserabile și flșmșnde, treși earș prin kșile șnde te a înșinsș fatalitatea, șnde te a kondșșș neferișirea, șnde te a priimitș desșerarea; prea mșl-te diamante, așrș și fericișre lșșeskș astș-zî ne stiklele a-

cestei oglinde în care Monte-Cristo privește pe Dantès; ascunde aceste diamante, întinz acestă așă, stinge aceste gaze; avârlă, reafă pe neavârlă; liberă, reafă pe arestată, învârlă, reafă kadavrlă.

Și, zikindă acestea în sine, Monte-Cristo urma strada Casieriei.

Era așia-șî stradă prin care, doză-zeci mi patră de ani mai înainte, făsesc kondsă de o gardă țkăș mi nontărnă.

Aște kase, voioase mi însflegite la vedere, în noantea așia era întănekoase, mte mi înkise.

— Kă toate acestea șntă așea-șî kase, mărmară Monte-Cristo; de kăș atșă era noante, mi aș-zî è zisă; soarele lăminează toate acestea mi le face voioase.

Deschise pe keș prin strada Saint-Laurent, mi înainte kătre Consemna: așta era pântășă portășă unde făsesc îmbarkată.

Șnă bastelă de preimblare trecea kă kortișășă seă de nînză.

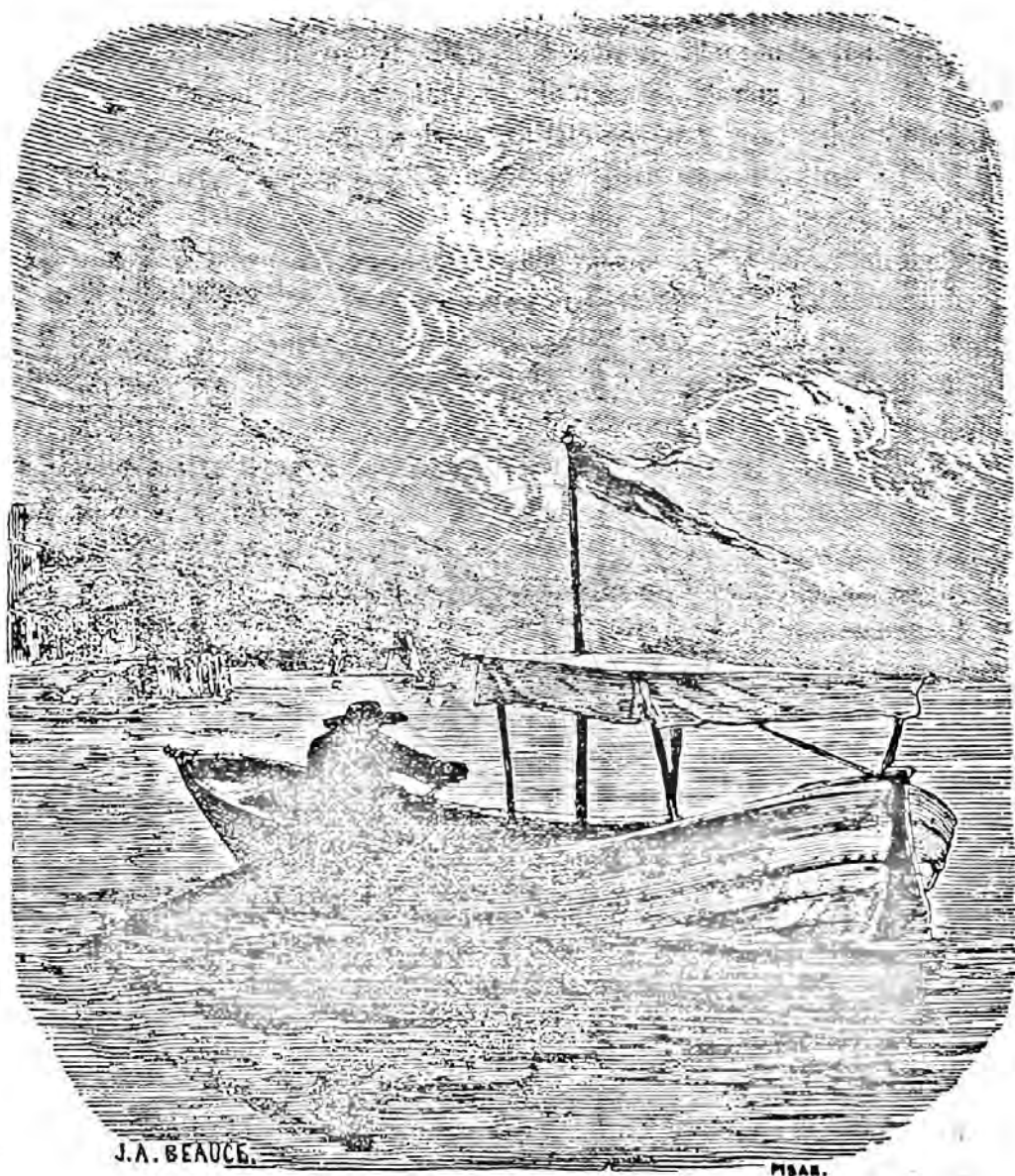
Monte-Cristo kîzmă pe patronășă, care se îndrentă kătre dîșășă kă așia-șî prinire ce șî o daș bastelarișă kăndă presimă de departe o plătă bșă.

Timșășă era minșnată, kăștăria ș o serbătoare.

La orizontă soarele așnea, romș mi șkărosă, în valșrile ce se anrîdea l'anronierea lă.

Marea, lășă ka oglină, se înkreșea kăte o dată de șășrile nesșiloră kari, șmșrîșă de vre șnă inemikă askșșă, șșrea din așă ka șă mi țeară șkșparea dela șnă altă elementă.

În-sine, pe orizontă, se vedea trekîndă barșele nesșariloră, albe mi grașioase ka movetele kăștoare, ce se dșșea la Martiga, saș bastimentele negșșitoresșă înkăkate nentă Corsica saș nentă Spania.

J.A. BEAUCE.

P. BAR.

Un bastelū de preimblare trecea cu cortișul seū de pinzā.

Kx totă cherlă chelă frumosă, kx toate barcele cele građioase, kx toate lămina cea dăle care înnda kăpnia, kontele, infășurată în mantela sa, mi adăcea a minte, xnlă kăte xnlă, toate amănuntele kăltoriei snăimintătoare; acea lămină xnikă mi izolată, care ardea la Catalană, acea vedere a kastelădă d'If, care ilă făkă să sčăte xnde ilă dăcea, acea lăntă kx gindarmii kăndă vră să se arăne în mare, desnerarea sa kăndă se simđi învinsă, mi acea simđire re-
che a gărei dela ăeava karabinei lănită de tămpla sa ka xnlă inelă de ghiăă.

Și, xăuină kăte xăuină, întokmaă ka acele sorginđi sekate de kăldăra verei, kari, kăndă se grămădeskă nori de toamnă, se xmezeskă xăuină kăte xăuină mi înpenă a đășni kăte o nikătră, kontele de Monte-Cristo simđi đășnindă kx nikătră în nentălă seă acea fere vekă skărsă care înndase o dinioară înima lăi Edmondă Dantès.

Pentă dănsă de atăncă nă maă era cheră frumosă, barkă građioasă, lămină arătoare: cheră se îmbrobodi k'xnlă vălă de dolă, mi vederea xriășădă chelă negă care se nămesche kastelădă d'If ilă făkă să tresară, narăkă ar fi văzătă înainte de o dată xmbra cea neagră a xnlă inemikă.

Sosiră.

Din instinktă kontele se trase năntă la marginea barcei.

Patronădă în-dewertă i snăse kx glassă chelă maă mīngăitoră:

— Amă sosită, domăle.

Monte-Cristo mi adăse a minte kă într'ăcela-mă lokă, ne ațea-mă stănkă, făsesse tărită kx sila de kătre gardiană seă, mi kă ilă nevoiseră să se xche n'ăcele trente îmboldindă koastele kx vărfălă xneă baionete.

Kalea se părase o dinioară foarte lăngă lăi Dantès, Monte-Cristo o aflase foarte skărtă; fă-kare lovătră de

Ionat̃ f̃k̃k̃se s̃z sar̃z din p̃reșñz k̃z p̃alber̃ea ȝea zmed̃z a m̃zr̃ii z̃ñz milioñz de k̃zșet̃zr̃i Ńi de s̃zvenir̃i.

Dela Revoluz̃iunea din islĩz, ñz maĩ era niȝi z̃ñz a-restat̃z la kastel̃zlĩz d'If; z̃ñz post̃z destinat̃z nentr̃z imnedi-karea kontraband̃ei loksia sing̃zr̃z korñșrile sale de gard̃z; z̃ñz portar̃z asenta ne k̃șriosĩl la poart̃z ka s̃z le arat̃z a-ȝel̃z monșment̃z de teroare, kare aj̃nsese s̃z fĩz z̃ñz monșment̃z de k̃șriositate.

Și k̃z toate aȝestea, de Ńi k̃șnosȝea toate am̃zșn-tele aȝelea, k̃znd̃z intr̃z s̃zș bolt̃z, k̃znd̃z desȝinse skara ȝea neagr̃z, k̃znd̃z f̃z kond̃șș la inkisor̃i ne kari ȝer̃șe s̃z l̃z vaz̃z, o paloare reȝe i korñșe fr̃nt̃ea, a k̃șria s̃zdoare in-ghieȝat̃z ñztr̃șne niȝz în inima sa.

Kontele întreb̃z daka se maĩ afla z̃ñz grosar̃z vek̃iș din timñzlĩz Restaur̃arĩ; t̃zșlor̃z li se detese dr̃șm̃șlĩz saș tre-k̃șșer̃z în alte post̃zr̃i.

Portar̃zlĩz kare il̃z kond̃șȝea se afla akolo ñzmaĩ de la 1830.

Il̃z kond̃șșer̃z în pronp̃ria sa inkisoare.

Reṽzșz l̃șmina ȝea albicioas̃z kare resbea prin fere-str̃zia ȝea str̃im̃t̃z; reṽzșz loks̃iș z̃nde era nat̃zlĩz, kare era l̃șat̃z de at̃șnȝi, Ńi, la snatele nat̃zlĩz, ȝaz̃ra f̃k̃k̃șz de abate-le Faria, de Ńi ast̃șnat̃z, dar kare se ñztea vedea ink̃z d̃ș-ne ñztrele sale maĩ noșe.

Monte-Cristo Ńi simȝi niȝioarele t̃ziate; l̃șz z̃ñz sk̃zș-nel̃z de lemñz Ńi mezz ne el̃z.

— Se sñșne vr̃'o istorĩz as̃șnr̃'aȝest̃zĩ kastel̃z afar̃z de inkiderea l̃și Mirabeau? înȝreb̃z kontele; è vre o tradi-ȝișne as̃șnr̃'aȝestor̃z loks̃inȝe l̃șȝzșbre, z̃nde se îndoesȝe ȝi-neva daka oameñĩ aș inkis̃ș vre o dat̃z z̃ñz om̃z viș?

— Da, domñșle, zise portar̃zlĩz, Ńi, kiar̃z desñre a-st̃z inkisoare, grosar̃zlĩz Anton nĩ a sñșș z̃na.

Monte-Cristo tresăgi.

Astă grosară Anton era grosarală seă.

I șitase oare-kăm nămele și fisionomia; dar îndată ce i aszi nămele ilă revlăză astă-felă kăm era, kă figăra sa inkadrată k'o barbă, kă vesta sa inkisă și kă legătura de kei, ală kăroga sșnetă i se părea kă ilă aszea inkă.

Kontele se întoarse și i se pără kă ilă vedea în ămbra koridorăsi. kare se făkăse mai deasă de Ismina toruei ce ardea în măinele portarăsi.

— Domnălă voiesce oare să i o sșniă? întrebă portarălă.

— Da, zise Monte-Cristo, sșne.

Și și năse măna la pentă kă să komprime o bțaiă de inimă iste, sșimintăndă-se d'a askelta propria sa istoriă.

— Sșne, reneti elă.

— Astă inkisoare, resnăse portarălă, era lokșită de sșă arestată, è de mlătă d'atșnăi, sșă omă foarte perikșlosă, dăne kăm se vede și, kă atătă mai perikșlosă, kă era plină de indșșăriă. Șnă altă omă lokșia într'ăvestă kastelă totă de o dată kă dînsălă; ațela nă era omă reă; era sșă bietă preotă kare era nebșnă.

— Ax! da, nebșnă, zise Monte-Cristo, și kare i era nebșnia?

— Da milioane ațelsia ce ilă ar fi skănată d'ăci.

Monte-Cristo și înălă okiă la țeră, dar nă vlăză țerălă; era sșă vlă de petre între dînsălă și între firmamentă.

Kșgetă kă făsesse sșă vlă nă mai nșșină desă între okiă ațelora kăroga abatele Faria oferea țesăre și între ațeste țesăre ce le oferea.

— Arestășii nătea să se vază? întrebă Monte-Cristo.

— Ox! nă, domnăle, era kă dinadînsălă onrită; dar nă le pșșă lor de astă onrire, kăci gșșrigă o galeriă kare mergea dela o inkisoare la alta.

— Ши kare din doi ȝărgi astă galeriă ?

— Ox! ȝelă jăne fără îndoială, zise portară; ȝelă jăne era îndăstriosă mi tare, de oare-ȝe bietsă abate era bătărănă mi slabă; ne ȝrmă mi minjile lăi nă era sâmb-toase ka să poată ȝrma o ideă.

— Orbî!... mărmară Monte-Cristo.

— Kăm sârsei, ȝrmă portară, jănele ȝărgi o galeriă; kă ȝe? nă se sȝie, dar o ȝărgi, mi proba è kă se vede inkă ȝrma; eată, o vezî?

Ши anroniă torȝa sa de zidă.

— Ax! da, într'adevără! zise kontele k'ănă glasă asărzidă de miskare.

— Resaltă dintr'asta kă amîndoi arestajiă komănikară în-prășnă. Kătă timă ȝină astă komănikare? nă se sȝie nimikă. Așa dară, într'o zi bătărănsă arestată kăză bolnavă mi mări. Ghicesȝe ȝe fără jănele? zise portară întrerășnîndă-se.

— Sășne.

— Lăi ne reposită, ne kare ilă kălkă în pată seă, kă năssă întorsă sîre zidă, ne ȝrmă se întoarse în inkisoarea ȝea goală, asășnă ȝășra, mi se strekără în sakă mōrtă. Lăi măi vărășă vr'o dată o asemene ideă?

Monte-Cristo inkise okiă mi se simȝi treksă nrin toate impresiănele ȝe le ȝerkase kăndă astă nînză grosolană, inkă întîpărită de reȝeala ȝe i o komănikase kadavră, i frekase obrază.

Grosară ȝrmă:

— Vezî, eată kare i era proiekă: kredea kă la kastă d'If morȝi se îngronă, mi, fiindă-kă îngelea kă pentră arestajiă nă se fără v'o keltă de mormîntare, avea a minte să rediȝe nămintă kă ȝmeriă; dar, din neferiȝire, era ănă obiȝeiă la kastă kare i strika proiekă: morȝi

ne se îngroa: ci le lega nămaî o ghislea de nişoare şi îi arăna în mare: aşa se şi făcu.

Omulă nostră fu arăncată în apă din sursăle galeriei; a doua-zi se reafliă adevăratăle mori în natsăle seă, şi se îngelese totă, kăci mormintătorii snăseră atănci ceia ce ne kătezaseră a snăne nîn'atănci, adikă, kă tokmaî în minătsăle kăndă făsese kornăle arăncată în vintă arăziseră ună strigăle snăimintătoră, înecată ne dată kiară de apă în kare desnărăse.

Kontele resăflă greă, sădoarea kărgăa ne frăntea sa, smăcinărea i străngea inima.

— Ne, mărmară elă; ne! astă îndoiăle ne kare am cerkat'o era ună închenăle de şitare; dar aci inima è din noă şăpată şi devine eară setoasă de resănare. — Şi arestăle, întrebă elă, ne s'a maî arăzită niş o dată vorbindă de elă?

— Niş o dată, niş o dănikă; îngelegi, din doşă şăa: să kă a kăzătă lată, şi, fiindă-kă kădea dintr'o înşăgime de şinş-şeci de nişoare, kată şă se fi omorită ne dată.

— Aîzisë kăi legăseră de nişoare o ghislea; kată şă fi kăzătă în nişoare.

— Or kă a kăzătă în nişoare, şămă portărsăle, şi atănci greătatea ghislelei kată şă îlă fi şrită în şăndă, şăde va fi remăşă, bietsăle omă!

— Îlă năngi?

— Da, nă legea mea, kă toate kă era în elementăle seă.

— Ce vreî şă şici?

— Kă se făkăse vorbă kă avestă năfericită era în timnăle seă ună ofişeră de marină arestată ka bonanartistă.

— Adevărate! mărmară kontele, Dămnezeş te a făkătă ka şă nătesă ne d'asăna valşriloră şi flăkşreloră. Astă-felă bietsăle marinăş trăşşce în adăşerea a minte a v'ro kăşă-va novestitori; se snăne istoria sa snăimintătoare lingă vatră, şi se înşoară şineva în minătsăle kăndă elă desnikă

spaciisă ka sã se inghiuã în afãndimea mãrii. — Nã s'a sãriisă niã o datã nãmele seã? întrebã tare kontele.

— Ax! da, zise gardianisă, ce felã? era kãnoskãtisã nãmaã kã nãmele de nãmerisă 34.

— Villefort! Villefort! mãrmãrã Monte-Cristo, eatã ce se kãvinea sã ãi zicã de mãlte ori kãndã umbra mea ãi sãpãrã insomniele.

— Domnisă voiesce a sãma visita? întrebã portarisă.

— Da, maã virtosã daka vreã sã mã areã camera bietsisã abate.

— Ax! a nãmerisã 27.

— Da, a nãmerisã 27, zise Monte-Cristo.

Și i se pãrã inkã a aszi glasã abatelã Faria kãndã ilã întrebãse de nãmele seã, șii aãesta i strigãse aãestã nãmerã prin zidã.

— Vino.

— Asteantã, zise Monte-Cristo, s'arãnkã cea din sãrmã kãrtãtãrã pe toate feãele aãestei inkisorã.

— Maã bine, zise kãlãssisă, am vitatã keia dela cea altã inkisoare.

— Dã-te d'o kãstã.

— Ți lasã torãa.

— Nã, iea-o.

— Dar veã remãnea fãrã lãminã.

— Vãzã în întãnerikã.

— Eatã, è tokmaã ka elã.

— Ka çine?

— Ka nãmerisă 34. Se zice kã era ama denrinsã kã întãnerikisă, în kãtisã ar fi vãzãtisã unã akã în kolãtisă çelã maã întãnekosã alã inkisoarei sale.

— I aã trebisitã zече anã ka s'ajãngã nin'akolo, mãrmãrã kontele.

Къльксэлѣ се депъртѣ лѣндѣ торца.

Kontele vorbise adevѣrѣlѣ: abia fѣ de kѣte-va mi-
nste њn њntѣnerikѣ, ѡi nѣtѣ distinge totѣ ka zisa њn ameaza mare.

— Atѣnѡi se sѣtѣ de jѣrѣ њn prejѣrѣ, atѣnѡi rekѣnoskѣ
њnkisoarea sa њn siingѣ.

— Da, zise elѣ, eatѣ neatra ne kare medeam! eatѣ
ѣrma ѣmerilorѣ meѣ kari aѣ sѣnatѣ њntinѣrirea lorѣ њn zidѣ!
eatѣ ѣrma sѣngelѣi kare a kѣrsѣ din fruntea mea, њtr'o zi
kѣndѣ eram sѣ mѣ spargѣ kapѣlѣ de zidѣ!... Oѡ! aѣeste ѡi-
fre, mi le adѣkѣ a minte... le fѣkѣi њtr'o zi kѣndѣ kalkѣ-
lam anѣi tatѣlѣi meѣ ka sѣ sѡiѣ daka nѣteam sѣ њlѣ maѣ aѣlѣ
viѣ, ѡi anѣi Mercedeѣi kѣ sѣ sѡiѣ daka nѣteam s'o reallѣ li-
berѣ... Avѣi ѣnѣ minѣtѣ de sneranѣ dѣne ѡe fѣkѣi aѣestѣ
kalkѣlѣ... sokoteam fѣrѣ foame ѡi fѣrѣ infidelitate!

Ѣi ѣnѣ riѣsѣ amarѣ emi din gѣra kontelѣi.

Vѣzѣse ka њtr'ѣnѣ visѣ ne tatѣ-seѣ kondѣsѣ la mor-
mintѣ... ne Mercѣdѣs mergѣndѣ la altarѣ!

Pe ѡelѣ altѣ perete alѣ zidѣlѣi, o њnskringѣne i atra-
se vederea.

Astѣ њnskringѣne se vedea њnkѣ albѣ ne zidѣlѣ
ѡelѣ verdѣiѣ:

„DѣMNEZEELѣ MEѣ, ѡiti Monte-Cristo, KONSER-
Vѣ-Mѣ MEMORIA.“

— Oѡ! da, strigѣ elѣ, eatѣ singѣra rѣgѣ a timnilorѣ
meѣ din ѣrma. Nѣ maѣ ѡeream libertatea, ѡeream memoria,
mѣ temeam sѣ n'ajngѣ nebѣnѣ ѡi sѣ nѣ sѣtѣ; Dѣmnezeelѣ
meѣ! mѣ aѣ konservatѣ memoria, ѡi mѣ am adѣsѣ a minte.
Mѣlѣmeskѣ, mѣlѣmeskѣ, Dѣmnezeelѣ meѣ!

Ѣn minѣtѣlѣ aѣesta, lѣmina torgeѣ њnѡenѣ sѣ stikleaskѣ
ne peretѣ; vinea kѣlѣkselѣ.

Monte-Cristo i eși înainte.

— Țrmează-mi, zise elș.

Și, Țr'a avea trebșingș a se rezrka la lșminș, ilș Țkș sș treakș printr'șnș koridorș sșteranș kare ilș kondșse la o altș intrare.

Și akolo Monte-Cristo Țș konrinsș de șnș milionș de kșgetșrș.

Întișlș lșkrș kare i atrase nrivirea Țș meridiană Țea însemnatș ne zidș, kș ajstorșlș kșria abatele Faria sokotea orele, ne șrmș remasșlș natșlși ne kare mșrise bietș-lși arestatș.

L'aceastș vedere, în mizlokșlș smșchinșrilorș ne kari le Țerkșse kontele în inkisoarea sa, șnș simtimentș đșlȚe și tınșrș, șnș simtimentș de rekșnosȚingș i imnș inima, doșș lakreme i kșrșerș din oki.

— Aci era abatele Țelș nebșnș, zise kșlșșșlș; p'a-kolo vinea Țelș jșne sș ilș întilneaskș.

Și aretș lși Monte-Cristo gașra galeriei kare remșseșe kșskatș.

— Đșne kșloarea netrei, șrmș elș, șnș învșđatș a rekșnoskștș kș trebșia sș Țș anșoane vr'o zȚe anș de kșndș Ței doș areștađi komșnika în nrșșnș. Bieđii oameňi, katș sș le fi fostș tare șrștș într'Țeșlș zȚe anș!

Dantșș lșș kșđi-va lșđoviȚi din posșnarș, și întinșe mșna kștre omșlș aȚela kare ilș plșngea pentrș a doșa oarș Țr'a alș kșnoasȚe.

Portarșlș îi nrșimi, krezindș kș nrșimesȚe kșđi-va banș mșnșđi, dar la lșmina torȚei rekșnoskș valoarea șșmei Țe i dete visitorșlș.

— Domșșle, i zise elș, te ai înȚelatș.

— Kșm așa ?

— Mi ai datș așrș.

Întîiul lucru quare i atrase privirea fu meridiană înscmptă pe zidū.

— Suiș prea bine.

— Ce felș? o suiș?

— Da.

— Și notș sș ilș nșstreșș kș toatș konsviiingș?

— Da.

Portarșlș se zitș la Monte-Cristo kș mirare.

— Și *onestate!* zise kontele ka Hamlet.

— Domnșle, respnșse portarșlș kare nș kșteza sș mș kreazș fericiire, domnșle, nș iņgelegșș generositatea dșmitale.

— E lesne de iņgelesș, kș toate ačestea, amikșlș meș, zise kontele; am fostș marinarș, mș istoria dșmitale a kștatș sș mș misče mai mșltș de kștș ne or-kare altș.

— Atșnș, domnșle, zise kșlșșșlș; fiindș-kș estș așa de generoșș, merișș sș mș oferezș čeva.

— Če ai sș mș oferezș, amikșlș meș? skoikșrie, lșkrșrș de paic? mșlșșmșskș.

— Ba nș, domnșle, ba nș, șnș če kare se rapoartș la istoria de adineaorș.

— Adevșratș! strigș kș vioișisne kontele, če lșkrș darș?

— Askșltș, zise portarșlș, eatș če s'a iņtimplatș. Mș am zisș: totș katș s'afle čine-va čeva iņ kamera șnde a lșkșitș činș-snre-zече ani șnș arestatș, mș m'am nșșș sș sondezș zidșrile.

— Ax! strigș Monte-Cristo adșkindș-mș a minte de iņdoita askșnzștoare a abatelș, iņtr'adevșrș.

— Totș kșștșndș, șrmș portarșlș, am deskoneritș kș la kanșlș mș sșb vatra kșminșlși șșna a sekș.

— Da, zise Monte-Cristo, da.

— Am skoșș netrele, mș am aflatș...

— O skarș de řniș, nișče șnelte? strigș kontele.

— De șnde suiș ačeasta? iņtrebș portarșlș kș mirare.

— Nș suiș, dar ghičeskș, zise kontele; mai obič-

nsitǎ aŝtea sǎntǎ lǎkrǎrile ce le aflǎ vine-va în askǎnzǎto-
rile areŝtagitorǎ.

— Da, domnǎle, zise kǎlǎssǎlǎ, o skarǎ de fǎniǎ mi
nisce ŝnelte.

— Ți le mai ȡii? întrebǎ Monte-Cristo.

— Nu, domnǎle, am vindutǎ aŝte diferite obiecte,
kari era foarte kǎrioase la nisce visitori; dar mi a re-
masǎ altǎ lǎkrǎ.

— Ce lǎkrǎ? întrebǎ kontele kǎ nepaŝe.

— Mi a remasǎ unǎ felǎ de karte skriscǎ pe bande
de pǎnzǎ.

— Oxl zise Monte-Cristo, ȡi a remasǎ aŝeasǎ karte.

— Nu ŝviǎ daka   o karte, zise portarǎlǎ; dar mi a
remasǎ  eia ce am zisǎ.

— Dǎ-te sǎ mi o kǎȡȡi, amikǎlǎ meǎ, dǎ-te, zise
kontele mi daka va fi  eia ce presǎnǎiǎ, fiǎ linisȡitǎ.

— Mǎ dǎkǎ, domnǎle.

Ți kǎlǎssǎlǎ emi.

Atȡnȡi kontele se dǎse a înġensȡia din aintea sǎ-
rǎmǎtsǎrelorǎ aȡelǎi pǎlǎ pe kare moartea ilǎ fǎkǎse nentǎ
dinsǎlǎ unǎ altarǎ.

— Oxl alǎ doilea alǎ meǎ pǎrinte! zise elǎ,   ka-
re mi ai datǎ libertatea, ŝȡiingǎ, avȡȡia!   kare, asemene
fingelorǎ ŝǎperioare, aveal ŝȡiingǎ binelǎi mi a reǎlǎi, daka
în fǎndsǎlǎ mormintǎlǎi mai remǎne  eva din noi kare sǎ
tresarǎ la glasǎlǎ aȡelora kari aǎ remasǎ pe pǎmintǎ, daka
în transfigǎrarea ce o sǎferǎ kadavǎrǎlǎ vre unǎ lǎkrǎ însǎ-
ŝlegitǎ mai flǎtsǎrǎ în lokǎrile unde am izbitǎ mǎltǎ sǎǎ am
sǎferitǎ mǎltǎ, inimǎ nobilǎ, snirite înalte, sǎfletǎ profǎndǎ,
te jǎrǎ, în nǎmele aȡelǎi amorǎ pǎrintesȡǎ ce mi akordai
mi într'alǎ aȡelǎi respektǎ de fiǎ ce ȡi ilǎ pǎrtasem, redi-
kǎ-mi, printr'o vorbǎ, printr'unǎ semnǎ, printr'o deskonerire

oare-kare, aceslă remasă de indoială kare, de nă se va skimba în konvingere, va devini o remăskare.

Kontele mî anlekă fruntea mî mî impregnă mîinele.

— Eată, domnăle, i zice nă glasă la snatele lăi.

Monte-Cristo tresări mî se întoarse.

Portarălă i da acesle bande de nînză ne kari abatele Faria mî revărsase toate avăgiele svingeî sale. Astă manșkrisă, era opera cea mare a abatelăi Faria asănra regieî în Italia.

Kontele năse mîna ne dînsălă kă grăbire, mî okîi seî, kăzîndă măî întliă ne enigrafă, çiti:

„Veî smălge dîngiî searnelăi mî veî kălka în niçioare leiî, a zisă Domnălă.“

— Ax! strigă elă, eată resnănsălă! Mălyămeskă, tată, mălyămeskă!

Mî skouîndă din năsnarăi nă portfoliă mikă kare konrindea zeye bilete de bankă de kăte o miăz françî sîz-kare:

— Çine, zise elă, iea acesă portfoliă.

— Mi ilă dai?

— Da, însă kă kondiçione să nă te çigă în elă măî nainte de plekarea mea.

Mî, dăne ce năse în sînxî astă savenire sakră ce o aflase, mî kare pentră dînsălă avca pŕeyălă çelăi măî avăgi-osă tesară, ewi renele din săpămintă, mî revăkăndă-se în barkă:

— La Marsilia! zise.

Pe çimă, denŕtăndă-se, kă okîi ağıntağı ne inkisoarea cea întănekoasă:

— Vaî çeloră ce m'aă inkisă într'astă inkisoare întănekoasă, mî çeloră kari aă çitată kă eram inkisă într'insa! zise elă.

Masimilian era rezimatú de un arbure.

Kândă trekă ne dinaintea Catalanilor, kontele se întoarse, mi, infășurându-și kânsă în mantela sa, marmăre nămele unei femei.

Viktoria era komplektă, kontele trintise de doaz ori îndoiala.

Acestă năme, ne kare ilă pronunța k'o espresione de tinerețe kare semăna oare-kăm a amoră, era nămele Haydeei.

Kândă năse nițiorășă ne șkată, Monte-Cristo se dăse kătre çimitiriă șnde șvia kă era să afle ne Morrel.

Și elă asemene kăstase, kă zeye anī mai 'nainte, șnă mormîntă într'ăcestă çimitiriă, mi ilă kăstase în-deshertă.

Elă kare se întorcea din Francia kă milioane, nă nă-tăse afla mormîntășă tatășă seă kare mărise de foame.

Kă toate kă Morrel i năsese o krăce, dar astă krăce kăzăse, mormîntășășă făkăse fokă kă ea, kăm fakă mormîntășășă kă toate aste lemne șskate kari zakă în çimitirie.

Bănășă negășășășă făseșă mai fericiășă; mărîndă în brațele koniiloră șei, făseșă kondășă de dînșă kă să se kăche lîngă nevastă-sa kare mărise kă doi anī mai 'nainte.

Doză lesnede marī de marmăre, ne kari era șkrise nămele loră, era întinse șna lîngă alta într'șnă lokă inkisă k'o balștrăde de feră mi șmbrită de patră çinarose.

Masimilian era rezimată de șnășă dintr'ăcestă arbări, kă okiă agintășă ne amîndoz mormintele.

Dăreșă sa era profăndă, mi oare-kăm retăçită.

— Masimilian, i zise kontele, nă se kăvine să te șișă akolo, çi kolo!

Și i aretă çerășă.

— Morșășă șnășă pretăndine, zise Morrel; nă mi ai șușășă dămneata așeasta kândă m'ăi făkășă să năzăseskă Parisul?

— Masimilian, zise kontele, mi ai çerășă în ti mnașă

kълъtorieї съ те опресчї кълте-ва zile la Marsilia: mai аї а-
чеастъ doringъ?

— Nъ mai am doringe, konte; de кълъ ми se uare
къл ми va vini mai нсгинъ greș s'astentъ la Marsilia de кълъ
altъ-ъnde-va.

— Atълъ mai bine, Masimilian, кълчї te нъръsesкъл,
ми мъл дскъл къл parola дсmitale, нъ є аша?

— Ax! o voiș xita konte; zise Morrel, o voiș xita!

— Nъ! n'o veї xita, nentrъ-къл estї omș de onoare
mai 'nainte de toate, Morrel, nentrъ ka аї jъratъ, nentrъ-къл
veї mai jъra ми акъм.

— Ox! konte, аибї їндъраре de mine! Konte, sъnt
atълъ de neferїitъ!

— Am къnosкълъ нъл omș ми mai neferїitъ de кълъ
дъмнеата, Morrel.

— Nъ є къл нстїнгъ.

— Vaї! zise Monte-Cristo, є зна din мъндриеле bie-
teї omenireї noastre ka сїл-каре omș съ se креазъл mai ne-
ferїitъ de кълъ altъ neferїitъ care нлънге ми care geme
лїнгъл дїnsълъ.

— Че лъкръ є mai neferїitъ de кълъ omșлъ care a
пердълъ singъra сїнгълъ ne care o їшеа ми o дorea fn лъме?

— Askълтъ, Morrel, zise Monte-Cristo, ми агїнтъл-гї
нъл minстъл мїntea асхп'аचेїа че voiș съ гї zїкъл. Am къ-
nosкълъ нъл omș care, ka ми дъмнеата, ми avea toate сперан-
гїеле de ferїїre асхпъра хнеї femeї. Astъл omș era jъне, avea нъл
tatъл бъртънъл ne care їлъ їшеа, o fidангъатъл ne care o ado-
ра, era s'o іеа de soагъл кълндъл de o datъл нъллъл дїнт'аचेle ka-
нрївїе ale soarteї care ne ar face съ ne їndoїмъл de бъртъ-
tatea лїї Dъмнезеъл, daka Dъмнезеъл нъ s'ar дескonerї mai
тързїл аретълндъл къл toate sъnt nentrъ дїnsълъ нъл мїzлокъл de a
кондъче la сїнтатеа sa їnфїнїтъ, кълндъл de o datъл нъл ка-

pricuș alș soartei i rēni libertatea, amanta, viirorālș ne kare ilș visa mi ne kare ilș kredea alș seș (kȳvī, orbș kȳm era, nș nștea čiti mai departe de presentș), snre a ilș kȳfȳnda in fȳndșlș ųnei inkisori.

— Ax! zise Morrel, ese čine-va din inkisoare peste ontș zile, peste o lȳnș, peste ųnș anș.

— Elș stȳtș patrș-snre-zeye anī, Morrel, zise kontele pȳnīndș mȳna ne ųmerșlș jȳnelși.

Masimilian tresȳri.

— Patrș-snre-zeye anī! mȳrmȳrș elș.

— Patrș-sure-zeye anī, resnșnse kontele; mi elș avș mȳlte minște de desnerare in ačestī patrș-sure-zeye anī; mi elș intokmai ka dȳmneata, Morrel, kreziȳdș-se čelș mai neferitș omș din lȳme, vrș sȳ se omoarș.

— Eī bine? intrebș Morrel.

— Eī bine! in minștȳlș sȳnremș, Dȳmnezeș i se deskoneri pȳintr'ųnș mizlokș omeneskș; kȳvī Dȳmnezeș nș mai face minșni; poate, la inčenștș (trebșe timpș okilorș vȳlș-igī de lakreme nentȳ ka sȳ se deskizȳ de fotș), nș inȳelese astș miserikordiș nemȳrginitș a lȳi Dȳmnezeș; dar in čele din ųrmș avș rȳbdare mi astentș. Intr'o zi ewi ka prin minșne din mormīntș, transfigȳratș, inavȳgitș, pȳtinte, anroane ka ųnș Dȳmnezeș; intȳilș seș strigtșlș fȳ nentȳ tatș-seș, tatș-seș era mortș!

— Și mie mī a mȳritș tatș-meș, zise Morrel.

— Da, insș tatșlș dȳmitale a mȳritș in bragele dȳmitale, isbitș, feritș, onoratș, avȳtș, plinș de zile: tatșlș ačelșia mȳrise in neavere, desneratș, inđoinđ-se de Dȳmnezeș; mi, kȳndș zeye anī dȳne moartea sa fiȳlș seș i kȳsta mormīntșlș, kiarș mi mormīntși se fȳkșse nevȳzȳtș, mi nimine n'a nȳtȳlș a i snșue: Akolo repȳșș in Domnșlș i-nima kare te a isbitș atȳtș de mȳltș.

— Oх! zise Morrel.

— Acela darъ era mai nefericitъ fiiș de kълъ dъмneata, Morrel, kълчi acela нх sчia niчi xnde se afla mormintslъ tatълsi seș.

— Dar, zise Morrel, чelъ нхгiнъ i remъnea femeia ne kare o izbise.

— Te iчueli, Morrel, astъ femeiъ...

— Mъrise? strigъ Masimilian.

-- Mai reș de kълъ aша: fъsese nekredicioasъ; lъase ne xnslъ din persekstorii fidanгatълsi ei. Vezi darъ, Morrel, kъ astъ omъ era mai nefericitъ amantъ de kълъ dъмneata.

— Ши astъ omъ, iнтrebъ Morrel, Dъмnezeș i a trimisъ konsolarea?

— I a trimisъ linisчea чelъ нхгiнъ.

— Ши astъ omъ va mai нstea fi vre o datъ fericitъ?

— Aша спerъ, Masimilian.

Jъnele mi lъsъ kаnslъ iп jos.

— Mi ai promiterea, zise elș dъn'xнъ minslъ de tъcre, mi iнтinzindъ mъna lъi Monte-Cristo; de kълъ adъ-гi a minte...

— La 5 oktombre, Morrel, te astentъ la iпssla de Monte-Cristo. La 4, xнъ yacht te v'astenta iп nortълъ de Bastia; astъ yacht se va нxmi *Euru*; гi vei спъne нxmele patronълsi, kare te va kondъce la mine. Te iпvoiesчi, Masimilian, нх è aша?

— Mъ iпvoiesкъ, konte, mi voiș xгma dъne kъm s'a zisъ! dar adъ-гi a minte kъ la 5 oktombre...

— Kopile, чine нх sчie iпkъ че va sъ zikъ promiterea xнi omъ... Цi am спъsъ de doxъ-zечi de ori kъ iп zixa aчeia, de vei mai voi sъ mori, te voiș ajsta, Morrel. Adio.

— Mъ пъгъsesчi?

— Da, am xнъ interesъ iп Italia; te lasъ singrъ, iп-

kzeratŝ kŝ neferiçirea, singurŝ kŝ astŝ akxilŝ tare în arine
 țe o trimate Domnŝlŝ alesilorŝ seî ka sŝ îi transpoarte la
 niçioarele sale; istoria lŝi Ganimedea* nŝ   o fablŝ, Masi-
 milian,   o alegoriŝ.

— K ndŝ nleçî?

— Kiarŝ aksiŝ ne datŝ; vaporŝlŝ m'asteantŝ: neste
 o orŝ voiŝ si departe de d mneata; vreî a mŝ însoçi niŝz
 la portŝ, Morrel?

— S nt alŝ d mitale, konte.

---  mbr çimeazŝ-mŝ.

Morrel eskort  ne kontele niŝz la portŝ; fsmŝlŝ în-
 çen se sŝ eastŝ ka  nŝ peni ŝ nem rginitŝ din  eava  ea
 neagrŝ kare ilŝ  n l a la  erŝ.

 ndatŝ nleçî korabia, mi, neste o orŝ, k m sn seso
 Monte-Cristo, a elŝ fsmŝ albicio ŝ v rga orizont lŝ orient lŝ
  nt nekatŝ de  nti a  ea   a nou i.

CAPITULU CXIV.

PEPPINO.

Kiarŝ în min t lŝ k ndŝ vaporŝlŝ kontel i se făcea
 nev z t  d ne kan lŝ Morgion,  nŝ omŝ, alerg ndŝ kŝ posta
 ne kalea dela Florenza la Roma,  ntre se or uel lŝ A-
 quapendente.

* Ganymede. Prinçine troian , fiulŝ l i Tros sa  Laomedon mi alŝ nimfă Ca-
 l r hoe; avea o fr m sege rar . Joie vr ndŝ s  ilŝ fak  naxar nikŝ, se tran-
 sform  în v lterŝ mi ilŝ transportă de ne m ntele Ida  n Olymp , s de i de-
 te servici lŝ Hebe .

Mergea destălsă de iste ka sã fakã mǎltă drǎmă, fã-
rã ka sã dea kã toate ačestea vre zneh pnenșă.

Îmbregkată k'o redingotă învekită de mǎlta kãltoriz,
dar ne kare se nștea vedea înkã strelsçindă o pandlikã kã-
rată a Legiunei d'onoare, astă omă, nã nșmaĩ dãn'ačestă în-
doită semnă, dar înkã mi dãn'ačentslă kã kare vorbea pos-
taliionslăi, trebsia sã fĩ rekșnoskãtă ka Francesũ.

Înkã o probă kã era nșkslă în çara limbei çniver-
sale, è kã nã șcia alte vorbe italiene de kãtă ačele vorbe
de mșsikã çe potă, ka mi *goddam* a lăi Figaro, sã șnlinea-
skã toate fineçile znei limbe partikulare.

— *Allegro!* zĩcea postaliionslăi la fĩ-kare șșimă.

— *Moderato!* zĩcea la fĩ-kare koborișimă.

Și Dșmnezeș șcie daka se află șșimășĩ mi kobori-
șimășĩ dșkindș-se çineva dela Florenza la Roma ne kalea
dela Aquapendente!

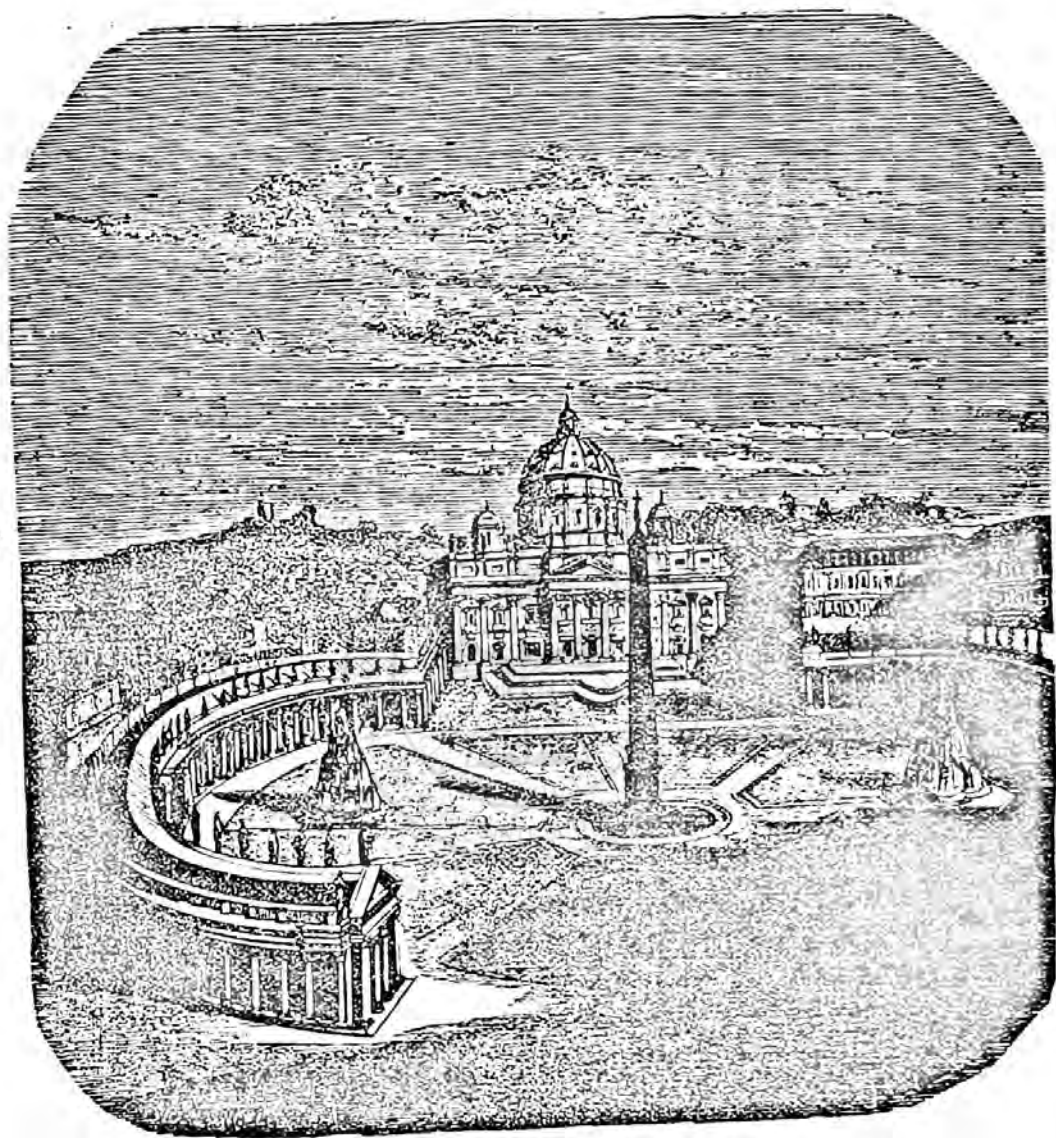
Aste doză vorbe fãcea sã rĩz mǎltă oamenii kãro-
ra era adresate.

În faça oraușlă eternă, adikă ajșngĩndă la Stora,
nșnkã de ne kare se vede Roma, kãltorșlă nã va çerka
șimțimentslă de kșriositate entșsiastă kare indeamnă ne fĩ-
kare streină a se șkla din fșndșlă skășnșlă seș ka sã se
çerçe a zãri faimoslă domă ală Șntșlăi Petru, kare se zã-
reșçe mǎltă mai 'nainte d'a se vedea altă çeva.

Nã, dekãtă skoase nșmaĩ zneh portfoliș din posșnară,
mi din portfolișlă seș lă o çrtiț indoită in patră, ne kare
o desfășură mi o strĩse eară k'o lăare a minte kare se-
mșna ka zneh respektă, mi se mșlșșmi a zĩçe:

— Vine, totă o am.

Trșșera trekș poarta *del Popolo*, o lă la șșnșga, mi
se opri la ospelșlă Spaniei.

San-Petru din Roma.

Mesterele Pastrini, vekiã noastrã kãnosçinçy, priimi pe kãltorãle în pragãle xmei mi kã pãlãgia în mãnã.

Kãltorãle se dete jos, zise sã i fakã, xñ pãnzã bãnã, mi întrebã desne adresa kasei Thomson mi French, kare i se aretã îndatã, fiindã ayeastã kasã xna din cele mãi kãnoskãte din Roma.

Astã kasã se afla pe *via dei Banchi*, lingã Sãnãle Petre.

La Roma, ka mi or-xnde, sosirea xnei kãrãye de nostã è xñ evenimentã.

Zeye jxni, strenepoçã ai lãi Mariu mi ai Grachilor,* kã niçioarele goale, kã koatele rãnte; dar kã mãnã în soldã mi kã brayãle inkovoiatã nitoreskã ne d'asxura kãpãleã, privea pe kãltorãle, kãrãya de nostã mi kãif.

Pe ling'ayestia se mãi alãtraserã inkã vr'o çinçizeci de pãlãgi din Statele Santitãçii Sale, dintre çei çe kolindã toatã zixa skãinãndã în Tibru din sãsãle pãntei Sant-Angel, kãndã Tibru are apã.

Axa darã, fiindã-kã kraii mi pãlãgiã din Roma, mãi feriviçi de kãtã çei din Parisã, îngelegã toate limbete, mi mãi virtosã limba francesã, azzirã pe kãltorãle çerindã xñ apartamentã, çerindã o mãncare de mi çerindã în-fine adresa kasei Thomson mi French.

Resãltã dintr'ayestia kã, kãndã noxãle sositã emi din ospelã kã çiveronele de rigouã, xñ omã se deslini din grãna kãriosilorã, mi, fãr'a fi vãzãtã de kãltorãle, fãr'a pãrea kã era vãzãtã de kãlãssãle seã, merse pãçinã mãi denarte

* Grachi. Sãb numele ayesta Francesii îngelegã pe Tiberiu mi Caiu Grachu, fiu lãi Tiberiu Semproniu Grachu, mi ai Corneliei, fia lãi Scipion Africanu, doi tribuni faimosi kari prin reformele lorã atãtã de necesare kãtã mi de neferivite, kãltinarã vekiã aristokraciã a Romei mi nerãrã de o moarte foarte tragikã, viktime saã ale ambiçionef lorã or ale devotamentãle lorã la kãssa pãnorãle. Asti tribuni eroiçi aã devinitã xñ testã nentrã pocsãr mi elokãinçã. Çelã din sãmã dintre Grachi neri din mãnã nobililorã; dar lovitã de lovitura mortalã, arãnkã nalbere în kontra çersãle, mi dintr'astã nalbere se pãskã Mariu.

de streinǎ, xrmǎndǎ-lǎ kǎ atǎta indemǎnare kǎm ar fi pǎlatǎ fae xǎ agentǎ alǎ poliǎiei parisiane.

Francesul se grǎbea ama de mǎltǎ sǎ mǎ faktǎ vi-sita la kasa Thomson mǎ French, inkǎtǎ n'avǎsese timpǎ s'a-stente nǎnǎ kǎndǎ se vorǎ nǎne kaii.

Trǎsǎra kǎta sǎ ilǎ intǎlneaskǎ in kale saǎ sǎ ilǎ a-stente la poarta bankerǎsǎi.

Sosi fǎrǎ ka trǎsǎra sǎ ilǎ fi intǎlnitǎ.

Francesul intrǎ, lǎsǎndǎ in antikamerǎ pe kǎtǎzǎsǎlǎ seǎ, kare intrǎ indatǎ in vorbǎ kǎ vr'o doi trei din afei indǎstrialǎ fǎrǎ indǎstrie, saǎ mai bine kǎ o miǎ de indǎstrie, kari staǎ la Roma in poarta bankerilorǎ, bisericelorǎ, rǎine-lorǎ, mǎseelorǎ saǎ teatrelorǎ.

Pe kǎndǎ Francesul intrǎ, omǎlǎ kare se deslinise din grǎna kǎriosilorǎ intrǎ mǎ elǎ, Francesul bǎtǎ la xǎcioara ferestrǎitǎ a kanĉelarielorǎ mǎ pǎtrǎnse in intǎia inkǎpne-re; xmbra sa fǎkǎ asemene.

— DI. Thomson mǎ French? intrebǎ streinǎlǎ.

Xǎnǎ felǎ do lakeǎ se skǎlǎ, asǎnra xǎnǎ semnǎ alǎ xǎnǎ komisǎ de inkredere, gardianǎ solemnǎlǎ alǎ kanĉelariei d'intǎiǎ.

— Pe cine s'ansǎuǎ? intrebǎ lakeǎlǎ pǎregǎtǎndǎ-se sǎ meargǎ inaintea streinǎsǎi.

— Pe D. baronǎ Danglars, respǎnse kǎtǎtorǎlǎ.

— Vino zise lakeǎlǎ.

O xme se deskise.

Lakeǎlǎ mǎ baronǎlǎ se fǎkǎrǎ nevǎzǎuǎ pe xmea afei.

Omǎlǎ kare intrase dǎne Danglars xezǎ pe o bankǎ de astentare.

Komisǎlǎ xrmǎ a skrie vre o ĉinĉǎ minxte aproape; intr'aste ĉinĉǎ minxte, omǎlǎ kare xmea pǎzi ĉea mai mare tǎĉere mǎ ĉea mai striktǎ nemiskare.

Pe șmtz pana komisăi înveți d'a mai skîrui ne xrtie.
 Și redik' în sss kanlă, se xit' kx lxare a minte
 în-prejșrăi; mi dăne ce se înkredinț de ceea ce vzz:

— Ax! ax! zise elă, eat' te, Peppino.

— Da, resnăse lakonikă ačesta.

— Ai mirosită ceva bsnă l'ăcestă omă grosă?

— Nă è vre șnă mare merită nentră ačesta, ne amă
 înkredosăindată.

— Șciî dară ce vine să fakă ači, kăriosse?

— Așzi akolo; vine să priimeaskă; de krtă, re-
 mțne să șcimă ka ce felă de șmtz.

— Și voiă șnăne ačesta îndată, amiche.

— Foarte bine; dar vezi să nă mi dai vr'o șciinț
 neadevrată ka mai de șnt-zî.

— Ce veî să zici, mi de cine vreî să vorbesă?
 De Anglul ačela kare a lxată d'ači trei mi șkăde cea altă ieri?

— Nă, ačela avea kă adevrată cele trei mi șkăde
 mi amă mi dată neste ele. Voiă să vorbesă de ačelă prin-
 cine rșă.

— Ei bine?

— Ei bine! ne șnsesemi kă avea trei-zeci mi li-
 vre mi n'am allată mai mlăt de doșt-zeci mi doșt.

— Poate kă n'ăi kătată bine.

— Singră Luigi Vampa a kătată în persoană.

— Daka è așa, saă kă și va fi plătăt datoriele...

— Șnă Rșă?

— Or kă și va fi kieltăt bani.

— Poate să fi și asta.

— De sigră; dar lasă-mă să mă dăkă la observato-
 riă meă, să nă și fakă Francesul afăčerea fără ka să potă
 alla cifra pozitivă.

Peppino fără șnă semnă afirmativă, mi, skouîndă nis-

ce mârşnie din pârşnarş, închipş sş morgmleaskş o rşgş ne kşndş komisşlş eşea ne aşeia-şii şşe ne kare trekşse lakeşlş şii baronşlş.

Dşpe vr'o çinçi minşte aşroane, komisşlş veni ca-
rş radiosş.

— Eî bine? întrebş Peppino ne aminşlş seş.

— Bşkşrş-te! bşkşrş-te zise komisşlş, şşma è rotşndş.

— Vr'o çinçi, şease milioane, nş è aşa?

— Da; şçii çifra?

— K'şnş biletş de priimire alş Eschelingei Sale kon-
telsi de Monte-Cristo.

— Kşnosçi ne kontele?

— Şii kş kare ilş a kreditatş aşşra Romei, Vene-
ziei şii Viennei.

— Aşa è! strigş komisşlş; kşm le ai aflatş aşa
de bine?

— Çii am şşşş kş eramş mai din nainte însçiiingşii.

— Aşşçi pentrş se te ai adresatş la mine?

— Ka sş fiş mai sigşrş kş aşesta è omşlş kş ka-
re avemş a face.

— Kiarş elş..... çinçi milioane. Fşşmoaşş şşşş,
ai! Peppino!

— Da.

— Niçi o datş nş vomş nştea avea n'atşta.

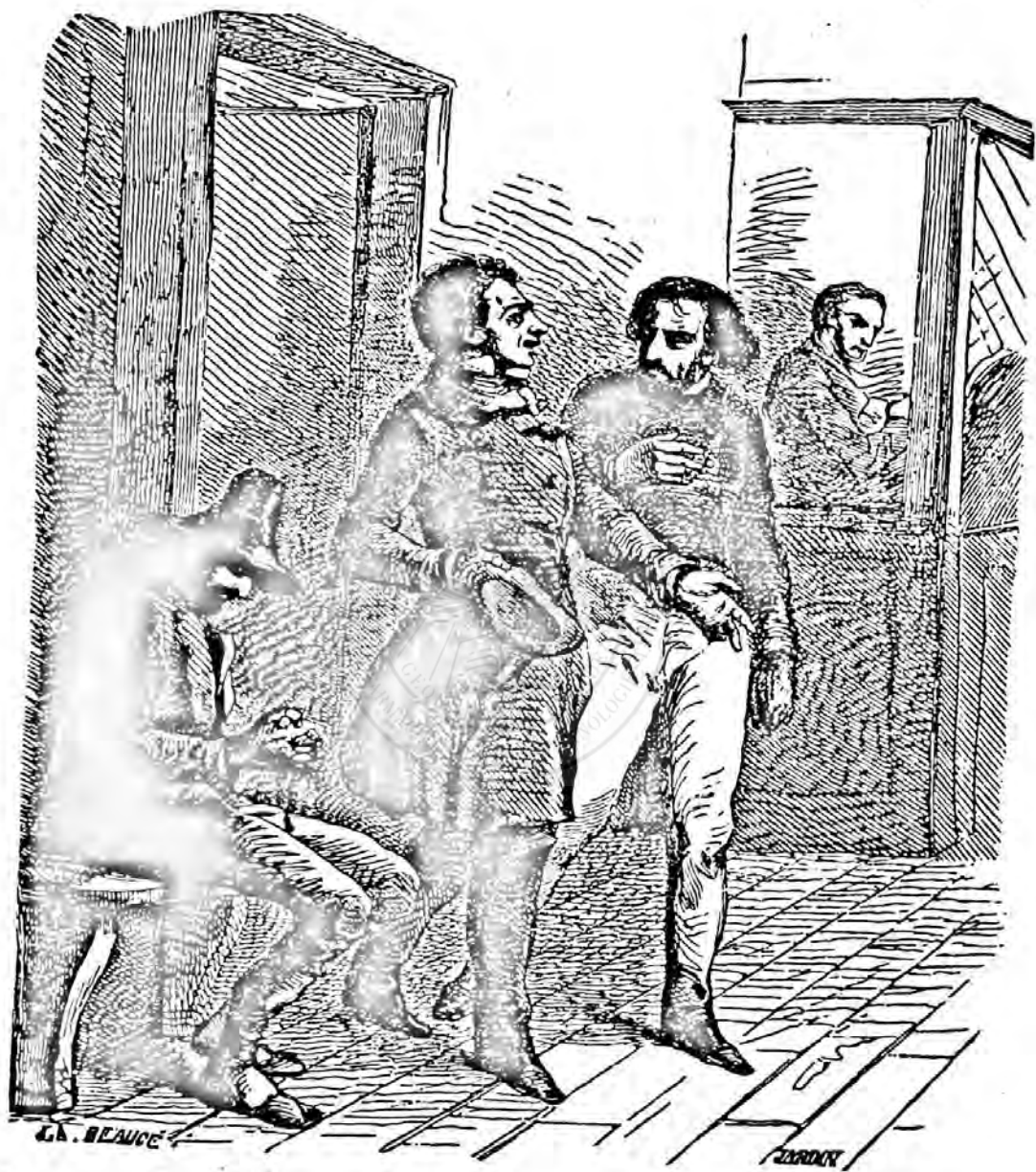
— Çelş şşçiiş, respşuse filosoficesçe Peppino, kş-
te-va remşşiiçe.

— Tşcere! eatş omşlş nostrş.

Komisşlş şii relşş şana, şii Peppino mârşniele: şşşlş
skriea, çelş altş se rşga kşndş se deskise şşea.

Danglars s'aretş radiosş, însçiiş de bankerşlş kare
ilş rekondşse nişş la şşe.

Dşpe Danglars desçinse Peppino.

Danglars s'areță radiosü.

Dăne kăm se năsese la kale, trăsăra kare trebăia să întilneaskă pe Danglars astenta din aintea kasei Thomson și French.

Țineronele ȡinea șșuoara deskisă: ȡineronele   o fiingă foarte îndatoritoare și pe kare o poate întrebșingă ȡineva la or și ȡe lăkră.

Danglars ștri în trăsărgă, șșioră kă șnă jăne de doăz-zeci de ani.

Țineronele reinkise șșuoara și se șrkă lingă kășeră.

Peppino se șrkă pe șkășuălă dinderălă.

— Esșelingă Sa voiesȡe să vază pe Șșntălă Petru? întrebă ȡineronele.

— Pentră ȡe? zise baronălă.

— Așzi akolo! nentră kă să flă vezi!

-- N'am vinită la Roma kă să văză, zise tare Danglars; pe șrmă adășse înȡetă kă șșrissi ȡelă de kăniditate:

— Am vinită să priimeskă bană.

Și atinse portfoliălă seă, în kare inkisese o skrisoare.

— Atănui Esșelingă Sa se dăȡe?...

— La osnelă.

— Kasa Pastrini, zise ȡineronele kășerălă.

Și trăsăra ȡlekă reuede kă o trăsărgă șșnăineaskă.

Dăne zecȡe minște, baronălă reintrase în apartamentăi, și Peppino se instala pe banka ȡe  ra linită ȡinaintea osnelălăi, dăne ȡe zise kăȡeva vorbe la șrekia șșșia dintr' aȡei șșrenenotă ai lăi Mariu și ai Grăchilor pe kari îi amă inșemnată la înȡenștălă aȡestăi kăuștălă, kare șșrenenotă lă kălea Capitolului kă toată isșeala niȡioareloră sale.

Danglars  ra oștenită, mălyșmită, și i  ra somnă.

Șe șkălă, și năse portfoliălă șșb perină și adormi.

Peppino avea timnă kă toate aȡestea; jșkă *morra**

* *Morra*. Vorbă italiană, din latinesȡe, amoră, nentră kă  ra șnă jokă mătă ală

kă nisce *fachini*,* nerdx trei skăde, Ńi, ka să se konsole, beș o stikă de vină d'Orvietto.

A doua zi, Danglars se skălă țărziș, de Ńi se kăl-kase de timpriș; era vr'o ținăi wease nouă de kăndă nă dormea bine, Ńi daka dormea.

Dejănă bine, Ńi, neingrijindă-se, kăm sursese, de a vedea frămsșegile orășlăi eternă, țină kăi de postă pen-tră amează.

Dar Danglars kalkălase fără formalitățgile poliției Ńi fără lenea maestrălăi de postă.

Kăi sosiră abia la doșă ore, Ńi ținonele adăse pa-snortălă visată la trei.

Toate pnegătirile acesă adăseseră înaintea nouăi lă Pastrini șă mare nămeră de nățrăi.

Strenouăi Grachilor Ńi ai lă Mariu nă linsea niță eī.

Baronălă traversă kă trismă acesă grăne, kari ilă nămea Eschelină nămăi ka să kanete șă *bajocco*.

Fiindă-kă Danglars, kare era șă omă foarte nou-lară, kăm se șăie, se mălămăse să i zikă țineva baronă năn'ăci, Ńi nă fșese inkă traktaă ka Eschelină, acesă tī-tălă ilă lingășă, Ńi impări vr'o doșă-spre-zече nălă la toată kanalia așă, kare era gata a ilă nămi Altege, pentru ală doī-spre-zече nălă.

— Kare drămă? întrebă postalionălă in limba italiană.

— Drămălă Anconei, respănse baronălă. Pastrini tradăse întrebarea Ńi respănsălă, Ńi trășăra ălekă in galonă.

Danglars voia intr'ădeșă să treakă la Venezia Ńi

---

amăniloră. Jokă ne kare ilă joakă doī inmi in-proșă arețândă-mi iste degi-tele, șăele redikate, altele inkise, ka să lase se ghiveaskă nămerălă ăeloră d'-intăiș. Amădoi arată intr'ășăla Ńi timpă șă nămeră de degite, Ńi kăstigă ăelă ăe ghivesăe așășă nămeră ală degiteloră ăe i se imășăimează.

* *Fachini*. Vordă ăeltikă, *Fachin* șă *Faqiyn*, omă mikă, din prostime, radik. *Bychan*, mikă; șă de la italiensăe *fachino*, xamală, Ńi atșăi s'ar deriva din limba latină *fascis*, novară, șărină. Omă de nimikă, fără merită, kare Ńi dă șă aeră arogantă, nisăe maniere nășămate.

să ieă o parte din avereă sa, pe șrmă dela Venezia să se dskă la Vienna șnde să realize restăă.

Skonăă lăi era să s'ășoze într'astă orașă din șrmă, kare, dăne kəm ilă inkredinga șniă alșii, era șăă orașă de plăceri.

Abia făkă trei leghe în kămpieă Romei, și înșenă a nouă.

Danglars nă kreșse să plece așă țrziă, kăci altăfelă ar fi remasă.

Întrebă pe postalionăă kăăă mai trebsia năă s'ăjșngă la ăelă mai de aproape orașă.

— *Non capiasco!* respășse postalionăă.

Danglars făkă o miskare kă kanăă kare voieă să zikă:

— Foarte bine!

Trășăra și șrmă kaleă.

— La ăea d'întăă postă, și zise Danglars, voiă onri.

Danglars mai ăerka șăă remasă din mășșmireă ăe o resimșise în ajăăă, și kare ilă făkăse să petreakă o noante așă de bșă.

Era întinsă a lene într'o kaleaskă bșă de Anglia kă indoite resoarte; se simșea țirăă de galonăă a doă kă bșă.

Posta era de șeante leghe, o șăia elă.

Ăe să fakă ăineva kăăăă ă bankeră și kăăăă, din ferăire, a făkăă bankrăă?

Danglars kăgetă zăe minște la femeia sa remasă la Parisă, inkă zăe minște la ță-să kare lăse lămeă în kanăă din nreșă kă damăăla d'Armilly, mai kăgetă inkă zăe minște la kreditorii lăi și la modăăă kă kare va întreșingă baniă loră; pe șrmă, pe mai avăăă la ăe să kăgete, inkise okii și adormi.

Kăte o dată însă, șăăăăă de vre șăă xonăă mai tare de kăăă ăele alte, Danglars deskidea okii șăă minșă.

Ăăăă se simșea eară lăăă de aăeia-șă izăeală

printr' a ceea-și kəmniș a Romei semănate peste totde a-
paduce sparte, ce seamănă a nisce grasi de granitș impe-
trigi în mizlokslș alergătorei lorș.

Dar noantea era reche, întănekoasș, ploioasș, și era
mai bine pentruș omș pe jumătate adormitș a remănea
în fândslș trăsorei sale kș okiș inkisł de kătș a skoate ka-
nslș pe fereastrș ka sș întrebe unde se afla pe unș posta-
lionș kare nș știa sș resunșz altș ceva fșrș nșmaı: —
Non cariasco!

Danglars și șrmș prin șrmare somnslș, zikindș-și
kș va fi totș d'asna timnș sș se skoale la postș.

Trăsura se opri.

Danglars krezș kș ajnse în cele din șrmș la lo-
kslș atșlș de doritș.

Deskise okiș, se șitș pe fereastrș, astentândș-se sș
se afle în mizlokslș vr'ansı orașș, saș celș nșginș alș
vr'ansı satș; dar nș vızș nimikș fșrș nșmaı unș felș de ko-
cioabș singratikș și vre o trei patrș oamcnı kari mergea
și vinea ka nisce șmbre.

Danglars astentș unș minștș ka sș chearș ceva șciin-
țe dela noșlș seș kondșktorș; dar kaiș fșrș desșșmaı și
algiș fșrș nșsi în lokslș lorș fșrș kș nimine sș chearș banıș
dela kșștorș.

Danglars plinș de mirare deskise șșcioara, dar o
mășz vıtoasș o împinse îndatș, și trăsura plekș.

Baronslș, inkrementș, se-destentș de totș.

— Ei! zise elș postalionslș, eı; *mio caro!*

Și asta era o italieneaskș din vr'o romanșz pe ka-
re o ținșe minte Danglars de kândș kșnta fiș-sa dorı
kș prinșinele Cavalcanti.

Dar *mio caro* nș resunșe de lokș.

Danglars se mșșșmi atșnș și deskizș stikla.

— Ei, amice! dar unde mergem? zise el? netre-
kînd?—și kanșă ne fereastră.

— *Dentro la testa!* strigă un glas greș și im-
perios, însoțit de un gest amenințător.

Danglars înțelesc că *dentro la testa* voia să zică:
Trage-mi kanșă în intră. Dar cum se vede, făcea o în-
intare renece în limba italiană.

Se sursese, nu fără neastimură, și fiindcă-această
neastimură krescea din minșă în minșă, dar câte-va mi-
nute mîntea sa în lokșă demertăși ne kare ilă amă însem-
nată în momentșă kîndă închenă kălțoria sa, și kare i a-
dăsece somnșă; mîntea sa, ziserămă, s'afli ulinș de o mîl-
șime de kșgetrî mai proprie șnele de kălș altele nentă
a șine destentatș interesșă unș kălțorș, și, mai virtosș,
alș unș kălțorș în starea în kare s'afli Danglars.

Okii lăi lăarș, în întănerikș, avelș gradș de șinece
ne kare ilă komșnikș în intășlăș momentș emocișnile cele
tarî și kare se tresesce mai țărziș nentă—că a fostă prea
eserșitată.

Pîn'a nu avea teamă șineva, vede drentă; ne kîndă
are teamă, vede indoită; și dar ce a avăș teamă, vede
țărșere.

Danglars vărș unș omș înfășșrată intr'o manta, ka-
re galona ne lingș șșșioara din dreanta.

— Vre unș gîndarmă, zise el. Poate că m'orș
și însemnată prin telegrafele franșese aștoritșșilorș pontifikale!

Oțrî să easă dintr'astă smășinare.

— Unde mă dășeș? întrebă el.

— *Dentro la testa!* reneti avelă—și glasș de a-
meninșare.

Danglars se întoarse către partea ștîngă.

Unș altă omș kălare galona la șșșioara din ștînga.

— Fyrgь indoialъ, zise Danglerь kь sьdoarea pe frunte, fyrgь indoialъ sьnt prinsь.

Ші s'arьnkь in fьndьlь trьsьrei: astь datь nь ka sь doarmь, dar ka sь kьgete.

Dьne nьgine minьte, lьna resьri.

Din fьndьlь trьsьrei ші inьinse kьxtьtьra in kьmnь: revьzь atьnчi aчele maгi anadьche, fantasme de neatь, pe kari-le zьrise trekьndь; de kьtь, in lokь d'a le vedea la dreapta, akьm le vedea la stьnga.

Игелеse kь trьsьra sa fьkьse la stьnga in-prejьrь ші kь ilь adьchea earь la Roma.

— Ox! nefericitьlь de mine, mьrmьrь elь, vorь fi kьpьtatь estradarea mea!

Trьsьra mergea mereь kь o igьdealь supьimintьtoare.

O orь trekь fiogoasь; kьчi, la fiь-чe semnь pe kare ilь vedea in treчerea sa, fьgitivьlь rekьnosчea, nь є de indoialъ, kь ilь intьrчea inderьtь.

Иn чele din згьть, revьzь o grьmadь intьnekoasь de kare i se nьrь kь trьsьra sa era sь se lovcaskь; dar trьsьra se intoarse, trekьndь d'a lьngьlь astei grьmade intьnekoase kare nь era altь чeva fyrgь nьmai чintьra de intьriri kare infьшioarь Roma.

— Ox! ox! mьrmьrь Danglerь, nь reintьrьmь in oraш: aша darь nь є dreptatea kare m'aresteaзь. Bьnьle Dьmnenezь! o altь ideь! fi-va oare?..

Пьrьlь i se sьrli.

Ші adьse a minte de aчele istorie interesante de snre bandigii romanь, aша de nьgьnь kьrezьte la Parisь, ші pe kari Albertь de Morcerf le sьnsese doamnei Danglerь ші Eugeniei, kьndь era vorba nentьrь jьnele viчe-konte a devini fiizьlь зneia ші bьrbatьlь чelei alte.

— Poate sь fiь niskai-va fьri! mьrmьrь elь.

De o dată trăsura se rostogoli pe ceva mai tare decât pământul și dintr-o dată se răsturnă în nisip.

Danglars se aplecă în amândouă părțile drumului.

Văzu niște monumente de o formă străină; și mintea sa preokupată de noștirile lui Morcerf, kari akum i se infuzau în toate amănuntele lor, mintea sa i zise că trebuia să fie pe calea Appiană.

La stânga trăsorei, într-un fel de vale, se vedea o grupă de cercuri.

Acesta era cirkul lui Caracalla.

Asupra unei vorbe a omului kari galopa la dreapta trăsorei, trăsura se opri.

Într'acela-și timp se deskise și șchioara din stânga.

— *Scindi!* komandă și glas.

Danglars se dete jos îndată.

El nu vorbea încă limba italiană, dar o înțelegea.

Mai multă morț de călăși, baronul se aplecă în-șchiara.

Patru oameni îl împresurau, afară de postalionul.

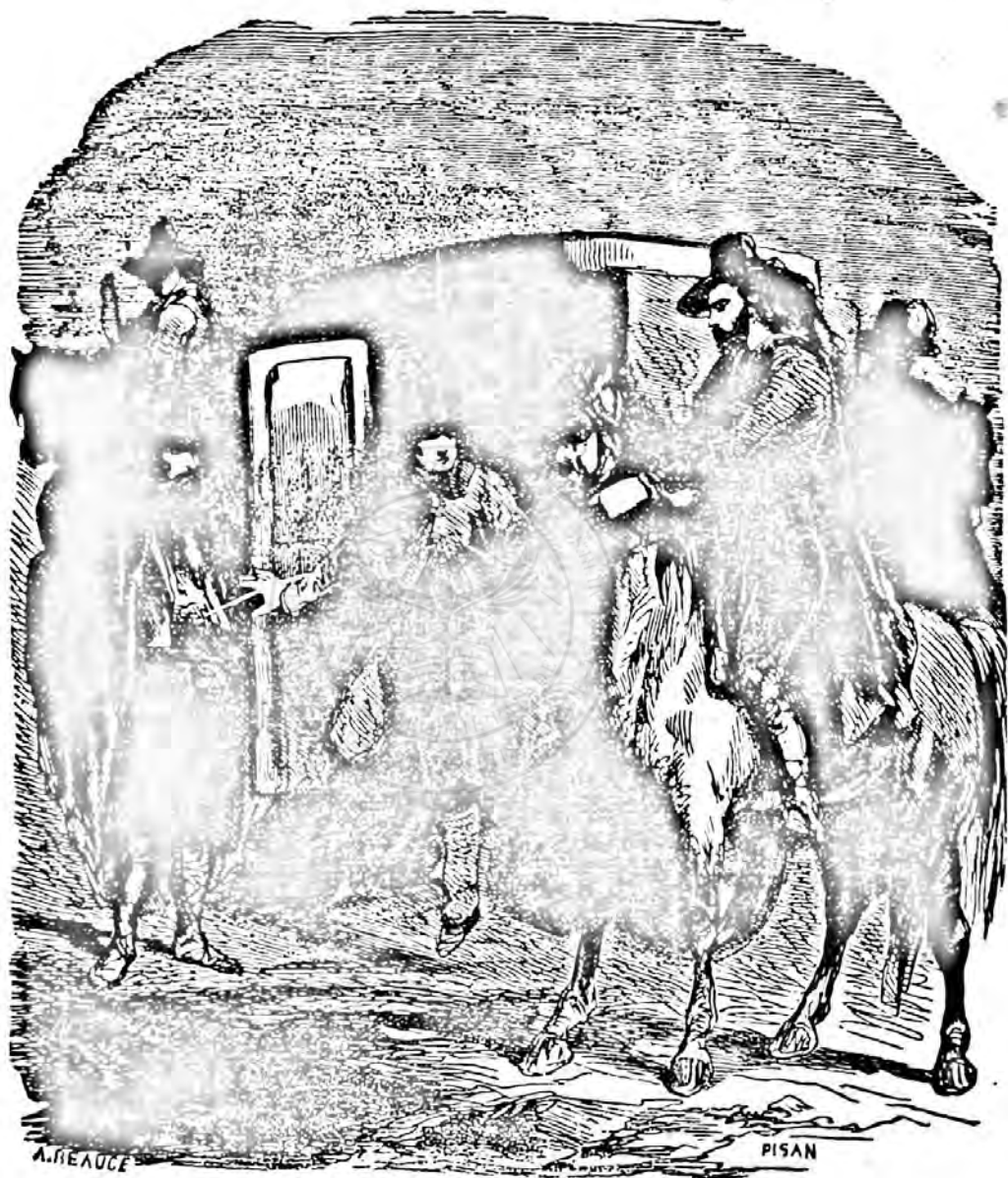
— *Di qua*, zise unul din cei patru oameni desprinzând o scrișioară kari konducea dela calea Appiana în mizlocașul așelor înkrăciutare inegale din câmpia Romei.

Danglars șmăla dăne călășul seș și zise că nu-și dădea seama de ce se întoarce pentru kari să știe că era șmăla de alți trei oameni.

Că toate acestea, i se pără că acești oameni se oprea kari niște sentinele la distanțe mai egale.

Dintr-un mers de zecă minute aproape, in kari Danglars nu skimbă nici o singură vorbă kari călășul seș, se aplecă între o movilă și un locș akoperitș kari earbă lungă; trei oameni, in picioare și mări, forma un trisghiș alș kari centru era elș.

Văzu să vorbească; limba i se încercă.

— Scindi! comandă unŭ glasŭ.

Astă stâncă întredeschisă înfățișă o trecere junclui.

netrelorŭ albe, kŭ ūi deskidea okii ȳei negri ūi profŭnzii kŭm se vŭdŭ in kanetele morgilorŭ.

O sentinela lovi kŭ mŭna stŭngŭ karabina sa.

— ȳine ȳ akolo? strigŭ sentinela.

— Omŭ bŭnŭ! omŭ bŭnŭ! zise Peppino. Ŭnde ȳ kanitanŭlŭ?

— Kolo, resnŭnse sentinela aretŭndŭ ne d'asŭpra ŭmerŭlŭi seŭ ŭnŭ felŭ de salŭ mare sŭnatŭ in stŭnkŭ ūi a kŭria lŭminŭ se reflektŭ in koridorŭ prin nisȳe deskiderŭ mari arkŭsite.

— Bŭnŭ pradŭ, kanitane! bŭnŭ pradŭ, zise Peppino in limba italianŭ.

Ŭi lŭzŭndŭ ne Danglars de gŭlerŭlŭ redingotei sale, ilŭ kondŭse kŭtre o deskidere ȳe semŭna a noartŭ, ūi prin kare nŭtrŭndea ȳineva in sala ne kare kanitanŭlŭ nŭrea kŭ ūi o fŭkŭse lokŭingŭ.

— Aȳesta ȳ omŭlŭ? intrebŭ kanitanŭlŭ kare ȳitea kŭ mŭltŭ lŭare a minte viaga lŭi Alesandru in Plutarcŭ.

— Da, kanitane, aȳesta ȳ.

— Prea bine; aratŭ-mi-lŭ.

Asŭnr'ȳestŭi ordinŭ destŭlŭ de impertinintŭ, Peppino anroniŭ aŭa de renele torȳa sa de obrazŭlŭ lŭi Danglars, inkŭlŭ aȳesta se trase iste inapoŭ ka sŭ nŭ ūi nŭrleaskŭ sŭrŭnȳenele.

Aȳestŭ obrazŭ tŭrbŭratŭ infŭziŭa toate simptomele ŭnei sŭaime nalide ūi ŭrȳioase.

— Astŭ omŭ ȳ ostenitŭ, zise kanitanŭlŭ; dŭȳȳi-lŭ la natŭlŭ seŭ.

— Ox! mŭrmŭrŭ Danglars, aȳestŭ natŭ, ȳ fŭrŭ in-doialŭ vre ŭnŭlŭ din kosȳisȳurile kari sŭntŭ sŭnate in zidŭ; aȳestŭ somnŭ, ȳ moartea ne kare vre ŭnŭlŭ din nŭmnalele ȳe le vŭzŭ skinteindŭ in ŭmbrŭ are sŭ mŭ o dea.

Într'adevăr, în afandimile cele întănekoase ale nemărginitei sale se vedea redikându-se, pe kălkășăgile lor de earbă xskată saș pe nei de lăpă, însoțitorii avelăi omă pe kare Albertu de Morcerf îlă aflase ținindă *Comentariile lui Cesar*, și pe kare Danglars îlă reafă ținindă *viaga lui Alesandru*.

Bankerășă skoase xăș gemetă șărdă și șărmă dăne kă-lășășă seă.

Nă se țină niăi să se roage niăi să strige.

Nă mai aveă niăi nătere, niăi voină, niăi simțimentă.

Se dăcea nentă-kă îlă tira țineva.

Se lovi de o treantă; și înțelegindă kă era o skată înainte, s'ankă din instiktă kă să nă și loveaskă fruntea, și se află într'o kilie țiată în stănkă.

Astă kilie era kărată de și goale, xskată de și s'afă săb nămintă la o afandime nemășărată.

Șăș nată de earbă xskată, akonerită kă nei de kăntă, era întinsă într'ășă kolășă ală kiliei.

Danglars, văzindă ațestă nată, kreșă kă vede simbolășă măntăirei sale.

— Oxi Dămnezeă șă țădată! mărmășă elă; ă șăș adevărășă nată!

Era a doă oară, de o oră, de kăndă invoka nămele lui Dămnezeă; asta nă i se întămlase de vr'o zece ană de zile.

— *Ecco*, zise kă-lășășă.

Și înțingindă pe Danglars în kilie, înkise șășea dăne dănsășă.

O verigă șășă; Danglars era arestată.

Pe șărmă, și dăka n'ar fi fostă niăi o verigă, ar fi trebăită să șă ține-va Șăp-Petru și s'ăibă șășă angelă din țeră drentă kă-lășășă kă să treakă prin mizlokășă garnisonel kare ținea katakombele Șăntăși Sebastian, și kare era ță-

CAPITULU CXV.

Carta lui Luigi Vampa.

Dșn'or țe somnș, kare nș è auela de kare se temea Danglerș, se aflș o destentare.

Danglerș se destentș.

Pentr'șnș Parisian, kare s'a obișnșitș kș kortinele de mștase, kș pereșii akoperișii de katifele, kș profșmșlș kare se șrkș din lemșlș țe se albesșe în kșminș șii kare se lasș din bolte de atlasș, destentarea într'o pesșere de neatrș vșroasș katș sș sș șnș visș șrșlș.

Atingindș așele nei de kanrș, Danglerș kșta sș krea-zș kș visa Samoyeda saș Laponia.

Dar în asemene imșreșrare, o sekșndș era destșlș ka sș skimbe indoișala țeș mai tare în inkredinqare.

— Da! da! mșrmșrș elș, șșnt în mșșinile bandișilorș de kari ne a vorbitș Albertș de Morcerf.

Întșia sa miskare fș de a resșșla, ka sș se inkredinqeze kș nș era rșnitș: asta era șnș mizlokș ne kare îl afla-se în *Don Quichotte*, singșra karte nș ne kare a șitil'o, dar din kare i a remasș țeș.

— Nș, zise elș, niș kș m'aș omorștș niș kș m'aș rșnitș, dar poate kș m'aș fșratș.

Șii nșșe iște mșșinile în posșnare.

Era neatinse posșnarele sale.

Șșta de lșdovișii ne kare o nșștrase pentrș kșlștoria sa dela Roma la Venezia s'așla în posșnarșlș nantalonșlș seș, șii portfolișlș, în kare s'așla skrișoarea de kreditș de

çinçi milioane și çinçi-zeci mii françi, s'afia în posnarziș redingotei sale.

— Kșriosi bandiți! zise elș, sș mî lase nșnga mî portfolișlș! Kșm ziceam a searș kșndș m'am kșkatș, aș sș mî çearș o reskșmpșrare. Eatș! mî am mî orlogișlș! Ia sș vedemș kște ore sșntș.

Orlogișlș lși Danglars, kare era zșș kanș d'operș alș lși Brèguet, și ne kare ilș întorseș kș ingrijire în ajzșș nîn'a nș și înçene kșłtoria, bșțș çinçi ore și jșmștate.

Altș-felș, Danglars era sș fîț foarte nesigșș despre orș, kșçi łmina nș resbea în kilia sa.

Trebșia oare sș provoace o esplikare kș bandiți? Trebșia s'astente s'o çearș ei? çea din șrmș alternativș era măi înçeleantș.

Danglars astentș.

Astentș nînș l'ameazi.

În totș limnșlș açesta, o sentinelș veghiase la șșa sa.

La ontș ore dimineaa, sentinela se skimbase.

Atșnçi Danglars avș doringa sș vazș de çine era nșzitș.

Vzșșse kș nisçe raze de łminș, nș de zi, dar de lampș, resbea printre skîndșrele șșei kare nș era bine linite.

S'anroniș de șna din açeste kșpșțșre tokmăi în mî-nștșlș kșndș bandișlș bea kște-va înghișțșre de rakiș, kare fiindș konrinsș într'zșș bșrdșmelș de nele, respșndea zșș mirosș çe desnșkșș foarte młtș lși Danglars.

— Pșx! zise elș retrșgîndș-se nînș în șndșlș kiliei.

L'ameazi, omșlș kș rakișlș fș skimbalș de zșș altș fakçionarș.

Danglars avș kșriositatea sș vazș ne noslș seș gardianș.

S'anroniș din noș de kșpșțșrș.

Açesta era zșș bandiș atletikș, zșș Goliath kș okiș

maří, kx bazele groase, kx nasxlř pleosytř; nxřxlř seř ro-
 -wř i atirna ne xmeri ka nisce wřwıve resxıte in formx de serni.

— Ox! ox! zise Danglars, ačesta seamnx mař
 mxltř a kxpknř de kxtř a fiıngx omeneaskx; or wı kxm
 insx, sřnt bxtřnř wı destxlř de tare la mxnkalř; gřına bř-
 -třnx nx ř bxnř de mxnkare.

Dxne kxm se vede, Danglars mař era inx in miıgile
 sale ka sř poatx glxmi.

Intr'ayela-wı minxtř, gardianxlř seř, ka kxm ar fi
 vřxtř se i dea proba kx nx era xnř kxpknř, wezx in fađa
 xmeř kilieř sale, skoase din desakř nřıne neagrř, ıeanx wı
 břınzx, wı inıenř indatx sř mxnıne.

— Sř fiř alř drakxlř! zise Danglars arxnkřndř o
 kxřtřıgrx de okiř nxın křpnřıgra xmeř sale asxıra nxınzxlř
 banditxlř; sř fiř alř drakxlř daka inıelegř kxm poate mxn-
 -ka ııneva nisce asemenı skırbe!

Wı se dxse sř weazx ne neile sale de kanř, kari ř
 adıcea a minte mirosxlř rakıxlř intıieř sentinele.

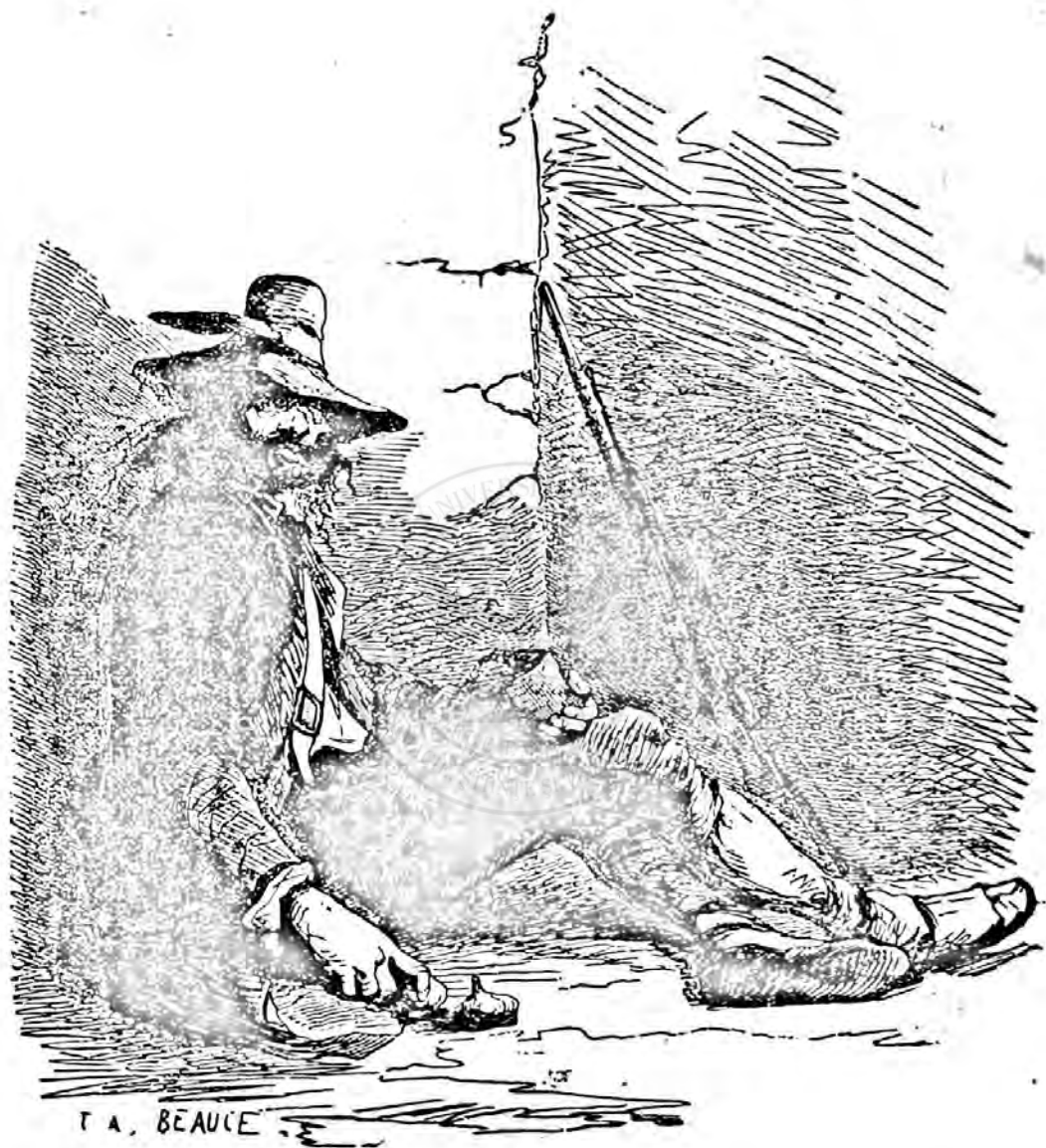
Dar Danglars in-dewertř se ıerkase, wı sekretele
 naxreř sřntř neıngese, ř mxltx elokııngx in xnele inıı-
 -třrı materiale ıe fakř stomakřrilorř goale sřbstanıele ıele
 mař grosolane.

Danglars simıı de o datx kx stomakxlř seř n'avea
 řndř in minxtř ayela; vřzx ne omxlř mař nxıııř xřıtř,
 nřınea mař nxıııř neagrř, břınza mař proaspřtx.

In ıele din xrmx, aıea ıeanx křđř, nxřrımentř sızı-
 -mıntxtorř alř selbatıxlř, i adıse a minte xnele salıie de
 Robertı wı xnele felsrı de bıkate de křnřrı ne kari i le
 fııcea bıkřtarxlř foarte minıpnate, křndř i zııea Danglars:—
 domııle Deniseau, astx-zı sř mı faıı o bxnř mxnkare kanalıř.

Se skxlř wı se dxse sř batx la xıpe.

Banditxlř wı redıkř kanxlř.

Gardianul seü şeşu în faşa uşei chilioi sale.

Danglars vāzē kē ilš aŗzise, ūi īndoi bŗtaia.

— *Che cosa?* īntrebē banditēlš.

— Ia askēltē, ia askēltē, verikēle, zise Danglars bŗ-
tindš ūmea kē degitele ka īntr'o tobē, ūi se nare kē ar ūi
tinnš sē ūi adēkē ūineva a minte kē ūi mie mī ē foame
ūi sē mī adēkē ūeva de mŗnkare!

Dar or kē nē īņeļese saš kē n'avea niĉi ēnš or-
dinš īn'pŗivīņģa mŗnkērii lēi Danglars, kēnkēņņēlš se nēse
earē la mŗnkareā sa.

Danglars ūi simģi trēlia ūmilitē; ūi, nevoindš sē se
maī īņeļeagē kē pŗostēlš aĉela, se kēlkē earē ne peile sale
de kanē ūi nē maī sēlē niĉi o vorbē.

Patē ore trekērtē.

Kēnkēņņēlš fē skimbatē de ēnš altē banditē.

Danglars kare ūerka niĉe dērerē de stomakē sŗi-
mīntētoare, se skēlē binīniorē, ūi nēse diņ noš ūrekia la
kēņņētrā ūmei, ūi rekēnoskē ūigēra ūea īnteligintē a kēlē-
ŗēlēi sēš.

Īntr'adevŗē Peppino se pŗegŗtea a skimba garda
kē ūea maī nētinĉioasē blēndeģe ūezīndš īn faga ūmei, ūi
nēnīndš īntre niĉioarele sale o kaserolē de nēmīntē, kare
konŗindea o mŗnkare kē nēlš pŗējitē īn grēsime de nokē
ūi kare era kaldē ūi pŗofēmatē.

Pe īņg'āĉelē nēŗē, Peppino maī nēse ūi ēnš ko-
ūēļēģē fŗmosē de strēģēri de Velletri ūi o stikē de vinē
d'Orvieto.

De sigēŗē lēi Peppino i nēĉea sē mŗnīņĉe bine.

Vēzīndš aĉeste pŗegŗtirē gastronomīĉe, lēi Danglars
i lēŗē gēra anē.

— Ax! ax! zise arestatēlš, ia sē vedemē daka kē
aĉesta nētemē faĉe maī bine de kēlē kē ūelē altē.

Ūi bŗtē binīniorē īn ūme.

— Viș akəm, zise banditslă, kare, desindă kasa lăi Pastrini, învâgase nînz în cele din șrmz limba franchez nînz în idiotismii eî.

Ши, într'adevzră, vini sz deskizv.

Danglars ilă rekznoskz kz era avela kare i strigase kz atvta șgriz; — „Trage-ți kanzlă în intră!“

Dar akəm nș era timnă de ȃinere de reș; din kontra, lăș figzra ȃea maî năkzrtz, mi znă șșrisă grayiosă, zikindă:

— Mz eartz, domnșle; dar nș mi dz mi mie sz mznînkă ȃeva?

— Kșm nș! strigă Peppino, i è foame Eschelingei Voastre?

— Frzmoasz. întrebare, mșrmzră Danglars; șșntă tokmaî dozv-zevî mi natz de ore de kndă n'am mznkată.

— Apoi da, domnșle, adaxse elă învâgndz-șî glaszlă, mi è foame, mi tare foame.

— Ши Eschelinge Voastrz vrea sz mznînce?

— Kiară akəm îndatz, daka è kz nștinȃ.

— Nimikă maî lesne, zise Peppino. Aci poate avea ȃineva totă ȃe doresȃe, nătindă, se îngelege, kșm fakă toȃi krestinii ȃei onestî.

— Niȃi kz è de vorbită! strigă Danglars, de mi într'adevzră oamenii kari ne aresteazv mi ne înkidă ar trebzi ȃelă nșȃină sz dea de mznkare areșagiloră loră.

— Ax! Eschelinge, respnșse Peppino, nș è obiȃeîș.

— E znă kșvintă foarte șrită, zise Danglars, kare se ȃerka sz mșgzleaskz ne gardianlă seș nșin amabilitatea sa, mi kz toate aȃestea mș mșȃșmeskă. Așa darz, sz mi s'adzktz de mznkare!

— Îndatz, Eschelinge. ȃe doresȃi?

Ши Peppino nșse jos oala sa de nșmîntă astă-felă înkză mîgoslă se șrktz în nșrile lăi Danglars.

— Komandъ, zise elъ.

— Aveцi bъkъtъrиz ачи? întrebъ bankersiъ.

— Че felъ! азi dak'avemъ bъkъtъrиz! ba інкъ bъkъtъrиz minъnatъ!

— Ши bъkъtarî?

— S'a dъsъ vestea!

— Eî bine! знъ пziъ, знъ pesче, vînatъ, or ши че, пъmaî съ мъnînkъ.

— Kъm va плъчае Eschelingei Voastre. Aî zisъ darъ знъ пziъ, пъ è аша?

— Da, знъ пziъ.

Peppino se skъlъ ши strigъ din totъ nentъlъ seъ:

— Знъ пziъ nentъ Eschelinge Sa!

Glassiъ lъi Peppino resъna інкъ sъb bolte, kъndъ se vъzъ знъ jъne frъmosъ, svelъ ши ne jъmъtate golъ ka vekîi пъrtъtori de pesче.

Adъчае знъ пziъ ne знъ talerъ de argintъ, ши пziъlъ sta singъrъ ne kapъi.

— Ar zиче чineva къ è la *Cafeul Parisului*, mъr-mъrъ Danglars.

— Eatъ, Eschelinge! zise Peppino lъndъ пziъlъ din mъinele jъneli banditъ ши пъnîndъ-lъ ne o masъ mъnkatъ de karî, kare fъчае, din пpъзнъ k'ънъ skъъnelъ ши знъ паlъ de pele de kapъ, totalitatea mobilъrîi din kilî.

Danglars черъ знъ къйтъ ши o fъrkъliгъ.

— Eatъ Eschelinge! zise Peppino dъndъi знъ къйтъ fъrъ vîrfъ ши o fъrkъliгъ de merimiorъ.

Danglars lъf kъйтъlъ k'o mълъ, fъrkъliga къ alta, ши інченъ съ taie paserea.

— Mъ eartъ, Eschelinge! zise Peppino пъnîndъ o mъпъ ne зmerъlъ bankersiъ, ачи се плъtesче înaintea mъnkъrîi; s'ar пstea съ пъ fîz чineva mъlъsmîtъ ewîndъ.

— Ax! ax! zise Danglars, nă mai   ka la Paris , f r'a mai n ne k  a  s  mă j noae poate; dar să facem  l kr rile da mare. Să vedem , am azit  tot  d'azna vorbind  desre eftin tatea traisl i in Italia; zn  n i  kat  s  preg siask  doz -snre-zech solde la Roma.

— Eat , zise el ; mi ar nk  zn  l dovik  l i Peppino. Peppino l  l dovik l , Danglars mi anroni  k git l  de n i .

—  n  min t , Eschelindă, zise Peppino sk l nd -se; zn  min t , Eschelinda Voastr  mai mi   cheva datoare.

— N  s zneam e  k  a  s  mă j noae! m rm r  Danglars.

Pe  rm , ot rit  să le aleagă intr'zn  fel :

— S  vedem , intreb  el , k i   i mai s nt dator  pentr  ast  pasere oftikoas ?

— Eschelinda Voastr  a dat  zn  a kont  de zn  l dovik .

—  n  a kont  de zn  l dovik  pentr'zn  n i ?

— F r  indoi l , zn  a kont .

— Bine... S sne! s sne!

— Eschelinda Voastr  mai are să mai dea patr  mi i noz -sste noz -zech mi noz  de lădovici.

Danglars deskise okii mar  k nd  azzi ast  gl m   ri me.

— E de mirat ! m rm r  el , intr'adev r ,   prea de mirat .

Mi vr  s  incheap  ear  tăierea n i l i; dar Peppino i onri m na dreant  k  m na st ng , mi intinse chea alt  m n .

— Aid , zise el .

— Che fel ! n  rizi? intreb  Danglars.

— Noi n  ridem  nici o dată, Eschelindă, response Peppino, serios  ka zn  k aker .

— K m! o s t  mi i fran i zn  n i !

— Eschelingu, è de nekreziš kýt osteneal̄ are čineva s̄ kreask̄ paserile intr'aceste pescheri blestemate.

— Aidī! aidī! zise Danglars, asta mi se pare o sekýtarḡ din cele mai mari, o komedī de ris̄, intr'adevnȳ; dar, fiind̄-k̄ mī è foame, las̄-m̄ s̄ m̄nink̄. Eat̄, čine žn̄ Irdovik̄ nent̄ d̄mneata, amik̄š meš.

— At̄nčī mai rem̄n̄š n̄maī patr̄ mīi noz̄ s̄te noz̄-zecī mī ont̄ de Irdovičī, zise Peppino k̄ acela-mī s̄nge reče; k̄ r̄bdarea ne vom̄š pl̄ti.

— Oχ! k̄t̄š nent̄ asta, zise Danglars revoltat̄ de aceast̄ st̄r̄zinȳ intr̄ a mī rīde de el̄, k̄t̄š nent̄ aceasta, ničī o dat̄. D̄-te la draks!

N̄ s̄čī k̄ čine aī a fače.

Peppino f̄k̄ žn̄ sem̄n̄š j̄nele mī intinse amīdoz̄ m̄nile mī l̄z̄ renele n̄šl̄.

Danglars se trīnti ne nataī de pele de kan̄.

Peppino reinkise žhea mī inčep̄ ear̄ s̄ m̄nīnče n̄z̄šl̄ seš k̄ sl̄nīn̄.

Danglars n̄ n̄tea s̄ vaz̄ čeia če f̄čea Peppino, dar k̄l̄nȳz̄irea dīnȳlor̄ handit̄šl̄ n̄ k̄ta s̄ lase arestat̄šl̄ ničī o īndoiat̄ desnre denrīnderea k̄ kare se ok̄na.

Era l̄m̄rit̄ k̄ m̄nka, mī kiar̄ k̄ m̄nka k̄ sgo-mot̄ mī ka žn̄ om̄ reš kresk̄t̄.

— Ḡžḡman̄šl̄! zise Danglars.

Peppino se p̄f̄k̄ k̄ n'az̄i, mī, f̄r̄ kiar̄ a mī intoar̄e kan̄šl̄, mī žm̄ m̄nkarea k̄ o linisče īngeleant̄.

Stomak̄šl̄ l̄š Danglars i se p̄rea l̄š īns̄-mī ḡž-rit̄ ka n̄tina Danaidelor̄; n̄ n̄tea krede k̄ ar n̄tea vre o dat̄ s̄ il̄ īm̄le.

K̄ toate acestea av̄ r̄bdare o j̄m̄t̄a de or̄ īnk̄; dar è drent̄ s̄ zīchem̄ k̄ ast̄ j̄m̄t̄a de or̄ i se p̄r̄ žn̄ sek̄šl̄.

G. A. BEAUCE

1848

— Que felül o sută mi franci un pui.

Se skâlî mi se dase earţ la şue.

— Să vedemă, zise elă, domnule, nă mă face să mî easă sşfletăiş mai mătă, mi snăne-mî îndată ce voră să fakă kă mine.

— Apoi, Eschelindă, zi mai bine ce vreî kă noi..
Dă-ţi ordinile mi noi le vomă năne în lăkrare.

— Atănci, deskideţi-mî mai întăiş.

Peppino deskise.

— Voiă, zise Dangleră, azăi akolo na! voiă să mănănkă!

— Ţi ă foame?

— Ei! nar'kă nă şăi!

— Ce doreşce să mănănce Eschelindă Voastră?

— O bkakă de năine şskakă, fiindă-kă năi sântă fără preţă într'aste beşări blestemate!

— Năine! fă, zise Peppino. Ei! năine! strigă elă.

Băiatăiş adăse o năinişioară.

— Eată! zise Peppino.

— Kăţă? întrebă Dangleră.

— Patră miî noşă săte noşă-zeci mi optă de lădovici. Doi lădovici s'ăă nătită înainte.

— Ce felă! o năine o sătă miî frană!

— O sătă miî frană, zise Peppino.

— Dar o sătă miî frană cereăi nătr'ăniă năi!

— Nă servimă la kartă aci, dar kă preţă otrăită.

Mănănce čineva năgină, săă mănănce mătă, čeară zече fe-
lări de bkakate săă şniă şingăşă, ă totă ačela-mî preţă.

— Earţ glăma d'adineaoră! Askăţă, verikăle, Ţi snăiă
kă n'are niă şniă kăkărečă čeia ce imbli să faci! Snăne-mî
mai bine kă vreî să mă lasă să moră de foame, mi asta ă
foarte lesne.

— Ba nă, Eschelinu, dămneata vreî să te sîngăzi sîngări. Pîrtesche și mîrînkă.

— Kă ce să pîrteskă, vită înkălyată? zise Danglars sîpîrată. Krezi kă am o sătă miî franči în posnară?

— Aî çinçi milioane și çinçi-zeci miî françi, Eschelinu, zise Peppino; asta face çinçi-zeci de pîr kîte o sătă miî françi fîr-kare, și o jîmătă de pîriș çinçi-zeci miî françi.

Danglars se înfioră.

Legătura i kîză de ne okî; totă glîmă era și asta, dar o înghele se nîră în cea de ne xrmă.

Este kiară drentă să zîcemă kă nă i se pîrea așa negoară ka mai 'nainte.

— Să vedemă, zise, să vedemă: dîndă astă sătă de miî françi, mă pîrteskă çelă pîrîină, și amî nstea ka să mîrînkă în pace?

— Fîră îndoială, zise Peppino.

— Dar kîm să çî pîrteskă? zise Danglars resfîrîndă mai în voiă.

— Nimikă mai lesne; aî șnă kredită deskisă la DD. Thomson și French, *via dei Bianchi*, la Roma; dî-mî șnă bîră de patră miî noxă sate noxă-zeci și optă de îdoviçi asîpîr'achestoră domni, și bankerslă nostră ni îlă va îsa.

Danglars vră çelă pîrîină să și dea merită bîrăi voiuge; îlă nana și xrtia ce i înfăçîșea Peppino, skrise çedăla și semă.

— Eată, zise elă, çine-çi bîrăslă kă năme deskisă.

Danglars țîră pîrîslă sîsîrîndă: i se pîrea karnea pîrea makră nentă o șmă așa de mare.

Kră nentă Peppino, elă çiti kă îsare a minte xrtia, o năse în posnară, și și xrmă mînkarea de pîră.

CAPITULŪ CXVI.

ERTAREA.

A doza-zi, Danglars simți k̄ i era foame; aerșl̄ș din pescherea aței era foarte mistșitorș: arestatșl̄ș kreș k̄, pentru zica aței, n̄ mai avea s̄ fak̄ niči o kieltsial̄.

Ka ūnș omș ekonomș, ask̄nsese j̄m̄tatea n̄isł̄i seș wi o b̄kat̄ de n̄ine în kolșl̄ș kiliei sale.

Dar îndat̄ ce m̄nk̄, i se f̄k̄ sete; asta n̄ i tre- k̄se prin minte.

Se l̄nt̄ k̄ setea n̄n̄ în minșl̄ș k̄ndș wi simți limba șkat̄ wi linit̄ de șerșl̄ș ḡrei.

At̄nči, ne mai n̄l̄ndș s̄feri fokșl̄ș ce l̄ș mistșia, strigș.

Sentinela deskise șuea; era o faș n̄oș.

K̄get̄ k̄ era mai bine pentru d̄nșl̄ș s'aib̄ a face k̄ o k̄nosçind̄ vek̄.

K̄m̄ș pe Peppino.

— Eat̄-m̄ș, Esçelinș, zise banditșl̄ș înf̄șșșndș- se k̄ o ḡbire ce se n̄r̄ ūnș semnș b̄nș l̄i Danglars. Ce doreshi?

— Ș̄ beaș, zise arestatșl̄ș.

— Esçelinș, zise Peppino, șii k̄ vinșl̄ș è f̄r̄ș n̄eșș n̄n- n̄ejșrșl̄ș Romei.

— At̄nči d̄-mi an̄ș, zise Danglars k̄șt̄ndș s̄ ska- ne de im̄șl̄șmal̄.

— Oș! Esçelinș, ana è mai rar̄ de k̄t̄ș vinșl̄ș; è o seșet̄ așa de mare!

— Aidī, zise Danglars, earz inchenemš, dšne kšm se vede!

— Ši, sšrizindš ka sš s'arate kš glšmesče, bietslš omš simgea tšmlele sale pline de sšdoare.

— Sš vedemš, verikšle, zise Danglars vžzindš kš Peppino remšnea nepšštorš, Ńi čerš žnš paħarš de vinš; mš veī refšsa oare?

— Ńi am sšsšš, Esčelindš, kš nš vindemš kš Ńi-ita, resušnse kš gravitate Peppino.

— Eī bine! sš vedemš atšnčī, dš-mī o bštiliž.

— De kare?

— De čelš mai estinš.

— Toate sšnš de žnš preŃš.

— Ši če preŃš?

— Dožš-zočī šī činčī miī trančī bštilia.

— Zi mai bine, strigš Danglars k'o amžžčizne ne kare nšmai Harragon ar fi pššt'o nota in diapasonš glš-sšnš omeneskš, zi mai bine kš vreŃi sš mš desnoiadžī, mai bine aša de kššš sš mš sššniadžī kš bškšjika.

— Poate kš asta sš Ńiž kšgetšš domnšš nostrš.

— Ši čine è domnšš vostrš?

— Ačela la kare te aš kondššš čea altš ierī.

— Ši žnde è?

— Ačī.

— Fš-mš sš ilš vžžš.

— E lesne.

Peste žnš minšš, Luigi Vampa era inaintea lš Danglars.

— Mš kižmī? întrebš elš ne arestatšš.

— Dšmneata estī, domnšle, kanšš nersoneilorš kari m'aš adššš ačī?

— Da, Esčelindš; ne žgmš?

— Че доресчи дела mine drentă reskămpăgare ? vorbesche.

— Dar è foarte simplă chele çinçi milioane pe kari le ai asăpă-çi.

Danglars simçi zăă spasmă spăimintătoră sfișăizăndăi inima.

— Nămaî atăta am ne lăme, domnule, și asta è totă che mi remăne dela o stare nemărginită, și de mi veî lăa și asta, iea-mi și viăga înkailea.

— Ne este onrită să çii vărsămă săngele, Eschelingu.

— Și çine v'a onrită ?

— Acela kărgia sântemă datorî askăltare.

— Sânteuî dară săb askăltarea kăiva ?

— Da, ațelă che ne este kană.

— Kredeam kă dămneata estî kană.

— Eă sânt kană ačestoră oamenî, dar am și eă ne altă kare este kană meă.

— Și ațela è mi elă sănsă kăiva ?

— Da.

— Kăi ?

— Lăi Dămnezeă.

Danglars remase zăă mină kăgetătoră.

— Nă te îngelegă, zise elă.

— Se poate.

— Și ațelă kană v'a zisă să mă traktăuî astă-felă ?

— Da.

— Kă che skonă ?

— Nă sçii.

— Dar nă voiă maî aveă niçi zăă bană ne zămă.

— O kreză.

— Să vedemă, zise Danglars, vreî zăă milionă ?

— Nă.

— Doar milioane?

— Nu.

— Trei milioane?... patru?... Să vedem, patru? Mi le daș kă tokmeală ka să mă lasă să mă dăkă în pace.

— Pentru ce dai patru milioane din ceia ce preșesce ținți? zise Vampa; asta va să zikă kgrată kamă, domnule banker, ne kăță kynoskă mi că.

— Lăugi-mi totă! Lăugi-mi totă! vă zikă, strigă Danglars, mi omoriți-mă!

— Aidă! aidă! alin-te, Eschelin, mi inveninezi sangele, ceia ce mi va da o foame inkă să măninți ună milionă ne zi; sîi dară mai ekonomă, la drakă!

— Dar kăndă nă voiș mai avea bană ka să vă plăteskă? zise Danglars afară din sine.

— Atăncă veă avea foame.

— Voiș avea foame? zise Danglars invinegindă-se.

— E de krezătă, respense legmatikă Vampa.

— Dar zici kă nă vreți să mă omoriți?

— Nu.

— Și vreți să mă lăsați să moră de foame?

— E altă ceva.

— Ei bine! tikălosiloră! strigă Danglars, voiș de-ja infamele voastre kalkăle; o dată am să moră, voiș mai bine să termină îndată; făceți-mă să sferă, torturați-mă, omoriți-mă, dar nă veți mai avea semăntăra mea.

— Kăm va plăcea Eschelinței Voastre, zise Vampa.

Și emi din kilă.

Danglars s'arănkă răgindă ne neile sale de kană.

Čine eră oamerăi aestia? Čine era aelă kană nevzătă? Če proiekte șma eă asăpra lăi? Și ne kăndă toată lămea se nătea resămăntăra, pentru ce nămai eă singură să nă poată?

— Ei bine! ticăloșilor! voiți dejna infamele văstre calcule.

Ox! fьгъ indoialъ, moartea, o moarte repede mi iste era знѣ mizlokъ бзнѣ de a inçela pe açei inemivî inver-шзнaдi kari semъna къ згma азьпгъi o resbъnare neingeleasъ.

Da, insъ sъ moarъ!

Nentrъ intia oarъ poate in kariera sa atъtъ de lъn-гъ, Danglars kъgeta la moarte къ doringa mi къ temerea totъ de o datъ de a мъri; dar minъtlъ sosise nentrъ din-slъ ka sъ mî onreaskъ vederea азьпга fantasmei neimъnъ-kate че trъesche in intrъ fiъ-kъria fiinge, kare, la fiъ-che бъ-taiz de inimъ, i zise: — Vei мъri!

Danglars semъna къ aचेle feare selbatice pe kari le insъfleçesche vîntoarea, nentrъ-kъ le desperъ, mi kari, totъ desperъndъ-se, rezшesкъ зne-orî a skъna.

Danglars kъgetъ la o fьгъ.

Dar zidъrile era insъ-mî stъnka; dar, la singъra e-mire че kondъçea afarъ din kiliz, знѣ omъ çitea, mi la snatele aчesъi omъ se vedea trekîndъ in sxs mi in jos nisçe зmbre armate къ пъсчi.

Otrъiea sa d'a nъ semna çinъ dozъ zile, dъne kare çerъ de mъnkare mi dete знѣ milionъ.

I s'adъse o çinъ minъnatъ, mi i se lъz milionъlъ.

De atъnçi, viaça neferivitъlъi arêstatъ fъ o divagare nekontenitъ.

Sъferise atъtъ de mълtъ, inkъtъ nъ maî voiea a se es-nъne la sъferingçe, mi priimea totъ че i se çerea.

Dъne dozъ-sure-zече zile, intr'знѣ dъne-priinzъ dъne че mъnkase ka in frъmoasele sale zile de ferivire, mi fъkъ sokotelele mi vъzъ къ detese aша de mълte бзнъri къ nъme deskise, inkъtъ nъ i maî remъnea maî mълtъ de кълъ çinçi-zеçi de miî françi.

Atъnçi, se fъkъ o reakçivne intr'insъlъ foarte straniz;

elă kare pârăsisie ținçı milioane, se cerkă sâ skape cele ținçı-zeci miî françı ce i mai gemănea.

Maî bine de kătă sâ dea acele ținçı-zeci miî françı, se otărî sâ trăiască o viață de privațiunii, avă lăurî de speranță kari s'apronia de nebunî.

Elă kare de atăță de mătăță timpă ăitase pe Dămnezeă, și adăse a minte de dînsălă, kă Dămnezeă făkăse de mătă otî minăni; kă pescherea pătă sâ se sârpe; kă pătă karabinariî pontifikali sâ deskonere astă retragere blestemată și sâ i viiă intr'ajstoră; kă atăni i mai gemănea ținçı-zeci miî françı; kă era o sarmă destă kă sâ împedice ăă omă de a mări de foame.

Se răgă lă Dămnezeă sâ i pătreste aste ținçı-zeci miî françı, și, răgăndă-se, plăse.

Trei zile trekăstă astă-felă, în kari pătăle lă Dămnezeă fă neînchetăță, dăka nă în inima sa, celă pătăniă pe bazele sale.

Din kăndă în kăndă avea minăte de nebunî, în kari kredea kă vedea prin ferestre ăă bătăniă în agonîă intr'o kameră pătătoasă.

Și bătăniăță mătăea asemene de foame.

În a patra zi, nă mai era ăă omă, ăi ăă kadavă vîeșitoră.

Adănase de pe jos nîă la cele mai din ămă fătă-mătărele din vekile lă bskate și închepăse a mătăka rogojina kare era asternătă pe pătămintă.

Atăni răgă pe Peppino, kăm roagă ăineva pe angelă seă gardiană, sâ i dea ăeva de mătăkare.

I dete o miă de françı pentr'o îmăkătăță de pătăne. Peppino nă resănsse.

În a ăineva zi, se tîrî nîă la intrarea kiliei.

— Dar nă estî krestină? zise elă skălăndă-se pe

genșki: vreî s̄ omori ŝn̄ om̄ kare ȳî è frate înaintea l̄i D̄smnezē?

— Ox! amicii mei de alt̄ dat̄! amicii mei de alt̄ dat̄! m̄r̄m̄r̄ el̄.

Și k̄z̄z̄ k̄z̄ faȳa la n̄m̄int̄.

Pe ŝrm̄, sk̄l̄nd̄-se k'ŝn̄ fel̄ de desperare:

— Ťnde è kan̄l̄? striḡ el̄, ŝnde è kan̄l̄!

— Eat̄-m̄! zise Vampa areȳnd̄-se de o dat̄; ȳe mai dores̄i?

— Iea-mi aȳr̄l̄ ȳel̄ din ŝrm̄, inḡn̄ Dangler̄s in-tinz̄nd̄i portfolișl̄, mi las̄-m̄ s̄ tr̄esk̄ aȳi intr'ast̄ ne-sȳere; n̄ mai ȳer̄ libertatea, ȳer̄ n̄mai s̄ tr̄esk̄.

— Șșferi dar̄ m̄l̄? întreb̄ Vampa.

— Ox! da, șșfer̄, mi foarte kr̄d̄!

— K̄z̄ toate aȳestea șșnt̄ oamen̄i kari aș șșferit̄ mai m̄lte de k̄l̄ d̄smneata.

— N̄ kreȳ.

— Ba da! aȳeia kari aș m̄rit̄ de foame.

Dangler̄s mi ad̄se a minte de aȳel̄ b̄tr̄n̄ ne kare, in timn̄l̄ neșniei sale, il̄ vedea, ne fereastră n̄k̄toasei sale kamere, gem̄nd̄ ne natsi.

Se lovi k̄z̄ fr̄ntea de n̄m̄int̄ skoȳnd̄ ŝn̄ gemet̄.

— Da, este adev̄rat̄, șșnt̄ alȳi kari aș șșferit̄ mai m̄lte de k̄l̄ mine, dar ȳel̄ n̄ȳin̄ aȳeia aș fost̄ martiri.

— Te k̄es̄i, ȳel̄ n̄ȳin̄? zise ŝn̄ glas̄ înt̄nekos̄ mi solemn̄l̄, kare f̄k̄z̄ s̄ se șșrleask̄ n̄r̄l̄ in kan̄l̄ l̄i Dangler̄s.

K̄z̄t̄ra sa sl̄bit̄ se ȳerk̄ s̄ distinḡ obiektele, mi v̄z̄z̄ la șșnatele bandit̄l̄ ŝn̄ om̄ inf̄șșrat̄ intr'o man-ta mi perd̄t̄ in șșmbra ŝn̄i stil̄ de neat̄.

— De ȳe s̄ m̄ k̄esk̄? inḡn̄ Dangler̄s.

— De rez̄l̄ ne kare il̄ ai f̄k̄t̄, zise aȳela-mi glas̄.

— Ох! да, мъ къескѣ! мъ къескѣ! strigѣ Danglars.
 ШИ ми lovi nentsѣ кѣ пѣmnсѣ seѣ slѣbitѣ.

— Агнчѣ, те ертѣ, zise omѣлѣ агнкѣndѣ-ши mante-
 la ми fѣkindѣ знѣ nasѣ sure a se пѣne la lѣminѣ.

— Kontele de Monte-Cristo! zise Danglars mai па-
 lidѣ de snaimѣ de кѣтѣ de foamea ми de-miseria de mai 'nainte.

— Те инчелѣ; нѣ sѣnt kontele de Monte-Cristo.

— ШИ чине esti дагѣ?

— Sѣnt ачела ne kare ilѣ агѣ vѣndѣлѣ, ilѣ агѣ pre-
 datѣ, ilѣ агѣ desneratѣ; sѣnt ачела ne a кѣгѣia fidanѣatѣ агѣ
 prostitѣit'o; sѣnt ачела ne d'assura кѣгѣia агѣ кѣkаtѣ ka sѣ
 vѣ инѣлѣagѣ пѣnѣ la fortѣnѣ; sѣnt ачела ne алѣ кѣгѣia tatѣ
 ilѣ агѣ fѣkѣtѣ sѣ moarѣ de foame, ачела ne kare ilѣ агѣ kon-
 demnatѣ sѣ moarѣ de foame, ми kare кѣ toate ачестea te
 eartѣ, pentрѣ кѣ are nevoiѣ insѣ-ши elѣ de a fi ertatѣ: sѣnt
 Edmondѣ Dantѣs!

Danglars skoase знѣ singѣrѣ strigѣлѣ, ми кѣzѣ la пѣmѣntѣ.

— Skoalѣ-te, zise kontele, ѣѣ ѣ skѣnatѣ viagѣ; а-
 semene soarte нѣ s'a intimnatѣ челорѣ агѣ doi komnлчѣ аѣ
 teѣ: знѣлѣ ѣ nebзнѣ, чelѣ altѣ mortѣ! Чине-ѣѣ челе чинчѣ-zечѣ
 ми франчѣ kari ѣ remѣнѣ, ѣѣ иѣ dѣrѣeskѣ; кѣтѣ pentрѣ челе
 чинчѣ milioane fѣrate dela snitale, li s'aѣ restѣitѣ de o мѣ-
 нѣ nekѣnoskѣтѣ.

ШИ акѣm мѣnѣnkѣ ми bea; astѣ searѣ esti оasnele меѣ...

Vampѣ, dѣne че se va sѣtѣra omѣлѣ ачesta, va fi liberѣ.

Danglars remase кѣ faѣa la пѣmѣntѣ, ne кѣndѣ kon-
 tele se депѣrta.

Кѣndѣ ми redikѣ канѣлѣ, нѣ mai vѣzѣ de кѣтѣ знѣ
 felѣ de змbrѣ kare despѣrea вѣ koridorѣ ми вѣnaintea кѣгѣia
 se вѣklina bandiѣгѣ.

Dѣne кѣm ordonase kontele, Danglars fѣ servitѣ de
 Vampѣ, kare zise sѣ i adѣkѣ чelѣ mai бзнѣ vinѣ ми челе

Sunt Edmondū Dantès.

maî bşne frökte din Italia, şii kare, lændş-lş în trşşra sa de postş, ilş pşrşsi pe drşmş, rezimatş de şnş arbşre.

Ştrş akolo nĩnş la zĩş, nesşĩndş şnde se afla.

Kşndş se læminş de zĩş, vşzş kş era ling'şnş rĩş-şiorş: i era sete, şii se tĩri nĩnş la dĩnsşlş.

Anlekşndş-se ka sş bea, şii vşzş pşrşlş kş se fşkş-se albş.

CAPITULU CXVII.

5 OCTOMBRE.

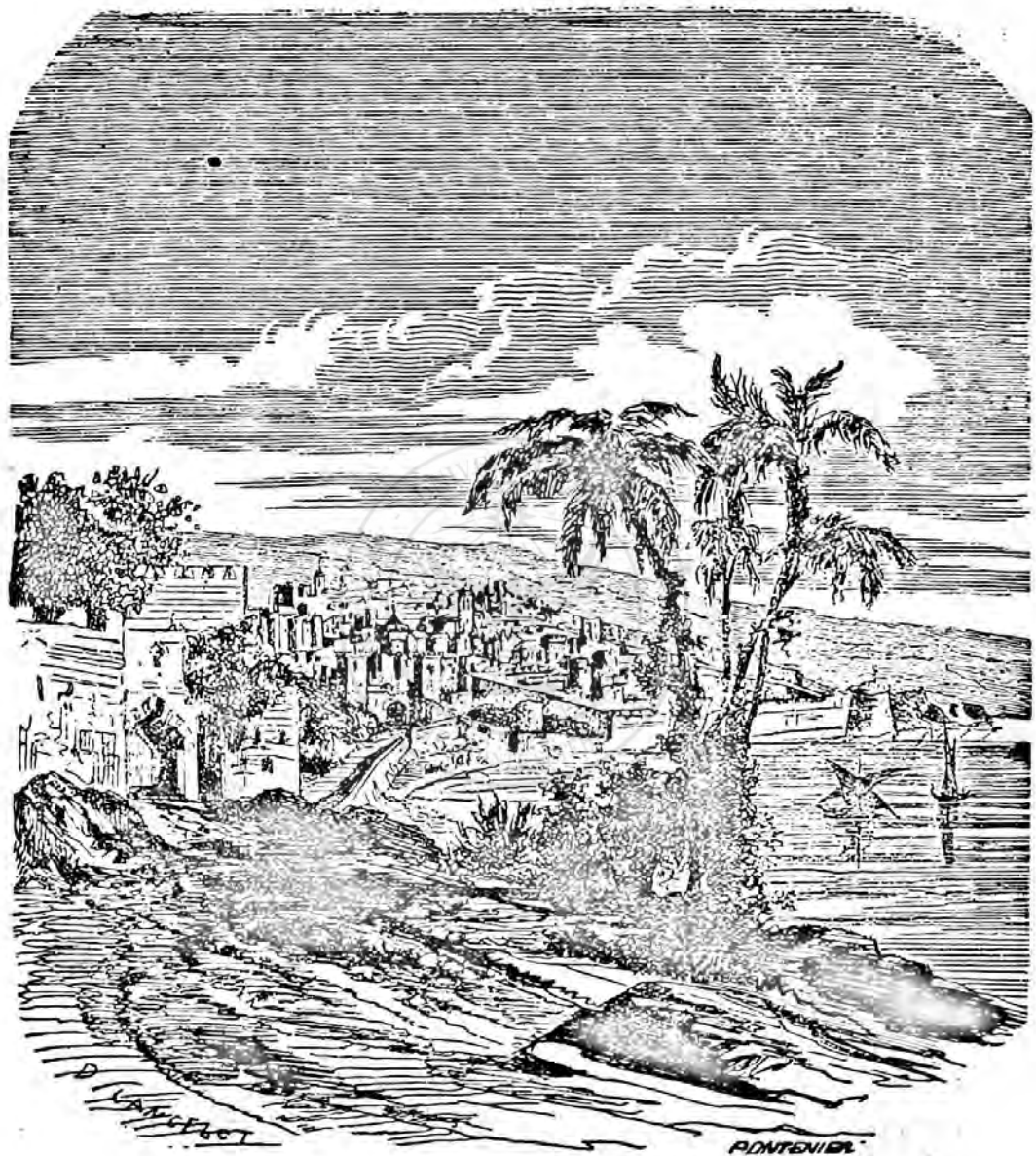
Era anroane mease ore ale sereĩ; o zi de kşloarea o-
paleĩ, în kare şnş soare de toamnş infiltra razele sale de arş, kşdea din çerş pe marea cea albşstrşĩş.

Kşldşra zileĩ se şinsese gradatş, şii şineva înşene ş sş simşş acea adiere şşiorş kare seamşnş ka resşflarea natşrei destentşndş-se dşne somnşlş şelş arzştorş alş mezeĩ zile, sşflare nşkşş kare rekoresşe koastele Mediteraneĩ, şii adşşe din şermş în şermş profşmşlş arbşrilorş, amestekatş kş mĩrossşlş şelş akrĩvĩosş alş mşrĩĩ.

Pe acesş lakş nemşrginitş kare se întinde dela Gibraltar nĩnş la Dardanele şii dela Tşnis nĩnş la Venezia, şnş yacht şşiorş, kşratş şii elegantş desnre formş, alşneka în abşrĩĩ şei d'ĩntĩĩş aĩ sereĩ.

Miskarea sa era ka de o lebşdş kare şii deskide a-şinele la vĩntş şii kare seamşnş kş alşnekşş pe aşş.

Tunis.

Înainte, revede mi grațios tot de o dată, mi lăzândă inderțăi o brazdă fosforătoare.

Păgînă kște păgînă soarele, ale kărsia gaze din ărmă le amă salstată, desprăse săb orizontăle ocidentală; dar ka snre a înkăviingă visele strelăcite ale mitologiei, fokările ei indiskrete, apărindă eargă în vîrfăle fî-kărsă vală, semăna a deskoperi kă zărlă de flakărs s'askănsese în sînăle Amphitritei, kare se ăerka în-dewertă a mi askănde amantăle în kștele mantelei sale azărate.

Yachtul înainte revede, de mi în anaringă abia era destăle vîntă ka să fakă a plăti koama băklată a snei fete jăne.

În niăoare pe proră, ănlă omă înaltă de tală, kă faăa de bronză, kă okisăle lăpăle, vedea kăm vinea snre dînșăle nămintăle săb forma snei grămade întănekoase mi konică, ewindă din mizlokăle valărilor ka o plărie nemărginită de Catalan.

— Akolo è Monte-Cristo? întrebă k'ănlă glasă gravă mi plină de o întristare profăndă kăltorăle la ordinile kărsă plărea kă era sănsă nentr'ănlă minăle mikăle yacht.

— Da, Eschelingă, resănsă patronăle, sosimă.

— Sosimă! mărmărsă kăltorăle kă o melankolă nesănsă

Pe ărmă adasse înăetă:

— Da, akolo va fi portăle.

Mi se skăfăndă eargă în kăgetarea să, kare se trăăcea print'rănlă sărlăle măi tristă de kătlă lakremele ăe le ar fi vărsată.

Kăte-va minăte dăp'ăăeia, se văză pe nămintă lăăăiea snei flakăre kare se stinse îndată, mi sgomotăle snei arme de fokă ajănsă năntă la yacht.

— Eschelingă, zise patronăle, eată semnalăle de ăskată; vreă să resănsă dămneata însă-ăi?

— Ce semnăle? întrebă acesta.

Patronăle întinse mâna către însăle, la koastele karia se șrka șnș fșmș latș și albicioș kare se resundea lșgindș-se.

— Ax! da, zise elș par'kș s'ar fi skșlatș dșpe somnș, dș-mi.

Patronăle i întinse o karabinș inkșrtatș; kșltorșle o lșș, o redikș inșelș și o deskșrkș în aerș.

Dșpe zече minste, nșzele fșrș strinse și ankora fș arșnkatș çinçi sște nası departe de mikșle portș.

Lșntrea se afla pe mare kș patrș lonștarı și șnș pilotș.

Kșltorșle se dete jos, și în lokș de a ședea la nșpș, kare era garnitș nentș dınșle k'șnș tapelș albastrș, stșle în niçioare și kș brayeke inkșrșçimate.

Lonștariı asenta, kș lonșetele lorș pe jșmștate redikate, ka nișce naseri çe și șșkș arinele.

— Mergeçi! zise kșltorșle.

Çele onș lonșete rekșzșrș în mare de o datș și fșrș ka șș fakș șș sarș niçi șnș stronș de apș.

Pe șrș barka alșnekș reneșe.

Înr'șnș minșle ajșnsșrș la șnș sınıșiorș formatș de o skobitșrș natșralș; barka dete de șnș fșndș de nisınș șșbçire.

— Eșçelınçș, zise pilotșle, șrkș-te pe șmeriı a doi oamenı dıntr'aı nostri, eı te vorș dșce pe șskatș.

Jșnele resnșse l'açeastș invitare printr'șnș semnș de indifșrınçș kımplektș, și trase niçioarele din barkș și se lșș în apș, kare i se șrkș nınș la brșș.

— Ax! Eșçelınçș, mșrımșrș pilotșle, nș façi bine çeia çe façi, și veı façe șș ne çiıș de reș domnșle.

Jșnele înaintș mereș către çermș, șrșmșndș doi mateloçi kari alegea fșndșle çelș mai bșnș.

Dșpe vr'o trei-zęçi de nası, çermșiserș. Jșnele și

Patronul i întinse carabina încărcată.

skatara ničioarele pe unŭ terimŭ uskatŭ, ūi kŭzta kŭ okiŭ ĩn-ŭrejurŭi kalea ĩnprobabilŭ ce era sŭ i o arate, kŭcŭi era noante de totŭ.

Īn minutŭlŭ kŭndŭ ūi ĩntorcea kanŭlŭ, o mŭnŭ se rezimŭ pe ŭmerŭi, ūi unŭ glasŭ ilŭ fŭkŭ sŭ tresarŭ.

— Bŭnŭ zisŭ, Masimilian, zicea aĭestŭ glasŭ, estŭ esaktŭ, mŭlŭŭmeskŭ.

— Dŭmneata estŭ, konte! strigŭ jŭnele k'o miskare ce semŭna a bŭkŭriŭ, ūi stringĭndŭ kŭ amĭndozŭ mŭlineleŭ mŭlinele lŭi Monte-Cristo:

— Da, sĭi bine, atŭtŭ de esaktŭ ka dŭmneata; dar estŭ plinŭ de anŭ, skŭmnŭlŭ meŭ amikŭ; katŭ sŭ te ĩremenescŭi kŭm ar zice Calypso lŭi Telemacŭ! Vino darŭ,   o lokŭingŭ pe aĭi ĩregŭtitŭ ĩntrŭ dŭmneata, ĩn kare veŭ zita ostenealŭ ūi frigŭ.

Monte-Cristo vŭzŭ kŭ Morel se ĩntorcea.

Astentŭ.

Jŭnele ĩntr'adevŭrŭ vedea kŭ mirarc kŭ niĭi o vorbŭ nŭ ewise din gŭra aĭelora kari ilŭ adŭseserŭ, kŭ nŭ le plŭtise ūi kŭ plekaserŭ kŭ toate aĭestea.

S'arzea kiarŭ bŭtaia lonetelorŭ barĭei, kare se ĩntorcea kŭtre mikŭlŭ yacht.

— Ax! da, zise kontele, kasŭi matelogiŭ dŭmitale.

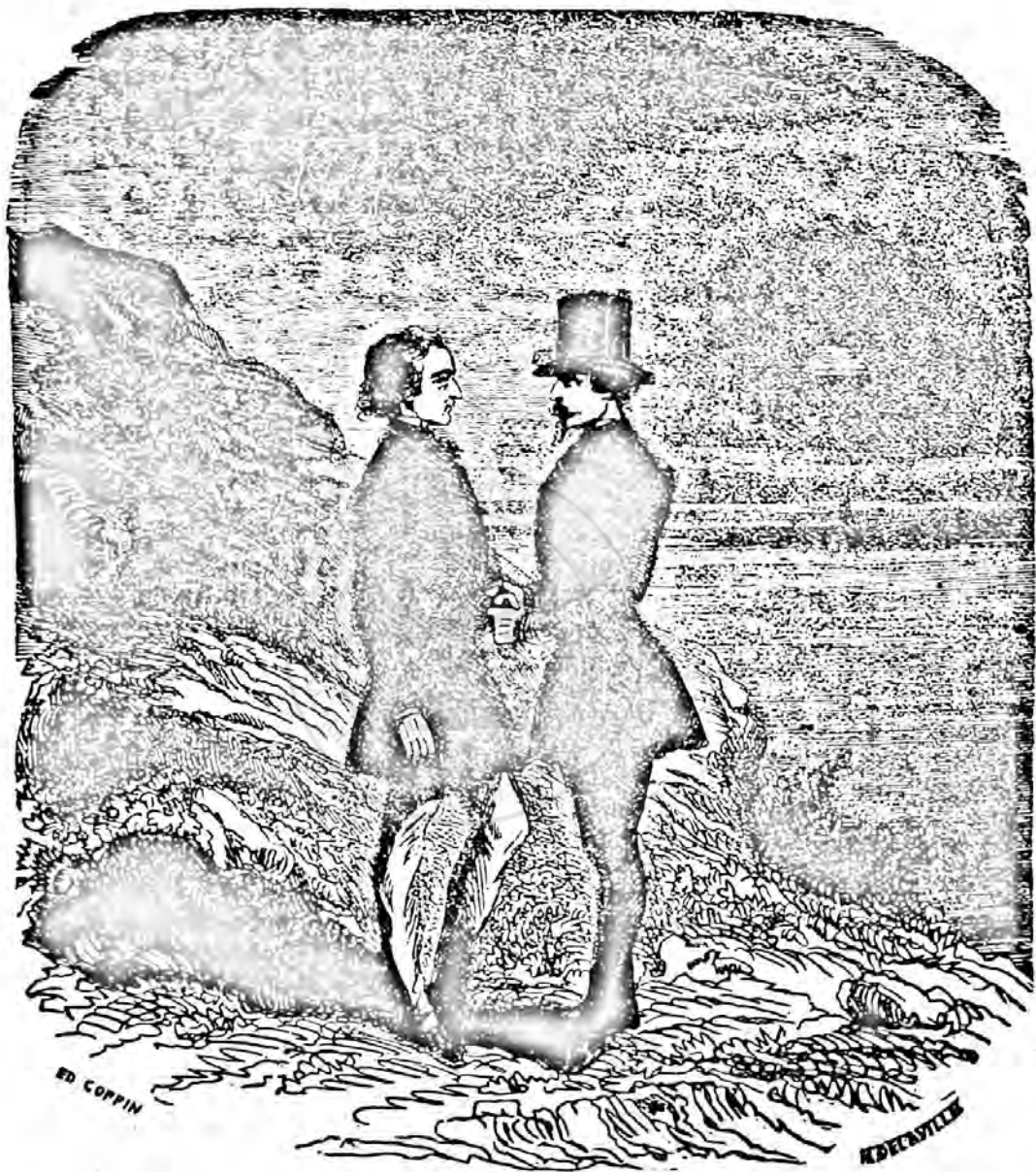
— Fŭrŭ ĩndoialŭ, nŭ le am datŭ nimikŭ, ūi kŭ toate aĭestea aŭ plekatŭ.

— Nŭ te mai ĩngriji de aĭeasta, Masimilian, zise rĭzĭndŭ Monte-Cristo; am o tokmealŭ kŭ marina ka sŭ notŭ vini ĩn ĩnsŭla mea fŭrŭ sŭ m'anŭce sŭ plŭteskŭ nimikŭ ĩntrŭ kŭlŭtorŭ. Sŭnt abonatŭ, kŭm se zice ĩn ĩerele ĭivilisate.

Morrel se zitŭ la kontele kŭ mirare.

— Konte, i zise elŭ, nŭ mai estŭ aĭela-ūi ka la Parisŭ.

— Ūi kŭm?

— Duinneata eest, conto! strigă jucele.

— Da, ați rizi.

Frântea lui Monte-Cristo se întorse de o dată.

— Ai drentate de a mi aduce a minte kəm eram, Masimilian, zise el; a te revedea era o fericiire pentru mine, mi șitam kə or ce fericiire   trektoare.

— Ox! n ! n ! konte, strig  Morrel ansk nd  de amindouă m inele pe amik l  se , rizi, din kontra, fii fericit , d mneata, mi probează-mi prin indiferința d mitale k  viaga   zrit  n mai pentru ce  ce sfer . Ox! estii ind rgtor , estii b n , estii mare, amik l  me , mi te prefacii k  estii voiosă n mai ka să mi dai k ragi .

— Te incheii Morrel, zise Monte-Cristo: intr'adev r  s nt fericit .

— Ax! m  zigi pe mine, at t  mai bine.

— Șii k m?

— Da, k ci o svii, amik l  me , k m zicea gladiator l  intr nd  in Circu s blim l i imparator ,  i zik  d mitale:

— „Chel ce merge să moarg  te salatz.”

— N  estii konsolat ?  ntreb  Monte-Cristo k'o privityre strani .

— Ox! zise Morrel k'o privityre nlin  d'amărăciune, ai krezat  intr'adev r  k  n team fi?

— Ask lt , zise kontele! mi ask l i vorbele, n    așa, Masimilian? N  m  krezii z  om  de rind , o moarg  kare skoate s nete f r  ni i z  in eles .

K nd  te  ntreb  daka estii konsolat ,  i vorbeskă ka z  om  pentru kare inima omeneask  n  mai are secrete.

Ei bine! Morrel, s  intr m  in-prer n  in f nd l  i-nimeii d mitale mi s'o sond m .

E tot  așea nepache f goas  a d rerei kare face korp l  s  salte k m saltă lez  in enat  de m stik ?*

* O insekt  din America.

totă acea sete țrbată kare se stinge nșmaî în mormîntă? E totă acea idealitate a pșrerei de reș kare arșnkă ne omă afară din viață în goana morșii, saș è nșmaî slăbirea kșragișlă ostentă, șrîțlă kare stinge raza de șneranșă țe ar vrea șă lășeaskă? E perderea . memoriei kare adășe nenștinga lakremeloră?

Ox! șkșmșlă meș amikă! daka este asta, daka nș maî podi nșnșe, daka și krezi moartă inima amorșită, daka nș maî ai nștere de kăț în Dșmnezeș, nșviri de kăț nștră Dșmnezeș, amice, șă lășmă la o parte vorbele kari șșntă prea înșște pentru înșeșlă țe le dă șșletălă noștră.

Masimilian, ești konsolată, nș te maî nșnșe.

— Konte, zise Morrel kș glasă țe lăș dășe mi nekintită totă de o dată, konte, askăltă-mă kșm askăltă țineva ne șnă omă kare vorbeșe kș degitălă întinșă ne nșmîntă, kș oki redikașă șnre țeș; am vinită lingă dșmneata ka șă moră în brașele șnă amikă.

Fățș indoială, șșntă oameņi ne kari ũ isbeșkă; isbeșkă ne șoră-meă, Julia, isbeșkă ne șoșlă ei Emanuel, dar am treșinșă șă mi se deskiză nișe brașe țari ũi șă mi șșrîză în minștele din șrmă; șoră-meă ș'ar îneka de lakreme mi ar leșina; așă vedea-o șșferindă, ũi eș am șșferită deștălă; Emanuel mi ar șmălșe arma din mășă ũi ar îmulea kasa kș ștrigătele lăi.

Dșmneata, konte, kare mi ai dată kșvîntălă, dșmneata kare ești maî măltă de kăț șnă omă, dșmneata ne kare te așă nșmi șnă Dșmnezeș daka n'ai ũi mșritoră, dșmneata mă veș kondășe binîșioră ũi kș tinereșe, nș è așă, pîșă la porșile morșii?

— Amice, zise kontele, mi maî remăne o indoială, aveă-veș oare așă de nșșină nștere, kăță țrășă aveăi ka șă ũi arășă dșșereă?

— Nu, vezi, sânt simnă, zise Morrel întinzîndă mîna kontelăi, mi pîlsălă meş nu bate nici măi tare nici măi închetă de kîlă altă dată. Nu, mî simţă în kapîtslă kîi mele; nu mî voiş dăce măi departe.

Me ai zisă s'astentă mi sî speră, s'ciî ce ai fîkăţă, nefericităle înţelentă ce estî?

Am astentăţ o lănu, adikă am sferită o lănu! Am sperată (omălă è o biată tikloasă fiingă)! am sperată, ce lăkră? nu s'ciî nimikă, şă ce nekănoskăţă, absurdă, smintită! o minăne... kare? nămăi Dămnezeş poate a o sîne, elă kare ne a amestekăţ mintea kă aţeanebăniş ce se nămesce speranţă.

Da, am astentăţ; da, am sperată, konte, mi de şă patrară de oră de kăndă vorbimă, fîră ka sî s'ciî, mî ai sfîrămată de o săţ de orî mi mî ai torturată inima, kăvî fî-kare vorbă d'ale dămitale mî a probată kă nu măi è speranţă pentru mine.

O konte! kîlă de dăce mi kă kăţă volăntate mî voiş repăsa în braţele morţii!

Morrel pîlsăngi aste vorbe din şmă k'o energă kare fîkă ne kontele sî tresară.

— Amikălă meş, şmă Morrel vîzîndă kă kontele tăcea, mî ai însemnată zisa de 5 oktombre ka şă termină ală întăzrierei ce mî cereai... amikălă meş, astă-zî este 5 oktombre.

Morrel skoase orlogislă seş.

— Sântă nouă ore, măi am înkă trei ore de trăită.

— Fî, respănsa Monte-Cristo.

Morrel şmă makinală ne kontele, mi ajănseră în pesçeră fîră ka Masimilian sî simţă înkă.

Allă tanete săb niçioarele sale, o şme se deskise, profămele îlă înfăşăgară, o lămină i bătă la okî.

Morrel se onri, îndoindă-se sã înainteze; se temea de deliciaele cele îmbătătoare kari ilã impressurã.

Monte-Cristo ilã atrase binimiorã.

— N'ar fi bine, zise elã, sã întrebşingurãmã cele trei ore kari ne remănã ka acei Romanã din vekime kari, fiindã kon-demnaã de Neron, imneratorãlã mi mostenitorãlã lorã, se punea la masã kãrnãã de flori mi resãla moartea kã profãmãlã eliotronelorã mi alã roselorã?

Morrel sãrise.

— Kãm vei voi, zise elã; moartea è totã moarte; è sitarea, adikã repãssãlã, adikã linsa vieãei, mi prin õr-mare a dãrerei.

Шез.

Monte-Cristo mi lãrã şnã lokã în fããã lãi.

Se allã într'acea minãnatã salã de mãnkarã ne kare amã deskris'o mi în kare statsele de marmurã nãrta ne kanelele lorã komãri totã d'ãrna pline de flori mi de frãkte.

Morrel privise toate k'şnã okiã vagã, mi era de kre-zãtã kã nã vãzãse nimikã.

— Sã vorbimã ka bãrbaãi, zise elã sitãndã-se a-gintatã la kontele.

— Vorbesãe, respãnse acesta.

— Konte, zise Morrel, estã resãmãtãlã tãtãlorã kã-nosãingelorã omenesãi mi semenã nar'kã ai fi vinitã dintr'o lãme mãi înaintatã mi mãi învããatã de kãlã a noastrã.

— E şnã ãe adevãratã în vorãcle dãmitale, Morrel, zise kontele kã aãelã sãrisã melankolikã kare ilã fããea ama de frãmosã: am vinitã dintr'o planetã kare se nãmesãe Dãrere.

— Krezã totã ãe mi şnãi fãr'a kããta sã pãtrãnzã in-ãelesãlã, konte, mi proba è kã mi ai zisã sã trãeskã, mi am trãitã; kã mi ai zisã sã şnerã mi mãi am şnerãtã.

Voiș kșteza darъ sъ dї zikš, konte, ka kšm ai fi mšritš o datъ: „konte, moartea è rea?“

Monte-Cristo se zita la Morrel k'o nesnšsš tinerece.

— Da, zise elš; da, fšrъ indoialъ, è foarte rea, daka veī sfšrъma astš infššzšrъš mortalъ kare cere kš stšršinцъ sъ trъiaskъ.

Daka dї veī face karnea sъ dїne sšb dinцїi nevъzșđї ai znšї nšmnalš; daka veī gъrї k'znš glonцš neīncелеgъtorš mї totš d'asna gata a se getъci în kalea sa kreerїї ne kari cea mai mikъ çioknire īī indšregeazъ, fšrъ indoialъ, veī sš-feri, mї veī nšrъsi kš zrъ viaца, nšrīndš-дї, în mizlokšlš agoniei desperate, mai bъnъ de kъtš znš repasš kšmpzratš aša de skšmnš!

— Da, īncелеgš, zise Morrel, mї moartea mї viaца mї aš sekretele de dšrere mї de volšntate: totšlš è sъ le kšnoaskъ çineva.

— Tokmaī, Masimilian, mї ai snšsš vorba cea mare.

Moartea este, dšne grijea ce avemš a ne nšrta bine saš reš kš dīnsa, saš o amikъ ce ne leagъnъ aša de dšl-çe ka o kreskъtoare, or o inemikъ ce ne smšlge kš violin-цъ sšfletšlš din kornš.

Įnr'o zi dšne ce va trъi lšmea noastrъ vre o miiz de anī; dšne ce se va face çineva domnš neste toate nšterile destruktive ale natšrei snre a le face sъ serveaskъ īntrъ fericirea generalъ a omenirei; dšne ce va sui omšlš, kšm snšneaī adineaorъ sekretele morцїi, moartea va devini ama de dšlçe mї aša de volšntšoasъ ka somnšlš gъstatš în bragele prea īšbitei noastre.

— Mї dak'ai vrea sъ mori, konte, ai nštea sъ mori astš-felš, dšmnata?

— Da.

Morrel i īntinse mъna

Înțelegă akəm, zise elă, nentru țe mī aī dată întilnire aci, într'astă însășă singuratikă, în mizlokășă xnsī oțeană într'astă palată saterană, sensikru țe ar fi fostă invidiată de xnă Pharaon: nentru-kă mă isbescī, nă è așă, konte? Nentru-kă mă isbescī destășă ka să mī daī xna dintr'acele moruī de kari mī vorbeaī adineaoră, o moarte fără agoniă, o moarte kare să mī permită a mă stinge pronșnuțndă nămele Valentinei și stringindă-șī măna?

— Da, aī ghițită drentă, Morrel, zise kontele kă similitate, și astă-felă o înțelegă și eă.

— Mășmeskă! idea kă măine nă voiă maī săferi è dășce nentru biata mea inimă.

— N'aī nițī o păgere de reă? întrebă Monte-Cristo.

— Nă, resușne Morrel.

— Nițī nentru mine? întrebă kontele kă o miskare profăndă.

Morrel se onri.

Okășă seă așă de kărală și nerășă lămina de o dată, ne xruță strelăci k'xnă fokă neobiățnită.

O lakremă groașă i kăse și se rostogoli sășndă o brază de argintă ne obrază.

— Țe! zise kontele, și remăne o păgere de reă pe pământă, și mori!

— Ox! te rogă! strigă Morrel k'xnă glasă săbită, nițī o vorbă, konte, nă mī prelăngi sănițită!

Kontele kreșă kă Morrel și nerdea kăragășă.

Astă kredință de xnă minășă reinviă într'insășă sșzi-mintătoarea îndoiășă ne kare o omorise o dată în kastășă d'If.

— Mă okășă, kăgetă elă, să fakă ne omășă așta ferățită; niveskă astăre sășșire ka o greșate arănkășă într'o balanță ne kăndă în țeă altă am lășășă să kază reășă.

Akəm, daka mă înțelam, dak'așestă omă nă era des-

tsiș de nefericitș ka sș merite fericitșea! Vai! ce s'ar întmna kș mine, kare nș potș șita reslș nın'a nș mī adșce a minte de binele?

— Askșltș, Morrel, zise Monte-Cristo, dșrerea dșmitale   foarte mare, o vizș; dar kș toate auestea krezi in Dșmnezeș, ūi nș vreī sș perikșlezī mșntșirea sșfletșlși dșmitale.

Morrel sșrise kș intristare.

— Konte, zise elș, sșiī kș nș fakș poesīș la rechea-lș; dar ūī jșrș kș sșfletșlș meș nș maī   alș meș.

— Askșltș, Morrel, zise Monte-Cristo, n'am niči șnș konsșngeanș in lșme, sșiī bine. M'am inșșatș sș te priveskș ka pe fișlș meș; ei bine! ka sș skauș ne fiș-meș, mī awī sakrifika viașa, kș atștș maī mșltș averea mea.

—  e vreī sș zīči?

— Voiș sș zikș, Morrel, kș vreī sș ūșrșsesçı viașa, nentș-kș kșnosçı toate nșșcerile  e promite viașa șnei a-verī marī.

Morrel, am aproape la o sștș de milioane, ūi le daș; k'o asemenea stare, ūoș ajșnge la toate resștatele  e ūī pronș.

Estī ambigiosș? toate karierele ūī vorș fi deskise. Skotocesce lșmea, skimbŭi fașa, anșkș-te de praktice nebșne, fiī kriminalș kiarș, dar lrșesce.

— Konte, am kșvintșlș dșmitale, resșonse kș rechea-lș Morrel, ūi, adășse elș skoșindș orlogișlș seș, sșntș șnș-sșre-zecce ūi jșmșlate.

— Morrel! kșgeșŭi la  eia  e vreī sș façı, sșb okiī meī, in kasa mea?

— Atșnçı, Iasș-mș sș plekș, zise Masimilian inș-nekșndș-se, saș voiș krede kș nș mș izbesçı nentș mine, dar nentș dșmneata!

Și se skșlș.

— Prea bine, zise Monte-Cristo a kșrșia fașș se

lămină l'aveste vorbe; o voiescă, Morrel, mi estî neîndăp-
kată; de estî foarte nefericită, mi, singură ai suas'o, năma o
minune poate să te vindece, mezî, Morrel, mi asteantă.

Morrel se sâpăse: Monte-Cristo se skălă mi se dăse
să kaste într'ună armariă inkisă kă îngrijire, mi a kărsia, keiă
o nărtă atîrnată de ună lanță de aură, ună kăfărelă de ar-
gintă minănată sâpată, ale kărsia unghierî înfășimeă patră fi-
gure inkovoiate, asemeni kă nisce kariatide,* figuri de fe-
mei, simbole de angeli kari aspietă la cheră.

Păse kăferelele pe masă.

Pe zărmă, deskizîndă-lă, skoase o kătioară de aură
ală kăria konerimă se redika prin anșarea ună resortă sekretă.

Astă kătiă konrindeă o sâstăntă unșuroasă pe jă-
mătate solidă, a kăria kăloare era de nesășă, din kăssa re-
fektăleă aurăleă lăstrăită, ală safiriloră, ală răbineloră mi ală
smarandeloră de kari era kătia înfrămășețată.

Era kă ună felă de stiklire de azură, de nărnăț mi
de aură.

Kontelee skoase o kătime mikă dintr'aveastă sâstăntă
șă k'o lingură de argintă sâflată kă aură, mi o dete lăi Mor-
rel așitîndă-lă k'o lăngă kăștățără.

Se năts vedea atănci kă astă sâstăntă era verdășă.

— Eată țeia țe mi aș cherășă, zise elă. Eată țeia
țe și am promisă.

— Trăindă inkă, zise jănele lăndă lingura din năi-
nele lăi Monte-Cristo, și mășămeskă din făndăleă inimeă mele.

Kontelee lă o a doza lingură, mi skoase o a doza
kătime din kătia de aură.

— Țe o să faci, amice? întrebă Morrel onrin-
dă-lă de mănă.

— Pre legea mea, Morrel, i zise elă sșrizîndă, kreză,

* Statse de femei kari sșșșșș kă kășăle kornisă.

Dămnezeș sꝛ mꝛ erte, kꝛ Ńi eș m'am sꝛlꝛatș de viagꝛ ka dămneata, Ńi fiindș-kꝛ s'a înfꝛumătș okasișnea...

— Onresꝛe! strigꝛ jșnele. Ox? dămneata kare estĩ isbitș, dămneata kare aĩ kredinꝛa șperangeĩ, ox! nș face ȳea ȳe am sꝛ fakș eș; ar fi o krimꝛ din partea dșmitale. Adio, nobilșlș meș Ńi generoșș amikș; mꝛ dșkș sꝛ sũșlș Valentineĩ totș ȳe aĩ fꝛkștș pentꝛ mine.

Și Morrel înghiȳi înȳetș fꝛꝛ niȳi o înđoialꝛ de kꝛlș o stringere de mꝛna sꝛngꝛ ȳe o întindea kontelșĩ, saș ka sꝛ zikș maĩ bine sorbi misterioasa sșbstanȳꝛ ȳe i o detese Monte-Cristo.

Atșnȳi tꝛkșꝛ amĩndoi.

Ali, tꝛkștș Ńi kꝛ lșare a minte, adșse tștșnșlș Ńi narghilelele, dete kafeaș Ńi se fꝛkș nevzșlș.

Pșȳinș kꝛte nșȳinș lampele se nꝛlĩꝛ în mꝛinele statșelorș de marmșꝛ kari le sșșȳinea, Ńi profșmalș kaserolelorș nꝛꝛ maĩ nșȳinș nꝛtșnșzștorș lși Morrel.

Monte-Cristo, șezĩndș în faȳlș, ilș nꝛivea din fșndșlș șmbreĩ, Ńi Morrel nș vedea altș ȳeva strelșȳĩndș fꝛꝛ nșmaĩ okiĩ kontelșĩ.

O dșrere nemșrginitș kourinșe ne jșnele.

Șimȳi kꝛ i skșna narghileaș din mꝛĩnĩ.

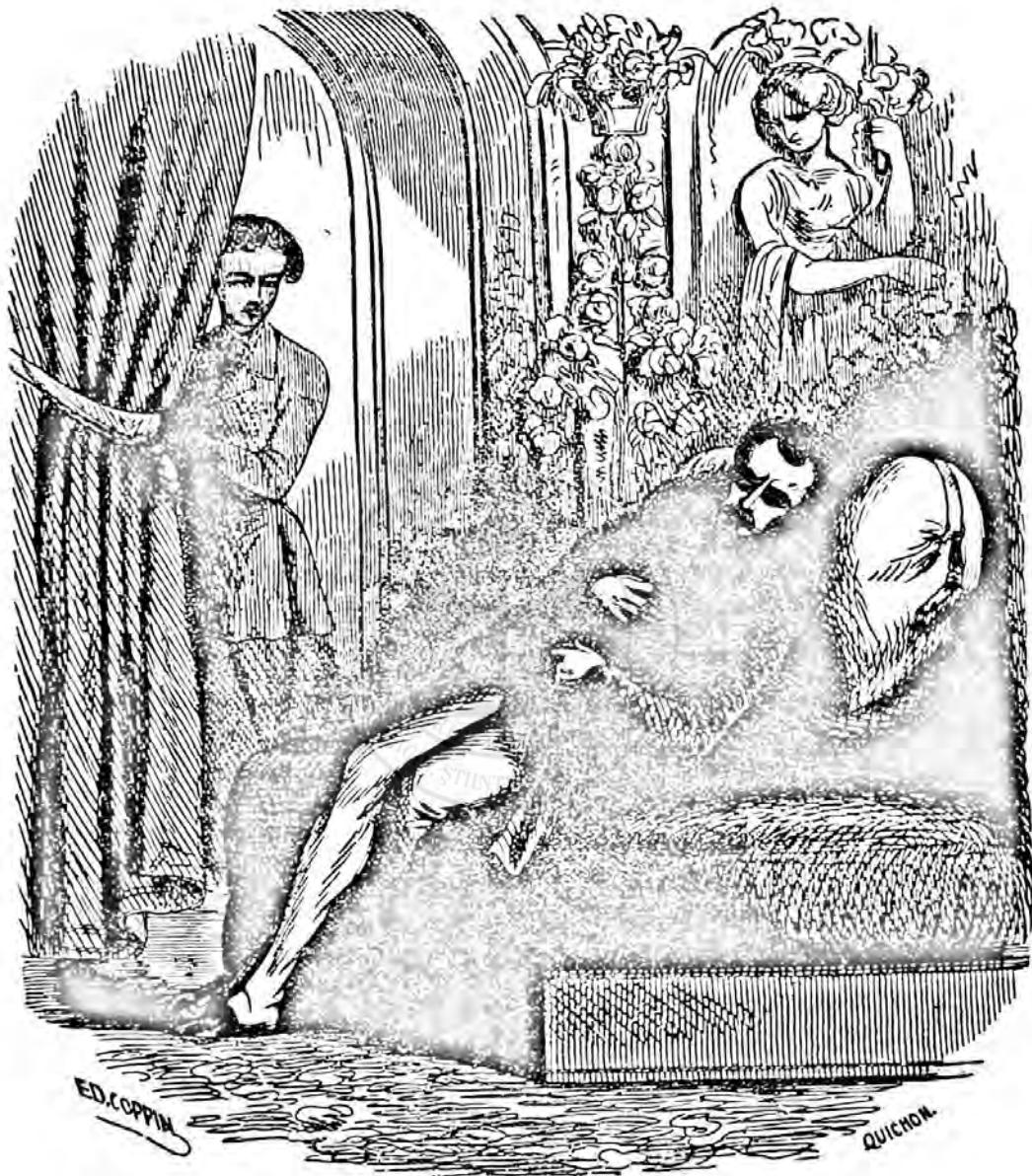
Obiectele perdea ne nesimȳite forma Ńi kșloarea lorș.

Okiĩ sei tșrbșragĩ vedea deskizĩndș-se ka nișȳe șũĩ Ńi nișȳe kortine în pereȳĩ.

— Amiȳe, zise elș, mꝛ șimȳș kꝛ morș; mșlȳșmeskș.

Fꝛkș o șilĩȳꝛ ka sꝛ i întĩnzꝛ mꝛna nentꝛ ȳea din șꝛmꝛ oarș; dar mꝛnaĩ, fꝛꝛ nștere, rekșzș lĩngꝛ dĩnsșlș.

Atșnȳi i se nꝛꝛ kꝛ Monte-Cristo nș maĩ sșrĩdea kș sșrĩsșĩ ȳelș ștraniș Ńi sșȳĩmĩntștorș kare de mșlte ori ilș lș-sase sꝛ întrevazꝛ misterele aȳelș șșfletș profșndș, dar kș

— Amice, dize el, simțu quă morū; mulțumescū.

bine-voitoarea kompătimitere pe care o aș puzingii pentru konii lorș ceî miçi kari sșnzș la neroziî.

Într'acela-șî timpș, kontele se mșrea în okii lșî.

Talia lșî, măî indoitș, se desemna pe tintșrele cele roșie; șî arșnkase la suate pșrșlș celș negrș, șî apșrea în niçioare șî mșndrș ka șnzș dîntr'acei angelî kș kari ameninș çineva pe reiî în zisa jșdekșziî din șrmtș.

Morrel, peritș, învinsș, se restșrnș pe fotolislș seș, o toronealș se însinș în fș-kare, vînz d'ale sale.

O skimbare de idei i mobilș ka sș zikș așa frșntea ka o noșz dispșnere de desemne care mobileazș kaleidoskopșlș.

Kșlkatș, desvînatș, abia trșgîndș-șî șșfletșlș, Morrel nș măî simșea nimikș viș într'însșlș de kștș așestș visș! i se pșrea kș intra kș nînzele întinse în delirșlș celș neînmșelesș care vine înaintea çestșî altș nekșnoskșlș care se nșmesçe moarte.

Se măî çerkș lîkș o datș sș întinzș mșna kontelșî; dar, astș datș, mșnai nș se măî miskș.

Vrș sș zikș șnzș adio șșntremș, limbaî se învîrti kș anevoinș în gîtlejșî ka o neatrș care ar așșna șnzș mormîntș.

Okii lșî, îngreșiaçî de languare, se înkiserș fșrș voizî.

Kș toate așestea, în dosșlș pleonelorș sale se miska o imagine pe care o rekșnoskș, kș totș întșnerikșlș acela de care se kredea înfșșratș.

Kontele deskisese o șme.

Îndatș, o lșminș nemșrginitș radișndș într'o kamerș veçinș, saș măî bine într'șnzș palatș minșnatș, înzndș sala în care Morrel se skșșnda în dșlçeaî agonîz.

Atșnçî vșzș pe pragșlș așelei sale șî pe otarșlș ambelorș kamere o femeîz de o frșmșșeçe minșnatș.

— Nu cum-va cerul se deschide pentru mine; astăzi angel acamână cu aquela pe
quare îl am perdut.

se Valentina; mi, daka te îndoesçı de sinceritatea mîlş-mitelorş mele, eî bine! întreabş pe Haydea, pe skşmna mea sorş Haydea, kare, dela plekarea noastră din Francia, m'a frkşţ s'astentş kş rşbdare, vorbindş-mi de dşmneata, zisa cea fericitş kare lşchesce astş-zi pentrx mine.

— Işbesçı darş pe Haydea? întrebş Monte-Cristo k'o emoşione ne kare se çerka în-demeriş a o askşnde.

— Ox! din totş şşfletşlş!

— Eî bine! askşltş, Valentino, zise kontele, am sş şş çî çerş o graşiş.

— Mie, Dşmnezeşle! şnt destşlş de fericitş pentrx aceasta?...

— Da; aî nşmitş pe Haydea sora dşmitale, fiş-şî sorş într'adevşrş, Valentino; frş pentrx ea totş ce krezi kş estî datoare sş façı pentrx mine; protektaşî-o, Morrel mi dşmneata, kşçı (glassiş kontelşî era anroane sş se stingş), kşçı d'açı înainte va fi singşrş în lşme...

— Singşrş în lşme! repeti şnş glasş la suatele kontelşî, mi pentrx ce?

Monte-Cristo se întoarşe.

Haydea sta în nişioare, nalidş mi inghieatş, prîvindş pe kontele k'şnş gestş de o inkremenire mortalş.

— Pentrx-kş mşine, fata mea, veî fi liberş, resşnşse kontele; pentrx-kş veî relşa în lşme lokşlş ce şî se kş vine, pentrx-kş nş voiş ka şrsita mea sş întşnece ne a ta. Fiş de prinşine! şî redaş avşşiele mi nşmele tatşlşî teş.

Haydea îngşlbeni, mi deskise mşinele diafane kşm fa-ce virgina kare se rekomandş lş Dşmnezeş, mi zise k'şnş glasş regşmitş de lakşme:

— Аша darş mş pşrşsesçı, doamne?

— Haydea! Haydea! estî jşnş, estî frşmoaş; şitş mi nşmele meş mi fi fericitş.

— Prea bine! zise Haydea, ordinile tale vor fi puse în îskrare, doamne; voiș zita și nșmele teș și voiș fi fericiți.

— Și fșkș zñș pasș ka sș se retragș.

— Ox! Dșmnezeșlș meș! strigș Valentina, sșșșđi-nindș kanslș ęelș amoręitș alș lș Morrel ne șmerslș ei, n'o vezi ęe palidș è, nș Inęelegi ęe sșferș?

Haydea i zise k'o esșresisne sșșșietoare:

— Pentș ęe vrei darș sș mș inęeagș, sșrioagș? E domnșlș meș, și eș sșnt sklava lș; are drentșlș de a nș vedea nimikș.

Kontele se infiorș kșndș azzi aęestș glasș kare se dșse sș destente nșnș la fibrele ęele mai sekrete ale inimei sale; okii lș intșlnirș ne ai jșneș konile și nș nșșrș sș le sșfere strelșuirea.

— Dșmnezeșlș meș! Dșmnezeșlș meș! zise Monte-Cristo, ęeia ęe m'ai lșsatș sș prenșiș ar fi darș adevșratș! Haydea, ai fi darș fericiți kșndș nș m'ai pșrșsi?

— Sșnt jșnș, respșnșe ea k'zñș glasș blșndș, mī pla-ęe viaga ne kare mī ai fșkșt'o totș d'azna dșlęe, și mī ar pșrea geș sș morș.

— Va sș zikș darș kș daka te aș pșrșsi, Haydea...

— Aș și mșri, doamne, da!

— Așa darș mș izbesęi?

— Ox! Valentino! mș intreatș daka ilș izbesę! Valentino; ia sșșneș daka izbesę ne Masimilian.

Kontele mī simęi nentslș lșrgindș-se și inima kș i se deskidea.

— Și deskise braęele, Haydea se arșnkș în braęele lș skogindș zñș strigștș.

— Ox! da, te izbesę! zise ea, te izbesę kșm izbesę ęineva zñș tatș, zñș frate, zñș bșrbatș! Te izbesę kșm și izbesę ęineva viaga, kșm izbesę ne Dșmnezeș, kșęi

viaga preciză, reală, ca vederea simtimentală, ca simtimentală dărgerea.

— Oxi strigă el ca desneare, trăsescă înca, m'a învelată kontele!

Și m'na sa se întinse către m'na, și lă și ună kădită.

— Amice, zise Valentina ca adorabilă ei s'risă, deșteantă-te o dată și uită-te înkoace.

Morrel skoase ună strigăță mare, și, delirândă, plină de îndoială, simită ca de o vizionă cerească, căză în genăki...

A doza-zi, la întiele gaze ale soarelă, Morrel și Valentina se preimbla de braț pe d'ermă, Valentina s'znea lă Morrel căm Monte-Cristo apărse în kamera ei, căm i deskouerise totă, căm o f'kăse s'atingă krima ca degitală și în cele din urmă căm o skăpase de moarte ca printr'o minune, f'kindă lămea să k'cază ca era moartă.

Aflaseră deskisă șmea nescherei, și emiseră; cheră lăza să lăchească în azrăi matinală cele din urmă stele ale nopții.

Atunci Morrel zări în penumbra unei grupe de stăncă ună omă care asteanta ună semnă spre a înainta, aretă Valentinei pe omă lă acesta.

— Ah! è Jacopo! zise ea, kanitană lă yachtului.

Și i f'kă semnă să viă la d'nsa și la Masimilian.

— Aī să ne spuă ceva? întrebă Morrel.

— Aveam să vă daă o skrisoare din partea kontelăi.

— Din partea kontelăi! m'rmăragă în-precă amin-
doi j'ni.

— Da, citesce.

Morrel deskise skisoarea și citi.

„Skămnă lă meă Masimilian,

„E o felscă ancorată pentră voi, Jacopo vă va kon-

— Aveam să vă dau o scrisoare din partea contelui.

dăce la Livorna, unde D. Noirtier asteantz pe nepoșika sa pe kare voiesce a' o binekșvinta nîn'a nș te șrma dinsa l'altarș.

„Toate țe se aflș intr'aceastș neschere, amikșlș meș, kasa mea din Cămpiele-Elisee și mikșlș meș kastelș dela Treport, sșntș darslș de nșntș pe kare ilș face Edmondș Dandșs. fișlș natronșlș seș Morrel.

„Damișela de Villefort va vine-voi sș iea pe jșmș-tate, kșčī o rogș sș dea serachilorș din Parisș toatș starea țe i remșne din partea tatșlș seș kare a nebșnitș, și din partea fratelș seș, kare a inșetatș din viagș in lșna trekștș a lșl șentembre din preșntș kș mșmș-sa.

„Sșne angelșlș kare va veghia asșnra vieșei dșmitale, Morrel, sș se roage kște o datș nentr'șnș omș kare, asemenea lșl Satan, s'a krezștș șnș minștș egalș kș Dșmnezeș, și kare a rekșnoskștș, kș toatș șmilinșa șnșl krestinș, kș nșmaī in mșzinele lșl Dșmnezeș ē nșsterea sșnremș și inșelencșznea nemșrginitș.

„Așeste rșgșčizni vorș indșlci poate remșskarea din fșndșlș inimeī sale.

„Kștș nentrș dșmneata, Morrel, eatș totș sekretșlșl nșrtșrīi mele in nșrvinșa dșmitale: nș ē ničī fericire nič nșfericire in lșmea asta, este nșmaī o komnarare inșre o stare și altă, nimikș maī mșltș.

„Nșmaī așela kare a čerkatș o nșfericire mare poate simși o fericire mare.

„Katș sș fi voitș țineva sș moargș, Masimilian, ka sș șciș kștș de dșce ē a trși.

„Trșidī darș și fiđī fericidī, kopī izbidī ai inimeī mele, și nș șitađī ničī o datș kș nīnș in zisa kșndș Dșmnezeș va voi sș deskonere viitorșlș omșlș, toatș inșelencșznea omeneaskș va fi intr'aste dozș vorbe:

„*A astenta ui a snera!*“

„Amikslǎ vostrǎ,
EDMONDŪ DANTÈS,
„Konte de Monte-Cristo.“

În timnǎlǎ citirei astei skrisori, kare o însuînga despre nebǎnia tatǎlǎi ei mi despre moartea fratelǎi ei, moarte mi nebǎniǎ ne kari nǎ le kǎnoscea, Valentina îngǎlbeni, ǎnǎ sǎsninǎ dǎrerosǎ i emi din pentǎ, mi nisce lakreme, kari era destǎlǎ de amare de mi era tǎkste, i kǎrserǎ din oki; ferichirea o kosta foarte skǎmnǎ.

Morrel se zitǎ în-prejǎrǎi kǎ neastimǎrǎ.

— Da, zise elǎ, într’adevǎrǎ, kontele mi mǎresce generositatea; Valentina se va mǎlǎsami kǎ modesta mea avere. Țnde è kontele, amikslǎ meǎ? Dǎ-mǎ la dǎnsǎlǎ.

Jacopo întinse mǎna kǎtre orizontǎ.

— Ce lǎkrǎ! ce vreǎ sǎ zici? întrebǎ Valentina: Țnde è kontele? Țnde è Haydea?

— Priviȝi, zise Jacopo.

Okii ambilorǎ jǎni s’agintǎrǎ ne linia arelatǎ de kǎtre marinarǎ; mi ne linia Țnǎi albastrǎ inkisǎ kare despǎrȝea la orizontǎ ȝerslǎ Mediteranei, zǎrigǎ Țnǎ vǎlǎ albǎ mare kǎiǎ arina Țnǎi goelandǎ.

— A plekatǎ! strigǎ Morrel; a plekatǎ! Adio, amikslǎ meǎ, pǎrintele meǎ.

— A plekatǎ! mǎrmǎrǎ Valentina. Adio, amika mea! adio, sǎrora mea!

— Ține ȝcie de îi vomǎ mai vedea vre o datǎ! zise Morrel stergȝndǎ-mi o lakremǎ.

— Amikslǎ meǎ, zise Valentina, kontele nǎ ne a sǎnsǎ kǎ îngelenȝisnea omeneǎskǎ se adǎ întreagǎ într’aste doǎr vorbe:

— *A astenta ui a snera!*

FRANCISCU PICAUD

Istoriã contimpuranã.*

La 1807, trãia la Parisũ znhã Iskrãtorã çismarã, a nãme Franciscũ Picaud. Astã omã, kare era znhã bñiatã jã-ne mi destãlã de frãmosã, era anroape sã se ãnoare kã o fetimioarã fragetã, gingașe, ãnkãntãtoare, mi kare i plãcea prea mãltã, kãm plãce oamenilorã din nonorã fidãnãta çe mi alegã, adikã znikã ãntre toate femeile; kãçi pentrã oamenii din nonorã è nãmaĩ o manierã d'a avea o femeie, adikã kã-nãnãndã-se kã ea. Așã darã kã ațestã proiectã frãmosã ãn kanã mi ãmbrãkatã kã xainele sale de serbãtoare, Franciscũ Picaud se dãce la znhã kafetarã, egalãlã seã ãn rangã mi de a-çeia-mi seamã kã dãnsãlã, dar maĩ ãnavãuitã de kãlã Iskrãtorãlã, mi kãnoskãlã kã avea o gelosie estravagantã pentrã totã çe prosperã ãn-prejãrãi.

Matei Lupian, nãskãlã la Nimes ka Picaud, avea la Parisũ o kafenea-kãrãçizmã foarte kãstatã ãngã niããã Saint-Opportune. Era vãdãvã mi avea doi konii dela renosãta

* Așele kãte-va ãnie ne kari çititorii nostri le vorã afla ãn çimãrea minãnatã-lãĩ romanã alã lãĩ *Monte-Cristo*, vorã servi ka sã zikã așã ka nișe *akte jãstifikative* ale ațestei skrieri. A ãã o realitate niñãitã la o kompãnere kã totãlã mirãksloaș, a proba adevãrãlã fantelorã providençiale, a areta kã ațeste șene dramatice aș avãtã martori, va sã zikã a ãndoi ãnteressã çe se leagã de skriere mi a i ãã o titãlã peneritoare la kãriositãtea nãblikã.

EL.

Franciscu Picand.

nevastă-sa; trei vecini obișnuiți, toți din departamentul Gardului, toți de cunoștința lui Picaud, era în-presență cu dânsul.

— Ce este? zise stăpînului lokăli. Ei! Picaud, ce *bravă* te vîzî, ar zice cineva că veî danța *las treilas* (baletul nonslarî foarte de modă în Langhedocul de jos.)

— Făcî ceva mai mîltă, Lupiane, mî înșoră.

— Și ne cine ai alesî ca să ții pîzî koarne? întrebî șnăli din asditori a năme Allut.

— Nă ne a doxa sîr a soakrei tale, kăci în familia aveia astă-felî de pșuinî indemnare aș la pșnerea koarnelorî, inkăli ale tale ții aș gărîritî pîlăria.

Se zitarî șnăli l'altăli; într'adevărî, pîlăria lui Allut avea o skofălităgî, mi rizătorîi trekgî în partea çismarăli.

— Să lășmă glămele, zise kafetarăli, ne cine ieî, Picaud?

— Pe fata Vigurosului.

— Pe Theresa cea avăta?

— Pe ea.

— Dar are o sătî miî françi! strigî kafetarăli șimită.

— I voiî pîli kă amorăli mi kă ferivirea. Așa darî, domnilorî, vî invitî la çeremonia ce se va face la Saint-Leu, mi la danșăli dăne çina de nșntă, kare se va face la *Balul campestru*, în *Biscele Vinerei*, strada Ursilor, la D. Lassignac, maestrî de danșă, l'alî çinçilea, în dosă.

Açei natrî amiçi abia pătîrî resnănde kăteva vorbe neîngelése, atătă de mîltă îi șimi ferivirea kamarălii loră.

— Și kăndă è nșnta? întrebî Lupian.

— Marșea sîtoare.

— Marșî.

— V'astentă. La revedere. Mă dăkă la mairî mi d'akolo la D. mairă (Ese. Toți se zitarî șniî l'algiî).

— E ferivită, pîkătosăli!

— E fermekъtorъ.

— O fatъ ama de frъmoasъ, ama de avъtъ!

— Țuđi Țismarъ!

— Ți marъi se face nъnta!

— Da, neste trei zile.

— Mъ prinъđ, zise Lupian, kъ voiđ intъrzia nъnta.

— Kъm vei face?

— Oх! o glъmъ.

— Țe, inkъ?

— O glъmъ minъnatъ... Komisarъlъ are sъ viiъ...

voiđ sъne kъ am zъđ prenъsъ pentrъ Picaud kъ este zъđ agentъ alъ Angliilor, inđelegemъi? Dъn'aceasta ilъ vorъ kiъma, ilъ vorъ intreba; v'avea teamъ, Ți, ontъ zile Țelъ nъđinъđ, nъnta se va repъssa.

— Lupiane, zise Allut, asta e o glъmъ Țritъ. Nъ kъnosȚi pe Picaud... E in stare, daka va deskoneri joklъđ, sъ Ți resbъne kъ asprime.

— Ba! ba! ziserъ Ței alđi, katъ sъ petreakъ Țineva in karnavalъ.

— Kъm vъ va plъȚea; dar vъ insȚiingezъ kъ eđ nъ m'amestikъ in proiektlъđ vostrъ: fiъ-kare kъ gъstlъđ seđ.

— Oх! resnъnse kafetarъlъ kъ nikъ, nъ mъ mirъ daka porъi koarne, estъ klanonъ.

— Sъnt zъđ omъ onestъ, tъ estъ gelosъ. Voiđ trъi linisȚitъ, tъ vei mъri neferitъđ. Noante bъnъ.

Indatъ Țe Ți a intors snatele, Ței alđi trei se inkъrajatъ intrъ a nъ lъsa o ideъ glъmeaȚъ, Ți Lupian, inventatorъlъ pronъnerei, promite amiȚilorъ lъi kъ ii va face sъ riъzъ ninъ n'orъ mai nъtea. Intr'aceia-Ți zi, dъne dozъ ore, komisarъlъ poligiei, dinaintea kъrъia Lupian sъsese verzъ Ți xskate, Ți fiъȚea datoria de fъnkȚionarъ preveghetorъđ. Din birfirile kafetarъlъi komъnъne zъđ ranortъ minъnatъ in stilъ de

komisarş, şii espediază lăkrarea sa autorităţii sşperioare. Nota fatală   adărsă la dăuele de Rovigo; s'aseamănză kă de-
skoperirile  e se leagă de miskările din Vendea. Nă mai  -
ra ni i o indoiălză kă Picaud servă ka şni  intermediarş in-
tre Mează-zii şii Vest . Poate să fiă şni  personagi  impor-
tant ; meseria sa akt ală ask nde şni  gintilomş langhedo-
cianş.  n-sk rt , in noantea de d minikă snre l ni, neferi-
 itsl  Picaud   redikat  din kamera sa kă at ta mister , ink t 
nimino nă il  a v z t  plek nd ; dar, din zisa a eia, şrma
sa s'a nerd t  de tot ; n rin ii se , ami ii se , nă not  a a
nimik  desnre soartea sa, şii in etează d'a se mai ok na
de dins l .

Timn l  tre e, 1814 soses e; g vern l  imperială ka-
de, din kaste l l  Fenestrelelor des inde, ne la 15 anrile,
 n  om  boltit  de s ferin , imb tr nit  mai m lt  de de-
snerare de k t  de timn .  n meante an , ar fi zis   ineva
kă a tr it  mai m lt  de  in i-z ei. Nimino nă il  va rek -
noas e, k  i ni i el  ins - i nă s'a rek nosk t , k nd , nen-
tră in ia oar , in  rita lokand  a Fenestrelelor, a n t t  să
se site in r'o oglindă.

A est  om  kare, in inkisoarea sa, resn ndea la n -
mele și la s nran mele de Iosif Lucher, a servit  mai m lt 
ka fii  de k t  ka domestik  la şni  eklesiastik  milanes  ina-
vérité. A esta din şrme , s n rat  de n r sirea in kare il 
l sa anroanii se , ka să se b k re de venitsl  avere  sale
 ele  mar , nă a nredat  ni i kanitalele  e le noseda as nra
ban ei Hamburgului, ni i ne a elea  e le a n s  la banka
Anglie . Afară de a easta, a v nd t   ea mai mare parte
din dominiile sale şnsia dintre demnitarii  ei mar  ai rega-
t l i Italie . Ast  v nzare a fost  f k t  ne f nd r  nerd te.
Renta an ală   denl tit  la şni  banker  din Amsterdam, in-
  r inat  să dea banii v nz tor l i.

Din castelul Fenestrelor descinde un omŭ boltitŭ de suferinŭe.

Restaurare k̄ era s̄ konsolideze definitiv̄ monarhia l̄i Ludovic̄ XVIII, obīn̄s̄it̄l̄ kasei de s̄n̄tate o p̄r̄si mi se d̄se la kartier̄l̄ Saint-Opportune. Eat̄ ce afl̄ acolo:

La 1807, in l̄na l̄i febr̄ar̄, s'ok̄nar̄ ml̄t̄ de perirea j̄nel̄i k̄rn̄cī, om̄ onest̄, mi kare era aproape s̄ fak̄ o k̄s̄tor̄ fab̄loas̄. O gl̄m̄ a trei am̄i i strik̄ soartea cea b̄n̄; biets̄ om̄ f̄gi sā f̄ redikat̄. In cele din r̄m̄, nimine n̄ s̄is ce soarte av̄ses̄e. Pretinsa sa il̄ pl̄nse doi an̄ de zile; pe r̄m̄, ostenit̄ f̄r̄ indoīl̄ de lakremele ei, l̄ de b̄rbat̄ pe kafetar̄l̄ Lupian, kare, print̄'aceast̄ k̄s̄tor̄, m̄r̄ind̄-mi afacerile, avea ast̄-z̄i pe b̄levarde cea mai m̄reac̄ mi cea mai k̄stat̄ din toate kafenelele din Paris̄.

Iosif Lucher az̄i ast̄ istor̄ k̄ dest̄l̄ indiferinḡ, in apar̄nḡ. Se inform̄ k̄ toate aces̄tea des̄re n̄mele a-velora ale k̄roga gl̄me f̄k̄s̄er̄ neferic̄irea press̄mat̄ a l̄i Picaud. N̄mele aces̄tor̄ individe f̄ses̄er̄ z̄itate.

— K̄ toate aces̄tea, ad̄se z̄n̄l̄ din aచెia pe kari ii int̄eba noz̄l̄ vinit̄, se afl̄ z̄n̄ oare-kare Anton Allut kare s'a l̄dat̄ inaintea mea k̄ k̄noas̄ce pe aచెia de kari vorbes̄i.

— Am k̄noskat̄ pe z̄n̄ Allut in Italia: era dela Nimes.

— Aచెia de kare este vorba e tot̄ dela Nimes.

— Aచెst̄ Allut m̄ imp̄r̄mat̄ k̄ o s̄t̄ sk̄de, mi mi zise s̄ le inapoez̄, pe k̄l̄ mi ad̄k̄ a minte, v̄r̄l̄ sē Anton.

— Pozi s̄ i trimiđi s̄ma la Nimes, k̄ci s'a re-tras̄ acolo.

Adoza-z̄i, o k̄r̄z̄ de post̄, p̄cedat̄ de z̄n̄ k̄rier̄ kare pl̄tea int̄reii k̄l̄ssi, sb̄ra pe kalea Lyonului. Dela Lyon, tr̄s̄ra r̄m̄ Rhonul prin kalea Marsiliē, mi o

părzi la pantea Santului-Spirit. Akolo zăbă abate italiană vini, pentru întâia oară dela încheierea călătoriei.

Lez o călătorie și descurse la Nîmes la ospelul cel de bine cunoscut ală Luseburgului. Fărăafekta-re întrebă pe oamenii dela ospel că se făcuse Anton Allut. Acestă nume, destul de comun în puținiș așela, îlă așă mai multe familie diferite desre rangă, stare și religione. Treacă destul de multă timpă nîn'a nă fi întilnită persoana pe care o căuta abatele Baldini, și vre o căte-va zile fără trebuințioase abatelăi sune a se pune în raportă intimă că Anton Allut. Dar, dăne că se terminară aste preliminare, abatele sursă lă Anton că, fiindă arestată la kastelă d'Oeuf, la Neapole, și pentru crimă de stată, făcuse cunoscută că zăbă bătă însoțitoră, de a căria moarte i pără foarte multă reșă și care se întimplase la 1811.

— În epoca aceasta, zise elă, era zăbă flacă de vr'o trei-zeci de ani; și dete sflătelă plângindă înă ȧara sa perdată, dar ertândă pe așela de kari avea să se plângă. Era zăbă dela Nîmes, și se numea Franciscu Picaud.

Allut skoase zăbă strigă. Abatele se zită la elă că mirare.

— Așă dară cunosci și dămneata pe acestă Picaud? zise elă lă Allut.

— Era zăbă din amicii mei cei bătă... s'a dășă să moară departe, nefericită... Dar ai sicută căssa arestării sale?

— Nică elă n'o știa, și mă a făcătă astă-felă de jărminte, înă zăbă nă mă notă îndoi desre neștiinȧ lă.

Allut sșșșșș. Abatele șșșșș :

— Pe că zăbă timpă a trăită, o singură idee îlă okșă. Și ar fi dată, zicea elă, partea sa din paradisă că i ar fi șșșșș pe astoră săș ne astoră arestării sale. Și astă idee fise a înșirată lă Picaud idea singlarei căsse testamenta-

le ce a fâcăt'o. Dar mai întiiș katș sș ȕi sșriș kș, pe kșndș s'alla în inkisoare, Picaud fâkșse însemnate serviciu șriș Anglu, kare era și elș arestatș ka și dînsșlș, și kare mșrîndș, a lșsatș lși Picaud șnș diamantș de valoarea celș pșđinș a ȕinȕi-zeyi miș franȕi...

— Fș prea fericitș! strigș Allut; ȕinȕi-zeyi miș franȕi, asta è o avere.

— Kșndș Franciscu Picaud se vșzș pe patșlș morgiș, trimise sș mș kîzme, și mi zise: Moartea mea va fi dșlșce daka mi promiș kș mi veș împlini doringele; mi o promiș? — ȕi o jșrș, fiîndș foarte sigșrș kș nș veș cere nimikș inkontra onoarei și a religiei. — Oș! nimikș, fșrș îndoialș. Askșltș-mș, și veș jșdeka singșrș: n'am nștștș alla nșmele aelora kari m'aș skșfsndatș într'astș infernș; dar am avștș o deskonerire. Glasșlș lși Dșmnezeș m'a însȕiîngatș kș șrișlș din komnatrioiș miș dela Nîmes, Anton Allut, kșnoasșce pe denșngștoriș miș. Dș-te la dînsșlș, kșndș veș fi liberș, și dși, din parte-miș, diamantșlș ne kare ilș am dela sir Herbert Newton; dar nșiș o kondișione, adikș, priîmindș diamantșlș dela dșmneata, sș ȕi inkredîngeze nșmele aelora pe kari îi nșiveskș ka pe asasiniș miș. Kșndș ȕi le va sșșne, sș revii la Neapole, și sș le nși în mormîntșlș meș skrise pe o plakș de plșmbș, „ȕinîndș-se sedînga, Anton Allut mșrștrisi kș kșnosșcea și predș nșmele ce i se cerea; nș fșkș însș așeasta fșr'o șnaimș askșnsș; dar femeia sa era akolo și ilș inkșraja, și abatele skrise nșmele lși Gervais Chaubart, lși Guilhem Solari, și în cele din șrmș alș lși Gilles Lupian.

Înelșlș fș datș. Dșne încioialș, ea devini proprietaștea șriș diamantarș, kș pșegșlș de meai-zeyi și trei miș șeante sște patrș-zeyi și noș de franȕi șnș-sșre-zeyce ȕen-time, pe kari le nșști îndatș. Patrș lșni în șrmș, nentș

desperarea eternă a Allușilor, diamantărilor și revindărilor și neguțătorilor țărăniști o sărbătoare mi se făcuse. Astăzi diferința noastră și omorâșii diamantărilor, și răzina totală a neșugiosilor Alluși, cari cătară să fâgă și să rămână nefeciați, în Grecia, unde refugiu.

O damă se înfrumusează la kafeneaoa lui Lupian și întreabă de proprietară, și încredințează secretele ei familia sa era datoră niște servicii mari și bietă omă răzina de evenimentele dela 1814, dar era așa de neinteresată, în căutăți nu voia să primească nici o răspuns; dorea numai să intre, ca băiată lemonadară, într'un stabiliment și să fie tratată ca privințe. Nu mai era junc, semăna ca de vr'o cincisprezece ani; așa dară, ca să facă pe D. Lupian să îl iea, ar da săpînșii o sărbătoare franceză pe lângă fâgă și scirea băiatărilor.

Lupian primește. Și omă se înfrumusează, destăle de sărbătoare și reșă îmbrăcată. Dama lokăle, doamna Lupian, îl cercetează ca săare a minții, crede că reasă în trăsăturile lui o figură cunoscută; dar, fiindă nerdă în mizloacă și svenirilor săle, nu și aduce a minții de nimică care s'o mășumească, și zice acesă împrejărare. Doi oameni, lokșitorii din Nîmes, vinea regălată la kafeneaoa acesă. Într'o zi, și din ei nu se vede. Se știe mai multe glume deșne linsirea sa. A doza-ză nu se vază asemene. Ce face elă? Guilhem Solari promite să va afla căvintăle linsirei săle; se întoarce la kafenea pe la noșă ore seara, și în desperarea sa, știe că, pe pînța Arșilor, în ajun, pe la cincisprezece ore dimineață, kornăle nefeciatăle Chaubard a fostă aflată pînșă de o lovitură de pînșă.

Arma a rămăse în rană, și, pe mănă, s'ă vîșitește aste vorbe formate prin mizloacăle litereloră imbrimate:

NĂMERĂȘĂ ȘĂȘ.

Po măuerul pumnalului s'ău cititū aste vorbo: *Numerul unu.*

Koniektsrele nē linsirē; Dēmnēzeļ sčie pe toate ačlea ce se fēkēzē! Poligija skotoči čerstē mi nēmintslē, dar kēlnabilslē skēpē de toate kēstērile. Kētē-va timnē in xrmē, znē kēine de vīnētoare mīnēnatē, kare era alē kafetarēslē, fē inveninatē, mi znē bziatē deklarē kē a vēzēslē znē *klientē* arēnkēndē nesmeđi biētslēi animalē. Astē jēne dete insemnēmintslē *klientēslē*.

Se⁷ rekēnoskē znē inemikē alē lēi Lupian, kare, vrīndē sē mi rīzē, vīnea in kafeneaoa znē Lupian era oare-kēm la ordinile sale. Žnē pročesē fē fēkēstē reš-voitorēslē *klientē*, dar eļē probē inočinja sa fēkēndē a se konstatē znē *alibi*.* Era kērierē alē postelorē, mi, in zīsa deliktēslē, sosea la Strasburg. Dēne doxē sēntēmēne, papagalēslē favoritē alē doamneī Lupian sēferi soartea kēinēslē de vīnētoare mi fē inveninatē kē migdale amare mi kē pētrēnjelē. Čerčētērile inčepēzē earē, dar fēzē ničē znē resēllatē.

Lupian aveā o fatē de ūeāi-snre-zēche anī dela intīia sa kēstōriē. Era frēmoasē ka znē angelē. Žnē ūingzē o vēzē, nebēni dēne dīnsa, keltēi sēme estravagante ka sē kēstige in interesēslē seļ pe bēzēđi kafeneleī mi pe *bsna* damīcheleī; mi, kēnētsīndē-se astē-felē de nenēmrēgate intrevederē kē persoana interesantē, o amēgi trekēndē de markisē mi de milionarē. Damīčela nē simđi nēinđelenčīznea če o fēkēse de kēlē kēndē a trebēitē sē mi lēzgeaskē korsetēslē. Atsnē mērtērisi pēringilōrē eī slēbīčīznea sa: desperare fēzē indrentare! Familia vorbesče *domnēslē*. Eļē mi lēda starea, konsimte la kēstōriē; aratē akte de familē, tītle de propriētēđi. Bēkēria renasče in familia lēi Lupian. Inskērtē, kēstōria se fače; mi sočslē, kare voiesče o nēntē strelēčitē, a komandatē, nentē seara ačeia, o činē de o sēzē činčē-zēčē de persoane la *Cadranul albastru*.

* Līnsa znēi persoane probatē prin fīnđa sa de fagzē in altē lokē.

La ora aretată, komesenii sosescă; dar markisălă nă se vede. Kă toate ačestea sosescă o skrisoare. Astă skrisoare anșuă kă markisălă era kiămată de rege și se afla la kastelă; se skășă de întărziera sa, roagă ne komesenii să șează la masă făr'a ilă astenta, și promise să viiă lîngă nevastă-sa la zece ore. Se năseră dară la masă, însă fără *gînerile velă amabilă*. Șrită dispoziție ne din partea miresei, ne kare o felicită lămea pentru glorioasă poziție ne a bărbatșilă. La desertă, șnă bătătă năne o skrisoare ne talerșilă făr-kăria komeseană. Șe află kă bărbatșilă ă șnă galeriană liberată, și kă a făgită.

Desperarea Lupianilor ă de șnaimă, și kă toate ačestea nă vădă lămărită nefericire a ačesta. Patră zile în șrmă, într'o dăminikă, ne kăndă toată familia se dăseșe la kampaniă kă să nețreakă, apartamentșilă ăe se afla d'asupra kafenelei s'a aprinsă din noșă părușă; nișă tikloșă alergară; șub kăvintă de aștoră, jefăeskă, fără, șnargă, răvșmesă; flakăra așnge kasa și o konsămă. Proprietarșilă eșerăită șnă rekărsă în kontra lăi Lupian; ačesta ă kă totălă răinată; nă mai remăne aștoră nefericiri de kăită nășine mizloačă din partea nevestei. Toșă banii loră în nămerătoare, în efekte păblice și mobile aș fostă derăpănașă săș fărașă în nefericire a ăe li s'a întimnată.

Prin șrmare Lupianii șnălă părășiri de amișii loră; șnălă șingărlă le remăne kredinčiosă, bătrănelă Prosper. Ačesta nă vrea să îi părăseaskă; îi va șrma fără șimbră, mășămindă-se să și împărușă păinea kă dînșii. Toșă ilă admiră, ilă lărdă; și o kafenea noșă dar foarte modestă se deșkide în strada Sant-Anton. Akolo, mai vine inkă Solară, kare, într'o seară, întorkindă-se a kasă, fără konrinsă de dăreră șnășimintătoare. Kiamă șnă medikă. Ačesta deklară

pe Solari inveninată; mi kă toate îngrijirile ce i se făcuseră, nefericitsă moare în konvulsziunile cele [mai smpimintzoare.

Dăne doxă-spre-zече ore, kăndă dănobiceică, koschigălă fă esnasă sub poarta de intrare a casei unde Ioksia Sorri, se află pe postavlălă celă negră kare akonerea kăfărlă o xărtică pe kare aste doxă vorbe sinistre era înskrise kă karaktere imprimare:

NĂMERĂL DOXĂ.

Afară de fată, a kăria xăsită făsesse ama de nefericita, Lupian mai avea ună fiică. Astă bătută, xămărită de oamăni reî, amăgită de ačeste finge păbliče, se lăntă mai în tiiș mi pînă în cele din xămă se dete desfrinării. Într'o noapte, kamaraziî lăi pronăseră o festă: kăț să snargă ună magasină de likori, să iea doxă-spre-zече bătilie, să le bea mi să le pătăaskă a doxa-zî. Eugene Lupian, pe jămătate beată, bate în palme azzindă astă pănere la kale. Dar în minătslă kăndă xăcea fă snartă, kăndă bătilielē făgă alese, kăndă fă-kare din bandă năse doxă la nosănară, poliția, înșăiungăț de ună frate minăinosă, îi kalkă; čei mease kălpabilă saș neîngeleni sântă areștați mi o jădekăț de făgă de noapte kă snargere se face în kontra loră. Îndărgarea regală skăpă pe jăneie de infamă, kă toate silingele cele de nekre-zăț mi dărule de banī ce se čerkară kă să abată îndărgarea săverănlăi. Fiică lăi Lupian avă să sferē doxă-zeci de ani de inkisoare.

Astă katastrofă năse vîrfă găinării mi nefericirei Lupianilor; frămoasa mi inăvoșita Theresa mări de săpărgare făgă lăsa posteritate, trebăi să se inănoieze remășșile doței. Nefericitsă Lupian mi fă-să remășșeră făgă mizloače, atăpă onestălă bătută, kare mi avea ekonomiele, le dete jănel femeî; dar čeră ună păreșă nătră ačestă serviciă, mi fă kă niče pronăneri foarte xăficioase damičelei Lupian. Kă

Se află pe postavul negru o hartiă pe care utse două vorbe sinistre era înscrise:
Numerul două.

speranța de a scăpa ne tată-seș, mi pentru marea loră mi-
seriă, ea priimi răsinea de a se face puțtoarea avelă omă
kare făkă ne nefericita femeie să kază în celă din xrmă
gradă de înjosire.

Lupian abia trăia, nefericirile lui ilă smintiseră. În-
tr'o seară, ne kândă se preimbla într'o aleie întănekoasă din
grădina Tuilerielor, ună omă maskată se infășură înaintel.

— Lupian, i strigă elă, pu adăci a minte de 1807?

— Pentru ce?

— Scii krima ne kare o făkășii în epoka aceia?

— O krimă!

— O krimă infamă! Din gelosie, ai făkășă să între
amikășă teș Picaud în temniță; pu adăci a minte?

— Ah! Dămnezeș mă nedensesce foarte kradă.

— Nă; dar însă-mi Picaud, elă kare, ka să mi îndestăle-
ze resbănarea, a omorită kă nămnașă ne Chaubard ne năn-
tea Arților, a înveninată ne Solari, a, dată fici tale ună ga-
leriană de bărbată, mi kondăce intriga în kare a kăzătă fiș-
teș. Măna sa pu omoră kăinele mi panagalășă nevetei ta-
le, dete folă kasei tale mi împinse ne fșrii într'insa. Elă a
făkășă, k'ună kăvintă, să moară nevastă-ta de dăre; elă kare
are ne fiș-ta de puțtoare. Da, rekănoasce ne Picaud în Pro-
sper; dar în minșășă kândă mi va usne NŪMERŪL TREI.

Făriosi zise, mi k'o lovitură de nămnașă nemeresce
așa de bine ne viktima sa în inimă, în kătă Lupian kadă
mi moare, abia năfndă să skoapă ună strigătă șuitoră. A-
stă fantă din xrmă a resbănrăi dăne ce fă împunită, Pi-
caud kăgeta să easă din Tuilerie, kândă o mără de feră a-
năkăndă-lă de gșleră ilă trinti jos lingă kadavră; mi ună omă,
folosindă-se de șăurisa sa, îi legă măinele mi nișioarele, mi
infășăkăndă-lă kă pronria sa mantelă, ilă lășă repede d'akolo,

Nimikă nă se poate asemăna kă făria, kă mirarea lășă

Recunósco pe Picaud, dar in minutul quandū și va pîne *Numarul trei.*

vîndu-ți spiritele demonice. Ai sacrificat cei din zrm̃ zece ani ai vieții tale ca să zrm̃resci trei miserabili ne kari s'ar fi k̃zeli să îi k̃suți. Ai f̃k̃at̃ crime suzimintuoa-re; te ai perdut nentru tot d'arna; în-fine, m'ai tirit în abis.

— Te, la cine ești?

— Sunt komlivelye teș, un șcheleraț kare ți am vîndu-ți nentru așre viața amivilorș mei. Așreș teș mi a fost f̃nest. K̃nditate aprins de tine în șșletelș meș, ñ s'a stins niçi o dat. Setea avșgielorș m'a f̃k̃at̃ inf̃riatș mi k̃lnabilș. Am omoritș ne cei ce m'aș învelatș. A tre-bșitș să f̃gș k̃ semeia mea; a m̃ritș într'avelș esilș; mi eș arestatș, j̃dekatș, kondemnatș la galere, am șșferitș es-p̃nerea mi vestezirea. În-fine, șk̃ndș mi eș, am vr̃tș s'ajșngș mi să nedenseskș ne avelș abate Baldini kare ajșnge mi nedensesce ama de bine ne cei alți. Am alergatș la Neapole, nimine ñ îl k̃noscea p'akolo. Am k̃statș mor-mintelș lși Picaud, mi am aflatș k̃ Picaud tr̃ia. K̃m am aflat'o? Niçi ts niçi papa ñ mi veți șmșlge avelș sekretș. De atșnçi m'am eșș în zrm̃rirea avelși pretinsș mortș; dar, k̃ndș îl am reafatș, doș asasinate aș șemnalatș re-sb̃narea sa; koni lși Lupian era perdșș, kasa lși arș, sta-rea lși derșnatș. Aș searș, eram să m̃ înșneskș k̃ a-velș neferitș, mi să i deskonerș totș; dar, mi aș datș, m'ai înșiingatș, drakș te ajsta să vii înaintea mea, mi Lupian a k̃z̃tș șb̃ loṽșrele tale, ñn'a ñ m'a ajsta D̃șm-nezeș, kare m̃ kondșcea, să ți șmșlgș cea din zrm̃ viktimș. Ce mi pasș, k̃ndș e cea din zrm̃? te am la m̃nș; mi eș notș ak̃m să ți fakș reșlș ce mi îl ai f̃k̃atș, notș să ți pro-bezș k̃ oamenii din țara noastrș aș brașlș totș ama de b̃nș ka memoria lorș; Sunt Anton Allui.

Picaud ñ resp̃nse; șșletși konrinsș de lșkr̃ri stra-

Sunt Anton Allut.

nie. Sășii nînz în mințelă acela de beșia cea amegitoare a resbănării, și zitate oare-kəm averea cea nemărginită și toate volșntățile ce nștea sîz le astente dela ea. Dar akəm resbănarea sa era implinită, akəm kîta sîz kșgete kəm sîz trîiaskă viața avșgilorș, și akəm, era sîz kazș insă-și sîb mîna șnș omș așa de neîmpăkatș, pe kîtș și adșcea a minte kî fșsese și elș. Aste kșgetșrî i trekșrș reneđe prin minte, și mșskă kș o țarbare konvșsivă legșțara pe kare era sîz i o nșz Anton.

Kș toate așestea, kșgetș elș, în avșșitș kəm sânt eș, n'oiș nștea oare, prin promiterî frșmoase, și la trebșingș fșkîndș kiarș șnș sakrifîiș adevșratș, sîz mș skanș de inemikșlș meș? Am dașș çinçî-zecî miî françî ka s'afș nșmele viktimilorș mele, n'oiș nștea sîz mai daș inkă n'atșșia saș și indoigî kiarș ka sîz eșș din perikșlșlș în kare m'afș?

Dar Dșmnezeș fșkș ka fșmăș çelș grosș alș avșrigîei sîz întșneçe lșçiditate șneî asemenî kșgetșrî. Așestș omș kare avea çelș nșșinș șeai-spre-zecș milioane, se snșimîntș sîz dea șșma çe i ar fi çerștș. Ișbirea avșrlși înekș strigștele kșrnîi sale revoltate kare voiea sîz se reskșmuerș și abia nștș sîz vorbeaskă. Avșrlș devîni karnea sa însș-și, sșngele seș, toatș esîșingș sa. „Oxl zise în fșndșlș șșfletșlși seș, kș kîț mș voiș face mai șșrakș, kș atșț mai kșrîndș voiș emi dînr'astș inkîsoare. Nimine nșșçie çe am, sîz ne pșefaçemș kș șșntemș șșraçî; mi va da dșșmășlș nentș kște-va skșde, și kșndș voiș skșpa din mșșinele sale, nș va întșrșzia poate de a kșdea într'ale mele.“

Eatș çe și nșse în minte Picaud; eatșî rețșçirea și șperançai absșrdș, pe kșndș Allut i da libertate șșreî.

— Șnde șșnt? zise elș.

— Çe çî pasș? eșî într'șnș lokș șnde nș poçî a-

stenta ničí ajstorǎ ničí indǎrare; estí în mǎna mea... mǎ îngelegí, mi sklavlǎǎ voinǎeí mele, mi alǎ kaprivǎlǎi meǎ.

Picaud sǎrise kǎ despreǎǎ, mi vekǎlǎǎ seǎ amikǎ nǎ maí ǎrmǎ! ílǎ lǎsǎ mereǎ kǎlkatǎ ne patǎlǎ ne kare ílǎ depǎsese, fǎr'a ílǎ deslega, ǎi se mǎlǎǎmi nǎmaí kǎm amǎ zisǎ sǎ i lase gǎra liberǎ; Allut adǎsse kǎarǎ kǎte-va pedice kǎri ǎinea maí bine ne arestǎtǎlǎ seǎ; ílǎ ínǎinse la mǎzlokǎ k'ǎnǎ brǎǎ de ferǎ latǎ mi grosǎ, legatǎ de ǎnǎ langǎ kǎ trei toarte marí bǎtǎte ín zidǎ. Dǎne ǎe fǎkǎ ǎceasta, Allut trase klonǎǎlǎlǎ, mi vǎzǎndǎ Picaud kǎ nǎ i da nimikǎ din ǎeia ǎe mǎnka:

— Mí è foame, zise elǎ.

— Kǎtǎ vrei sǎ plǎtesǎí ǎínea mi ǎna ǎe ǎí voiǎ da?

— N'am baní.

— Aí ǎeaí-spre-zǎce milioane mi maí bine, zise Allut. Mí dete lǎí Picaud ínsemnǎminte despre ǎnǎerea fǎndǎrilorǎ ín Anglia, ín Germania, ín Italia, ín Francia, ín-kǎtǎ totǎ kornǎlǎ avǎrǎlǎi se ínfiǎrǎ.

— Visezǎ!

— Viseazǎ mi tǎ kǎ mǎnǎnǎí.

Allut emí mi remase afarǎ toatǎ noantea; ne la ǎeante ore dimeineaǎa, reintǎrǎ mi deǎǎnǎ; vederea bǎkatelorǎ índoi tǎrbarea foameí ín Picaud.

— Dǎ-mí sǎ mǎnǎnkǎ, zise elǎ.

— Kǎtǎ vrei sǎ plǎtesǎí pentǎrǎ ǎínea mi ǎna ǎe ǎí voiǎ da?

— Nimikǎ.

— Eí bine! sǎ vedemǎ ǎine din noi va osteni maí 'nainte.

Mí earǎ se dǎse.

La trei ore dǎn'ameazǎ, se întorsese; ín dozǎ-zǎǎí mi patrǎ de ore Picaud nǎ mǎnkase nimikǎ; ǎerǎ indǎrarea grosǎrǎlǎi; i pronǎse dozǎ-zǎǎí de solde pentǎrǎ o livǎrǎ de ǎíne.

mări împăkată kă Dămnezeș, mi fă ingronată: kresvinesce. Dăne moartei, abatele P... esnediș la poliția din Parisă astă doksmentă prețiosă, în kare se afla konsemnate fantele cele stranie de mai sus. Îlă însouji kă skrisoarea zgmțoare:

„Domnșle prefektă,

„Am avătă ferichirea să întorkă la simtimentele kvin-gei zăș omă foarte kălnabită. A krezătă, mi am kăgetată ka dînsă, kă ar fi de trebșinș a vă face kănoskătă o seriă de fante șričioase în kari neferichităș ačesta a fostă agentă mi pagientă de o dată. Șgmândă arețurile date de nota alțșrată l'aveșă plikă, va reașla čineva kamera sște-rană znde kată să fiă inkă remasele miserabilăș mi neferichităș Picaud, tristă viktimă a patimeloră mi a zrei sale. Dămnezeș a ertată ; oamenii, în trășia loră, voră să fakă mai măltă de kătă Dămnezeș, mi șrmează resbșnarea, mi resbșnarea îi sfșramă.

„Anton Allut a kăstată în-demertă znde sșntă mi kăm sșntă nșș banii viktimei sale. A nătrșnsă noantea în apar-tamentăș sekretă ală aveșșia; niči zăș registră, tităș saș doksmentă, niči o sșmă de bani n'a kăzătă în măna sa. Ea-tă adresele mi însemnămintele snre a prinvini l'amîndoșă lokșingele, ne kari le okșna Picaud la Parisă.

„Kiară ne patăș morgi, Anton Allut a refșsată de a mi face kănoskătă prin če mizlokă avșșese kănosčinș de-snre fantele če se konrindă în memoriăș seș, mi čine i a sșșș křimele mi avere a lă Picaud; de kătă, k'o oră înain-te d'a mî da sșșletăș, mi a zisă: „Părintele meș, kredinșa „niči zăș omă nă poate fi mai viă de kătă a mea, kăčî am „văzătă mi am așzită vorbindă zăș sșșletă desnărgită de kornă.“

„Nimikă n'anșnșa atșnă delirăș în Allut; elă mi fă-kăse kărată profesiașnea de kredinșă. Oamenii seksășă sșntă

presumptosi; în neștiința lor, refuză de a crede li se pare o înțelepciune. Къиле лăи Дъмнезеџ сântџ nemărginite. S'adorămџ mi sџ ne sâpnemџ.

„Am onoarea de a fi, etc., etc.,“
(Arhivele poliției.)

TABLA DE MATERIE.

	<u>Pag.</u>
CVI. Împărțeala.	3.
CVII. Grópa Leilor.	28.
CVIII. Judele.	40.
CIX. Curtea criminală.	58.
CX. Actul de acuzare.	67.
CXI. Espiarea.	81.
CXII. Plecarea.	99.
CXIII. Trecutul.	120.
CXIV. Peppino.	141.
CXV. Carta lui Luigi Vampa.	162.
CXVI. Ertarea.	174.
CXVII. 5. Octombree.	184.

